

Ketabton.com

فيسبوك غلام حضرت غلام

فيسبوك Haji Ajab Khan

التقريب

إلى

حضرة الشيخ الشيخ ، قدوة المرئيين ،
شمس العارفين ، امام أولياء الكاملين ، زبدة السالكين ،
دليل المحققين ، عمدة الراسخين ، قائد الواصلين ، شمس
طريقة ، امام الشريعة ، غواص بحر العرفاني ، اشهب زماني
عارف يزداني ، فقير اصفهاني ، درويش سبجاني ، مسكين زماني
سالك حقاني ، ابو الخير ، راشد التوحيد ، قاسم
الفيوض الرشيد ، غوث الثقلين ، غوث الاعظم ،
غوث الاقليم الوري ، غوث صمداني ، محبوب
المصطفى سيد الابرار والاصفياء سيد السادات سيدنا
حضرة

الشيخ محمد بن عبد القادر

رضي الله عنه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتوح الغیب

شروع د کتاب

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ وَهَدَانِي وَاحْتَارَ مِنِّي عِبَادًا مِّنْ بَيْنِكُمْ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَيَّ رَسُولِ الْمَجْتَبَى وَنَسِيحَةِ الْمُسْتَظْلَمِ وَعَلَى آلِهِ وَأَمْحَا بِوَالَّذِينَ كَفَرُوا حَيْزُ الْمُتَعَبِ وَكَرَّمُوا عَلَيَّ مَلَكِيحَ الْبَرِيَّةِ الْمَلِيحِيَا وَرَفَعُوا عَلَيَّ مَرَاتِقَ الْمَلَكَةِ الْعَمُوسَى وَفَارَقُوا قُدْرَتِي عُلْمِي.

اگر بعد : حضرت محبوب سبحانی ، عالم ربانی ، عارف کامل ، پیران پیر ، محمد الیدین ابو محمد عبدالقادر حسی حسینی رحمة الله علیه فرمائی :۔۔ قول شامست الله پاك لره چه پروردگار دجهانونو دے . هم اول دے ، هم آخر دے ، هم ظاهر دے ، هم باطن دے . قول مخلوقات عرش ، هرة جودیه او یو وزیرے ، هروج اولوند خیز او هغه قول اشیاء چه خجوند پروردگار پیدا اکری دی . او وجود کتبے ئے راویستے دی . او خوابه کپه ئے دی . دا قول دانته پاك شناخوان دی .

تل صفت الله پاك لره ، چه بنی آدم ئے پیدا آکے . بیائے درست گه او په اندازه ئے کھ . بیائے ورته هدایت اړکه .

او وئے وژنه او ژوند سے ئے کھ . وے خندوؤو او وئوئوئو په بعضوئو زیات رحم او کړه او بعضوئو رسواکړه چه هم خوروؤوگه دے ، هم غنپوؤوگه دے . خوگ ئے نیک بخت کړه او خوگ ئے بد بخت . د بعضوئو ئے بخشش لرے کھ او بعضوئو ئے پرېس بنا د کړل . هغه الله چه د هغه په حکم غرونه ککه معجونہ کلک دی . او دیکه پرېس قرار بیا موندکے دے . او غور بید لے فریش دے .

هغوگه دانته درحمت نه نا امیدانه دے . او هغوگه د هغه دستخی فعل او امر نه پرېس نه دے . هیهاله د هغه د بندگی نه عارت وړئ او هغوگه د هغه درحمت د دائره نه بهرنه دے . هغه په هغه ټولو خیزونو موصوف دے چه د هغه ئے په مخلوقاتو مهربانی کپه دی . او هغه له شکر دے چه د هر آفت لرے کوکته دے .

بیا د هغه په نبی صلی الله علیه وسلم و رحمتونه وی ، چه په مخلوقاتو کښی برکزیده او موجوداتو کښی چپاله دے . دا څه نبی دے چه چائے پیروی او کړه نو هدایت ئے بیا موند او چا چه ترے مخ دا وړلو ، نو کمره او مرتد شو . دا څه پیغمبر دے چه هم صادق وو هم مصدوق وو . او دنیا کښی زاهد ، او رفیق اعلی ته راغب وو . دا څه رسول چه د هغه په تشریف اوړی حق راغے او باطل فنا شو او د هغه د نور په برکت زمکه روښانه شوه . قول سلماوند ، رحمتونه

د بیان طاقت لرے شی .

مجمله د هغه خیزونو نه ، چه د هغه د اظهار د پاره الله پاك ځما ئې ته قوت وړکړه ، او د ئې نه خبره له ، او د هغه د لیک د پاره کوئو له ، او د کوئو نه قلم له ، او د قلم نه کاغذ له ، دا څو مقالے د عالم غیب د فتوحاتو نه ځما په زړه کښی راغله ، چه زه ئے دانته پاك په فضل و کرم د حق د طلبکارو د رهبري د پاره د زړه د قالب نه بهرته را وکارم .

مقاله (۱) تسلیم ، قضا او قدر

د مؤمن د پاره هر حال کښی دادرے خیزونه لازمی دی . یو دا چه داوامر الهی تعمیل کوی ، دویم دا چه د منتهیاتو نه بچ اویسی . او دریم دا چه په قضا و قدر راغی وی . نو د مؤمن د پاره کم مرتبه دادا چه په هغه حالت کښی هغه ددے خیزونو نه خالی نه وی نو پکار دی چه سرے زړه کښی ددے خبر وکله اراده لری . او نفس ته هیشه ددے تسلیم وړکوی او د بدن ټول اعضاء هر حالت کښی ددے خیزونو سره مشغول ساتی .

مقاله (۲) اتباع سنت او رد بدعت

د سنت پیروی کوی او د بدعت لارمه اختیار وکړ . د

خله د خدای تعالی دا حکامو تقبیل -
عنه حرام کارونه چه د هغه نه شریعت مع راوې دے .

او برکتونه د په بیا بیا په نبی علیه السلام ، د هغه په آل ، اصحابو ، تابعینو ، تبع تابعینو او ټولو اولیو او آخرینو مؤمنینو او مسلمینو وی ، چه قول او فعل کښی ئے د قال الله او قال الرسول د اطاعت سعادت نصیب دے .

موندی الله پاك ته په عاجزی سره رجوع کړو ، چه مجرب رتب ، خالق ، رازق ، نافع ، ساتندوگه ، ژوند دے کوکته او هر کوکته او خجوند نه د تکلیف لرے کوکته دے . دا ټول نعمتونه دانته پاك د مهربانی ، بخشش ، فضل او احسان په وجه دی . چه قول ، فعل ، په پته ، څرگنده ، سختی او نرمی کښی هیشه خجوند حفاظت کوی .

الله تعالی فقال لیا یزید (چه هغه غواری هغه کوکته) دے . په هر هغه علم دے . هغه چه د خلقو نه پتیا دی هغه ته څرگند دی . د لغزشونو او عباداتو په احوالو خبردار دے . د حاجاتو اوریدوگه او قبولوگه دے .

د حمد و صلوة نه پس د خدای تعالی نعمتونه په بنده یا نو فراوانه دی . الله پاك فرمائی ، کله تاسو الله تعالی نعمتونه شمیرل او غواریئ نو شمار به ئے نه کپه ئی . او الله پاك فرمائی : « هغه چه تاسو سره د نعمتونو نه دی هغه دانته پاك درکړی دی ، نو نه زه ، نه ځما زړه ، او ځما ژبه دا توان لری چه دانته تعالی نعمتونه شمار کپه شی . او نه پرے عقل ، ذهن او زړه احاطه کولے شی . او نه ئې .

اللہ اور ہفتہ دروس حکم مئی۔ اود ہنوی نافرمانی مہ کوئی۔ اللہ پاک یوگرتی اوھنوک ہنہ سرا شریک مہ جوئی اود ہرعیب نہ ے پاک گرتی۔ اسلام رشتیے مذہب دے۔ ہیو شک پکین مہ کوئی۔ اللہ پاک چہ خہ خواہی پخپل مشیت اوابادہ ے کوئی۔ یہ ہفتہ اعتماد اوساق اوشک او گمان کین مہ پریوئی۔ د صبر نہ کاراخی۔ د حق بہ اطامت جمع کیری۔ اودلہ بازی مہ کوئی۔

د اللہ تعالیٰ نہ دفضل سوال کوئی۔ اود لکیر کیری مہ۔ د خدائی نہ د رحمت امید لری۔ نا امید کیری مہ۔ یوئل سرا د دوستی، محبت اور اوداری سلوک کوئی۔ خپلو کین دشمنی اود اوت مہ ساقی۔ د گنا ہونو نہ خان پاک ساتی۔ دے کین ے پروائی مہ کوئی۔ گئی بہ دے بہ ککرتی۔ د خپل پرووکار د ذکر اوعبادت بہ کالی خان بناشتہ کیری۔ ے اتفاق مہ کوئی۔ د خپل خالق د بارگاہ نہ لری مہ اوسلی اود ہنہ پلہ د توجہ کولونہ مہ اری۔ بہ توبہ وبتکو کین ہتکلمہ تاخیر مہ کوئی۔ لکھ چہ د ہفتہ د مغفرت دروازہ ہر وقت پیا ہستہ دے۔

کہ دے نصیحتونو عمل اوکری نو امید دے چہ اللہ تعالیٰ بہ دریاند ے رحم اوکری۔ اونیک بخت شی۔ د دوزخ دعداب نہ چر شی۔ د اللہ تعالیٰ دیدار او قرب مونسپ شی۔ اود جنت پہ تولو نعمتونو بناد شی۔ او پہ دے ناز و نعمت

کین ہمیشہ د پارہ پاتے شی۔ ہلتہ بہ بہ نبونو آسونو سورلی وی۔ اوحورے بہ وی۔ او قسم قسم خوشبوئی، او خوش آواز، حد شکارے بہ وی۔ اود تولو نہ زیادتہ خوبیدہ خبرہ دادہ چہ پیغمبرانو۔ صدیقانو۔ شہدانو اوصالحانو سرا بہ علیین کین عزت او بزرگی بیاموئی۔

مقالہ (۳) د ابتلاء اوزمائش شمرہ

ہر کلمہ چہ سختی کین بہ بندہ د ازمائش وخت راشی نواول پہ خپل قوت دھتہ د علاج کوشش کوئی۔ خود کخپل کوشش کین کامیاب نہ شی۔ نو بیا دشمنانہ نہ پکین مرد خواہی، لکھ دنیوی معاملاتو کین دبا دشانو منصب اورو، اومالدارونہ، او پہ امراضو کین دطیبیا نو نہ۔ خود کہ دغہ ذریعے ہم بیکارہ شی۔ نو بیا دغا، زاری، او شاہ صفت سرا خپل خدائے تہ راجع شی۔ خود ترومہ چہ دے خان کین طاقت دینی مصیبت پخیلہ رفع کوئی۔ بیاد مخلوقاتو نہ مدد خواہی کہ ہنوی کین د حاجت روا بی خہ درک موی او خدائے تعالیٰ تہ رجوع نہ کوئی۔ خود کہ چہ دے دھر طرف نہ نائی۔ شی نو بیا ے اختیار خدائی تعالیٰ تہ د خپل حاجتونو دیاہی پہ عاجزی شی اود خوف ورجا کیفیت پرے خویشی او چہ اللہ تعالیٰ ے ہم دعا زہ قبول نہ کری۔ نو دے د تولو ظاہری اومادی اسبابو نہ نا امیدہ شی۔

دے حالت کین بندہ تہ د قضا و قدر اود توحید

اسرار پہ کشف سرا ظاہر شی چہ دے د دنیوی علاقوار اسبابو نہ لاس پہ سرشی اود فنا فی التوحید درجے نہیں محض دیو روح پہ شان باقی پاتے شی۔ دے وخت کین د دے نظر تسلیم اورضا کین پہ خدائی افعالو وی۔ اوصاحب یقین موحد شی۔ د یقین پہ دے درجہ دد ایمان دے حد تہ اوری، چہ دانہ تعالیٰ نہ سوا بل خود خالق حقیقی نہ ویی اود ہفتہ د ذات نہ علاوہ ہیو یو اے ہستی ے پہ نظر کین نہ راخی چہ ہفتہ د حرکت، سکون، بنو بدو، نفع نقصان، وکر و اختلاو، پراستلو بندولو، مرگ اوزوند عزت اودلت، مالداری او محتاجی، د صحت اویباری عجاز او محتاروی۔

د اسے حالت کین بندہ د قضا و قدر چکین دلے وی لکھ پے رودونکے بچے چہ ددائی پہ غیر کین۔ یا مرے د غاسل پہ لاس کین۔ یا غونہو سکے د چوکان سوار پہ چکین وی۔ اوس د خپل ژوند د تولو معاملاتو محتار کل صرف اللہ پاک گرتی۔ دے د یوحال نہ بل تہ، د یوسے وضع نہ پلے تہ اود یو فعل نہ بل تہ اودے راوے شی۔ خود کہ د خان یا غیر پہ حق کین د خہ حکم او حرکت قدرت نہ لری۔ اوس د خپل پروردگار پہ ارادہ او فعل کین د خپل خان نہ غائب دے۔ کہ لیدہ کوئی۔ کہ اوریو، او کہ پہ خہ خبرہ پوھیدا، ہر خہ د خدائی پہ ارادہ کوئی۔

اوس ددک علم د خدائے د علم نہ دے اود ددک کلام د خدائے د کلام نہ۔ دے د خدائے د نعمت نہ نعمت یافتہ۔ د ہفتہ د قرب نہ نیک بخت اود ہفتہ د معنوی جمال نہ اراستہ دے۔ د ہفتہ ذکر سرا مطمئن دے۔ د ہفتہ فکر سرا صاحب فہم دے۔ اود دنیا اوعقل کین د ہفتہ پہ دودد کوشعالہ۔ د تسلیم اورضا مقام کین دے صرف اللہ سرا دے اود غیر اللہ نہ لاس پہ سر دے۔ دے د خدائے د قرب او وصل ارض و مند دے۔ د ہفتہ پنا لہوی اود عشق او محبت رشتہ ے خدائے تعالیٰ سرا مضبوطہ او محکم دے۔ پہ ہر معاملہ کین ددک توکل پہ خدائے دے اود ہفتہ د معرفت د نور نہ ہدایت حاصلوی۔ اوس کہ دے تمہیں اغرندی او کہہ پرتولہ بہ دے کین د خدائے تعالیٰ پہ عجیب وغریب علمونو واقفیت بیاموئی۔ اود ہفتہ د قدرت د نا اشنا رازونو نہ اگاھی حاصلوی۔ او خہ چہ د خدائے تعالیٰ نہ اوری۔ ہفتہ پہ سینہ کین محفوظ کوئی۔ بیا د ہفتہ پہ نعمتو نو شکر اوباسی۔ د ہفتہ ثنا صفت کوئی۔ او دعا ترے خواہی۔

مقالہ (۴) فنا فی اللہ اوحقیقی ژوند

د غیر اللہ نہ چہ بیزارہ ے نو پہ تا بہ اللہ تعالیٰ رحمت و پریمی۔ او چہ خواہشاونہ کنا رکش ے۔ نو ستاد پارہ بہ د اللہ تعالیٰ نہ رحم غوینے شی۔ او چہ د خپل ارادہ

فتوح ۶۵ العیب

نہ لاس پہ سرے۔ اور رضا بقضا ہے۔ نوستا د تقدیر پر ایک کسب بہ دخداے تعالیٰ نہ دخیر اور برکت سوال کو لے شی۔ دغہ وخت بہ اللہ پاک تا پہ حقیقی معزکین ژوندے کری اور اے ژوندون بہ بیاموے۔ چه دھے نہ پس سرکے نشته۔ اور اے غنی بهے چه دھے نہ پس محتاجی نشته۔ اور اے نعمتون بہ بنادے چه دھے نہ پس نکندستی نشته۔ او پہ داسے راحت به محفوظ ہے چه دھے نہ پس پریسانی نشته۔ او پہ داسے خوشحالی بہ خوشحاله ہے چه دھے نہ پس غم نشته۔ او پہ داسے علم به موصوف ہے چه دھے نہ پس جہل نشته۔ او پہ داسے امن کسب به ہے چه دھے نہ پس خوف نشته۔ او پہ بارکاو الہی کسب به داسے قرب حاصل کرے چه دھے نہ پس بعد اریے ولے نشته۔ او داسے ترقی بہ اوکرے چه دھے نہ پس تزل نشته۔ او داسے بہ روندے چه دھے نہ پس سپکاوے نشته۔ او داسے به پاک ہے چه بیابہ گناہون کسب ککر نشته۔

چه داسے مرتبہ بیاموے، نو دغہ وخت به د اللہ تعالیٰ محبوب اوکرے او چه خلق دشنا صفت کوی۔ نو ته به په رینتیا دھے جوگه ہے۔ ته به دروحانی امراضود پارہ خیل بودے لوے اکسیر ہے، چه خلق به ستاد باطنی صفا تاو اوچے مرتبے پیژندون نہ عاجز وی۔ او داسے یوسه مشله

فتوح ۶۶ العیب

بزرگ به ہے چه خوک به دے سیال نہ وی۔ دھے حالت کسب به ته دهر رسول، نبی اوصدیق وارث ہے۔ په تا به د ولایت انتھای او د فیض حاصلوود پارہ به تاله ابدال راچی۔ په تا به دخداے د مخلوق مشکلات حل کیری۔ ستا په دغا به درحمت باران کیری۔ ستا په برکت به پتی شته کیری۔ او یوتی به زرخو نیری اوستا په دغا به خاص وعام بادشاہ اور عیبت، حاکم و محکوم، امامان و امتیان او بتول مخلوق مصیبتونہ رفع کیری۔ اوستا د احکامو او ارشادا تو د اطاعت نہ به بے بله چارہ نہ وی۔

خلق بہ دلرے لرے خایونو نہ تاله راچی او دخالق کائنات په حکم دهر حاکمے نه ستا په خدمت کسب خچے محتات، تقدی او غلہ راوری۔ هر حاکمے به ستا د بنو صفات او اوچتو اخلاقو چرچے وی او بتول خلق به ستا په تعریف نه مریری ستا د لویئی اوشان متعلق به په دو ایماندارو کسب هم اختلاف نہ وی۔ اے پاک صفتہ! اے نیک بختہ! اے په بارکاو خداوندی کسب مقبوله او اے د نوع انسانی سرتاج د بنارونو او خلکونو بتولو خلقو کسب په تا د اللہ فضل دکرے او اللہ پاک دلرے فضل خاوند دے۔

مقاله (۵) د دنیا د فتونہ کناره کشی
هرکله چه ته د دنیا نریب وزیست، مکر و فریب، هلاکتی لذات په ظاهره بنه او په باطنه خراب ترغیبات د دنیا

فتوح ۶۷ العیب

په وفائی، عهد شکنی، او غافل او دنیا پرست خلق او وچیر نو داسے اوکوزه لکه چه خوک صحر کسب اودس مانے ته بریند ناست وی۔ چه بتول بنکاری او بد بوئی لے خوره شوکے وی۔ نو ته دھے دشوم گلا نه سترگے پتے کرے۔ او بد بوئی نه لے پوزه بندہ کرے۔ دغه رنگ ته د دنیا دار و خلاقو، دهنوک دگناه دکر ماحول نه او دهنوی دخواهشا تو بد بوئی نه حان محفوظ کرے۔ دپارہ ددے چه ستا دروح فطری پاکیزگی منانغ نشی او ته د دنیاوی افاتو نه خلاصی بیاموے دیا چه هر خوبصورتا قسمت کسب وی۔ هغه به ضرور، تاته درسی۔ او ته به ضرور، دھے نه فائدہ موے۔ په دے وجه ستا د دنیاوی ضروریا تو نشویش بالکل فضول دے۔ اللہ پاک خیل برکزید پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ته فرمای: «وَلَا تُسَدِّقْ عَيْبَكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زُخْرًا الْمَلِيئَةَ الدُّنْيَا لِيُقْتَنَهُمْ فِيهِ ذُرِّيَّتٌ وَرَبِّكَ خَيْرٌ وَ أَكْبَرُ» (د دنیا ظاهری مال و اسباب چه مونز کهاروسته هر کرے دے، په هغه نظرمه اچوه حکم چه دے خیزونو نه مقصد کناره په فتنه کسب اچول دی۔ اوستا د پارہ دپوره درکھے رزق بهتر او پاند ار دے۔)

مقاله (۶) د توحید رائی
د اللہ تعالیٰ د احکامو او افعالو په احترام کسب خیل خواهشات اولذات فنا که حکم چه دے صل سوره پستا

فتوح ۶۸ العیب

په زړه کسب د عام الہی صلاحیت پیدا شی۔ د تعلق با اللہ د مضبوطوود پارہ فاسق او غافل خلقو سوره قطع تعلق ویر ضروری دے او دخپلو خواهشا تو د فنا کوو یو علامت دا دے۔ چه دفع نقصان، شر او متوسر، دنیاوی اسباب او د جد و جهد بتولو معاملاتو کسب په خیل ذات د تکیه په لمانے دا بتول امور کسب طور سره اللہ تعالیٰ ته سپرد کرے شی او قاضی المعاجات او کتھے شی، خداے تعالیٰ مختار کسب نه کنول او په نفس اعتماد کول شوک دے، صرف خداے تعالیٰ په ماضی حال او مستقبل کسب دخپل بندہ دامورو او معاملاتو کسب دے۔ دهنه د انگریزی او ذمه داری هغه وخت هم وچه ته د مور په خبیثه کسب وے او بیا چه دمور په غیره کسب دے پئے رودل۔

د خداے تعالیٰ د ارادے په خاطر د خیل ارادے د فنا کوو یو علامت دا دے، چه ته د هچو خواهش قصد نه کوے حکم چه خدائی اراده کسب سراسر خیر او بهتری دے او په دے کسب ستا قصد کول هم شوک او کوزہ۔ د نفسانی خواهشا تو د نفی نہ به د اللہ تعالیٰ فعل په تاجاری شی او د افعال الہی نافذ کیدوسره به ستا اعضاء ساکن او غیر متحرک شی، ذریه به دے مطیع شی، سینه به دے فراخه او کشاده شی، غز به دے روپنانه او پر نور شی۔ او چه د تعلق با اللہ روحانی توانائی بیاموے نو دکائنات د بتولو خیزونو نه به تیاره

شے۔ ستا نقل و حرکت بہ قدرت بہ ارادہ وی اور قدرت
 بہ تہ بہ ہدایت بیاموے۔ تجلیات الہی بہ تاتہ اشیاء
 ماہیت بنائی۔ او اللہ بہ درتہ د نور خلعت اغوند وی۔ پروکار
 عالم بہ خیلہ تاتہ علم بنائی۔ او دے علم اور عرفان بہ برکت
 بہ دے سلف صالحین اور بزرگین عارفانہ مقاماتو تہ رسوی
 بیا بہ تہ د مخلوقاتو تہ کنارہ کش شے۔ تا کیں بہ ذاتی
 خواہش او ارادہ پاتے شے۔ د بشریت در ذالیو تہ بہ پاک
 شے۔ ستا زبہ بہ توحید کیں داسے فنا شے، چہ د خدائے د
 ارادے نہ یوا بہ ہرگز خہ خیر نہ قبولے۔ چہ دے مرتبے
 تہ اورے نواتہ بہ دکراماتو نسبت کو لے شے۔ یہ ظاہر
 بہ دا کرامات ستانہ بنکاری، خو حقیقت کیں بہ دا خدائے
 تعالیٰ افعال او احکام وی۔ بیا بہ تہ د ہفت شکستہ دل اولیاء
 پہ دل کیں شامل شے۔ چہ د ہفتوی نفسانی خواہشات او
 بشرے ارادے بالکل فنا شوے دی او پہ زبہ نو کیں د
 ربانی ارادو دکامل اطاعت جذبہ پیدا شوے وی۔ نکہ چہ
 اللہ پاک فرما بیلی دی د خبا مخلص بندیاں ہیج نہ غوازی
 مگر ہفتہ چہ اللہ او غوازی! او فرما بیلی دی اللہ پاک زہ
 ہفت خلقتو۔ دیر قریب ہم چہ د ہفتوی زبہ نہ خبا بہ وجہ
 شکستہ دی: نو تہ بہ دا اللہ تعالیٰ قرب تر ہفتے حاصل تہ
 کرے ترخو چہ ستا بزل خواہشات او ارادے د ہفتہ پہ
 رضنا قربان شے۔

کلہ چہ تہ خیلے ارادے د خدائے پہ ارادو کیں فنا
 کرے او ذات باری نہ بل ہیج خیر تہ توجہ اونہ کرے
 نویا بہ تا اللہ تعالیٰ د تہ سے سرہ زرعون کری او تہ بہ د
 نوے باطنی صفاتو حاصل شے۔ ستا پہ نفس کیں بہ دشرک
 محرکات ہو شے او توحید بہ دے قلب او دماغ کیں راسخ
 شے۔ بیا بہ تاتہ دیدار الہی حاصل وی۔ د "آنا حسنا
 مُکسِرَةُ الْقُلُوبِ" (زہ شکستہ دلوتہ دیر قریب ہم) ہم
 دغہ معنی دی۔ حدیث قدسی کیں راجی "خما مومن بندہ
 ذکر اوصادت پہ کثرت خما قرب غوازی، حتیٰ چہ ہفتہ

بہ دے حدیث نہ مطلب داسے چہ بندہ عبادت کو اکبر و قرب
 الہی داسے درجہ حاصل کری، چہ خلق او عارفو علاقو۔ منقطع
 شے۔ او ہفتہ تن خدائے تہ داسے متوجہ شے چہ بزل حرکتو سکنا تو،
 حواس ظاہرہ او باطنہ نہ بغیر خدائے تعالیٰ د اطاعت نہ بل خہ کارہ
 انبی۔ د ہفتہ ایدل او بول، پوہیدل، کلل صرف د خدائے پارہ
 دی۔ او ہرگز د مطلب ترے نہ دے چہ معاذ اللہ حالہ تہ خدا ہی او وی
 نہیں اتحاد او حول لوشے۔ ایسے عقیدہ سرچیا کرے۔ او کتابت
 اور بول چلو انمو اختلاف غیزوے۔ پیرانو پیر صاحب قدس سرہ
 چہ فرمائیے دی چہ دا حالت بہ حالت فنا کیں وی نو دے نہ مطلب د
 خدائے پہ لار کیں فنا کیدل دی۔ دا چہ مایوا اللہ علاقیہ شے۔ نہ دا
 چہ خدا ہی او وی سو پو شے۔ حضرت پیرانو پیر صاحب دیر نوے فاضل
 عالم ربانی وف۔ د ہفتوی نشان نہ دا خبرہ دیر او چتہ دہ چہ ایسے خبرہ
 ہفتوی تہ مشوب کرے شے نو کو کو کو ملانے چہ دے کتاب کیں
 دا شان مقامین دی د ہفت نہ مطلب دغہ دے۔ کو م چہ مستوح
 بیات ۵۰

مانتہ دیر محبوب شے۔ او دکامل ربط پہ وجہ زہ د ہفتوی و
 شہ چہ پہ ہفت ہفتہ اوری۔ زہ د ہفتے سرگے شہ چہ پہ ہفت
 لیدتہ کوی۔ زہ د ہفتہ ژ بہ شہ چہ پہ ہفت خیرے کوی۔ زہ
 ہفتہ لاس شہ چہ پہ ہفت ہفتہ بزل کوی۔ زہ د ہفتے پیسے شہ
 چہ پہ ہفت ہفتہ کوی۔ نو فنا ہیج حالت درے نہ بل نہ
 دے چہ تہ د خیل خان او مخلوق نہ فانی شے۔
 خلق یا نیک وی یا بد، دغہ نشان تہ بہ ہم یا نیک
 شے یا بد ہر کلہ چہ تہ خیل فطری او ازلی صفات قابو
 کرے، نو د مخلوق خلاف شریعت تأثرات بہ نہ قبولے۔
 او خپل امید و نہ بہ ہفتوی سرہ نہ تہے۔ او د ہفتوی د شہ
 نہ بہ خوف نہ کرے۔ بیا بہ ستا پہ نفس کیں یوازے اللہ
 تعالیٰ باقی پاتے شے، لکہ چہ ستا دیدار شہ نہ ممکن و۔
 چہ دا حقیقت ہیر نہ کرے چہ خیر او شہ د اللہ پہ اختیار
 کیں دے او چہ کلہ پہ خدائے ستا کامل یقین پیدا شے
 نو ہفتہ بہ تا د قضا او قدر د شہ نہ بے خوفہ کری۔ او خیر
 او برکا نو کیں بہ ستا پارہ وسعت پیدا کرے شے۔ بیا بہ
 تہ د ہر خیر محل، د ہر نعمت مرجع، د ہر نور سرگز
 او دھرامن سرچہ شے او دحق د عاشقانو مطلوب او
 منتہا ہم دغہ فنا دہ او ہم دغہ د سیراوسلوگ نہ پس
 اولیاء اللہ خیل منزل بیا موی۔ خیلہ ارادہ د اللہ پہ ارادہ
 کیں فنا کول د بولویو اولیاء او ابدال او مقصود و۔ دین

تر آخری ساہ خیلہ ارادہ د خدائی پہ ارادے بدلہ کرے دہ
 ددے وجہ نہ ددوی نوم ابدال شو۔ ددوی پہ نزد حق پہ
 ارادہ کیں خیلہ ارادہ شریکول گناہ دہ۔ ہاں کہ پہ ہیرہ
 مجددیت یا د حال او خوف د خیلے پہ صورت کیں ترے
 خہ بے اعتدالی اوشی، یا د کیدو احتمال وی نو اللہ تعالیٰ
 پرے دوی خبردار کری او دوی ترے منع شے او توبہ او
 استغفار شے۔ د فرشتونہ علاوہ د خواہش او ارادے نہ
 ہیچوگ معصوم نہ دے۔
 فرشتے دارادے نہ پاکے او انبیائے کرام د خواہشات
 نفس نہ پاک دی۔ لیکن د باقی مکلف مخلوق لکہ جن او
 انس ارادہ د خواہش نفس نہ خالی نہ دی۔ پہ نوح انسانی
 کیں د خدائے بزرگیدہ بندیاں، مثلاً اولیاء او ابدال د
 ارادے او خواہش نفس نہ خویبتنا محفوظ دی۔ لیکن کید
 شے چہ ہفتوی خہ وخت ارادے او خواہش تہ مائل شے۔
 خوا اللہ پاک پہ خیل رحمت خاصہ پہ بیداری کیں ہفتوی
 ددغہ لغزش نہ آگاہ کری او ہفتوی شے ہفتہ وخت پہ
 شجائی او استغفار تلافی او کری۔

مقالہ (۷) توبہ او استغفار
 د نفس د یا بد و نہ آزاد شہ۔ او ددے پہ متابعت
 کیں د خلیہ حسنی د سرارو نہ بیگانہ شہ۔ خیلہ ہرہ معاملہ
 ہی خورسہ سپاں پروردگار تہ او سپارہ او خیل زہ پہ

دروازہ د اللہ تعالیٰ دربان شہ۔ چہ شیطان و سوسے بکیر داخلے نشی۔ دکوم خیز چہ خداے تعالیٰ ذرہ کینی درتہ د اچولوحکم کوی، ہنہ پکین اچوہ۔ اودخٹ نہ چہ منع راوی، ہنہ لہ جائے مہ و رکوی۔ دحق دارادے نہ علاوہ د بے ارادے خواہش مہ کوی۔ اودحق ارادہ د شریعت اسلامی مکملہ اتباع دہ۔ د خواہشاتو کثرت د بندہ د پارہ د پریشانی اور بادی یومہٹک کھل دے اوددے خلاصے ذات حق کین د جذب کیدو نہ بغیر نامکنہ دہ۔ ہمیشہ د احکام الہی اتباع کوی۔ اودہنہ د منہیا تونہ پریہر کوی۔ د خداے مقدرات دہنہ اختیار اور صا تہ پریہر دہ۔ او مخلوقا تو کین ہنوںک دہنہ شریک مہ جو پوہ۔ ستا ارادے اور امانونہ ہول دہنہ مخلوق دی۔ کہ تہ خیلہ ارادہ د خالق ارادے سرہ شریکوی۔ نو پہ دے حالت کین تشریح ہے۔

قرآن وائی خوک چہ د اللہ تعالیٰ د دیدار پہ طبع دی ہنہ لہ پکاری چہ نیک کارونہ کوی۔ او مخلوقا تو کین ہنوںک ہنہ سرہ عبادت کین شریک جو پ نہ کوی۔ یوانے بستی شریک نہ دے۔ بلکہ دخواہشا تو پ پتو سترگو پیروی کول اوفانی دنیا کین پوہستی یا یو خیز سرہ ذرہ اور ماخ د مشق د بچے پورے ترل سرچیا شریک دے۔ اللہ پاک ذرہ ہے۔ اے نبی! تا ہنہ سرے نہ دے لیدے، چہ مہ جس

نسانی خواہشات خیل معبود گرو کولے دی، نو د اللہ تعالیٰ نہ سوا نورہر خٹہ چہ دی، ہنہ غیر اللہ دی۔ او ہر کولہ چہ تہ غیر اللہ کین مشغول شوے۔ نو بلا شیے تا اللہ تعالیٰ سرہ شریک جو پکے او خیلہ مشرک شوے۔ نو ذکر حق کین جد و جہد کوی۔ بہ ارام مہ کینہ۔ د خداے نہ ویرہ او کوی۔ بے خوفہ کیرہ مہ۔ اود حق پہ تلاش کین صداقت اختیار کوی۔ غافلہ کیرہ مہ۔

سلوک کین چہ کوم مقامات تا تہ حاصل شی۔ ہنڈ خیل ذات سرہ مہ مشوب کوی۔ بلکہ ہنہ عطائے ایزدی او کوی بیا کہ تا تہ خٹہ حال یا مقام حاصل شی نو ہنہ پت ساتہ۔ او نا اہلو سرہ دہنہ ذکر مہ کوی۔ بہ دے طریقہ بہ تا تہم نورہ ہم روحانی ترقی حاصلہ شی حکمہ چہ ستا اہل بیت براہ راست اللہ تعالیٰ سرہ دے اود کلام اللہ موافق ہرہ صریح د اللہ تعالیٰ یونے شان دے۔ نو د احوالو مخلوق سز تکرارہ بنہ نہ دہ۔ کہ ستا احوال برقرار وی، نو د اللہ پاک بخشش او کوی۔ اود خداے نہ د شکر د توفیق اود زیاتی سوال کوی۔ کہ ستا حال د غصے باقی پلے شی۔ نو پہ دے کین ستا پارہ د علم معرفت ترقی او د ادب اضافہ دہ۔ اللہ پاک فرمائی: چہ مونہر یو آیت منسوخ کوی یا ہیرو، نو بیا دہنہ نہ بہتر یا دہنہ بہ مثل بل آیت راوی۔ او اللہ پاک پہ ہر خیز قادر دے: نو اللہ پاک پہ خیل قدرت، اختیار

تہ پیر او تقدیر کین عاجز مہ کوی۔ دہنہ بہ وعدہ کین ہیٹ شک مہ کوی۔ اودہنہ درحمت او بخشش نہ ہیٹکے۔ نا امیدہ کیرہ مہ۔ دہنہ د رسول برحق اسوہ حسستہ اخیتا کہ۔ او پوہ شہ چہ پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نازل شوے بعض آیاتونہ وروستو منسوخ شوے دی اود ہنہ پہ خاکے نور آیاتونہ راغٹ دی۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم دہنہ نو آیا تو نو تعیل کیرے دے۔ داخو د ظاہر شریعت حال شو۔

باطنی علم او نور احوال چہ دی نو دا د خداے اودہنہ د رسول پہ میفر کین دیوراز حیثیت لری۔ دوسے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "خما بہ ذرہ پہ بعضے اوقات پوہ پردہ راتلہ اودہنہ دلرے کولو د پارہ بہ ما ورخ کین اوترا خلہ د خداے نہ مغفرت غوبنتلو: او خیز روایتونہ کین د سل خلہ مغفرت ذکر دے، نو رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ د یوحالت نہ بل حالت تہ منتقل کولے شو۔ اود شہ رنگ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قرب پہ منازل عبودیتا موند کوی۔ نورانی: خلعتونہ بہ ورتہ اغوستولے او بدلولے شو۔ اود کشف او معرفت ہر دو م حالت بہ اول حالت نہ ارفع او اعلیٰ وو۔ پہ دے دوران کین چہ برکے حجاب واقع شو، نکہ چہ احادیثو کین راخی۔ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ پہ کثرت سرہ استغفار و تیلو کھکے چہ

استغفار درج تزکیہ اود قلب صفائی دہ۔ اود ہر مؤمن د پارہ اکسیر دے۔ توبہ او استغفار ہر حالت کین د بندہ دوی لازمی صفات دی۔ اودا دوارہ د حضرت ابوالشیر آدم علیہ السلام نہ مؤمنانوتہ یومقدس مبروات پلے شوے دے۔ د آدم علیہ السلام پہ باطنی احوالو چہ د سہو او نسیان اود عہد د خلاف ورنہ د تاریکی پردہ راغلہ، نو ہنہ د خیلے ارادے او خواہش پہ پیروی کین را کیر شو۔ اود دغہ وخت د آدم علیہ السلام ارادہ کول د خداے سرہ شریک کول دو۔ نو دہنہ دغہ ارادہ چہ پہ شریک صبی وہ، ما تہ کیرے شوے۔ روپیہ باطنی حالتے زائل شو۔ او انوار پیرے تاریک شول۔

بیا آدم علیہ السلام پہ خیلو لغزشونہ آگاہ کیرے شو۔ او د نسیان او حکم عدولی پہ اعتراف کین د توبے او استغفار توفیقے بیا موند۔ نو بیا آدم علیہ السلام پہ دیرہ زاری پہ بل کولے الہی کین انصا او کوی۔ " رَبَّنَا عَلَّمْنَا مَا لَا كُنَّا عَلَّامِينَ لَئِن لَّمْ تَكُنْ لَنَا وَرَحْمَتُكَ لَكُنَّا وَرَحْمَتُكَ رَبَّنَا عَلَّمْنَا مَا لَا كُنَّا عَلَّامِينَ لَئِن لَّمْ تَكُنْ لَنَا رَحِيمًا لَكُنَّا كَرِيمًا " (اے ربہ حمدونہ مونہر پہ خیل حان ظلم او کوی۔ کہ تہ مو اونہ بخینے اورحم رباباندے اونہ کپے نومونہ بہ د زیان کارانو نہ شو)۔ نو د توبے او استغفار پہ برکت پہ ہنوںک د اللہ تعالیٰ دہنہ اسرارو او علومو کشف اود د اے تجلیا تو پیرنوتہ او شوکہ چہ دے

نہ ممکن ہوئی دے نہ بہرور نہ ہو۔ دے نہ پس ہر ہر ارادے د اللہ تعالیٰ د ارادے ماتحت ہے۔ اوہ ہوتی ہر دوئم حالت درومینی حالت نہ بہتر اور حق ہے ہوتی نہ ولایت کبریٰ، قبولیت حق اور دنیا اوعقبیٰ کبریٰ سرفرازی نصیب شہ اوہ ہوتی اولاد دیکھتے پہ مخ بستہ او خاصیت بدہ۔ او یہ ہوتی کبریٰ لوئے جلیل القدر انبیاء اور گزیدہ اولیاء اللہ پیدا شول۔ بیا د دنیا نہیں ہوتی د ہوتی جائے پناہ اور حیات ابدی قرار کا شو۔

نو تالہ ہم توبہ او استغفار باید۔ اور رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اسوہ حسنہ اور د نوع انسانی دیلار حضرت آدم علیہ السلام خصائل اختیارول پکار دی۔ او ہم داخیزونہ د خدائے درشتینو عاشقانو اور دوستانو سنت دی ہے د نجات ضامن دی۔

مقالہ (۸) د قرب الہی منزلونہ

د خدائے د طرفہ ہے تہ کوم روحانی او باطنی حالت کیں ہے۔ د ہفے نہ سوا داوجت یا دلاندے حالت آزیرو مہ کوہ۔ ہر کلمہ ہے تہ د شامی محل (عالم لاہوت) پہ دروازہ ہے نو پہ محل کیں د داخلید وخیل خواہش مہ کوہ۔ ترخوچہ شاہی حکم (امروقی) سرتہ پہ زور کیں داخل نہ کرے ہے۔ د زور نہ مراد ہفہ حکم دے ہے ازلی تاکید دی او بارباروی۔ محض د نفس پہ ترغیب پہ داخلہ

۱۵۔ مہ کوہ۔ کیدے شی، چہ دا د ہفے بادشاہ (اللہ تعالیٰ د طرفہ امتحان وی۔ خو تر ہفے دختہ د صبر اور تحمل نہ کار اخلہ۔ چہ تہ پہ داخلہ مجبور کیرے شی۔ اوستا داخلہ سراسر د شاہی اذن ماتحت وی۔

چہ تہ جبر او شاہی حکم سرہ محل (قرب خداوندی) کیں داخل کیرے ہے۔ نو تالہ بہ بادشاہ دخیل ارادے او فعل پہ وجہ خہ عذاب نہ درکوی۔ حکم چہ دہفہ قہر او عذاب خو د بندہ پہ ہے صبرتی، نفسانی خواہشا تو ہے ادبی اور تسلیم رضا پہ ترک کولورائی۔ نوچہ تہ جبر شاہی محل کیں داخل کیرے ہے۔ نو داخیلہ خوش نصیبی او سعادت آرتیہ اور دہفہ پہ دربار کیں خاموشہ، سرتیچہ، او مؤدب دلاپاوسہ۔ او یہ کوم خدمت چہ تہ مامورہ کیرے ہے، پہ سرتیچہ دہفے پیروی کوہ۔ او حیلہ حجت تہ ہرگز ہفے کیں دخل مہ ورکوہ۔

اللہ تعالیٰ خیل نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ارشاد فرمائی: "د دنیا دظاہری مال واسباب کوم خیزونہ چہ مونز کفاروتہ وس کیرے دی۔ تہ پہ ہفے نظر مہ کوہ، حکم چہ دہک اشیاؤ مقصد خاکلار پہ فتنہ او امتحان کیں اچولی دی۔ اوستا د برون دکا درکیرے رزق ستا د پارہ دیر بہتر او پائیدار ہے۔ نو د اللہ تعالیٰ پہ دے قول کیں "وَرِزْقٌ رَّزِيقٌ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ" (خدائے درکیرے رزق دیر بہتر او پائیدار ہے)۔ حضور صلی

اللہ علیہ وسلم تہ پہ باطنی احوالو، صبر و شکر او پہ عطا شوسے نعمتونو دراضی کیدو تعلیم ورکیرے شوسے دے۔ یعنی مونز چہ پہ تا کوم لوئے پیریزوئے کیرے دی، نگہ نبوت، علم راسخ، حکمت وفہم، دین اسلام، توحید او معرفت، جہاد فی سبیل اللہ او فتوحات غیبی، داخیزونہ د دنیا د نور مال و جان داد او د عیش و عشرت د سامان نہ دیر بہتر او دائمی دی۔ نو د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو شکر او رضا مندی کول اور د نور فانی او عارضی خیزونو ترک کول، د تولو نیکو او برکتو نو اصل دے۔

بول د دنیاوی اشیا اللہ تعالیٰ د بند یا نو آزمائش د پارہ پیدا کیری دی۔ کوم خیز چہ ستا پہ قسمت کیں وی، یا د غیر، ہفہ بل د ہجرا پارہ نہ دی، ہفہ د قدرت لاس کیں محفوظ وی۔ نو کہ ہفہ مشیتا ایزدی کیں ستا پہ حصہ کیں وی۔ کہ تہ ئے غواپے، او کہ نہ، ہفہ بہ ضرورتا تہ رسی۔ دہفہ پہ طلب کیں ستا د طرف نہ دگستاخی یاد ہے ادبی اظہار مناسب نہ دے۔ او کہ ہفہ خیز د بل چاقوت کیں وی۔ نو تہ ہفہ نشے حاصلوے۔ او کہ ہفہ پہ خیر و عافیت او سلامتی سرہ د چا ہر د بشو قسمت کیں نہ وی، او محض فتنہ او امتحان وی۔ نو بیا د بر عقل او شعور خاوند وے دیدہ دانستہ خان پہ فتنو او پریشانو کیں کینیا سی۔ مراد داشو، چہ خیر او سلامتی اور ذرہ طمیان پہ باطنی

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔

شاہی محل د داخلید ونہ پس چہ تہ بالادخانے (اوج روحانی) اور دہفے نہ چھت (منزل مقصود علیین) تہ او خیزو لے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہ۔ تہ بالکل خاموش، سرتکتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور کیں د ربوبی نذریات تابعدار اوسہ۔ حکم چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریب ہے۔ نو خطر تہ ہم قریب ہے۔ چہ دلشہ را اور سے نو دہفہ نہ د احوال او مقاماتو دھی حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ حکم چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سہ پہ دنیا اوعقبیٰ د وارو کیں ذلیل کوی۔

خنگہ چہ ممکن ذکر اوشو تہ د ذکر فکر او عمل صالحہ جد و جہد کیں مشغول اوسہ چہ دا سے بلند مقام تہ اوسے چہ دائمی او ابدی وی۔ او یاد ساتہ چہ ہفہ مقام د اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول اوجل نہ ظاہر ریزی۔ دے مقام نہ غفلت اوسہ پروائی ہوگز مہ کوہ۔ د دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرہ د غلتہ قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات د ابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) د اللہ تعالیٰ اوجالی صفات او کشف مشاہدہ

د اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنیٰ کیں دہفہ دجلالی او جمالی

صفا تو ذکر پہ وضاحت سرا موجود ہے۔ اور ہفتہ دخیلو بند یا نو پہ غیاث کو کیں دے صفا تو ظہور فرمائی۔ دا اولیاؤ او ابدالو پہ کشف اور مشاہدہ او افعال کو کیں دا اللہ تعالیٰ داصفات دایسے عجایب راخرگند کری چہ عقل او فہم مغلوب کری، رسومات او عادات فنا کری۔ او انسانی حواس کو کیں دہشت او ضعف یا دلطف او محبت تاثرات پیدا کری۔ دا اللہ تعالیٰ دا افعال پہ دورہ قسمہ دی۔ یوحنا لانی او بل جمالی۔

خدائے تعالیٰ دجلال ظہور داسے، چہ پہ خوف او ہیبت غلبہ راشی۔ او دجسم پہ اعضاؤ دو پرے آثار راخرگند شی۔ لکہ چہ د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم احادیث کو کیں روایت دے چہ دوئی دبیٹے مبارکے نہ ہہ مانخہ پر وخت کیں ددیگ دیشید، وہ شان آواز راختلو جگہ چہ صواغیب زکریا کا ننگ ترازو (دخیل رب عبادت داسے کوہ، لکہ چہ تہے ویسے) مطابق بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دانہ تعالیٰ دجلال او جبروت مشاہدہ کرلہ۔ او دا اللہ پاک د عظمت او ہیبت انکشاف بہ ورتہ کیدلو۔ دغہ رنگ دحضر موسیٰ علیہ السلام دجلال ہم مشہور دے چہ د توحید او دینی غیرت پہ جذبہ کیں دے دخیل ورور ہارون علیہ السلام زبیرے لاس وردا چولو۔ او دا دھوئی معمول او مزاج وو۔ چہ قرآن پرے شاہد دے۔ دغہ شان دجلال او جبروت دحضرت ابراہیم خلیل اللہ او حضرت عرفار و قیام

اللہ تعالیٰ حکیم او دانا دے۔ رحیم او کریم دے۔ او دجمال دتہ و پہ اضطراب بنہ خبردار دے۔

دغہ وجہ دہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ دحضر بلال رضی اللہ عنہ مؤذن تہ فرمائیل۔ اے بلالہ! اذان او کہہ چہ ذکر او مانخہ کیں راحت بیاموو۔ دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دپارہ موغز پہ دے بنا دقبا او درج راحت وڈ۔ چہ دکامل استغراق پہ وجہ بہ نبی علیہ السلام تہ دمانخہ پہ دوران کیں دجمال الہی مشاہدہ حاصلید۔ پہ دے وجہ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیل چہ خما دسترگو او زرق آرام پہ مانخہ کیں دے۔

مقالہ (۱۰) د نفس مخالفت او اخلاص

دے کیں شک نشتہ، چہ ستا نفس دا اللہ تعالیٰ مخلوق او ملکیت دے خود ادنیٰ خواہتاو، لڈا تو، اسپا بو، ضرور او تکبر دے لارے نہ بدراہہ کرے دے۔ جگہ چہ دا خیزونہ دانسان مزاج سرا اخیٹے شوے دی۔ نو کہ تہ دا اللہ د اطاعت او فرمانبرداری دپارہ د نفس مخالفت تہ تیار شے۔ نو دا بہ ستا طرف تہ یوجہاد د فلاح او بھبود یوہ ذریعہ وی۔

د نفس دجہاد نہ پس بہ ستا دوستی او بندگی دتہوت مقام تہ اوریسی او پہ تابہ د پاک، صاف، او خوشگوار و بختونو پیرورے اوشی۔ دکاشتاو قول اشیا بہ ستا تابع شی اوستا

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔ شاہی محل دد اخلید ونہ پس چہ تہ بالاخانہ (اوج روحانی) او دھے خائے نہ چہت (منزل مقصود علیین) تہ او خیر ولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہہ تہ بالکل خاموش، سرکینتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور کو کیں د رومی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ جگہ چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریبے۔ نو خظرو تہ ہم قریبے۔ چہ دلستہ را اورے بڈھڈہ نہ دالحوال او مقاماتو دھیڈ حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ جگہ چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سپے پہ دنیا او عقلی دواپرو کیں ذیل کو ی۔

جنگہ چہ محکین ذکر اوشو تہ ذکر فکر او عمل صالحہ بہ جد وجد کیں مشغول اوسہ۔ چہ دایسے بلند مقام تہ اورے چہ دائمی او ابدی وی۔ او یاد سائے چہ ہفتہ مقام دا اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول او فعل نہ ظاہر ہین۔ ددے مقام نہ غفلت اوسے پروائی ہرگز مہ کوہ۔ ددے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرا دغلنت قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات دابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) دا اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہدہ دا اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کیں دہفتہ دجلالی او جمالی

د حالاتو تہ ہم متقول دے۔ چہ دخیل ذات دپارہ نہ تو بلکہ دحق او توحید دپارہ۔

ہرچہ دجمال مشاہدہ دہ نو دا پہ زہور نو او مزاجونو کیں دخدائے رحمت، رحیم، کرم، بخشش، لطف، محبت، عفو او دسخا د صفا تو ظہور دے۔ چہ دقریب خداوندی پہ دوجہ پہ بندہ تجہی غور کو ی۔ دا اللہ تعالیٰ دصفت جمالی عظیم ترین مظہر دحضور صلی اللہ علیہ وسلم ہستی مبارکہ دے۔ چہ ہمیشہ تہ ہرید خواہ سرا بنہ کرے وی۔ ہر ضرر رسوئی تہ تہے راحت رسوے دے۔ ہر بدگوسرے دعبت سلوک کہے دے۔ او استھائے دا چہ دیکے معظیہ دفتح پہ وخت تہ خیلو بدترین دشمنانو تہ پہ دے الفاظو معافی وس کرے۔ "لَا تَقْرُبُ عَلَیْکُمْ اَنْیُومٌ" (نن درج پہ تاسوھیڈ گرفت نشتہ۔ یعنی ما بجنینی بی) دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دا جمالی صفت، او خلق عظیم، دامت پہ دیرو اولیاؤ ابدالو کیں ہم باحسن الوجوہ موجود دے۔

اللہ تعالیٰ دخیل جمال دمشاہدے نعمت دامت پہ خاص خاص افرادو پیریز وکرے دے) او قول عمر تہ ہونے پہ دے نعمت پناہ کرے دی۔ دپارہ ددے چہ زیات شوق پہ سبب دمحبت پہ جذب او ہستی کیں ددوکی روحانی قوی سست او کمزوری نشی۔ او دجہی او فراق پہ خفگان کیں دحقوق عبودیت د تعمیل نہ پاتے راشی۔ نو

خدمت اور تعظیم تہ یہ غاریہ بستہ دی۔ اور ایڑھٹے شوے
 اصول دے۔ چہ کوم سرے د خدا ئے تعالیٰ فرمانبرداری
 نو دنیا دھنہ فرمانبرداری وی۔ اللہ پاک فرمائی: "کائناتو کین
 ہیچ چیز دا سے نشتہ چہ د خدا ئے ثنا صفت نہ کوی۔ خو
 تاسو د هغویٰ پہ ثنا پوهیڑی نہ! او اللہ پاک فرمائی:
 "ما آسما نونو او زکے تہ او وے، چہ تاسو حُما فرما برداری
 قبولہ کریں۔ کہ خوبہ مووی او کہ مونہ وی خوبہ۔ نو
 هغویٰ او وے اچہ اے خالق کائناتہ! مونہ ستا فرمانبرداری
 پہ سرسرتگو قبولو۔"

مکملہ بندگی، د نفس دنا کارہ خواہشاتو پہ مخالفت
 حاصلیڑی۔ پہ قرآن کریم کین دیرجائیہ راغے دی چہ نفس
 اشارہ (هغه نفس چہ انسان تہ د بدو کارونو ترغیب ورکوی)
 پیروی انسان د صراط مستقیم نہ گمراہ کوی، حدیثا قدسی
 دے۔ چہ حضرت داود علیہ السلام تہ اللہ پاک او فرمائیل
 "چہ د نفس د خواہشاتو پیروی هیرے اونہ کرے۔ حکمہ چہ
 زما پہ زکے کین د نفس د پیروی نہ زیات دفساد خیز بل
 نشتہ" او د حضرت بایزید بسطامیؒ متعلق یوحنا یسعیؒ
 دے چہ هغویٰ اللہ پاک خوب کین اولید، نو عرضے او کہ
 چہ یا اللہ! تا تہ د رسید و کومہ لارہ ده؟ نو اللہ تعالیٰ
 ورتہ او فرمائیل: "د خپل نفس اطاعت پریدہ او مات راخہ
 حضرت بایزید فرمائی: دے پس مانکہ د مار د پوت خپل

نفس پہ خائے پرینود؟
 غرض داچہ ہر حال کین د خواہشات نسان نہ ہیز
 د خلاصی باعث دے۔ نو کہ تہ متقی او پرہیزگارے۔ نو د
 حرام مال نہ او د مخلوقاتو د خوف او خدے تہ نہ دہ او کرے
 او د مخلوقاتو پہ خائے خپل امید ونہ خپل خالق سزا اوتڑے۔
 او د زکوة، صدقے او نڈرانے پہ طور ہم د خلقو نظر
 مہ کوی۔ بنہ پورہ شہ چہ درزی او روزئی بول امور د فاعل
 فعل اوتد بوسزا پہ ظہور کین راخی۔ او فاعل اوتد بوسزا
 اللہ تعالیٰ دے۔ خوسزا دے د مخلوق د طرفہ د سعی،
 محنت او کوشش اصول هرگز هیرول نہ دی بکار۔ د پارہ د
 دے چہ تہ د جبر تہ فریقے (دوی دے خیرے قائل دی)
 چہ فعل کین د بندہ مطلقاً دخل نشتہ) د عقائد بوسزا
 خلاصے بیا موی۔ او دا ہم مہ واپہ چہ د مخلوق پہ افعال کین
 د خدا ئے قدرت او اختیار ہیچ دخل نشتہ او بندہ دھر
 فعل او ارادے خپلہ مختار او مجاز دے کئی دے عقیدے
 بہ تہ کا فرھے۔ او قدر یہ فرقہ کین بہ راخہ۔ بلکہ عقیدے
 درستہ کرے۔ او دا او واپہ، چہ د مخلوق افعال او اعمال د
 مشیت خد او ندی نہ دی چہ د هغه د تحصیل حکم د پارہ
 "کین یللا نسان ماسعی" یعنی د مخلوق د طرفہ سعی او محنت
 لازمی خیر دے۔ او قرآن او حدیث کین دے مثالونہ
 وارد دی۔

احکام خد او ندی نہ تجاوز مہ کوی۔ حکمہ چہ د هغه
 احکام پہ بول مخلوقات طوعاً و کرہاً ز پہ خوبہ او ناخوبہ
 یعنی ہر حالت کین) حاوی دی۔ د احکم الحاکمین پہ موجود
 کین پہ ہیچ یوامر کین حاکم مہ جو پریدہ۔ ستا حاکم کتاب
 اللہ او سنت رسول اللہ دے۔ کہ ستا زریکے خہ خیال یا
 وسوسہ تیرہ شی۔ یا د الہام کیفیت محسوس کرے نو هغه د
 قرآن او حدیث پہ معیار او سنجوے۔ کہ قرآن او حدیث کین
 د هغه حرمت او ممانعت موجود وی۔ مثلاً وسوسہ، سود
 غلا، غضب، ظلم، زنیاتی، دروغ فریب او د هغه نور د
 فسق و فجور اعمال نو د اے خبرے د خپل قلب او دماغ
 نہ لیرے کہ او مخ تہ واپرے۔ حکمہ چہ د اے ویتوسے د
 شیطان د طرفہ وی چہ پہ قسم قسم بیکل صورتونو کین
 ئے انسان تہ را وپا بندے کوی۔

کہ ستا خیال او وسوسہ د قرآن او حدیث ترخہ جائز
 او مباح وی او د حرمت پکین ہیچ شہ نہ وی۔ نو بیا ئے
 بلا تامل تعبیل او کرے حکمہ چہ دے کین دگناہ خد شہ
 نشتہ۔ بلکہ د حلا لو غیزونو خورل، خنبل، نکاح، بنہ
 لباس، چا صالح سزا ناستہ پاستہ، د بیت اللہ شریف
 حج، دگنہو، یتیمانو او غریبانو امداد او دعوا مو فائدے
 کارونہ واخلہ۔ پہ د اے الہام زری سکون او اطمینان
 بیا موی۔ او فطرت دے تائید او تصدیق کوی۔ د افعال

الہی او امر الہی د تعبیل د پارہ اللہ تعالیٰ خپلہ د بندہ
 فاعل شی او د هغه مدد او نصرت کوی او هرکله چہ فعل
 خالصتہ د حق د پارہ پاستہ شی او تاتہ د تائید حق مقام
 حاصل شی نو بیا کہ تاتہ خہ فتنہ پینہ ہم شی، نو د هغه
 دشر نہ بہ د خدا ئے پہ امان ساتی حکمہ چہ اللہ تعالیٰ
 پہ خپل مشیت او فعل چالرا سزا نہ ورکوی بندہ تہ عذاب
 پہ امور الہی کین د دخل ورکولو پہ وجہ ورکولے شی۔
 کہ تہ د ولایت خواہان ئے (خدائے) د پہ مونہ قبولو
 د دے نعمت پیرنا ونہ او کوی۔ آمین)۔ نو د نفس مخالفت
 شروع کرے۔ او دا مریخ پہ پورہ طریقہ تابع شہ۔ او دا مری
 حق پیروی پہ دودہ قسم دے۔ روے قسم داچہ د نفس
 لدا تو د پیروی نہ منعھے۔ فرانس ادا کرے او خپل ظاہر
 او باطن دگناہونو نہ محفوظ کرے۔ او د وکم قسم داچہ
 د خدا ئے کوم احکام د الہام یا القاء پہ طور ستا پہ زری
 وارد کیری۔ د هغه اطاعت پہ پورہ احترام سزا او کوی
 او د خدا ئے تعالیٰ دو وقتاً فوقتاً مشورونہ غفلت او دگرگم
 د باطنی امر پہ هغه مباح کارونو کین ہم بیا موندے شی
 چہ د هغه متعلق شریعت کین خہ حکم موجود نہ وی۔
 پہ داشان چہ نہ خوهنہ ممنوع وی۔ او نہ دوجوب حکم
 لری۔ او دے کین بندہ تہ اختیار ورکولے شوے دے۔
 خواہ کہ دا پہ تصرف کین راوی، او کہ نہ ئے راوی۔

دوسے نوم صباح دے زیور متقی او خدائی سربلہ پکاری
 چہ ہنہ دھردا سے خیر متعلق استخارہ اوکری او حکم
 رقی پہ انتظار کین شی۔ او هرکله چه حکم بیاموی، نو
 د هغه مطابق و تصرف کوی۔ او په داسے حالت کین و
 د بندگه قول اعمال، حرکات اوسکانت د الله تعالی د
 طرفه نه وی۔

د کومو خیر و نوحکم چه شریعت کین موجود دے
 هغه و د شرح په رو سرکه، او د کومو خیر و نوحکم چه
 شریعت کین موجود نه دے، هغه و داستقارے په
 ذریعه به خاکے راوړلے شی۔ دلته بندگه بیا و اهل حقیقت
 د مقام نه شی۔ او هغه په اولیا و کین شیعکے شی او که
 ته د حق الحق په حالت کین لے چه په ذات خداوند
 کین دفنا کید و حالت دے نو دا د الله تعالی غوښتنه
 او گنډه، حکه چه دا د هغه ابد الوحالات دے، چه دهنوی
 زهوند د عشق و محبت نه مات دی۔ هغه موجدین دی
 عارفان دی، صاحب علم او عقل دی۔ دوی دامیران آقا
 د خلق خدا پیشوا او نگهبان، د حق ناشین، خاصان او
 محبان الهی دی، نو په دے مقام دامیری دی داد چه ته
 د نفس اماره مخالف لے او دنیا او احویت هیڅ خیر ته ستا
 رغبت او توجه پاتے نه شی۔ دغه وخت ته د مالک الکلی
 بندگه لے، نه چه د ملک بند۔ ته به دامریخ غلام لے، نه

چه د خواهش او په ظاهرا و باطن به کلی طور داسے دخدا
 په خدای لے نکه د دای په لاس کین چه بے رود وینکے
 بیچ یا طبیب په مخکین بے هوشه بیماری نو د الله تعالی
 دامرا و نهی دشناخت او پیروی نه علاوه د نور و اولوکارو
 نه به ته بے هوشه او بے خبره لے۔

مقاله (۱۱) صبر او توکل

د غیبت او ناداری په حالت کین چه ستا په زړه کین
 د نکاح خواهش پیدا شی او ته د دے ذمه داری سرت لے
 رسولکے، نو د الله تعالی نه د رزق د فراخی او اسوده حالی
 سوال کوی۔ او د هغه د دحم امید و اروسه، دنیا کین لے د
 انسان د پاره نکاح لازمه کیرے دلا، او د دے خواهش لے
 بنی آدم له ورکیرے دے، نو هغه د دے داسو او ذرا غو
 هم پیدا کوکے دے۔ دغه مشکل کشا او قاضی العاجات به
 بغیر ستا د پریشانی نه د بخشش په طور ستا د نکاح اسباب
 برابر کوی۔ چه ستا د پاره به د اطمینان او برکت باعث وی۔
 اوس به ستا صبر او استقار په ثنا او شکر کین بدل شی
 او الله پاک شکر گزاره سوره په کلام پاک کین د نعمت د زیاتی
 وعدو کیرے دے۔ فرمائی: **كُلُّ شَيْءٍ كَرِهٌ لِّكَرِيمٍ كَرِهٌ لِّكَرِيمٍ**
كُلُّ شَيْءٍ رَانَ عَذَابِي لَشَدِيدِي (که تاسو شکر کوی نو زه به
 در باندے خپله پیرس و نه لازیا تویم، او که ناشکر کوی
 نو یا د ساتی چه خا عذاب دیر سخت دے) او که دیوخته

پورے د نکاح ضروریات و برابر شی۔ نو صبر او انتظار کوی،
 الله پاک فرمائی: **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ** (د خدا لے د
 رحمت نه مه نا امیدو کیرئ)۔ خو په دے اثنا کین د الله تعالی
 په اراده او فعل کین بالکل دخل مه وړکوی، د خواهشات
 نفسانی نه خان سات او ذکر الهی سوره د صبر او تحمل د کار
 اخله۔

د قضا و قدر دستور سوره با وفا اوسه، او د امر کوی
 اطاعت کوی۔ او یقین لره چه ستا پروردگار به اخر په تافضل
 و کرم او کرمی، رزق به و فراخه کوی، او گننا هونو نه د پچ کید
 لره په صراط مستقیم د قائم پاتے کید و به قوت او توفیق
 در کوی، الله پاک فرمائی: **إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِحَسَبِ**
حِسَابٍ (د صابرانو د پاره بے حساب به اجر دے)۔

مقاله (۱۲) د منعم اطاعت که د نعمت؟
 چه تا الله تعالی د مال او جاشا د خداوند کوی، او ته د
 دے مال به وجه د خدا لے د عبادت او اطاعت د وړو گوانه
 لے، نو خدا لے تعالی به تاهم دنیا او هم آخرت کین دخپل
 نزدیکته نه لرے کوی او ممکنه ده چه د غفلت او معصیت
 په وجه دغه مال او دولت هم در نه ولخی، او محتاج او پیشا
 حال و کوی۔
 د منعم (نعمت وړ کونکی) نه غافل کیدل او سراسر
 نعمت کین محو کیدل شرک دے، او شرک د خدا لے پد نزد

پو ناکابل معافی جرم دے، خو که ته مال و دولت خپل معبود
 او مقصود جوړ نه کیرے او په ثنا او ذکر کین مشغول لے نو
 الله تعالی به د مال ستا د پاره برکت او راحت او گورجووی
 او دے کین به ورخ تر ورخه زیاتے راځی۔
 مال به ستا خادم وی، او ته به دخپل رازق او پروردگار
 خادم، بیا به ته دنیا کین د تقیم تقیم نعمتونو نه فیض یاب
 لے، او معنی کین به د خدا لے په نزد معزز او مجتبر
 لے، او جنت الماوی کین به صدیقینو، شهداؤ و صالحینو
 سره هم مجلس او هم پای لے۔

مقاله (۱۳) قضا او قدر ته گوردن کیرده

که ستا په قسمت کین نعمت وی، خو که ته د هغه
 خوا هشمند لے یا نه لے، هغه به ضرور تاته دررسی، دغه
 نشان که ستا په قسمت کین مصیبت وی او ستا د پاره د هغه
 حکم شوے وی، نو خواه ته هغه نا خوښه وے، او که د خدا
 په ذریعه لے دفع کوے، خو هغه به په تاریخی، نو تاله پکار
 دی چه په هرے معامله کین د الله تعالی مخکین د فرمانبرداری
 گوردن کیردے چه د هغه فاعل حقیقی فعل ستا د پاره جاری
 شی۔
 که د خدا لے د طرفه په تاد نعمت پیرس و نه اوشی، نو
 شکر او باسه، او که مصیبت راشی، نو صبر او تحمل اختیار
 کوی، ته د بخشش او عطا د حالالاتو بالکل مطابق اوسه، چه

د حق دلارے منزلوں اور وہی بوند تسلیم اور رضا پہ دے طریقہ بہ
ذکر و صلوات جینو، شہداء و اوصد یقینو مقام تہ اورے۔ او قریب
خداوندی بہ حاصل کرے بیابہ تہ دھے خلقو منکرے تے
چہ دھنوی ذکر او فکر پہ برکت ذکر امت، نعمت، عزت
مسرت او نفس دا طیبیان خاوندان شوسے وی۔ نو پہ
آفا تو او معیار بوی کین کین دصبر او استقامت نہ کار اخذ۔ او د
مؤمن د بولو نہ اہم او مقدم صفت ہم دھے دے۔

د رحمة لعلامین ارشاد دے: "دوزخ اور بہ مؤمن
تہ وائی اے مؤمنہ! حُما د علاقہ نہ ذرتیریبہ جگہ چہ ستا
نور، حُما اور مر کوی۔ داہفہ نور دے، چہ محکم یقین او
کامل ایمان سرچہ دنیا کین دوسرے دو۔ او پہ دے نور پہ
مؤمن او کافر کین تمیز کیدے شی۔ او دغہ نور پہ دنیا او
عقبی ادوار و کین دھرے بلا مدافعت کوی۔ نو پکار دی چہ
ستا دصبر او ایمان قوت تانہ ہرمصیبت او بلا لڑے کوی۔
یقین لڑے، چہ ہیچ بلا ستاد بریادولو دپارے نہ، بلکہ ستا
دازمیت د پارے، ستاد ایمانی طاقت قوی کولو دپارے، ستا
د یقین زیاتو د پارے، ستاد فلاح او ترقی دپارے او دراصل
حق د بشارت در کولو دپارے تانہ راجی۔ اللہ پاک فرمائی اے
سلمانا نو! موذن تا سوا زما یو۔ چہ تاسو کین د فی سبیل اللہ
جہاد کو نکو اوصار و خلقو پتہ او کی۔ بیابہ د اللہ تعالیٰ پہ
ذات وصفات او امداد و نصرت ستا ایمان محکم شی او تے

یقین سرچہ دھنہ افعالو سرچہ موافقت او کرے۔ نو ہفہ بہ
پہ ہرمصیبت کین ستا مشکل کشائی کوی۔ او دھنہ امداد
بہ ستا شامل حال وی۔ نو دجان ہا دغیر پہ حق کین دے،
تانہ ہیچ یوقول او فعل دا سے بنکارے نشی چہ د اللہ تعالیٰ د
امرو نہی نہ بھرو کی۔

کلمہ چہ تانہ یو امر خداوندی اوشی۔ نو دھنہ تعمیل پہ
تادی کوی۔ او قوت او حرکت سرچہ ہنہ سرچہ رسوے۔ د تقدیر
او فعل الہی پہ تکیہ محض پہ تسلیم او توکل مہ اوسہ، بلکہ
سعی کوشش، فکر تدبیر او خیل وھی او فطری قوتونہ ہم
پکار راولہ۔ چہ تانہ امر الہی عملی طور سرچہ ظاہر شی۔ او
کہ دخیلو عزائمو پہ تعمیل کین پاتے داغے تے، نو د
خیل پروردگار پناہ او نیسہ ہفہ تہ التیا کوی۔ ہفہ
تہ زاری کوی او امر الہی کین د غفلت کولو اسباب معلوم
کری۔ ممکنہ دے چہ داپریشان کن صورت حال ستاد فرما
تکبر، مطاعت او عبادت کین دسوے ادب، بہ خیل قوت
او صلاحیت د تکیہ پہ ختہ بنہ عمل د ناز کو یا دملوفا
خالق سرچہ دشریک کولو پہ وجہ وی، یا ممکنہ دے چہ اللہ
تعالیٰ د ختہ لغزش پہ وجہ دخیل قرب نہ معزول کرے
تے۔ اوستانہ ناراضہ وی او تہ تے پہ خیل ہوا او ہوس
کین اختہ کرے تے۔ تہ تے پوہیرے چہ دنیا کین د
شرک او غفلت جراثیم لٹائے پہ حُماے خوارے شوی دی

چہ ہفہ مؤمن دخیل حقیقی محبوب او مطلوب یعنی اللہ
تعالیٰ تہ لیرے او بے تعلقہ کوی۔ نو دشرک داسبابونہ
پرہیزگار شہ۔ چہ د اللہ تہ غیر اللہ تہ راجب نہ تے۔

کرم خیر چہ د اللہ تہ سوادے ہفہ دغیر اللہ حکم لری
نو تے دخیل مولانہ سوا غیر تہ رجوع مہ کوی، او پہ خیل
نفس دا سے ظلم مہ کوی چہ دغیر اللہ پہ سبب د اللہ دواسر
نہ غافل او بے خبرے تے۔ کئی ہفہ بہ دپہ دا سے او کین
درود بکی، چہ دھے خیشاک سرپی او کانزی دی، او چہ د
کنارو دپارے تیار شوسے دے (آیت شریف دے) بیا کہ تے
ختہ ہزار یا فریاد کرے، نو لٹائے بہ تے نیسی۔ او کہ د اللہ
رضا لیرے نو ہنہ رضا بہ حاصلہ تے کرے۔ او کہ د ایمان
او عمل صالح دضائع کولو پہ حقلہ دنیا تہ بیا دیکھی دپارے
رائل او غواپے، نو دویارہ بہ دنیا تہ و رائل نصیب نشی۔
نو خیل نفس رحم او کرے او علم، عقل ایمان او معرفت
عونندے نعمتونہ چہ خدا تے درکری دی، ہفہ د خدا تے
پہ عبادت، رضا او خوشنودی کین صرف کہ۔ او ددے پہ
پاکو انوار و دجھل او شرک تاریکی دخیل قلب او دماغ نہ
ھو کرے۔

— د اللہ پاک دا امر و مطابق پہ صراط مستقیم روان شہ
او خیل ہرے معاملہ ہفے قاضی الحاجات تہ اوسپارے۔ چہ تے
تے پیدا کرے تے۔ اوستا پرورش تے کرے دے۔ تے

یو بیکارے نطفہ وے۔ دھنہ تہ تے تانہ انسانی صورت
دیکھ۔ او زمکہ کین تے دخیل خلافت او نیابت پہ منصب
سوفراز کرے۔ نو ستا ہر خواہش او مراد دھنہ د مراد تابع
پکار دے، اوستا ہرے ناخوبی دھنہ د ناخوبی مطیع
پکار دے۔ ہر گزہ چہ تے دا حکام الہی تا بعد ار شوسے۔ نو د
کائنات قول خیزونہ بہ ستا تابع داری شی۔ (خدا ہی تعالیٰ
و موذن بقول پہ دے نعمت بنا د کری۔ آمین)۔

ہر گزہ چہ تے د اللہ تعالیٰ د منہیا تو نہ پرہیزگار شہ، نو
بیا کہ دنیا کین تے ہر لٹائے تے قول مصیبتونہ او تکلیفونہ
بہ تانہ پہ دوی۔ اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابون کین
فرمائے دی "اے بنی آدمہ! زہ اللہ ہم۔ خالق کائنات
نم۔ حُما نہ سوا بل معبود نشہ۔ زہ چہ کائناتو کین کوم
خیز تہ حکم و کریم، چہ شہ، نو ہفہ فوراً شی۔ او دعدم
نہ عالم وجود تہ راشی۔ نو تے خالصہ حُما عبادت کوی۔
چہ زہ درتہ د توحید پہ برکت ہفہ روحانی قوت درکرم
چہ تہ ہم پو خیز تہ اووائے چہ شہ۔ نو ہنہ شی۔ او چہ
او ظہور کین راشی۔ او دا ہم اللہ پاک فرمائے دی: اے
دنیا اکوم سپے چہ حُما خدمت او اطاعت کوی۔ نو تہ دھنہ
خدمت او اطاعت کوی۔ او کوم سپے چہ محض ستا خدمت
او پرستش کوی نو ہفہ پہ مصیبتونہ او تکلیفونہ کین
گرفتار کرے۔"

کوم خیر وہ ہے جسے نہ خدا نے تعالیٰ منع فرمایا ہے نہ وہ دہے نہ تہ پورا پورا پھرنا اور کبھی کاملہ عاجزی اختیار کرے اور تسلیم اور رضا خیل شعاع چور کرے۔ ستا حواہیں خمسہ اوستا تو ان اعضا ہر وقت د احکام الہی پابند کیدل پکار دی اور ہفتے پہ تمہیل کیں ہفتے کبہ د تاخیر نہ کارمہ اخلہ قضا و قدر کیں خفگان ، تادی ، شکایت اور مخالفت لہ دخل مہ و رکوع۔ اوہم دا ربانی نسخہ اور روحانی شفا دہہ چہ تاہ د گناہوں دا مراضو اور خواہشات نفسانی دقتوں نہ محفوظ کری اور قرب خداوندی بہ د نصیب کری۔

مقالہ (۱۳۶) دنیا پرستار کد دعوتی؟

اے د نفس بندہ! تہ عاشقان حق اور پومعیبو د پرستار اور د برابرئی دھوی مہ کوہ۔ حکمہ چہ تہ دخیل ہوا و ہوس غلام تہ۔ اوہوئی دخیل خالق اور مولیٰ قدامت دی۔ تہ د دنیا پہ رغبت کیں مہوئے۔ اوہوئی ہمہ تن متعلیٰ پہ رغبت کیں سرگرم دی۔ ددوی زہونہ صرف یورپ سہوہ تہ دے دی۔ اوستا زہد د دنیا وی بتاؤ بیجانہ۔ دہ دوی ہفتہ خیر دین تہ نہ گوری۔ پہ کوم چہ ستا نظر سے۔ دوی دکا نانا تو پہ اتیاؤ نہ بنگہ د اشیاؤ پہ خالق اور صانع نظر لری۔ چہ ہفتہ پہ ظاہری سترگو نہ بنگہ ذریعہ پہ سترگو لیدلے شی۔

دعہ عاشقان حق د عشق نہمت حاصل کد۔ اوخلایے

کے پیاموں۔ اوتہ تراویسہ د نفس پہ خواہشا تو کیں راگیر کے دغہ اہل اللہ دخیل پرورں دکار د ارادہ احترام اوکد اوخیلے ارادے اور مانو نہ لے پرینودل۔ اوہ دغہ طریقے تہ قرب الہی حاصل کد اوتہ دخیل ارادہ اور خواہشوں بندہ شوے اور دخیل خالق نہ پہ پراؤ نو لریے شوے۔ دغہ خلقو تہ اوتہ تقایق آدم علیہ السلام اور دکا نانا تو د تخلیق حقیقی مقصد او بنود۔ یعنی د خدا کے شنا صفت اور ذکر و عبادت کیں مشغول ہ شو اوتہ د دنیا پہ عیشیا تو اور ہزلیا تو کیں کستیوئے دغہ دحق عاشقان د تا ئید الہی پہ وجہ طاعت اور عبادت کیں ہمیشہ دغہ اوریشائی نہ لاپرواہی۔ مصیبت اور تکلیف کیں خدہ جبر اور آکراہ نہ محسوسی نو ذکر اور عبادت ددوی د پارہ جنت الماوی شو۔ حکمہ چہ دوی کاشا تو کیں د یو خیر دکوتہ محکمن د ہفتے خیر صانع اور ہفتہ فعل تہ گورف۔ دغہ برکزی دہہ خلقو سہوہ د زہدے اور آسمانوں تو قیام اور استحکام اور د بزد مجرد مخلوقانو سرور اور اطیبتان وابستہ وی۔ حکمہ چہ د باطنی صفاتو پہ وجہ اللہ پاک دوی دخیلے ذہنکے اوتاد یعنی میخونہ گرجو لے دی۔ چہ پہ ہفتہ زمکہ قائم اور محکم دہ۔ ہنوئی دخیل روحانی قوت پہ وجہ دغہ دغہ پہ شان خود دار سخت اور ناقابل تسخیر دی۔ اوتہ بعض د نفس بندہ لے نو ددغہ صاحب عزم اور صاحب ایمان خلقو پہ لاری کیں مہ خندا کبریہ۔ حکمہ چہ ہنوئی دحق پہ

نو تیا زہونہ سہوہ ہم د ہنوئی نہ سوال مہ کوئی حکمہ چہ د ذریعہ سوال د تہ پہ شان دے۔

بہنو پوکہ شی چہ ہرآن کیں د اللہ پاک یونہ شان دے۔ د خلقو حالات بد لوی رابد لوی۔ یعنی د امیر نہ عزیز اور دغوب نہ امیر۔ دگدا نہ بادشاہ اور بادشاہ نہ کد اجور کدی د چامرتیہ اوچتوی اور دچا راغورخوی۔ یوقوم علیین تہ سہوہ اویل اسفل السافلین تہ کوم خاکے چہ د علیین خاوندان سہوہ د حفاظت اور نصرت وعدہ دہ ہلتہ ہنوئی سہوہ د غفلت اور معصیت پہ وجہ پہ اسفل السافلین کیں د ور غورخولو ہم ویرہ پیدا کریے دہ۔

کوم خلق چہ اسفل السافلین کیں دی۔ ہنوئی سہوہ لے د توبہ استغفار اور رجوع الی اللہ پہ سبب د ہدایت اور علیین کیں د داخلولو ہم وعدہ فرما لئیے دہ۔ پہ دہ کیں زہ د خوب نہ راوینش شوم۔

مقالہ (۱۴) توکل پہ خدا لے کد پہ اسبابو؟

تہ د اللہ پاک د فضل اور دغہ د نعمتوں نہ پہ دے مجرورم لے۔ چہ تا محض پہ مخلوقانو، اسبابو اور ذریعو بان دے تکیہ اوکد۔ اور د اللہ تعالیٰ پہ ذات دکامل توکل اور کد، نو د حلال رزاق پہ حاصلولو کیں مخلوقات

لے داوچتہ درجہ جنت
تہ د دوزخ د تولو نہ لاندہ طہقہ۔

لاری کیں د مورد پلار اور اہل وعیال نہ بیزاریہ شو خود حق نہ بیزاریہ نہ شو۔

دوی پہ کاشا تو کیں خدا لے بہترین پیدا کریے دی۔ اور دہکے پہ سہوہ نوح انسانی د دوی دامامت اور قیادت نہ فیض یاب کریے دی۔ ترخو چہ زمکہ اور اسمانوں نہ قائم دی د دوی پہ پاکور و حونو دحق تعالیٰ پہ نکو نوسلامو وی۔ (سہوہ خمونہ۔ آمین)۔

مقالہ (۱۵) خوف اور رجاء

ما خوب اولید نیچہ زہ یو د لے خاکے کیں ہم چہ د ہفتہ شکل اور ہیئت د جماعت پہ شان دے۔ اوہ ہفتے کیں د یو د لے خلقو دلہ دہ۔ چہ د دنیا اور دنیا د خلقو نہ بے غفلتہ دی۔ ما پہ زہد کیں فکر اوکد۔ کد فلا نے سہوہ پہ اولیاؤ کیں دلہ موجود وے نو دے خلقو تہ بہ لے د شریعت آداب بنودلی وو۔ اور تبلیغ ارشاد بہ لے ورتہ کریے وو۔

پہ دے کیں د اخلق ماتہ راجع شول، او پوکیں ماتہ اور ویل؟ ستا خدہ حال دے؟ تہ کلام او خطاب ولے نہ فرما لے؛ ما ورتہ اور ویل۔ ہرکدہ چہ تا سہوہ مخلوق نہ تلقین قانع کریے دے اور خالق سہوہ موخان تہ لے وے۔ نو بیاد خلقو نہ لے سہوہ ہیچہ مہ غواری۔ اوچہ لے سہوہ سوال پریرد،

لے ویرہ اور امید۔ ما د اہل اللہ صفات وی چہ د اللہ تعالیٰ دغہ اور عذاب نہ خوف کوی۔ اور ہفتہ درحمت اور بخشش امید لری۔

فتوح ۱۰۰ الغیب

ستا دپارہ حجاب شول او ترخو چه ته د مخلوقاتو د بخشش اومید وارے . او د هغوی طرف ته لکه دیو سوداگریستا تک راتگ دے . نو تر هغه خپل خالق سره د مخلوق شریک کوونکے مشرک ے .

د دے شرک په وجه به الله تعالی تا په عذاب کښی اچوی . او د هغه ادنی صورت دادے چه ته به د حلال رزق نه محروم ے لکه چه حلال رزق هغه دے ، چه هغه د جسمانی اود مادی قوتونو په کوشش حاصل کړے شی بیا تا الله تعالی سره د مخلوق د شریک کولو نه توبه کړه او سعی او محنت ته د رجوع او کړه . او هغی په خپل محنت او صلاحیت وکتی او کړه نو بیا هم نه مشرک ے لیکن دا شرک د هومی نه زیات خفی (پټ) دے . او په دے شرک به د الله تعالی داسه او نیسی چه بغیر د سبب نه رغزی د کولو نه به و هم دم کړے ، او د رزق په حاصلولو کښی به د باطنی ذرائعونه په بهره شے .

بیا چه ته د دے خفی شرک ندم توبه کړے او محض په خپل محنت او صلاحیت د اعتماد پاتے نشی اود ایتین ویندا شی چه یوازے الله تعالی حقیقی رازق اومسبب الاسباب دے . هغه آسانی پیدا کوونک دے ، هغه د محنت او کسب توفیق ورکونک دے . او هغه د مشکلاتو رفع کوونک دے او دغه شان چه ته د ذرائعواو اسبابو نه روگردانی اختیار

فتوح ۱۰۱ الغیب

کړے . او د رزق او محنت منبع او مخزن یعنی الله پاک ته رجوع او کړے او خپل ټول حاجات اوضرویات فقط د هغه حضور ته اوسپاړے نو بیا به هغه خپل اوستامیخو کښی حجاب او چمت کړی . بیکانگی او په التفاتی به دفع کړی او دخپل لوښے رحمت په برکت به ستا د هر حاجت او ضرورت په وخت کښی ستا د طلب او توقع نه هم زیات رزق ددا ے ذریعونه درکړی چه ستا هم اوکمان کښی به هم نه راخی . او دا ستا دپاره د الله تعالی یو خاص نصرت او حمایت دے چه تا د شرک او غیر الله ته د مائل کیدو نه محفوظ ساتی .

هرکله چه ستا د قلب اودماغ نه ذاتی ارادے او خواهشو لیرے شی او ته کفی طور متوکل علی الله شے او خپل ارادے د الله په ارادے کښی فنا کړے نو بیا به ستا لیکل رزق الله تعالی یقینا تا ته دررسوی اوستا نه یوا به هغه دبل چا دپاره نه وی ستا د سخت حاجت اوضرورت په وخت به ستا دستگیری کوی او ورسره ورسره به د رزق دادکے شکر توفیق درکړی او په دے به پوهیږے چه داسه حالاتو کښی دا بقی د الله تعالی خاص نصرت اومعد دے . او دغه شان به ته د هر مسبب الاسباب هغه خاصه رحمت او پټی اود هغه به شکر په پخائے راوړے . او دا معامل به ستا د مخلوقاتو او غیر الله نه د لیرے کیدو په وجه وی .

فتوح ۱۰۲ الغیب

او دے سره به تا ته د توحید مصحیح فهم او ادراک هم حاصل شی .

هرکله چه د الله تعالی د ذات اوصاف متعلق ستاعلم او یقین پوخ او محکم شی نو بیا به قدرتی طور تا ته شرح مسکا (د حق د پیژندلو او قبولولو دپاره د سبب د پراستیدو) مقام حاصل شی . ستا قلب او دماغ به د معرفت په انوارومنور او ستا روح به په اسرار خداوندی توانا شی . دے حالاتو کښی به همیشه تانته په باطنی کشف او نور کوامت د اېنودلے شی ، چه د الله د طرف نه ستا حاجت روائی او مشکل کشائی کیدونک دے .

الله پاک فرمائی : *مومنون په بنی اسرائیلو کښی داسه رهبر پیداکړل چه به خلقو کښی به ے څو بنود احکامو تبلیغ کولو . او دا قیادت هغوی ته په دے حاصل شو چه هغوی د صورت کار و اخست او څومونږ په آیا نو نوښته ایمان راوړلو بل ځائے فرمائی : *وَالَّذِينَ جَاءَهُدَا فَبَيْنَا لَهُمْ جَنَّتُمْ سُبْحَانَ (کوم خلق چه څومونږ دپاره د ریاضت او مجاهدتے کوی . نومونږ یقینا هغوی ته دخپلو سمولارو همدایت کوو) . او الله عزو جل فرمائی : *تاسود الله نه ویرة کوی چه دخپل قدرت او اسرارو نه ویر څه څرته اوبشای . او د معرفت په نور مو بناد کړی .***

بیا به درو حانیتا داسه او چمت مقام حاصل کړے ، چه

فتوح ۱۰۳ الغیب

اشیاء او کائناتو کښی به د تصرف کولو اختیار درکړے شو . او دا به داسه ظاهری امر او اجازت دتی سره وی چه هغه کښی به د شک شپه هیز کښائش نه وی اوداسه دلیل سره چه د نمر نه به زیات روښانه وی او داسه کلام سره چه د هغه رد به د مخلوقاتو دپاره ناممکن وی اودا اختیار به داسه الهام سره وی چه هغه کښی به هیز دروغ نه وی او د نفسانی او شیطانی وسوسونه به بالکل پاک اومحفوظ وی . الله پاک خپل بعضے کتا بونو کښی فرمایلی دی : *اے بنی آدم ! زه الله یم . ځما نه یوا هیڅوک معبود نشته . زه چه کوم څیز ته حکم ورکړم چه شه نو یقینا هغه شی . نو ته ځما اطاعت اختیار کړه بیا به زه تا ته هم داسه اختیار درکړم ، چه تر څه څیز ته حکم او کړے ، چه شه نو هغه به شی او اذن الهی سره به عالم وجود کښی راشی . او دے کښی شک نشته چه الله تعالی په خپلو انبیاء و صدیقینو اولیاء او خاص بنی آدمو داسه روحانی قوتونو پیرن ورسه کړے دے .*

مقاله (۱۷) وصول الی الله

هرکله چه تا ته د وصل الی الله (خدائے ته درسی) مقام حاصل شو نو یوه شه چه اوس د توفیق الهی په وجه قرب خداوندی نصیب شو . او د وصل الی الله دا معنی کړا چه ته د مخلوقاتو د علاقو او ذاتی خواهشاتو اوارادو د

نه آزاد شه اود الله د فعل اورادے ماتحت شه اوستا هر قول او فعل دامر اللهی مطابق شی. نو دا حالت دعوتی اود فنا فی الله کیدو حالت دے چه په وصل الی الله تعبیر کولے شی.

الله ته رسائی د مخلوق درسامی په شان مادی حیثیت نه لری بلکه د هغه نوعیت بالکل مختلف دے. ځکه چه بکس گویږه شی (هیڅ څیز د هغه په مثل نشته). هغه دا دے سمیع بصیر او خالق (اوریدونکے او پیداکونکے) دے چه مخلوقا تو کس هیڅ څیز نه هغه سره تشبیه نشی وکیدی. او وصل الی الله د کیفیت نه صرف واصل با الله څیردویکے چا چه دا مرتبه حاصله کړی نه ده اود عشق اوقرب کولے نصیب شوه نه دے نو هغه د دے روحانی کیفیاتو نه عاجزه دے.

بیا هر واصل با الله په قرب کس د نورو نه په درجه کس مختلف وی اود هغه شان د الله تعالی اسرار ټولوا نیایا اواولیا سره په جدا جدا رنگ دی چه دیو راز نه بل بغیر د خدا نه خبر نه وی. حتی چه عالم روحانیا تو کس کله دا دے هم کیری چه یو مرید چه ذات حق سره کوم راز لری، هغه جرح هغه په چه خبره وی. او کله دیو راز نه هغه مرید هم گناه نه وی کوم چه روحانی او باطنی لحاظ سره دیو مقام ته رسیدلے وی. او کله چه مرید د پیر حالت اکیلیت

ته اوسی. نو بیا هغه د پیر نه جدا کړی شی. او څپله الله تعالی د هغه نگهبان جوړ شی.

د مرید د پیر نه جدا کول دا دے دی کمر په رویدونکے بچ چه د فی رودو د میعاد نه پس د دانی نه جدا کړی شی. او دغه شان د هغه تعلق د نورو مخلوقو نه هم پرکړی شی. نو تر څو چه مرید خام وی او هغه کس خواش او اراده موی وی. نو هغه د نفسانی عیبونو دلرے کولو د پاره متاثر دے خو د خواش او ارادے د فنا کیدو نه پس د پیر حاجت پاته نشی. اودا ځکه چه اوس مرید کس نفسانی اوسفلې گورد پاته نشو. چه د هغه دلرے کولو د پاره ځنکس په دغه د خدا نه د طرفه پیر مامور و.

اوس د دغه هادی، رهنا، حافظ اونا صرا الله پاک دے چه د هغه د تجلیاتو اواردے د جهل تیرو ته نه پیردی نو هر کله چه ته واصل با الله شه، نو د غیر الله نه همیشه د پاره بے غرضه او بے خوفه شه. او د هغه نه سوا په خوف اورجا یا نفع اورتقصان کس هیڅک موجوده مکه نه. بلکه همیشه د هغه نه خوف کوه. د هغه نه خپل حاجات غواړی د هغه نه د مغفرت امید لری. او هر دم د هغه په ذات تکیه کوه. هر کله چه ته دا دے شه، نو همیشه د الله تعالی په امر او فعل نظر لری. او هر حالت کس د مخلوق، بیزاره شه. ستا د قلب اودماغ د توجه مرکزه دے صرف همیشه

ذات واحد وک. او ټول مخلوق د خدا نه تعالی په حضور کس دا دے عاجزه او گره لکه یو غلام چه دیو لورے وسیع السلطنت، صاحب عظمت اوقهر ناک بادشاه په تجویل کس وک.

د خالق اختیارات مخلوق ته مه سپاری. او مخلوق سره هغه توقعات مه وابسته کوه کوم چه صرف خالق سره زیب لری. او د الله تعالی نه پناه غواړی، د توحید نه پس د مشرک کیدو نه د زړه درنیا نه پس د تیرے نه د وصل نه پس د قطع نه د قرب نه پس د بعد نه، د هدایت نه پس د ضلالت نه، او د ایمان نه پس د کفر نه.

دینا د اوبو دیولو نه نهر په مثل دکه چه دے کس ورځ په ورځ اضافه کیری. او اوبه دے د بنی آدمو نفسانی شهوات دی، چه د هغوی په طباشو مسلط دی. خودا شهوات د اکتونو نه وک دی. هر کله چه یو صاحب بصیرت د آخرت د نعمتونو په مقابله کس د دنیا لذتونو نه دعبرت په نظر او گوری، نو که هغه د ایمان نور لری. نو په به شی. چه حقیقی او قابل اعتماد ژوند د آخرت ژوند دے. حضور صلی الله علیه وسلم فرمایله دی: «لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ الْآخِرَةِ» (که عیش دے نو هغه د آخرت عیش دے) اود هغه د مؤمنانو امتیاز نو مخلوق د پاره خاص دے. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمایله دی چه دنیا د مؤمن د پاره جیل خان د ده،

او کا فرد پاره جنت. اوبی اکرم صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی: «چه متقی او پرهیز کار ته د خدا نه تعالی د طرفه قیزے لگیدلے وک. یعنی د شریعت د حدودو پابندی هغه غیر الله ته نه پیردی. نو د دے دلائلو با وجود دے د نیایک لذا تو سره زړه ولے او تیرے شی. د بند د پاره په ټولو راجحونو کس بهترین راحت دا دے. چه هغه د مخلوقا تو نه قطع شی، او الله ته رجوع او کړی، هغه سره ربط اوعشق اوساتی. او د هغه د ادا دویه ځنکس خپل ځان عاجز کړی. په دا دے کولو به ته د دنیا د شرک د بندونو نه آزاد شه. اود هغه وخت به ستا هستی کس د محبوب حقیقی فضل و کرم او عظمت اوجلال د آینه وقر او اثر پیداکړی چه د نفس په بند یا تو کس په هغه مثال نشی بیاموند دے.

مقاله (۱۸) رضا په قضا

د هغه مصیبت او تکلیف چا ته شکایت مه کوه. کوم کس چه ته پروت دے. او مه په الله پاک تمهت لکوه. که یو دخت کس ته په مصیبتونو او تکلیفونو کس را کمر شه نو په دے هم ته پوه شه. چه د مصیبت نه پس راحت اودغم نه پس خوشحالی هم د الله پاک د عداد د قرآن پاک کس راخی: «د مصیبت نه پس راحت وک. د الله پاک نصیبتونه دشمار نه بهر دی. حتی تعالی فرمای:»

کہ تاسو د الله تعالیٰ نعمتوںہ شمار کول اوظوارئ۔ نو
 هرگز به شمار نه کرے شی۔ نو هرکله چه د الله تعالیٰ
 در مره نعمتونه د نوح انسانی دیاره مقدار دی چه ته به هغه
 احاطه هم نشه کولے نو د هغه د بخشش اور رحمت نه هم هرگز
 تا امیده کیره مه۔ اود خالق نه علاوه مخلوق سره باطنی
 ربط اوتعلق مه ساته۔ ستا محبت و خالص د هغه دیاره وی۔
 که هغه حاجت و وی نو د هغه په حضور کبش و وی۔ او
 که هغه تم کبله اوشکایت وی، نو صرف د هغه په عکس
 و وی هکه چه دنیا کبش خورمه اود کوم نوعیت کار کوونکی
 او کاروبه چه دی، هغه ټول د هغه په حکم ظاهر اوجاری
 دی کوم غریبه الله تعالیٰ مقدم کرے دے۔ هغه خوک مؤخر
 کولے شی او کوم له چه مؤخر کرے دے هغه خوک مقدم
 کولے نشی۔
 الله پاک فرمائی: که د الله د جانب نه تاته هغه
 نقصان اورسی۔ نو د هغه د ذات نه علاوه بل خوک د هغه
 لرے کونکے نشته۔ او که هغه درته د هغه بشکایت اوفالده
 اراده او کرکې نو هغه ک درته د هغه فضل و کرم منع کولے
 نشی؛ او که د هغه د نعمتونو باوجود ناشکری و کرے او د
 الله مکمل اوشکایت کولے نو ظاهره ده چه ته په نعمت شکر
 نه اوبالے۔ اود هغه نعمتونو ته و سپک او کتل۔ په داسه
 حالت کس به الله پاک په نا غضب ناک شی (استغفرالله)

اوسزا به اوخورے۔ نو د تقدیر نه کبله اوشکایت مه کولے۔ او
 د مشیت الهی خلاف شورا و خوغا مه کولے۔ هکه چه دیر
 مصیبتونه داسه دی، چه هغه په انسان د پروردگار نه
 د شکایت کولو په وجه نازلیری۔
 زه حیران یم چه ته د هغه پروردگار نه شکایت خنکه
 کولے چه هغه ارحم الراحمین دے۔ خیر الحاکمین دے۔ فیاض
 او کریم دے۔ په بندیاونکے رحمتونه اوبخششونه دی۔ او
 په هغوی د مورد پلار نه هم زیات مشفق اومهربان دے۔
 لکه چه حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی: الله تعالیٰ په
 خپلو بندیاونو دده نه هم زیات مهربان دے خورمه چه
 مورد پلار په اولاد مهربانه وی او په ته هم د هر لحاظ نه د
 الله پاک احکامو ته سر کیره ده۔ او په ژوند کبش چه کوم
 مصیبتونه در پیښیری په هغه صبر او تحمل کولے اود الله
 تعالیٰ نه د عفو او کرم سوال کولے۔ لکه چه په توبه کولو او
 عفو غوښتلو الله پاک معافی کونکے اود مشکلاتو رفع کونکے
 دے۔
 خپله رضا د الله تعالیٰ په رضا کبش فنا کولے۔ او کوم واقعا
 چه ته په ظاهره بڼه نه محسوس د هغه متعلق هم انسی
 اوشکایت مه کولے تا د الله تعالیٰ د ارشاد نه دے اوریدلے۔
 اے مؤمنانو! په تاسو جهاد فرض کرے شوه دے۔ او که
 تاسو ته هغه بڼه نه بشکری۔ کیدے شی، چه پوښته تاسو

نه خوبنی۔ خو حقیقت کبش هغه ستا سود پاره فائده مست
 وی او یم ممکنه ده چه پوښته تاسو خوبنوی اوهف کبش
 ستا سود پاره نقصان وی۔ نو په حقیقت حال صرف الله بنه
 پوهیږی؛ نو د هغه اوشکایت په وجه به د اشیاء حقیقت
 الله تعالیٰ تاسو نه په حجاب کبش کرې۔ په دے وجه ته هغه
 خیر ته بد مه وایه او د هغه واقع شکایت مه کولے۔ بلکه د
 شرع پیروی اختیار کولے۔
 د سلوک په لار کبش روښه قدم تقویٰ ده اود دم قدم
 ولایت دے اوترخو چه مکمل تقویٰ اختیار نه کرے شی
 نو که ولایت درجه حاصلول ناشوی دی۔ په دے درجه
 کبش د امرباطن متابعت اود خواهشات نفسانی نه لازمی
 دے۔ بیا ته همیشه افعال الهیه سره رضامند اوسه اود
 تسلیم رضیاً د حالت نه بدالیت، غوثیت اوسدیقت کبش
 فنا شه۔ هکه چه دا د طریقت اوحقیقت انتها ده۔ هرکله
 چه ته داسلک اختیار کرے۔ نو الله تعالیٰ به ستا زوند
 مطمئن او بار آور کرې۔ او که یورشوستا په مقدر کبش
 وی۔ نو په خپل خاص رحمت به د هغه اثر تانه لرے کرې
 اوستا حافظ اومدکار به شی۔
 لکه د تیرے شیپه نه پس چه رنزا ورخ راچی۔ اود دنیا
 هر تاریک کتبه د نور په نور روینانه شی۔ د هغه نفس انسانی
 په قسم قسم گنا هوونو کبش ککر دے۔ او د الله تعالیٰ د مقدس

قرب صلاحیت نه لری، ترخو چه دمشق اوجبور اود شوك
 د غلاظت نه پاک نشی۔ نو د شریعت درونه مصیبتونه هم د
 انسان د گنا هوونو کفاره ده چه د انسان باطن صفا کوی او
 قلب اود ماغ کبش د توحید اومعرفت تجلیات پیدا کوی۔ حقیقتاً
 صلی الله علیه وسلم فرمائی دی: «د مؤمن دپروچ نازقینا
 د هغه د ټول کال د گنا هوونو کفاره ده:»
مقاله (۱۹) د ایمان درجه
 که ته د الله د رحمت نه نا امیده کیرے نو پوه شه چه
 ستا یقین او ایمان وړ کمزور دے۔ کفی الله تعالیٰ چه د
 خپل اطاعت شرط سره کوم وعدے کرے دی۔ هغه هچرے
 د هغه خلاف ورزی نه کوی اوکله چه ستا په زړه کبش یقین
 او ایمان محکم شی، نو الله تعالیٰ به تا په دے خطاب سرفراز کړی
 د دن ورته ته ته خوښو محبوب اومقرب شوه اوخوښو
 رحمتونه به ستا استقبال ته راچی. «د اخطاب بد تانه پلر
 بار کیرې۔
 بیا پته د خدا دے د پرگزیده بندیاونو نه شه۔ د ایمان د
 درجه ته چه لا اوریږے، نو بیا به ستا هغه ذاتی اراده اومطلب
 باقی پاتے نه شی۔ اود الله د اراد د په موافقت کبش به
 روحانی نور او اسوړ محسوس دے اوس ته د الله نه سوا
 د ټولو نور وځینونو نه په نیازه اوبه رغبت شوه اود
 شوك د ټولو فتنو نه محفوظ۔ اوس به تا د الله د طرفه د

تسلیم اور رضا و مرجع پر ہونے کی خبری۔ اور ہفتہ نہایت
 او خوشنودی بہ درستی و ہمدردی اور اللہ تعالیٰ ظاہری
 اور باطنی نعمتوں بہ ستا و پارہ بس بسیار شی۔
 دے نہ پس بہ دکلام اللہ علوم او معارف ستا پہ
 چشم بصیرت ہے نقابہ شی اور ہفتہ پہ زہرا کیں بہ تہ
 د اللہ ذات او صفات مشاہدہ کرے۔ بیا اللہ و رومی
 وعدے نہ ستا مستقل کید و تہ کوم مدارج او منازل
 د ہفتہ نہ بہ تہ اکا کہے تھے او ستا پہ باطنی تجلیا تو کیں
 بہ اضافہ او کہے شی۔ د خدا نے طرفہ بہ تہ شرح مکہ
 (د حق اوریدلو او قبولو د پارہ د سینے پر لاشدیل) حاصل
 شی۔ او ستا کلام بہ حکمت نہ معبر کرے شی۔
 بیا بہ دنیا او حق کیں جن او اس پر لو علمواتو کیں
 تہ محبوب او محترم کہے تھے۔ حکمہ چہ اللہ تعالیٰ اتباع سوا
 تا مخلوق تابع کرل۔ اور اللہ محبت د مخلوق د محبت او د
 ہفتہ بغض د مخلوق د بغض ضامن دے۔ بیا چہ دنیا کیں
 تا د کوم حقیر و نوحا ہش کہے دے۔ او تا تہ پہ گوتو نہ
 وی درغلی نو دہے دے نہ سبب معاوضے بہ تہ پہ آخر
 کیں در کہے شی۔ د اللہ تعالیٰ قرب بہ ستا نمیب شی
 او د جنت المآزک پہ پر لو اصلی نعمتو نو بہ بنا د
 تھے۔
 کہ دے فانی دنیا کیں تا د نفس د لذت او خواہشات

نہ دودہ او کرے۔ او خپل مقصود د خالصتہ خپل معبود برحق
 او کجولو نو توحید دے۔ جدے پہ برکت بہ اللہ تعالیٰ تا
 پہ دنیا کیں دخیلو فراوانہ خلال نعمتو نو فیض یاب کرے۔
 او حق کیں بہ د مؤخدیو او صالحینو سوا اوچے درجے
 نصیب کرے۔
مقالہ (۲۰) مشکوک او مشتبہ خیزوند ترک کرے
 حدیث شریف دے، «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ کوم خیز
 شک راخی ہفتہ ترک کرے) نو دا اصول یقینی طور سوا د حلال
 رزق د حاصلولو او د حرامونہ د پیکریدو د پارہ د براہم او
 د عمل قابل دی۔ او پہ کار دی، چہ ہر ہفتہ خیز چہ د ہفتہ
 حرام او حلالو متعلق ستا پہ زہرا کیں خفتہ تذبذب اوسے
 اطمینانی پیدا شی نو ہفتہ دا سے او کترے چہ ہلا و شتہ نہ۔
 پہ دا سے حالاتو کیں تہ بارگاہ خداوندی تہ رجوع کوہ۔ او
 دخیل پرور کا سرنہ د حلال رزق طلب کوہ۔
 د اللہ پاک وعدہ دے: «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (د تکلیف نہ
 پس راحت دے)۔ او ہفتہ دے محتاج نہ دے، چہ ہفتہ
 تہ وعدہ و زیادہ کہے شی۔ ہفتہ ستا اوستا د حوالو نہ ہے
 خبر نہ دے۔ ہفتہ خود اے پرور کا عالم دے چہ کفارو
 منافقینو او فساقو تہ ہم رزق و رکوی۔ نو بیا اے مؤمنہ! او
 اے موحدا! او اے د خدا نے عبادت کو نکہ! ہفتہ بہ تا
 خٹکہ ہیر کرے۔ او دے حدیث «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ

کوم خیز ستا شک راخی، ہفتہ ترک کرے)۔ د معنی دی چہ
 د مخلوقاتو د صدقاتو او عملیاتو خواہش مہ ساتھ اومہ د
 ہفتو نہ خوف کوہ حکمہ چہ د اہم شرک دے او د شرک
 نہ بہ زہرا تہ مکروہ او مشتبہ بل کوم خیز وی۔ نو اللہ پہ
 فضل و کرم نکہ لہ او د ہفتہ در کہے رزق بہ ضرور تا
 تہ درسی۔ نو پکار دی چہ ستا د طلب او توجہ مرکز پر وی
 او ہفتہ ستا ہفتہ خالق او پروردگار دے چہ د ہفتہ و قدر
 پہ لاس کیں د با دشا ہانو سلطنتونہ او د پرول مخلوق
 بد نونہ او زہرہ پر لانتہ دی۔
 مخلوق سوا چہ خفتہ دی د ہفتہ دی او تا د رزق او
 عطیات ہم د ہفتہ پہ اذن، حکم او تحریک در کہے شی۔ اللہ
 پاک پہ خپل مقدس کتاب کیں فرمائی: «وَأَشْكُوا لِلَّهِ
 مِنْ قَبْلِهِ» (د اللہ نہ دہفتہ د فضل طلب کوئی) او اللہ
 سبحانہ فرمائی: «د اللہ نہ یوا چہ خوک تاسو بلی، ہفتوی
 ستا سو رزق مالکان نہ دی۔ نو دیو اللہ نہ در رزق طلب
 کوئی۔ د ہفتہ عبادت کوئی۔ او د ہفتہ شکر اویاسی۔
 اللہ پاک فرمائی: «اے نبی! چہ زمانہ دیاں حما متعلق
 تانہ تپوس او کرے نو ورتہ اولیہ، چہ زہ ہفتوی تہ ویر
 قریب ہم، او کوم وخت چہ خوک ماہلی نو زہ د ہفتوی وعا
 قبولم۔ او اللہ تبارک و تعالیٰ فرمائی حمانہ دعا خوارچی زہ
 ستاسو دعا قبولیکہ ہم او اللہ جل و شانہ فرمائی: «ستاسو

حقیقی رازق اللہ تعالیٰ دے، چہ د قوت و طاقت خاوند دے
 او بل آیت شریف دے: «إِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَيُذَلِّهِمْ
 جَسَابٍ» (د اللہ چہ چا تہ خونہ وی ہفتہ تہ ہے حساب رزق
 ویر کوئی)۔
مقالہ (۲۱) خوب کیں ابلیس سوا خیر
 یوحنا ما ابلیس علیہ اللعنت پہ خوب کیں اولید او د
 ہفتہ دوڑلو ارادہ م او کرے۔ ہفتہ را تہ اوسے، چہ تہ ما پہ
 خفتہ ورتہ۔ او حمانہ خفتہ دے؟ کہ د اللہ تعالیٰ ارادے
 مطابق حمانہ پہ تقدیر کیں شر لیکے دے نو حمانہ طاقت
 نشتہ، چہ ہفتہ پہ خیر کیں بدل کوم، او کہ حمانہ تقدیر
 کیں خیر لیکے وے نو حمانہ اختیار نہ بھرو چہ ہفتہ
 ما پہ شر کیں بدل کرے وے۔ نو ہر گز چہ زہ د اللہ تعالیٰ
 ارادے محکشی عاجز او معذ و ریم۔ نو ما پہ لعنت ملامت
 کول خٹکہ جائز کیدے شی۔
 د ہفتہ (ابلیس) شکل د ہجر اکانو پہ شان وور۔ او
 پہ خیر کیں نے نرمی اوستی وے اوید د خڑے ووا او
 پر زہ نے خود کی ویتہ وور۔ شر مندک شکل او ملامت
 دے۔ دہ د ابلیس خبیث، د جان خلاصی یوا ہے بنا دہ او چو تہ بہانہ
 دے۔ چہ صرف مام خلق پہے تیرا سی، شکہ چہ د عوامو د گواہ کولو اصل
 ہم ہم دے دے۔ او کہ خٹکہ چہ نور مغسدا ان او ضرر د سو کئی خلق
 د سوا استحق وی دہفہ شان د املون ہم د سوا استحق دے۔

صورتہ ہو۔ او دیوے ویریدناونکی اوڈ لیل سری پہ شان نما
تختیں ولا پرو۔

دا خوب ما ذی الحجہ پہ یولسم تاریخ پہ سنگھ
کین دتوار پہ ورخ لید لے وو۔

مقالہ (۲۲) دل پو خلق تو از ماشن ہم لوئے وی

دا د الله پاك معمول دے چه هغه خیل مؤمن بندہ
دهغه دایمان مطابق په آزمائش کین اچوی۔ دچاچه ایمان
زیات وی هومره به پیسه آزمائش هم زیات راتی۔ دایمان
په درجوچه غور اوکړه، نو د رسول ابتلا او آزمائش دینا
د ابتلا په زیات وی خکه چه د رسول ایمان دینی دایمان
نه زیات قوی وی بیا دهرنی آزمائش د ابدال نه او دهر
ابدال آزمائش دینی نه زیات وی۔

دغه شان درجه په درجه په آزمائش کین کمی راتی
او مؤمن دایمان مطابق په ابتلا کین اچولے شی۔ او
په دے خبره د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ارشاد
سنه دے چه دتولو نه زیات آفت او ابتلا دنیانو په وله
نازیبری او دانیان نه پس درجه په درجه په نور مخلوق۔

۱۔ رسول هغه پیغمبر وی چه د خدای مذهب کتاب پرے نازل شوه
وی۔ که محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم موسی علی السلام او نور علیهم
السلام۔ کین هغه پیغمبر وی چه کتاب پرے نه نازل لیری، یا هغه دینی دونه
کیری، دینی لفظ د رسول دپاره هم استعمال لیری۔

دغه وجه دوه، چه الله تعالی سادات کرام همیشه په ابتلا
کین ساتی۔ دپاره ددے، چه دوی همیشه دالله تعالی
په قرب او حضور کین وک۔ او دحق دمشاهده نه لری
نؤ وی۔ خکه چه دوی دالله جل جلاله محبوب او
پسندیده دی۔ او محب دچهل محبوب جدائی هرگز براهت
کولے نشی۔ ابتلاء همیشه دوی لری و دحق ته مائل ساتی۔
او دوی دحق تعالی نه لری کیدو ته نه پریږدی۔

دے کیفیت سوح ددوی نفسانی خواهشات محوشی، او
غیر الله نه ددوی رغبت او توجیه او پرک۔ دوی حق او
باطل واضح پیژنی۔ او د نفس په آقا تو کین نه کینوژی
د حق په وعدو دوی ته اطمینان حاصل وی۔ او هروخت
صبر او شکر سوح د خدای په رضای راتی وی۔ او د خلق خدا
د شر نه محفوظ وی۔ ددوی قلب د تلقن بالله په وجه
محکم او توانا وک۔ او په ټولو اعضا ورت د حکومت اوتسلط
حاصل وی۔

د تسلیم اورضا په وجه دوی ته دزیات عمل توفیق
وسکولے شی۔ او دزیاتو درجو پیرن و نه پرے کولے شی۔ الله
پاک فرمائی دکه تا سوحاً شکر او یاسی نوزه به زیات
نعوتونه درکوم ر لے هرکله چه نفسی انسانی همین دها
وهوس اتباع اختیار کړی۔ او لذت پرستاری شی۔ نو
دا امری الهی د اتباع نه په منزلونو لری شی، او غفلت

او معصیت کین کینوژی۔ په دا ے حالت کین خان ته
مائل کولو او په سمه کار کولو دپاره الله تعالی په ده آفات
او بیایات نازل کړی چه هغه سره د قلب او باطن فوری
اصلاح اوشی۔ بعضه اوقات د ارهمنائی د الهام او القاب په
ذریعه هم چه د هغه په وجه الله تعالی په خیلو انوارو او
تجلیاتو د مؤمن زبانه روپنا کوی۔ د نفس دفتنون به لے
پچ کوی۔ او دخیل قرب او معرفت نه لے فیض یاب
کوی۔

زه تا سوته دانصیحت کوم، چه د نفس په اتباع کین
کمانه د مصیبتونو او آفتونو سامان مه تیار وک بلکه د امر
الهی پیروی اختیار کړی۔ او د الله پاک په ذکر اوتسبیح کین
هیبتگی کوی۔ چه د هغه تائید او نصرت حاصل کړه۔ او
دنیا او عقلی کین پرے خلاصه بیاموی۔

مقاله (۲۳) په نعمتونو شکر ایستل

الله تعالی چه د کومو غیزونو په تا پیرن و نه کړه دے۔
په هغه صبر او شکر کوه۔ او ناشکری مه کوه چه د خدای
په غضب کین راگیر نشی۔ د شکر ادا کولو یوه ادنی فائده
دا دے چه په دے رتقی زیاتیری صحت او عافیت پرے
حاصل لیری۔ او د دنیا او عقلی صحتی پرے دانسان نه
لری کیری۔

یاد ساته، چه په خدای تعالی و توکل کوی، نوبیرو

د طلب نه به الله تعالی تاته رتقی درکوی۔ او ستا فریاد
به پوره کوی۔ نو صبر او شکر اختیار کړه۔ او خپل حال او
اطمینان په هیڅ وجه مه بر بادوه۔ ستا هر حرکت، سکون
او فعل و د الله د حکم ماتحت وی۔ کفی ته به په فاسقانو
او نفس پرست بندایانو کین شامل کړه شه۔ کوم چه
په خپل خان او په نورو خلقو هیڅ ے همیشه ظلم کوی۔
الله پاک فرمائی « دغه رنگ د نافرمانی
په وجه مونږ بعضه ظالمات بعضه نورو ظالمانو
ته حواله کوه »۔

طاعت او عبادت په دے لازمی دے چه ته دیو دایسه
شهنشاه په محل کین دهغه په حضور کین ولاړے چه
هغه د حکم شان وشوکت، هیبت او جرار لیکر خاوند دے۔
دهغه حکم جاری او یتیمی دے۔ دهغه ملک باقی او غیر فانی
دے۔ دهغه فرمان د اشی دے۔ دهغه علم دقیق او کامل
دے۔ دهغه حکمت لوئے دے او عدل لے لاثانی او د هغه
دند بیر او تنظیم نه د زبک او آسمانونو هیڅ وړوکه نه وړوکه
اولوئے نه لویه غیز هم دخلاف ورنزی کولو جبرأت
نشی کولے۔

هرکله چه ته شکر شروع کړه نو دین کپه چه
ته د ظالمانو نه هم زیات خراب شوه خکه چه قرآن پاک
کین ستا راتخه دی چه « شکر دتولو نه لویه ظلم دے

اوپر دے بناے شریک یونہ معاف کیوں کہ گناہ کار کو کولہ
 دے۔ اللہ سبحانہ فرمائی: "اللہ بہ شریک گناہ ہرگز معاف نہ
 کری۔ اور شریک نہ علاوہ چہ کون گناہوں معاف کول اوغوازی
 ہفتہ بہ معاف کری۔" نوتالہ پکار دی، چہ دیوا احتیاط
 سرہ دیپن او بنکارہ شریک نہ خان اوساے۔
 پہ پتہ اوپہ شریکندہ ہر خانے کین اوصیغہ قول او
 فعل کین دشرک نہ پڑھیز او کویہ د ناظر او باطن گناہوں
 نہ لاس پہ سرشہ۔ او اللہ تعالیٰ تہ پہ عاجزی
 سرہ رجوع او کسرا۔ او دھنہ نہ تہنتہ مہ کور۔
 او دھنہ پہ احکام کین بحث، جدل او تصرف مہ کور
 کئی سزا بہ او خوریے۔ ہفتہ مہ ہیروہ کئی ہمہ بہ ہم
 ہیروہ کری۔ دھنہ پہ دین کین نوسے او دخان نہ خیرہ
 مہ پیدا کویہ کئی دھنہ پہ عذاب کین بہ واپولہ شہ
 د نفس تاہمداری پیریدہ کئی نپہ بہ دسے توریہ
 او ایمان بہ دسے سلب شی۔ پہ دسے وجہ د نفس اتباع
 خپلہ شریک دسے او دھنہ نتیجہ پہ دیوارہ جہانہ ذلت او
 رسوائی دہ۔ اللہ پاک خپل پیغمبر تہ فرمائی: "تا دھنہ
 سرک انجام اونہ کتہ۔ چہ خپل نفس لے معبود جو کویہ
 (یعنی کوم سرک چہ د خپل نفس د خواہشات پیریوی
 راواختہ۔ نودنیائے ہم تباہ شو او آخرت لے ہم تباہ
 شو۔)"

مقالہ (۲۳) ماسو اللہ فتحے دی

د اللہ تعالیٰ د ناظر مائی نہ ویرہ او کویہ۔ او صدق او
 اخلاص سرہ دھنہ اطاعت گزارشہ۔ د خپل پیروں دکاں
 محکمین عاجزی اختیار کویہ۔ او اللہ تعالیٰ پہ عبادت کین
 دھنہ خیز غرض او آرزو مہ شاملوہ کئی دغہ عبادت بہ
 و خالص د اللہ پاک دیارہ نہ وی۔
 پہ دسے خیرہ یقین اوساے۔ چہ تہ پہ ظاہرہ اویاطنہ
 د اللہ تعالیٰ بندہ لے۔ او بندہ دھر جہت نہ د خپل خالق
 او پیروں دکاں مکیت دسے۔ نوہر وخت د خپل معبود پہ
 حضور کین مؤدب او فرمانبردار اوسہ۔ دنیا کین چہ
 اللہ تعالیٰ د مخلوقا تو دیارہ کومہ اندازہ مقبر کپہ دہ۔
 ہفتہ کمی بیشی یا تقدیم تا خیر نشی کپہ دسے۔ ہر خہ چہ
 اللہ تعالیٰ ستا دیارہ مقبر کپہ دی۔ خواہ تہ ہفتہ خواہ
 یا نہ خواہے ہفتہ بہ پہ خپلہ اندازہ او مقبر وخت تاتہ
 دررسی۔ نو کوم خیز چہ تاتہ پہ کونو در نشی پہ ہفتہ
 افسوس مہ کویہ۔ او کوم خیز چہ در سرہ موجود دسے۔ پہ
 ہفتہ د اللہ پاک د ذکر نہ غافل کپہ مہ۔ کوم خیزونہ چہ
 علم الہی کین ستا دیارہ مقبر شوی دی۔ ہفتہ بل جاتہ
 نشی ور کپہ دسے۔ نود و نرق پہ معاملہ کین پیریشانی خہ
 محفی نہ لری۔
 حاضر وخت پہ ذکر او عبادت کین کامل محویت

او یکسوئی سرہ مشغول اوسہ۔ او غیر اللہ تہ دومہ توجہ
 مہ کور، چہ د شرک کمان دپا بندے اوشی۔ اللہ پاک خپل
 کلام مقنن کین فرمائی: "انہ پیغمبر! تہ ہفتہ خیزونو تہ
 دومہ رغبت سرہ مہ گویہ کوم چہ مونہ کفارولہ ور کپہ
 دی۔ ہفتہ خود دسے دیارہ ور کپہ شوعے دی چہ ہنوئی پہ
 فتوکین واپولہ شی۔ اوستا دیروں دکاں سزق دیر بہ تراو
 پائید اوسے۔ نوتالہ پاک چہ د شریعت او روحانیت کوم
 ظاہری او باطنی نعمتونہ تاتہ ور کپہ دی۔ پہ ہفتہ شاکر
 شہ۔ او غیر اللہ تہ د مقرب کید ونہ منع شہ۔ حکمہ چہ
 غیر اللہ کین سراسر فتحے دی۔ او پہ دسے بنا اللہ پاک کفار او
 منافقین پہ قسم قسم فتوکین اچولے دی۔
 د اللہ پہ نعمتونو قانع کید لو کین ستا دیارہ برکت
 او سعادت دسے۔ تہ بہ خپل مقصود او مطلوب صرف د
 خپل معبود واحد پہ اطاعت بیاموسے۔ او پہ دسے بہ دنیا
 او عقبی کین عزت حاصل کپہ۔ او درجات بہ د اجت
 کپہ شی۔ نوتالہ پکار دی۔ چہ پختہ فرائض یعنی کلمتہ
 طیبہ "شَہِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 مُحَمَّدٌ زَكَاةٌ رَوَّحًا" حجّ پہ مکملہ طریقہ ادا کپہ او
 د ممنوعاتو نہ پڑھیز او کپہ۔ د اللہ پاک پہ نزد دینے
 طریق عمل نہ زیات بل محبوب او غوریز خیز نشتہ۔
 اللہ پاک د مونہ بقولہ د خپل تابید او نصرت پہ

برکت دھنہ اعمالو توفیق را کری۔ کوم چہ دھنہ پہ سزود
 محبوب او مقبول دی۔ او دنیا او عقبی کین پیسے خلا بہاموسد
 شی۔ آمین۔

مقالہ (۲۵) ایمان دھر خہ تہ لوکے نعت دسے

کہ پہ ژوند کین حالات تاسرہ موافقت اونہ کری او د
 مصیبتونو پہ وجہ تہ دے اطمینان او پیریشانی بنکار شہ۔ نو
 پہ بے صبری دکاں او شکایت مہ کور۔ چہ نہ اللہ تعالیٰ
 نادارہ او محتاجہ پیدا کپہ یم۔ پہ مانے مصیبتونہ راوستہ
 دی، او اضیار پہ عیش او آرام کین دی۔ او ہر کول چہ مونہ
 قول دبا با آدم اودی بی حوا اولاد یو۔ او پہ خدائی حقوق
 کین برابر یونو بیازہ دسے دنور و نہ لاندربے یم۔ نوعین
 ممکنہ دہ چہ دا ابتلاء او مصیبت د اللہ تعالیٰ طرف نہ
 ستا درجے دہلندی خوشحالی سکون او اطمینان قلب دیارہ
 وی او ہم دسے پہ ذریعہ ہفتہ تاتہ ظاہری او باطنی
 ترقی در کول خواہی۔
 تہ ابتلاء کین پہ دسے واپولہ شوعے چہ ستا سرت
 بنہ دسے او خدائے تعالیٰ دسے د صبر اورضا پہ وجہ
 مشکلات او پیریشانی لرے کول خواہی۔ ستا محکم ایمان
 ونہ دایسے دکا چہ دھنہ جر مضبوط دسے۔ ہفتہ پہ ترکیبہ
 دہ۔ او پہ صیوہ راتلونکے دکا۔ دھنہ خانگے او چیتد ویکے دی
 او سورہ لے خورید ویکے دسے۔ ستا ایمان دا اونہ د

ایمان محکم دیندار دپارہ د یقولو دنیوی او اخروی سعادت سرچشمہ دہ نو اے د حق بندہ پوہ شہ چہ د دنیا پرستو یہ ایمان کین ہفہ تازگی او توانائی نشستہ پہ کوے چہ اللہ تعالیٰ ستاد ایمان او نہ بناستہ کیے دہ۔ داہو مستقل او لافانی قوت دے۔ چہ د زمئے تغیرات ے ہرگز متاثرہ کوے نشی۔ کہہ دانشان دژوند داوے نہ د ایمان عنصر ویرک شی۔ نو داہہ بالکل خشکہ او پر بادہ پاتے شی۔ نو یہ دنیا کین چہ غورہ اجتماعی ترقی او برکتونہ دی داہول د ایمان د نصبت ثمرات دی۔ او کوہ خلق چہ د ایمان نہ خالی دی۔ ہنوی دقرآن کریم دوینا مطابق کافر مرتکا مقہور او مغضوب دی۔ او دنیا او اخروت دواہر کین ذلیل او خوار دی۔

داسے ہم کیری۔ چہ اللہ تعالیٰ او غواری نو پہ خیل ہدایت مدد او نصرت دنیا پرست اغیار ہم پہ محکم ایما اود صبر اورضا پہ نعمتون بنا د کری۔ ہنوی خیل مقربان کری۔ او اولیاء اللہ کین ے شامل کری۔ تاریخ پہ دے گواہ دے چہ ہفہ خلق چہ ہروخت بہ پہ غیر اللہ کین ہو او ویرک وو۔ د توحید د عرفان نہ پس داسے فنلف اللہ شوچہ بیا دیوے لمحہ د پارہ ہم غیر اللہ تہ متوجہ نشو۔ اللہ پاک د یہ فضل و کرم کھونہ ایمان محکم او توانا کری۔ او موہن و یہ صراط مستقیم روان کری۔ آمین۔

اللہ تعالیٰ د وسیع رحمت پہ وجہ وسح پہ ورجح پہ ترقی دہ۔ ستا موجودہ حالت اللہ پاک پہ دنیا او عقلی کین ستاد فلاح و بہبود باعث جوہر کیے دے۔ او پہ تائے د ہفہ نعمتون پیرزونہ کرہ دہ۔ چہ نہ یوے سترگے لید لے دی او نہ یو عوب او بید لے دی اللہ پاک فرمائی: "پوسری تہ ہم دانہ دہ معلومہ چہ د ہفہ د نیک اہما او پہ بدل کین د ہفہ د پارہ کوہ کم زبک خوہر وکی خوہر و نہ پست او محفوظ اینہو دے شوے دی۔"

کوہ خلق چہ د خدا ے تعالیٰ احکام پہ خائے راوی۔ دگنا ہونہ د ورا کوہ۔ او پہ تولو او وور کین د اللہ تعالیٰ رضا اختیار وک نو دنیا او اخروت تول سعادتونہ ہم ددوی تیار دی۔ ددوی اطمینان قلب بہ ہجیرے فنا نہ شی۔ ددے برعکس چہ کوہ خلق د خیل خالق او معبود نہ روگردانی کوہ۔ او یوازے دنیا خیل معبود او مسجود گرجوی۔ د ہفہ مثال د ہفہ نبورہ زکے دے چہ او بہ خور ہفہ تہ ہیٹ فائدہ نہ نشی ویر کوہ۔ ہفہ کین ہیٹ و نہ نشی نہ غونید دے۔ او د ہیٹ میوے ترے امید نشی کیدے او ہیٹ کرکیلہ پکین نشی کیدے۔ دا صوبت حال دانشان د خیل غفلت او مصیبت دوجے نہ دے۔ گئی اللہ تعالیٰ خو پہ خیل بندہ مشفق او مہربان دے۔ او د ہفہ ترقی او شہرازی غواری۔

بہ تا تہ ہیٹ ضرر نشی د رسولے۔ کہہ پرور دکار داسے او غواری چہ مخلوق خدا ستاعلیٰ او روحانی فیوضات او برکاتونہ اخستود پارہ تا تہ راجع شی۔ او ستا تعظیم او تکریم او کری۔ نو پہ ہنوی د اللہ، روح او مقبولیت باوجود بہ اللہ تعالیٰ تاد فخر او تکبر نہ پہ امان ساتی۔ کہہ دا سے حالت کین تہ دیوے نیکی نیچے خاوند ے۔ نو دا بہ د اللہ پاک د جانب نہ پرتابیز نو وی چہ دژوند تول ضروریات بہ ہفہ پہ خیلہ برابر وی او تاتہ بہ د ہفہ نہ او د ہفہ د خیلو خیلو نو نہ ہیٹ ضرر نہ رسی۔ دا بہ ستا د طبع موافق او فرمانبردارہ وی۔

اوستا پہ حق کین د خدا ے پہ مدد د مکر و فریب، بغض کیے، غیض و غضب او خیانت نہ بالکل پاکہ وی۔ او د ہفہ خیلوان بہ ستا فرمانبردار وی۔ ددھے نیچے نہ کہہ و فون نہ پیداشی۔ نو ہفہ بہ نیک راستباز، اطاعت شکار او ستاد زبک د خوہر یدو وی۔ جگہ چہ د نیچے او اولاد متقی کیدل د اللہ تعالیٰ د پرلویے نعمت دے۔ اللہ پاک د حضرت زکریا علیہ السلام متعلق فرمائی: "مونیہ د زکریا علیہ السلام نیچہ د ہفہ د پارہ نیچہ کرہ۔ او پہ کلام اللہ کین د صالحینو د دعا داسے راغہ دہ: "اے خدا یہ کھونہ سترگے کھونہ: پہ بنجو او اولاد کیے کرے۔ او مونیہ د متقیانو پیشوا یان کرے۔" او د حضرت زکریا علیہ السلام

مقالہ (۲۶) قرب اللہن پبصبر او رضا کین دے خیل خالق سرہ د کامل ربط او عشق پید اکو لو د پارہ د مخلوقاتونہ تعلق قطع کرہ او خیل معبود حقیقی د خیلو حاجات او ضروریاتو مرجع او کھوہ چہ ستا پارہ صرف د پرور دکار ارادہ او اطاعت باقی پاتے شی۔ او د شکر د اسبابو نہ ویر کار ے داسے حالت کین بہ ستازیہ د نورنہ معبود شی او د خیر اللہ د پارہ بہ ہیٹ کفیائش پکین پاتے نشی۔ دہہ وخت بہ تہ د توحید د عقیدے خیلہ نگہیا ے۔ او پہ کائنا تو کین چہ کوہ خیر ستا د توحید پہ عقیدہ کین دخل انداز کیری ہفہ بہ نیست و نا بود کرے۔

بیا بہ ستا خواہشات نفس ہم ستا خلاف بقاوت نشی کوہ۔ او تہ بہ پہ کامل سکون او اطمینان سرہ ژوند تیروے۔ دہہ وخت بہ د کلام اللہ نہ میوا بل ہیٹ کلام تہ او بیدل نہ خواریے۔ او ذات اللہی د مشاہدے نہ علاوہ بہ دبل ہیٹ خیر مشاہدہ نہ خواریے۔ ستا پیروی بہ صرف د احکام اللہ پیروی وی۔ او ہر فعل بہ د ہفہ د رضا ماتحت وی۔ او د ہفہ پہ تعمیل کین بہ تہ د صبر او استقامت نہ کارا اخستونگے ے۔ ہرکله چہ تانہ دا مرتبہ حاصلہ شی۔ نو ستا قلب کین بہ خیلہ اللہ پاک د یقین او اطمینان محافظ شی۔ پہ تا بہ د حقیقت او توحید معارف راخر گئی کرے۔ او د شیطان او نفس امارہ وسوسے او غیوہ

دعا دہا ۱۰ سے پروردگار! خدا دا خوں خیل محبوب او مقبول اوگرخوں ۱۰ نودا سے دعا گلے به ستا په حق کین مقبولے گرضی حکم چه اهل خلقوته ددے دعا کا نو برکت ضرور رسی۔

دانیاء علیہم السلام نہ پس دینو بنجو اومتی اولاد مستحق هغه خلق دی چه علم الہی کین ددے درج اهل دی۔ ددے نہ علاوہ چه کوم خیزونہ ستا مقدر کین دی۔ هغه به ضرور تاتہ درسی۔ دھنے د پارہ ستا پریشانی خہ معنی نہ لری حکم چه هغه خردی هم ستا د پارہ۔ دے حال کین به تہ د حکم الہی په خلمے دا وریکنے۔ او په دے طریقہ د نعمت په موند و به هم تا تہ لوسے شواب حاصلیری۔ او کوم نعمتونہ چه تاتہ الله تعالی درکوی۔ په هغه کین به غریبا نو، محتاجانو او نورو مستحقینو تہ د خیل حصے ورکولو تاتہ حکم درکولے شی۔ او دانی سبیل الله خرج به هم ستا د پارہ د نعمت دزیاتی باعث وی۔ بیا به ستا قول ظاهری او باطنی معاملات بالکل پاک او روپانہ وی۔

ددے قولو نعمتونو په حاصلولو کین صبر، رضا، مجز او انکساری خیل شعار چورکری۔ د الله تعالی دا حکامو پر وی کوه او دمنہیا تو نہ و هه اوکری ددے په برکت به تہ د قولو مصیبتونو په امن شے او دزیرہ دا طہیارت۔

قولے ذریعے به درتہ حاصلے شی۔ د الله پاک رحمت به په تا خور شی۔ او جهل او باطل تاریکی به درن لری شی۔ او اسرار الہی به تاتہ خرنکند شی اوستاسیند به د علم لدنی نہ معمورے، او پر نورے شی۔ تاسره به غالبانہ او د الهام په ژبه خبرے کیری او قولو حق امور کین به زبرد او تکره شے۔ او په دے الفاظو به مخاطب کولے شے ۱۰ من ورج تہ کجیو په دربار کین د خاص قدر او عزت خاوند لے او کجوسر د ظاهری او باطنی نعمتونو امانت دار و دے وخت کین تہ د حضرت یوسف علیہ السلام هغه دشتیئے حال تہ راویانکے کری۔ د شای مصر په ژبه یوسف علیہ السلام هم په دے الفاظو مخاطب کریے شے۔ وه یکن حقیقت کین د صدق او معرفت خاوند یوسف علیہ السلام سوا خطاب کونکے الله پاک و۔ چه په ظاهرے د حضرت یوسف علیہ السلام تہ د صد اقت، دیانت او تقوی په وجه د ممبر سلطنت حواله ک۔ او په باطنه لے پرے د علم او معرفت دیانت او قیادت پیروونہ اوکری۔ الله پاک فرمائی: ۱۰ وه رنگ مونز یوسف علیہ السلام تہ په زمکه حکومت ورا ک۔ چه چرتہ به غوبتل، هلت به لے قیام کولو او د هغه د باطنی صفاتو متعلق فرمائی: ۱۰ مونز یوسف علیہ السلام په صراط مستقیم ثابت قدم اوسانہ چه دکنا هونو او فاحشاونہ پچ شی۔ بیشکه چه یوسف علیہ السلام کجیو: د مخلصانو

بند کا فونہ وو۔
نواسے د صدق او ایمان خاوند۔ هرکله چه تہ په خلقو
مخاطب کریے شی نو په تابه د لوسے علم یعنی د علم توحید، علم ذات
او علم صفات پیروونہ اوکریے شی، او په دے لوسے نعمت به ملائک
او نبیانو قول تاتہ مبارکی درکوی او بیا به د خدا لے تعلق په اذن کین
د حقو امور و د علم نہ وجود کین دروستلو تاتہ توفیق او صلاحیت
حاصل شی او د خدا لے په حضور کین به دنیا کین عزت او
قیادت بیا هوسے۔ او په هغی کین به په دیدار الہی مشفق
شی چه د هغه خوشحالی انتها نشته۔

مقاله (۲۷) د خیر او شریبان
اکر که خیر او شر په دنیا کین موجود دے، اود الله
په کردار او عمل کین ددے دوار و خیزونو ظهور بیا موندکے
شی، خود اکثر آیات کریمه کد پیش نظر د خیر قول خیزونو
د الله پاک د جانب تہ دی اود شر قول خیزونو د الیس اود
نفس انسانی تہ دی، نو خیر خوسراسر د الله پاک جانب تہ
منسوب کیدے شی۔ خوشر په هر چه صورت کین د هغه پاک
ذات تہ منسوب کیدے تہ شی۔ شرحونہ د هغه په ذات
کین اوند هغه د جانب تہ دے۔ بیکه دا د نفس اتاری
تہ دے۔

الله پاک فرمائی: ۱۰ تاسوتہ چه کومه نیکی رسی، هغه
د الله تعالی د جانب تہ دے۔ او چه کومه بدی درسی، هغه

سواسر ستاسو د خیل نفس تہ دے۔ نو زک په تاسو ددے خبر
نمائید کوم چه خیر یعنی د توحید او تقوی لار اختیار کری
اوشر یعنی د شرک اوفسق خیزونہ پریرد شی۔ او حق بھماند
فرمائی: ۱۰ خدا بندیا نو! د اعمال صالحه په عوض کین تاسو
جنت کین داخل شی۔ سبحان الله! د الله پاک خوسره
لوسے رحمت دے۔ چه بندیا ن لے د نیک اعمالو په وجه
د جنت مستحق کول۔ حالانکه دا نیک اعمال هم سراسر د
الله تعالی د توفیق اونیصرت په وجه دی۔

حضور صلی الله علیه وسلم فرمائیے دی: ۱۰ چه جنت کین
به هیچوک د خیلو اعمالو په سبب نہ داخلیری: ۱۰ نو حضرت
صلی الله علیه وسلم نہ تپوس اوشلو بچه یا رسول الله تاسو به
هم نہ؟ نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته اوفرمائیے: چه
هو، زک به هم تہ، مگر د الله تعالی د رحمت واسعه په برکت
دا حدیث د بی بی عائشه صدیقہ ۳ نه روایت دے، نو زک تاسو
تہ د شریعت د احترام کولو، او د راجه هدایت اختیارولو
تاکید کوم۔

هرکله چه تہ د احکام الہی تعمیل او د دستور شریعت
احترام اوکریے۔ نو الله تعالی به تا د شر او فساد نه محفوظ
اوساتی۔ د خیر لاریے چارے به تاتہ روپانہ کریے۔ او
شریعت به دوتہ آسان کری۔ اود ټولو کنا هونو نه به د پچ
کری۔ الله پاک فرمائی: ۱۰ کوم خلق چه کجیو: د بیژن لکوشی

کوی ، نو موز د هغوی دپاره صراط مستقیم رویتا نکوو او د هغوی رهنمائی کوو . او په دے بنا د حضرت یوسف علیہ السلام متعلق الله پاك فرمائی : " موز د هر قسم بدئی او فحش نه یوسف علیه السلام محفوظ کما . حکم چه هغه حُما د مخلص بندگا نو نه وو . او الله پاك ارشاد فرمائی : " که تاسو ایمان راوړئ . او شکر اویاستی نو الله به بیا وے تاسو له عذاب درکوی " د دے نه ظاهره شوه چه مؤمن اوشاکر بندیان دنیا کیں هم دمصبیتون او آفتونو نه بچو دی . او آخرت کیں به هم د ذلت و عذاب نه خلاص وی نو الله تعالی شکر گذری کوئی چه د نعمت دزیاتی باعث ده .

الله پاك فرمائی : " که تاسو شکر اویاستی ، نو موز به موختونو لازیات کرو . نو اے مؤمن بنده ؛ هر که چه ستا دایمان نور آخرت کیں دوزخ اور هم مرکوے شی . نو دنیا کیں د آفاتو اوبلیاتو اور وے مرنه کری . هان د الله تعالی محبوب او پرکړی بندیانو ته چه دنیا کیں کوم مصیبتونه او آفتونه پینیری ، نو د هغه نه هم د الله تعالی د امتصدوی چه د هغوی یقین اویا لا محکم کری . او د خراب عمل او فاسدے عقیدے نه دے قلب او د مانع پاك کری . او د اے ابتلا سره سره په هغوی توحید الهی ، معرفه حق او اسرار باطن واضح او بے نقابه کری .

زیرک یو د اے کور دے . چه هغه کیں دوه تنه نشی خائے کیدے . حق سبحانه فرمائی : " الله تعالی دیوسری سینه کیں

دوه زبون نه دی پیدا کری . او الله جل جلاله فرمائی : " باد شاهان چه یو کلی ته ورنوی ، نو هغه تباہ کری . او د هغه عزت مند ذلیل کری " نو عزت خادندان د بنو خلیفونو اونعمتونو نه هم ومه شی . حکم چه د دے نه محکمن په زیرک د شیطان او هوای نفس حکومت او د هغوی حکم سره به اعضا قسم قسم گناهونو او گمراهو کیں کپرو . بیا چه د هغوی تصرف د زیرک نه په نلو شو . او اعضا د ادم بیاموند او دار الحکومت یعنی زیرک خالی شو . نو د توحید ، علم ابعثت مسکن شو . نو الله تعالی د علاقه بے هستی له پر زیرک کیں خائے ویر کول یو د اے شوک دے ، چه د قول اعتقاد او عملی خباثونو چر دے . د دے برعکس توحید د انسان قلب او قول اعضا د ذرات باری تعالی دپاره خاص کری . د هغه سینه د هر قسم خیرونه پاکه کری او کامل اطمینان ورت وری .

د کوم سړی توحید چه غومره زیات محکم او توانا وی . هغومره د الله تعالی قرب هم هغه ته زیات حاصل وی . او هغومره هغه ذرات الهی اوصفات الهی په اسرار و زیات باخبره وی . په دے بنا حضور صلی الله علیه و سلم او فرمائیل " زه ستا سونه الله پاك زیات پیژنم . او تاسو نه زیات د الله تعالی نه ویریریم " نو غومره چه یوسرے خپل خالق او پرور د کار ته زیات قریب وی . هغومره د

هغه نه زیات خوف او ویره کری . او د هغه د احکامو موصلح وک .

د الله پاك د قریب یوه فضیله دا هم ده چه بند د هغه د نعمتونو یوړه یوړه احترام او کری . او هر دم د هغه شکر په خائے راوړی . او غیر الله ته توجه اونه کری کینی د ابه د حق په اطاعت کیں څرگند او کوتاهی وی . دینی علیه السلام ببیایے او اصحاب د فسق و فجور نه په دے محفوظ ووجه هغوی ته دیو د اے مقدس او متقی ذات قرب حاصل وو . چه د هغه د اثر د لاندے د فسق و فجور امکات نه وو . په دے بنا د هغه ذات روحانی او باطنی درجه به غومره اوچته وی . چه د هغه د الله پاك قرب نصیب وی .

الله تعالی د دے خبری نه بالا او برتر دے چه مخلوقا کیں هغه سره چاته تشبیه ورکړی شی . الله پاك خپله فرمائی چه " د الله تعالی دپاره مثالونه هرگز مه بیانوی . د الله په مثل هیڅ خیز نشته " نو د توحید و اصغه تقاضا دا ده چه الله تعالی په ذات اوصفات دواړو کیں یکتا او بے مثل او گنئی . او مخلوق کیں هیڅ څوک هغه سره شریک نه کری .

مقاله (۲۸) موجد ته زیرک

دغوا او نصرت طلبکاره . حالانکه د هغه د بخشش او حمایت دپاره توحید یو بنیادی خیز دے . الله پاك فرمائی " تا هغه سره اونه لید چه خپل نفس خپل معبود جوړ کړی وو " نو د اېرو اصغه حقیقت دے ، چه د الله تعالی دمدد او د نعمتونو د حاصلولو دپاره ستا مؤمن کیدل لازمی دی ترڅو چه ته د شرک ټول خیزونه ترک نه کړی . او په ظاهره او په باطنه د یو خدائے تا بعد ارفضه . نو نیا او عقبنی کیں به خلاصه بیا نه موی .

ته د دنیاوی خواهشاتو عبادت کوے . او د دے برعکس د نفسانی خواهشاتو پرینودل او مشیت الهی کیں فنا کیدل توحید دے . د توحید اثرات دادی . چه هغه ستا عقید او عمل د ټولو خباثونو نه پاکه کری . او د یو مخلص هستی په طور د په بارگای الهی کیں په اوچت مقام کیں او دروی چه هغله به په تا د ا بشارتونه (زیری) کپړی چه " من روح ته ځمونږ په نزد صاحب قدرت و تمکین او محبوب او معتد " چه دا مرتبه بیا موی . نو د الله تعالی رحمتونه او نعمتونه به نور هم به تا زیات شی . په تا به د قریب الهی پیژنو و ته او کړی شی . او د الله تعالی رضا او خوشنودی به ستا د اطمینان باعث شی .

د دنیا دستور د ا بے راغله دے چه د لته ټول مواد خپل اصلی او خالص صورت کیں دراتلو نه محکمن په یو

ناقصہ کیفیت کبھی وی - بیاد کیمیاوی عمل پہ ذریعہ د خاویے اور کنگہ ذرات دھنے نہ جدا کرے شی اوتیجہ اے دا با اوچی چہ ہنہ جہادات بوخالص اوقابل استعمال صورت اختیار کری - اودھے نہ بہ بیادیر فائدہ مند کاروند اختیار شی - نو انسان ہستی ہد غیب دے - چہ ہر کل ہنہ د شرک اودعت، ہونو اود خواہشا تو دپرووی دخیرونہ پاکہ اوصافہ شی - نو انسان کامل شی - اویا دھنہ نہ، نہ صرف خپل حان تہ، بلکہ قول بنی نوع انسان تہ ترے بے اندازے فائدہ رمی - نوڑگہ پہ تا دا تاکید کوم چہ تہ ہم د عقیدے اوعمل دخیری نہ پاکہ شہ اودشرک اوفسق نہ پرہیز اوکرے - پہ دا سے کولو بہ تہ یقینا بہ بارگاہ الہی کبھی مقرب ہے - د حکمت اومعرفت پیرن وند سبہ دریاندے اودکرے شی - اوعقبی کبھی بہ انبیاء اوصدیقاو سرا د عزت اواحترام درجہ بیاموے -

دا اللہ تعالی اطاعت اوفرمانبرداری اختیار کری - دھنے پہ برکت بہ دعالم او معرفت خاوند ہے - اود اللہ تعالی عفو اومحشش پہ تالازیات شی - او پہ دے حقیقت بنہ بنہ بوشہ چہ کوم ظاہری اوباطنی نعمتوں تاند دنیا کبھی در کرے شی - او کوم عزت اوابرو اوفلاح اوبہبود تہ تہ عقبی کبھی بیاموے - دا اول د توحید ثمرات دی -

مقالہ (۲۹) متوکل علی اللہ تہ خوشخبری
 د حضور صلی اللہ علیہ وسلم حدیث ہے : کینے شی چہ فقرد انسان دپارے د کفر باعث شی : نو ذمے د تعبیر پہ سبب پہ ذات اوصفا ت الہی کبھی شک اوشیخہ لہ دخل و دکل صرف دھے خلقو کار دے چہ دھنوی یقین اویمان بالکل کمزورے وی - اود توکل علی اللہ جد بہ نہ لری - دیوموحد اود پنجے عقیدے د مؤمن یقین اویمان ہمیشہ محکم اوتواناوی اود زمانے تغیرات پہ ہیخو اثر نشی کوے - اللہ پاک فرمائی : کوم سرے چہ پہ اللہ تعالی کامل توکل لری، نو اللہ تعالی دھنہ دپارے کافی دے : بل جائے ارشاد دے : "د توکل خاوند اوندیکار دی چہ ہمیشہ پہ اللہ توکل کوئی - او یہ دے بنا د توکل خاوندانو تہ دا خوشخبری دے " چہ کوم سرے د خدائے تہ ویریری اود دھنہ اطاعت کوئی نو اللہ تعالی بہ دھنہ دپارے رزق کشادہ کری - اودھنہ تہ بہ دد سے ذریعہ تہ رزق و سر کوئی چہ دھنہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی " کوم سرے سرے چہ اللہ تعالی خپل لطف اوکرم اود کرے د مصیبتوں اود آفتوں نہ لے خلاص کری - او خپل نعمتوں پرے - واند کری - نو لازمی دے چہ دھنہ ایمان محکم دے اود اللہ تعالی دیکسبہ نعمتوں شکر گزار دے - ددے برعکس بل ہنہ سرے دے چہ د

خپل ضعیف ایمان ، تذبذب اوشک و شیبہ پہ وجہ مصیبتوں اود آفتوں کبھی راگیر دے - کفر اوانکار کوئی - اود دنیا اوعقل پہ پریشانی او بے عزتی کبھی پرہوتے وی - نو دد سے سرے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی چہ دقیات پہ و سراج بہ د پتو نہ زیات عذاب اود لذت کبھی ہنہ سرے دی چہ دخیل ضعیف یقین اویمان پہ وجہ دنیا کبھی ہم کافر شو - اود حشر و نشر نہ ہم منکر شو - نو کفر، بغفلت اود خدائے ہیر ونگے فقر ہنہ دے چہ دھنے نہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم پناہ غوینتے دے -

زک تاسوتہ دا بنودل عوارم ، چہ دھے خلقو صحبت اختیار کری ، چہ علم اویمان کبھی راسخ دی - اوتل پہ اللہ تعالی متوکل دی - ہنوی بہ ستا سونظاہر اوباطن د ہر قسم کرد وغبارنہ پاکہ کری - اوزرگہ اودماع کبھی بہ مو توحید مستقل طور سے کینوی - اود دھنوی درو جان فیض پہ برکت بہ دنیا اواخرت دواو کبھی فلاح اوبہبود بیاموئی -

مقالہ (۳۰) د صبر اوتحمل فائدے
 زک تعجب کبھی تم چہ تہ دنا پوھی پہ وجہ وائے چہ پہ کوم تہ پیر اوسیلہ بہ زک خپل مقصد اومراد تہ اورسم ، حالانکہ پہ قرآن پاک کبھی صفا راغے دی چہ اللہ تعالی ہنہ خلقو سرا دے - چہ د صبر اوتحمل نہ کار

اخلی او پہ ہنہ تکیہ کوئی - او اللہ پاک فرمائی : ایماندارو ا صبر اوتحمل نہ کاراخلی - او اللہ سو معنی ربط پیدا کری - دھنہ تہ ویرے کوئی - اویک عمل کوئی چہ خلاص بیاموئی -

دکلام پاک د ویرو آیتوں نہ ثابتہ دے چہ دنیا اوعقل کبھی د فلاح و بہبود بہترینہ ذریعہ صبر اوتحمل دے - او اللہ تعالی ہر مؤمن تہ حکما د صبر تلقین فرمائے دے حکم چہ انسانی ژوند کبھی سلامتی اواخر وعافیت پہ صبر او تحمل اوستقامت کبھی دے - نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دایمان دپارے صبر د سے ضروری دے ، نکہ د جسم دپارے روح : اوحضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دھر عمل ثواب دھے داندازے مطابق دے - لیکن د صبر ثواب بے حد اعلیے اندازے دے : او اللہ پاک فرمائی : " ہر کلمہ چہ تاسود شریعت اوحود اللہ د حفاظت دپارے د صبر اوتحمل نہ کارواغے نو اللہ تعالی بہ درنہ مصیبتوں لرے کری - اودومرہ فراوانہ رزق بہ در کری ، خنگہ چہ لے دھے دپارے پہ خپل کتاب کبھی دا وعدہ فرمائے دے : کوم سرے چہ دا اللہ تعالی اطاعت اختیار کری نو اللہ تعالی بہ پہ ہنہ خپل نعمتوں لازمیات کری اودھنہ تہ بہ دد سے جائے نہ رزق و رگری چہ دھنہ پہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی -

تہ دخیل کشائشی رزق او خوشحالی دپارہ دصبر او توکل لار اختیار کرکے، جگہ چہ دنیسا نوملیم السلام او صالحانو د حالاز دکتونہ ہم معلومی، چہ دصبر او تحمل پہ وجہ اللہ تعالیٰ هتوی تہ د مصیبتونہ خلاصہ ورا کہہ وو او دخیلوہ پناہ نعمتونہ ے پہ هتوی بیرونہ کرے وه بتولو اولیا اللہ همیشه پہ صبر او تحمل استقامت کرے دے۔ او خپلو مریدا نو تہ ے ہم ددے تلقین کرے دے او تاکید ے فرمایا دے۔ دصبر پہ اختیار و اولی اللہ تعالیٰ ستا دپارہ دنیا او عقیلی کین د لوئے جزا و عذاب فرمایا دے، اللہ پاک فرمائی: دغه شان موئن صبر کو وکوتہ لویہ جزا و رکو بل حائے ارشاد دے: اللہ پاک صبر کو کینی او احسان کو کینی خپل محبوب گروئی:

تو کلام اللہ! حدیث نبوی ۳ او د اللہ د دوستا دوستی نہ واضعہ دے چہ صبر دنیا او عقیلی کین دهر سعادت او سلامتی اصل او بنیاد دے او مؤمن بندہ دصبر او تحمل پہ ذریعہ د اللہ پاک د رضا د خلاصی او د جنت مستحق گروئی او ددے پہ وجہ روحانی عروج بیا موی، چہ ملائکے و صراطے پیخیی۔ ددے ندیس ددے دپارہ د اللہ تعالیٰ قریب دے۔ او دعزت هغه مقام دے چہ هغه له فنا نشته۔

مقاله (۳۱) دوستی دشمنی دالله دپارہ

مسلمان له پکار دی، که چاسره محبت کوئی، نو هم د الله دپارہ، او که عداوت، نو هم د الله دپارہ دخیل نفس او ذاقی جذباتو۔ په هغه کین دخیل نه وی، تہ د هرسره سیرت، عقائد او اعمال په فور مطالعه کرکے، تہ هغه د توحید اوست مطابقت وی، نو ستا دپارہ هغه سره محبت او دوستی ساتل بالکل جائز او د الله په نظر کین د ستائنه جو که دی جو که د هغه عقائد او اعمال د توحید او سنت د تقاضو خلاف وی، او هغه مشرک او فاسق وی، نو هغه سره بکس او عداوت ساتل ستا دپارہ لازمی دی۔ نو تہ د الله تعالیٰ د رضا دپارہ د هغه نه غ واپاره، که تہ یو مؤحد او متقی سره محبت ساتے، نو محض د الله د خوشنودی دپارہ، او که یو مشرک او فاسق سره عداوت کوئے، نو هغه هم صرف درضائے الهی دپارہ۔

دخیل نفس د خواهشاتو او ذاقی اغراضو دپارہ مه چا سره محبت ساته او مه عداوت، جگہ چہ کوم محبت په نفسانی خواهشاتو مبتنی وی، هغه عارضی، فتنه انگیز او پریشانی پیدا کوونکے وی، دغه شان کوم عداوت چہ په ذاتی خواهشاتو وی، هغه د ظلم او زیاتیاں او تباهاوت باعث وی، نو دخیل نفس په خاطر محبت او عداوت ساتل دپارہ تباہ کن دی، او د الله تعالیٰ په نزد په دنیا

نو هم د الله تعالیٰ دپارہ او که عداوت وی نو هم د الله تعالیٰ دپارہ۔

مقاله (۳۲) غیر الله محبت شرک دے

حقیقی معنوی کین محبت الله پاک سره خاص دے، او غیر الله له په دے کین دخیل وړکول شرک دے جگہ چہ د انسان ذمہ فطری طور سره د الله تعالیٰ مسکن دے، خو هر که چہ غیر الله تہ دے کین اثر کول حاصل شی، نو دا د توحید الهی خړگند د خلاف ویزی دے، الله پاک فرمائی: هما مؤمن او مؤحد بندیان ماسره محبت ساتی، او زک هتوی سره محبت ساتم: او حق سبحانه فرمائی: که تاسو په الله تعالیٰ ایمان لری، او د هغه عبادت کوئی، نو صرف هغه سره محبت کوئی: او د مشرکینو متعلق الله پاک فرمائی: مشرکین او کفار خپلو فرضی خدا یا تو او دینوی سازو سامان سره دومره زیات محبت ساتی چہ د هغه جو که صرف الله پاک دے، لیکن کوم خلق چہ مؤحد او ایمان دار دی هتوی، صرف الله پاک سره په پناہ محبت ساتی، بل حائے ے ارشاد باری دے: ای ایماندارو ستاسو مالونہ او اهل و عیال د تاسو د الله د ذکر نه غافل نه کری، او کوم خلق چہ ددے خیزونو په محبت کین د پوب شی، او د الله د ذکر نه غافل شی، نو همدغه خلق گمراه او زیان کار دی:

او عقیلی کین مقضوب۔

د دے برعکس محض د الله دپارہ چاسره محبت یا عداوت ساتل دعزت او د ایمان د سلامتی غنچه دے۔ دا دے سره الله تعالیٰ په دپارہ جهان محبوب او پرکرنیکه گروئی، او د انبیاء او صدیقانو په دل کین ے شاملوی دغه وجہ د چہ حمضو رضی الله علیه وسلم به همیشه محض د الله تعالیٰ د رضا دپارہ خلقو سره محبت او عداوت ساتلو، او خپل نفس له ے هچکله په هغه کین دخیل نه ورا کولو، حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی: که چاسره محبت کوئے، نو هم د الله دپارہ، او که عداوت نو هم د الله دپارہ، دغه دنی کریم صلی الله علیه وسلم معمول او اسوه حسنه دے، او دغه د بتولو اولیاء الله د ستور العمل دے، ددے برخلاف محض د اتباع نفس په خاطر محبت یا عداوت ساتل د کتاب الله اوست رسول الله نه قطعی انحراف دے، او دا دے سره د خداکے تعالیٰ په نزد په دپارہ جهان تر کین مقضوب او معتوب دے۔

الله پاک فرمائی: د نفسانی خواهشاتو اتباع مہ کوئی جگہ چہ دا خیر د الله پاک د لارے د گمراه کوونکے دے، بل حائے ارشاد دے: تا هغه سپه او نه لید چہ بتولو معاملاتو کین هغه خپل نفس خپل معبود او گروئی، نو سلامتی د نفس په مخالفت او د الله په رضا کین دے، او هغه دا چہ محبت وی

پہ احادیث کیں ہم دے خبرے تاکید را خلع دے۔
چہ د مؤمن بندہ محبت صرف اللہ تعالیٰ سرے خاص کیدل
پکاردی او مخلوقا تو کیں د مؤمن زبکہ اودماغ جو کیدل
د اللہ ذکر او عبادت د تقاضونہ غافلہ نہ کری،
نورۃ تانہ ددے خبرے نصیحت کوم چہ تہ خپل محبت
او توجہ اللہ تعالیٰ تہ وقف کرے۔ اود غیر اللہ نہ چوہ
اختیار کرے۔ اود عشق کومہ پاکہ جذبہ چہ فطری طور
سورۃ پاک ذات سرے تعلق لری ہفہ مرکز مخلوقا تو
سرے مکہ کدوہ کئی ستا زبکہ بہ دشرک پہ وجہ د توحید
پہ معنوہ پوہیدلو اود ہفہ د عملی تقاضو د پورے کولونہ
محرورم پاستے شی۔

د اللہ پاک غیرت دانشی برداشت کولے، چہ کومر
زبکہ دہفہ د محبت او ذکر د پارے خاص وی ہفہ کیں د
غیر اللہ ہم دخل او کری۔ ہرگہ چہ تہ د وحدانیت پر دے
تقاضا پورے لطف اود عارضی اوفانی غیروں نہ کنارہ کش
شے اود ازلی اوابدی ہستی محبت اختیار کپے نو سبب
د اللہ پاک لطف و کرم ستا استقلال لہ راجی اود پورے
پہ حیثیت بہ پہ دوارہ جہانہ ہفہ عزت حاصل کری چہ
غیر اللہ پرستار بہ ویرا تکروتہ پہ خولہ پاستے شی۔

مقالہ (۳۳) د سر و خاور قسمونہ
سری پہ خاور، قسمہ دی، پورہنہ سہ دے چہ

نہ کے ژبہ وی، چہ پہ ہفہ خہ بیان او کری۔ اونہ نہ زبکہ
چہ ہفہ کیں خہ علم او معرفت پروت وی۔ نو د اے سپے
عامی، غافل اواز مودو کار دے۔ چہ نہ پرے خہ اعتبار کیدل
شی اونہ پکین خہ خیر شتہ۔ نو تہ دد اے خلقونہ مکیرہ۔
حکمہ چہ دوئی د خدا کے پہ عذاب کیں دی۔ د دوئی د مکتوبہ
نہ دے مونز خدا کے اوساقی۔ تہ د عالما زبکہ شہ اود دیرت
دلایسے بنو دو کونہ شہ۔ اود مجلس بندگانو نہ شہ۔ اود
خدا کے دنا فرمان نہ ویرہ او کری۔ چہ د خدا کے نزدیکت
اود پیغمبران تو اب پیاموس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
حضرت صلی کرم اللہ وجہہ تہ او فرمایا ایل دکہ ستا پہ ذریعہ
خدا کے تعالیٰ دیوسری ہدایت ہم نصب کری، نو دے
کیں ستا د پارے د تیلے دنیا نہ زیاتہ بہتری دہ؟

دویم ہفہ سپے دے۔ چہ دہفہ ژبہ خوشتہ خو
زبکہ نہ لری۔ دہفہ خبرے د حکمت نہ دے وی۔ او خلقو
تہ نصیحت کوی۔ خو خیلہ پیسے عمل نہ کوی۔ خلق خدا
تہ بلی خو خیلہ ترے تبتی۔ د خلقو عیبونہ خورگند وی
خو خیل عیبونہ پت ساقی۔ خلق تہ خان پرہیزگار بنکارے
کوی خو پہ پتہ گناہونہ کوی۔ د ایسے سپے پہ مثل د شرح
دے۔ اگر گہ پہ صورت دسری دے۔ ددہ نہ خان بچ
کول پکار دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمایا ایل دی۔
د تلو نہ زیات خوف ماسرہ د امنت د خرابو عالما نو دے؟

خدا کے دے مونز ددا سے خلقونہ پہ امان کری۔ ددھے
خلقونہ تبتتہ کوی۔ ہسے نہ چہ پہ خلو غرور و زبر و خبر و
دھوکہ کری۔ اود گناہونو پہ او رو اوسیری۔

دربم ہفہ سپے دے، چہ دہفہ زبکہ خوشتہ ولے
ژبہ نہ نشتہ۔ دے مؤمن دے۔ خود خلقونہ پتہ دے۔
خدا کے پرے د خیلہ پناہ پردہ اچولے دے۔ دے دخیلو
عیبونہ خبردار کپے شوے دے۔ زبکہ کے رو بنانہ دے۔
دے ہودہ اوپے فائدے خبرونہ دست بردارے دے اوپہ
دے پورے دے۔ چہ سلامتی پہ خاموشی کیں دہ۔ حضور صلی
اللہ علیہ وسلم فرمایا ایل دی۔ "چا چہ خاموشی اختیار کرے،
نوسلامتی کے پیامونہ" اودا کے ہم فرمایا ایل دی؟ د
عبادت لس حصے دی۔ پہ دے کیں نہفہ د خاموشی دی؟
نو د اے سپے ولی اللہ دے چہ د نفس اود خلقو د آقا تو
نہ بچ دے۔ دے دسلامتی او عقل خاوند دے۔ ددہ خت
پہ خان لازم کرے۔ چہ د اللہ پاک پہ دوستا نو اوتیکہ بندگانو
کیں داخل شے۔

خلورم ہفہ سپے دے چہ د ملائکو پہ عالم
کیں د عظیم (ولے) پہ نوم بلے شی۔ حدیث کیں راجی
"چا چہ علم او کیم او پہ ہفہ کے عمل او کیم او خلقو تہ
کے او بنودو نو عالم ملکوت کیں ہفہ پہ عظیم یادگیریگا
او د ایسے سپے د خدا کے او دہفہ د آیتونو عالم دے۔

ددہ پہ زبکہ کیں نادرا معلونہ امانت اہنودے شوی دی۔
او اللہ پاک دے پہ ہفہ علوم و اوقاف کرے دے۔ چہ پہ
ہفہ کے غیر نہ دی آگاہ کری۔ ددہ سینہ کے داسرارو
د قبولو د پارے پرا نقتے دے۔ دے کے بزبکہ پیدا کرے دے
چہ خلق نیکی تہ بلی۔ اود عذاب نہ کے ویری۔ دے
ہم ہادی دے ہم مہدی دے۔ ہم شفیخ دے۔ ہم
مشفق دے ہم صادق دے۔ ہم مسدوق دے۔ دے
پیغمبران و جانشین دے۔ پہ ددہ دے اللہ تعالیٰ سلامونہ
برکتونہ اود رحمتونہ وی۔

نو د اخلورم یا آخری سپے چہ ددہ تہ اللہ پاک ژبہ
اودرہ دوارہ عطا کرے دی۔ پہ بنیاد موکین ددہ مرتبہ
دانتھا مرتبہ دے۔ د پیغمبرانو نہ پس ہیچوک پہ مرتبہ کیں
ددہ جوگہ نہ دی۔ ددہ د مخالفت نہ۔ ددہ د قول تہ او
ددہ نصیحت تہ ددہ د رجوع نہ کولو ویرہ او کریا حکمہ چہ
ستا سلامتی پہ ہفہ کیں دے۔ چہ دے کے درتہ بنائی
ہم دا سپے پہ زمکہ د خدا کے خلیفہ دے۔ ہم دے د
سیرت نبوک تابع، د توحید الہی محافظ اود نفس
انسانی خیر خواہ دے نو ددہ صحبت او محبت پہ خان

۱۔ ہدایت یافتہ	۲۔ ہدایت کو تک
۳۔ معقول الشفاعتہ	۴۔ شفاعت کو تک
۵۔ رشتہ مند شوے	۶۔ رشتہ مند کو تک

لازم کرے۔ اوددہ دروحانی اور باطنی فیوض اور برکات تو نہ
استفادہ اور کبرہ حکمہ چہ ہم دے ستاد قلب اور مغز د
گروہ و فیوض صفا کو کہے اور توحید پہ نورے روینا نہ کو کہے کہ
دا اللہ تعالیٰ دقرب دپارے چہ تہ دداسے سری صحبت اختیار
کرے۔ نو پہ تا دا خبرہ واجب کبری، چہ دشوک اوفاسق
د صحبت نہ قطنی پرہیز او کرے۔
ستاد فائدے دپارے ما نائے دخلقو قسمون بیان کرل
او مضر او مفید سیر کینم در تفرق واضعہ کہے۔ نو دے
پیروی کول اوس ستا کار دے۔ زہ در تہ دا بیا وانم چہ
دا اللہ د صحبت د پارے داہل اللہ صحبت دیر منوری دے۔
اللہ پاک دے مونزلہ دھے اعمالو توفیق را کرے، بہ کوزہ
چہ ہنہ خوشحالیری۔ آمین۔

مقالہ (۳۴) عبادت کیں اخلاص

دا اللہ تعالیٰ پہ ذکر اور عبادت کیں اخلاص یو بنیادی
خیز اور توحید روح دے۔ دخیل پروردگار اطاعت
کوہ۔ دھنہ دشربیت احترام کوہ۔ اودھنہ ذات سرہ
ہیچ قسم ظلم اور زیاتے مہ منسوب کوہ۔ تہ داوائے
چہ روزی ما تہ پہ وخت نہ راری۔ اوغم او مصیبت
را نہ پہ وخت نہ لے کبری تہ پہ دے نہ پورہیے
پچہ دھر خیز دپارے خیل وخت مقرر دے۔ نو دھنہ پہ
کار نو دتہمت نکولو نہ توبہ او کار دے حکمہ چہ دھنہ

او امر پہ خیل مناسب او قانون کیں وقوع بیا موی۔ اودھنہ
دمشیت لاندے دھے تعمیل کیدی۔ اللہ پاک فرمائی۔
خما مخلص بندیان خما دا طاعت نہ خ نہ اودی۔ اونہ
خما د احکامونہ غفلت او روگردانی کوہ۔ دا اللہ پاک ہیچ
کار عیث او بے مقصد نہ دے۔ نو تہ اخلاص او محویت
سورہ دھنہ عبادت کوہ۔ اود صراط مستقیم نہ بے روع
کیرہ مہ۔ کہ تہ دھنہ دا حکامو احترام کوہ۔ نو دھنہ
بہ ہم ستا مدد او اعانت کوہ۔ او دنیا او عقی کیں بہ د
خلاصہ نصیب کوی۔

دھر تکلیف او مصیبت دپارے انتہا شتہ۔ نو تہ دصبر
او خاموشی نہ کار اخلہ۔ پہ قننا و قدر راضی شہ۔ او پہ
دے پورہ شہ چہ سختی پسے خوشحالی راخی۔ تکہ چہ توبہ
شہ تیرہ شی۔ نو ورپسے نہ ناصبا راخی۔ اللہ پاک فرمائی :-
ہاے پیغمبر! چہ خما بندیان درنہ خما متعلق یو بنیتنہ
او کرے چہ اللہ کوم خائے دے۔ نو روتہ او پورہ چہ نہ ہنہ
تہ دیر قریب یم۔ او کوم وخت چہ خوک مانہ سوال او کرے
نو زائے سوال قبولم۔ خما بندیا زولہ بکار دی چہ پما
کامل یقین اوساقی۔ چہ صراط مستقیم بیا موی۔ او اللہ پاک
فرمائی۔ تا سو خما پہ بارگاہ کیں سوال کوہ۔ زہ بہ ستا سو
خبروریات پورہ کوم۔ ددے نہ علاوہ ہم پہ دیر وایتونہ
او وحدیتون کیں ددعا فضیلت او اللہ پاک نہ سوال کولہ۔

ترغیب وارد شے دے۔ کہ اللہ پاک ستا دما نہ قبولہ
نہ کوی نو ددے بدلہ پہ پہ ہنہ جہان در کرے۔ حدیث
کیں راخی چہ دقیامت پہ ورج بہ سرے پہ عمل نامہ کیں
دایعہ حساب او یونی چہ شناخت بہ لے نشی کولے۔ نو
ہنہ تہ بہ او ویکھ شی چہ داستا دھے دما کا نومعاوضہ
دے چہ تاہ پہ دنیا کیں خوبنتے خود نیا کیں لے قبیلہ
مقدار نہ و۔

دا ہم خہ ورا خبرہ نہ دے، چہ تہ ددعا پہ وخت
کیں خدائے یادوگے لے حکمہ چہ تہ دھنہ نہ سوال کوہ
او دھنہ دغیر نہ لے نہ کوہ او خیل حاجت بغیر دھنہ
نہ بل چا تہ نہ پیش کوہ۔

شہ او ورج تندرستی، بیماری، اوسختی او نرمی کیں
ستا دوا حالتو نہ دی۔ پوہینہ حالت دا دے چہ تہ دسوال نہ
منع شے اور سنا پہ قننا شے۔ اود خدائے دقل سورہ دایعہ
موافق شے لکہ مردہ چہ مردہ شوئے پہ لاس کیں وی یا
پے رودیگے پچہ دوائی پہ لاس کیں یا غونہ ویکے دچکان
سوار پہ تمکین چہ کوم خوائے خوارا۔ ہنہ خوائے اولی
را اولی۔ چہ تقدیر و خنکہ خوارا، ہنہ وکریوی کہ ستا
مقدار کیں نعمت دے، نو پہ ہنہ شکر اویاسہ۔ اود زیات
بخشش سوال ترے کوہ۔ اللہ پاک فرمائی کہ تہ ستا سکر کوہ
نوزہ بہ لازیات نعمتو نہ در کیم۔ او کہ ستا تقدیر کیں

سختی وی نو صبر کوہ حکمہ چہ اللہ پاک فرمائی۔ اللہ د
صبر کونکومل دے۔ بل خائے ارشاد دے۔ ہنہ صابرانو
تہ خوشخبری ورکے، چہ مصیبت ورتہ اور سی، نو دوائی مؤ
دھنہ یو۔ او ہنہ تہ راجع کیدو کی یو۔ پہ دایعہ خلقو د
خدائے سلامونہ اور بحتونہ دی۔ او ہم دوی ہدایت
موندو کی دی۔ او اللہ عزوجل فرمائی کہ تاسو د
خدائے ددین مدد کوہی۔ نو اللہ پاک بہ ستا سو مدد کوہی۔
او تاسو بہ ثابت قدم کوی۔

دوئم حالت دا دے چہ تہ دا اللہ تعالیٰ دلوئے دپارے
دھنہ نہ پہ دما او زائے سورہ سوال کوہ۔ حکمہ چہ دھنہ
حکم دے چہ سوال دھنہ نہ کوہی۔ اللہ پاک فرمائی کہ
خیل رب نہ خوارا۔ او انصاف ہم دفعہ دے۔ حکمہ چہ
ہنہ تاسو خمان تہ سوال او راجع کولو دپارے ہلی۔ ددعا او
سوال اللہ پاک ستا آرام باعث گرگولے دی۔ نو پہ دے
دواپہ و حالتو نو فکر او کرے۔ اود دے نہ بھرہم ووجہ۔ حکمہ
چہ دخدائے دقرب حاصلو لو دپارے بل حالت نشتہ۔
پہ ہر حالت کیں دا اللہ پاک دایعہ ذکر اور عبادت کوہ
چہ ہنہ کیں دغیر اللہ تصور قدرے ہم شامل نہ وی۔
حدیث قدسی دے کہ تہ دخیل پروردگار عبادت پہ دایعہ
یکسوئی سورہ کوہ، چہ گویا تہ اللہ پاک وینے۔ او کہ تہ دجذب
او محویت دا درجہ نہ لے۔ نو کم نہ کم دایقین حوض صبر

ساتہ چہ اللہ پاک تادینے : نوذعیادت پہ آد اویکین ہیڑ
نقص مہ داوہلہ۔
دائتہ تقالی دوحدانیت طلبکار شہ۔ اودشوک نہ پھیر
شہ۔ پہ ہیڑ حالت کین د اللہ پاک پہ بدظن کیرہ مہ۔ ہر
حالت کین د ہفہ وقادار اوسہ۔ یوانے اللہ پاک تہ یکسوی
نہ صرف دعیادت د قبولیت باعث وی۔ بلکہ دے سرہ برکتونہ
اویکویکین فورہ ہم اضافہ کیری۔ خومرہ چہ ممکن امتونہ
تباہ شوی دی، ہفہ د توحید اواخلاص د فقدان پہ وجہ
تباہ شوی دی۔
اللہ پاک د ابراہم علیہ السلام د قولو نہ لوئے صفت
دا بیان کرے دے۔ چہ ہفہ بہ کامل یکسوی سرہ د اللہ
پاک عبادت کولو۔ اوکاشا تو کین بہے ہیڑ غیر ہفہ سرہ نہ
شریک کولو۔ اللہ پاک فرمائی : مونہ تاسوتہ دین ابراہم
عطا کھے دے۔ او ستاسو دے روحانی پلار ستاسو نوم
سامان اپنہ دے : نو پہ مونہ واجب دی چہ توحید
اواخلاص کین د ہفہ پیروی اختیار کرو۔ او خیل عبادت
دشوک تہ پاک کرو۔
مقالہ (۳۵) پرهیزکاری دین بنیاد دے
پرهیزکاری پہ خان لازمی کرے۔ لکھ چہ د سامان د
ظاہر و باطن سلامتی پہ دے کین دے، چہ د دے پہ دے
پہ صراط مستقیم روار شہ لکھ چہ ہم پرهیزکاری د

دین اصل بنیاد دے۔ حدیث کین راجی : سامان لہ یوانے
د حرام خیزونو اوحرامو افعالونہ نو ذہ کول نہ دی پکار۔ بلکہ
شرعی طور سرہ د حرام اشیاؤ اوافعالو د ذرا شو اواسیا ہونہ ہم
ور نہ پرهیز پکار دے۔ لکھ چہ گناہ اسبابونہ تڑسے کیدل یا ہفہ
سرہ تعلق سائل یقینا انسان پہ گناہ کین اچوی۔ حضرت عمر
فرمائیے دی۔ چہ مونہ بہ نقتہ حصہ حلال خیزونہ پہ دے شہ۔
پریستودل چہ چرتہ حرام پکین نہ وی۔ اوحضرت ابو بکر صدیق
رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ مونہ بہ د صباح خیزونو آویا دے
پہ دے خیال ترک کولے چہ چرتہ گناہ کین گیر نہ شو۔ دا عرض
ہزوی د حرامود پچ کید لو د پارہ کول۔
اللہ پاک فرمائی : د خیل عاقبت د پارہ د تیکو ذخیرہ راغونہ
کری۔ او بہرین ذریعہ پرهیزکاری دے۔ اللہ جل جلالہ
فرمائی : د اللہ پہ نزد تاسو قبول کین زیات دعوت قابل ہفہ
دے چہ زیات پرهیز کار دے۔ نو عینکو بزرگابو بہ ہند خیرتہ
استمال کین نہ راوستل، چہ ہفہ بہ مشکوک و۔ اود حرام او
د ناجائز خیزونو د اسبابونہ بہے ہم مکمل پرهیز کولو۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : بنہ پورہ شی،
چہ دہر بادشاہ د پارہ یوروشوی۔ اود اللہ تعالی ورسو ہفہ
حرام خیزونہ دی۔ نو کوم سرے چہ دے نہ کیرا پیرہ کری
د ہفہ د پارہ عین ممکنہ دے چہ پہ دیکین را کینو دی ہنود
شریعت د حفاظت بہترینہ طریقہ دادا دے چہ پرهیزکاری د

توح ۱۵۴ الغیب
لارے اختیار کری او گناہ د اسبابونہ پرهیز او کری۔
کوم سرے چہ د امرالہی احترام کوی۔ او پرهیزکاری
اختیار وی، نو د اللہ پاک مدد د ہفہ شامل حال وی۔ اوهفہ
د مصیبتونو اوتکلیفونو نہ محفوظ وی۔ اللہ پاک فرمائی :
"کوم خلق چہ جھونہ نزدیکت اوجھونہ پہ کلام د پھیلو
کوشش کوی، نو مونہ خپلہ صراط مستقیم تہ د ہفوی
رہنائی کولو اوشریعت د ہفوی د پارہ اسانور۔
ہر سامان لہ پکار دی، چہ د نفس د تابعداری نہ پرهیز
او کری۔ او پہ راز راست د تلو کوشش کوی۔ د فاسق اوفاجر
خلقو نہ گناہ کش شی۔ اوهفہ خلقو سرہ صحبت اختیار کری،
چہ د اللہ پاک فرمانبرداری۔ زہ تانہ دا پند و رکوم چہ د خیلو
تبرو گناہونو اولغزشونو نہ توبہ کرے۔ اوتکین د پارہ راست
بازی اختیار کرے۔ د اللہ پاک تہ دیکو توفیق طلب کرے چہ
د نفس د اتباع اودشوک د آفتونو نہ محفوظ شہ۔ اوسلامتی
بیاموے۔
مقالہ (۳۶) دین پہ دنیا مقدم کری
دین کار پہ دنیا مقدم کرے اودنیادی امور د کین حکام
الہی مہ ہیروے۔ دین اصل مال (رأس المال) او گنہ او
دنیا فرع اود رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د اسوۂ حسنہ
پہ تعبیل کین کوتاھی مہ کرے۔ تانہ د نفس امارہ د مغلوب
کولو اود دین مطابق ہفہ تہ د تہذیب اود ادب ہنود لو حکم

توح ۱۵۵ الغیب
د کرے شوع دے۔ خود دے برعکس تاد نفس غلامی اختیار
کری او پھان د ظلم اوکے۔ پہ دے وجہ نہ د صراط مستقیم نہ
واویدے۔ اود نفس د پیروی پہ وجہ پہ عقبی کین د دلیل
اوسوا خلقو نہ شوے۔
کہ تہ دعقلی پہ لار تیلے نو دنیا او عقلی دوار و کین بہد
عزت او ابرو خاوند وے۔ اود پیور د کار خوشودی لہ د
حاصلہ کرے وے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی :
" اللہ تعالی دنیا د آخرت پہ نیت و رکوی، خوا آخرت صرف
دنیا پہ متابعت نہ و رکوی۔ اودا بالکل واضحہ دے چہ
د آخرت نیت د شریعت کامل اطاعت دے۔ نیت دعیادت
روح دے۔ اود اصلو د جزا فیصلہ پہ دے کیری نوکے
تا د آخرت د طلب پہ نیت د اللہ تعالی اطاعت کولے نو د
خدائے تعالی د خاصا نو نہ وے۔ اوهرکھ چہ تہ د
خدائے تعالی د خاصا نو نہ وے، نو دکاشا تو قول اشیاہ بہ
ستا تابعدار وے۔ اوکے تہ دنیوی امور و کین د مصرف کیدے
پہ وجہ د آخرت نہ اعراض اوکے نو پیور د کار بہ د خانہ
ناراضہ کرے۔
دنیا د خدائے تابعداری دے۔ د ہفہ نافرمانہ خواروی۔
اود ہفہ د فرمانبرداری عزت کوی۔ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم فرمائیے دی : " دنیا او آخرت پہ مثل د دوو بنو (دو
خاوند دوو بھو) دی۔ کہ یوہ خوشحالہ کرے، نو دویہ

بہ درجہ ناراضہ شی۔ تو کوم سرسہ چہ د اللہ تعالیٰ کامل اطا عطا
 اختیاروی۔ قول کائنات د ہنہ عزت کوی۔ اوخوک چہ ہنہ
 بافرمانی کوی، قول کائنات د ہنہ نہ بیزارہ شی۔ اللہ پاک
 فرمائی "تاسو کیں بعض داسے دی، چہ بعض ددنیہ پرتار
 دی او بعض داسے دی، چہ آخرت عواری۔ او بل
 خانے ارشاد دے۔ "خلق کیں حکمت افراست داسے
 خاوندان ہم شتہ، چہ وائی۔ اے پروردگاریہ! مونزلہ
 دنیا کیں ہم سعادت را کرے۔ او آخرت کیں ہم سعادت
 او دوزخ داورنہم اوسائے۔ نو اوس تہ او ایویچہ تہ
 دے کیں دکرے دے نہ کیدل عواریے۔

بعض دیا کیں عوکیدل او خیل عاقبت نہ غافل کیدل
 دایمان اواسلام نہ بالکل خلاف دی۔ هرکله چہ تہ آخرت
 کیں حاضر کیرے شے۔ نو دحشر میدان کیں بہ دورہ دے
 وی۔ پودوزخیان او بل جنتیان۔ دجنتیانویہ قولی کیں د
 دا خلیل سعادت بہ تہ ہلہ حاصل کرے چہ د نفس طلعت
 پریردے، د خدا تہ تعالیٰ طاعت اختیار کرے۔ او د خدائی
 احکامویہ احترام کیں دنسانی خواہشاتونہ لاس پہ سر
 شے۔ د اللہ پاک دید ارچہ د قولونہ لوئے نعمت دے، او د
 جنت ہر قسم عیش د اللہ پاک تابعداریند یا نو د پارویا
 دے۔ نو د عقین د پونو سعادتونو حاصلولو د پارویا خیل نفس
 تہ د شفقت پہ نظر او گوریہ۔ او د نفس امارہ پہ خانے نفس

مطمئنہ خیال اوساتہ۔
 د نفس مطمئنہ د حاصلولو اہم ترینہ ذریعہ دادہ، چہ
 د شیطان مزاجہ خلق او خرابو دوستا نونہ کنارہ کش شے
 او ذکر اللہ کیں مشغول شے۔ دلخویاتو اوعبثیاتو نہ
 پریہیز اوکریے۔ او د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پرتو
 اختیار کرے۔ د صراط مستقیم موند لو د پارویا د کتاب اللہ
 یہ آیتونو د مسلسل طور، فکر او تدبیر ویرت دے۔ نو پیر
 کتاب او سنت خان پورہ کرئی، او پہ ہنہ عمل اوکے۔ بعض
 مناظرو۔ جدال او قبیل وقال کیں مہ کیشویزہ۔ جگہ چہ تہ
 سوہ عقل گمراہ شی۔ او د عمل لار دانسان نہ خطاشی۔

اللہ پاک فرمائی: "کوم احکام چہ خودیہ رسول تاسوتہ
 بیانوی، یہ ہنہ عمل اوکریے۔ او د خٹ نہ موچہ منگ کوی۔ ہنہ
 ترک کرئی۔ او د اللہ نہ دیرہ وکریے۔ چہ عاقبت موبہ شے
 نو د مسلمان د پارویا د توحید او سنت پیروی لازمہ دے۔ دا
 بدعت دے۔ چہ د خانہ خبریے جو پیرے کپے شی۔ او دین
 تہ منسوب کرے شی۔ او د ہنہ پیروی د اسلام پیروی
 اوکریے شی۔ اللہ پاک فرمائی: خلقو رہبانیت (ترک دنیا)
 دخیلہ لاسہ یو طریق عمل جو کرے۔ او پہ خانے لازم
 اوکریولو، حالانکہ رہبانیت او د دنیا حلال خیزوتہ
 پریں بدل۔ مونزلہ پہ ہنوی نہ دی فرض کرئی۔ او نہ موہ
 ہنہ حکم وکرے دے۔ د غہ وجہ دہ چہ دوی دے

خلاف فطرت طریق عمل پیروی اونہ کرے شوہ۔ پہ دے
 سبب ہر ہنہ عقیدہ یا عمل چہ د ہنہ آسمانی کتابونو او
 شریعت کیں خٹہ سند نہ وی، بدعت دے او د ہنہ پیروی
 عین گمراہی دے۔

د بدعت شد سخت دے۔ او سنت د حضور صلی اللہ علیہ
 وسلم د حیات طیبہ ہنہ دستور العمل دے، چہ اللہ پاک داسو
 حسنہ پہ نوم یاد کرے دے۔ حق سبحان فرمائی: "خوک چہ
 د اللہ د رضاً طلبکار وی او پہ ویرج د محشر د خلاصی ارباب
 وی، نو د ہنہ د پارویا د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم طریق
 عمل پو مثالی سیرت دے؛ بل خانے ارشاد دے: "خوک
 نبی پہ خیل خواہش ہیج نہ وائی۔ خٹہ چہ وائی ہنہ خودیہ
 د طرفہ وی وی۔ نو د ہنہ پیروی کوی، او اللہ پاک فرمائی:
 "اے پیغمبر! دوی تہ او دایر۔ کہ تاسو د اللہ دوستی خواہی
 نو خما پیروی اوکری، چہ خدا تہ مو دوست شی۔ او د
 خدا تہ دوستی د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قول اوفعل
 تابعداری دے۔

پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "کسب کول خما
 ظاہری عادت دے او توکل خما باطنی حالت دے، نو
 اے د آخرت طلبکار۔ کہ ستا ایمان کمزورے وی۔ نو
 ستا وظیفہ کسب کول دی، چہ دا د حضور صلی اللہ وسلم
 سنت دی، او کہ ستا ایمان محکم وی۔ نو ستا وظیفہ توکل دے۔

اللہ پاک فرمائی: "خوک چہ پہ اللہ تعالیٰ توکل کوی نو ہنہ
 ورلہ کافی دے: او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے
 دی: "کہ چا دا ہے کار اوکریو چہ د ہنہ پہ حقلہ شریعت
 کیں حکم موجود نہ وی۔ نو ہنہ مردود دے۔ نو ہر حالت
 کیں د قرآن او سنت تابع کیدل پکاریے۔ د محمد صلی اللہ
 علیہ وسلم نہ پس ترقیامت خودیہ د پارویا بل پیغمبر نہ شتہ
 چہ د ہنہ اتباع اوکریو۔ او د قرآن نہ علاوہ خودیہ د پارویا
 بل آسمانی کتاب نشتہ، چہ د ہنہ پہ احکام عمل اوکریو
 نو زہ پہ قولوسلمانانوتاکید کوم چہ ہنوی صرف د کتاب
 اللہ او سنت رسول اللہ اتباع اوکری۔ چہ تباہ او پرباد
 شے۔ دے دواہونہ خلاف ویدی کول د شیطان پہ پیغمبر
 کیں راتل دی۔ نو د عقیدے او عمل د ہر آفت نہ سلامت
 پاتے کیدل د قرآن او سنت اتباع سوہ وابستہ وی۔ او
 دا اتباع پودا ہے مقدس نعمت دے۔ چہ دے پہ ذریعہ
 بندہ ولایت، ابد الیت او دشوئیت او چت عقلمانو تہ
 رسی۔

مقالہ (۳۷) د حسد صدقہ
 اے مسلمان! کہ تہ پہ اللہ، د ہنہ پہ رسول او پہ
 کتاب اللہ ایمان لرے او بیاہم بل مسلمان ویرسوہ
 حسد کویے۔ نو دا پیرا د افسوس خیزہ دے او خما د باند
 دا یقین راخی چہ ستا ایمان بالکل ضعیف او توکل وکڑو

دے۔ تہ ذیل مسلمان خوشحالی سے برداشت کرے۔ دھنہ
سے لباس، بے خوراک اور اہل و عیال نہ لے سکے۔ اور دھنہ
تک طرف پر وجہ داخل خیال کرے، چہ دھنہ بول نعمتوں
د دھنہ نہ لے کرے شی، کوم چہ دھنہ خلقتی اور
رازق ہنہ لہ ورکری دی۔ داد لے شوا چہ تہ د
خدائے پہ خدائی کیں دھنہ پہ تقسیم رزق کیں اور
دھنہ پہ اختیار کیں دخل ورکول غواپے اودا صریحاً
کفر دے۔

یاد سات چہ دہنہ تعالیٰ اختیارات ستا اختیارات
کیدے ستی۔ اور دھنہ تصرفات ستا تصرفات کیدے ستی۔
اللہ تعالیٰ چہ چا تہ غنہ نعمتوں ورکول غواپری نو تہ دخیل
حسد پہ جذبہ کیں دھنہ مقابلے تہ را اوئے اودا غواپے
چہ کوم نعمتوں اللہ پاک بل تہ ورکری دی، ہنہ پرے تہ
بند کرے۔ نو داخر گندہ دشمنیت ایز دی سرہ مقابلہ تہ
دہ! کہ دہ، او یقیناً دہ۔ نو تہ پہ دے پوہ شہ چہ پہ دے
کیں ستا پارہ خیر نشنہ۔

حسد یو دے لعتی خیز دے چہ ستا ایمان دے کور
د خپل موئی د رحیم نہ د غور کوی۔ اور اللہ پاک د مخالف
کوی۔ قرآن حکیم کیں چہ د حضرت یوسف علیہ السلام
اود ہنہ د روبرو کومہ قصہ ذکر دہ دھنہ پہ مقصد اور
معنی لہ غور اوکری، چہ دیوسف علیہ السلام روبرو

باوجود سازشونو، ہنہ دھنہ اوچے مرتبے اوے حسابہ
نعمتون نہ ہر دم نہ کرے شو، کوم چہ دھنہ پہ مقدر
کیں دہ۔ اویا خومرہ ہنوی پہ خپلوکری وستومانہ شو۔
اور ہرکھ چہ مصر کیں یوسف علیہ السلام تہ پیش شو۔
نودائے اوسنہ ۳۔ خونور د پہ خدائے قسم وی، چہ تالہ
بیشکہ اللہ پاک پہ مونہ فضیلت درکری دے۔ اور مونہ دخیل
ظلم زیاتی معافی غواپے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیوی دی: ۲۔ حسد د
مسلمانانو نیکی دے سیری، لکہ اورچہ لرگی ۳۔ اوحدیث
قدسی دے، چہ اللہ پاک فرمائی: حاسدان حما او حما د
نعمتون دشمنان دی ہ حاسدان د اللہ دشمنان پہ دشمنان
دی۔ چہ اللہ پاک دخیل مشیت ماتحت چہ خپلو بند یا نو
تہ غنہ خیز او خومرہ ورکول غواپری، نو دوی تہ مخالفت
کوی۔ اور اللہ پاک فرمائی: ۳۔ پہ دنیاوی ژوند کیں مونہ د
خپلو بند یا نو رزق خپلہ تقسیم کرے دے۔ نو بیا غول
دا جرات کرے شی، چہ د اللہ تعالیٰ د فیصلہ شوی تقسیم
خلاف خبرہ اوکری اودھنہ مقابلہ تہ اور دیدی۔

یاد سات چہ بل سرہ حسد کول پہ خپل ذات نظر کول
دی۔ اور اد بدین قسم حماقت اور ناروا بخل دے۔ اللہ پاک
فرمائی: ۳۔ مونہ خوبیہ خپلو بند یا نو ظلم نہ کوی۔ ہنوی د
خپلو بد عملو او حسد پہ وجہ خپلہ پہ خپل ذات ظلم کوی۔

بل خائے ارشاد باری تعالیٰ دے ۳۔ حما احکام اور فیصلے تہ
بد لیبی، اور نہ زہ ذریعہ بریہ خپلو بند یا نو ظلم کوم۔ نو ستا
سلامت د پارہ بہترہ دادہ، چہ یوسلمان و روبرو خوشحالی
اور اوسوہ حالی کیں اوئے، نو ہنوی کلہ ہنہ سرہ حسد مہ کوی۔
بلکہ دھنہ پہ کامیابی اور ترقی خوشحالہ شہ۔ دے طرز صلہ
پہ اللہ تعالیٰ ستا درخشاہی اور خپل قسما قسم نعمتون پر تہ
دریا نہ دے اوکری۔ اللہ پاک د مونہ اور تا سو د حسد نہ پہ ایمان
کری۔ اور خپلو نعمتون د شکر توحیق د راکری۔ آمین۔

تہ خپل ذات سرچ ہم حسد مہ کوی۔ خپل ذات سرچ
حسد کول دا ک۔ چہ ستا رزق پہ خپل فضل او کور
تا تہ کوم نعمتون درکری دے دی۔ دھنہ استعمال کیں تہ د
بخل نہ کار مہ اخلہ۔ لکہ دا چہ پہ خپل خان اور اہل و عیال
د خوب مالک خبناک، چاہے اور ہائش پہ حقلہ تنگدستی
راولے۔ دادے کول خپل ذات سرہ خرگند حسد اور ظلم
کول دی۔ اور اللہ تعالیٰ د نعمتون نا قدری۔

د نعمتون نو شکر دے چہ دھنہ دہتولو پہ خائے ہنہ
ظاہر کرے او پہ ارت مہا تے استعمال کرے۔ اللہ پاک
خپل رسول برحق تہ فرمائی: ۳۔ دخیل پروردگار د نعمتون
اظہار اوکری اور خلقو محبتیں تے بیان کرے ۳۔ اللہ تعالیٰ
د مونہ لہ د شکر نعمت عملی توحیق راکری۔

آمین

مقالہ (۳۸) دصدق اور اخلاص اجر
کوم سرچ چہ د دین برحق خدمت اور تبلیغ اور اشاعت
پہ صدق اور اخلاص سرہ اوکری، نو د اللہ اجر دھنہ د پارہ
کافی دے۔ اور ہنہ دا چہ دنیا اومتی پہ دوارہ جہان تو کیں
بہ باعزتہ اور با آبروی۔ اللہ پاک فرمائی: ۳۔ تاسو د اللہ
مدد کوئی، ہنہ بہ تاسو مدد کوی ۳۔ او بہ سراط مستقیم
بہ موثبات قدم کری، نو زہ تاسو تہ دا تلقین کوم اچہ
د اللہ دکلام تبلیغ اور اشاعت کوئی۔ ہنہ سرہ غول مہ
شر کوئی اور تسلیم اور رضا خپل شعارجور کرے۔

کوم مسلمان چہ د اللہ دکلام اور دہی ۳۔ سنت د تبلیغ
اور اشاعت د پارہ خپل ژوند وقف کری نو دھنہ اجر اور
ثواب د فی سبیل اللہ جہاد کو تہ نہ ہم زیات وی اور اللہ
تعالیٰ مدد اور نصرت ہمیشہ دھنہ شاملی حال وی۔

مقالہ (۳۹) ردّ نعمت کفران نعمت کے
د حکم الہی نہ بذریعہ نفس پہ خواہش د یو خیز
قبول گمراہی دے۔ دے د خواہش نفس خلاف رضائے
مولیٰ پہ خاطر د یو خیز قبول اور دھنہ پہ تحویل کیں تکلیف
برداشت کول د اشیاؤ اور لیاؤ اوسوہ حسد دے اودا لے
مخلصین بہ دوی پہ دلہ کیں پوس تہ کولے شی۔

یاد سات ۱۔ چہ ہرکھ اللہ تعالیٰ یہ تاد نعمتون پرورینہ
کوی اور تہ ہنہ نہ قبولے۔ یاد ہنہ نہ روگردانی کرے، نو

داسرا سرگفران نعمت دے۔ اودائے پاک درنق او عطا تو بے قدری دے۔ نو د الله تعالیٰ درنق اود هغه د نعمتو پد خوشحالی سوع استقبال کوع۔ اود هغه پد خوشحالی قبوله، حکم چه دے سوع محکب دپاره هم درنق کب زبانی اوبرکت رانی۔

مقاله (۳۰) ولایت د شریعت مکملہ پیروی ده

ترخوچه ته و نفس اماره نه ازا د نه شه۔ اود شریعت مکملہ پیروی اختیار نه کړه، نو د اولیاء الله په نه کب د داخلید وکوشش مه کوع۔ د شریعت پیروی د مطلب دے چه ستا ټول اقوال، افعال د الله تعالیٰ د امر و نهی مطابق شی۔ یعنی ستا اوریدل، لیدل، تلل، اود کیدل، وینیدل الغرض ټول اعمال درنق الله ماتحت شی۔ اودا هرڅه د دین او ملت د حد متد پاره وی۔

ستا جسمانی خیز ونه ستا د پاره د پیور دکار نه د هجاب او لږه والی باعث وی ترخوچه ته اصلاح باطن او ترکیه روح سوع خالص روح جوړ نه شه اود جسمانی گودونونه ویزار نه شه نو قریب خداوندی به حاصل نه کړه شه۔ وپه هرکله چه ته رنشت او مجاهد سوع خالصی روح شه۔ او هر لیس ذکر الهی کب مصروف شه۔ نو په تا به اسرار الهی راڅرگند کړه شی۔ اود کائنات حکمتونه به تا ته بے نقاب شی د اذ فانی الذات مرتبه ده۔

کله چه ته دعالم بسفلی نه بے تعلق شه۔ اوشیاء د دیدار اوجلو له خداوندی د پاره هجاب او کب نه، څنگه چه حضرت ابراهیم علیه السلام د توحید د حقیقت نه پس اوفرمايل، بے شکه د اټول بتان د شرک په وجه خدا منا دی۔ اویو خدا ئه خبر هماغا اودوست دے دغه شار چه ته هم خپل خواهشات فسانی اومخوقات د معصیت بتان او کب نه اود هغوی د فرمانبرداری نه لاس په سر شه، نوله به په تا د علوم لدق اوسرار الهی کشف شروع شی ته به دراز دارونه شه اود ولایت د هجابا توفیق حاصل به تان د عطا کړه شی۔ دغه وخت به ته محسوسه کړه، چه تا یو معنوی، روحانی اوباطنی ژوند بیاموند۔ ستا ټول وجود به د قدرت الهیه مظهر جوړ شی۔ بیا به ته د هغه په رابطہ آورنه، گورنه، گورنه، او خبره، د هغه نه به آرام اواطمینان بیا موه۔ د امر و نهی پیروی به کوه۔ د حدود شرعی حفاظت به کوه۔ اوعبر الله به موجود نه وینه۔

دولایت درجه بیاموند لود پاره، اتباع نفس، فسق و فجور اولغو یا قونه پر هیز او کړه۔ او په اخلاص د شریعت پیروی اختیار کړه۔ خویاد ساته۔ چه دکوم حقیقت یا طریقت شروع تابد اونه کړه هغه جا ئه اونه کړی هغه جا ئه اونه کړه۔ هغه صریحا کفر دے۔

مقاله (۳۱) آزمائش نه پس د الله پاک پیروی کړه

زه تاسو ته د الله اود بنده د تعلقا تومطلق یومثال بیانوم۔ یو بادشاه دے چه هغه په خپل رعایا کب یوسره اهل اوبویی، اود دنیا رحکومت ورتدحواله کړی۔ په خلعت او اعزاز ئه سرفراز کړی۔ او خپل معتد ئه جوړ کړی۔ بیا دغه سر په د خپل منصب د رعایت نه یوه موده پورے خپل فرانس په مننه شان سوع ادا کړی اوبادشاه ته د خپل بے اعتدالی هیژ موقع په گوتو نه وړکوی۔ دنار خلق هم دده د بڼه انتظام په وجه دده نه خوشحاله وی۔ اوشا با بے پرے وائی۔ اوبادشاه هم دده په طاعت او صلاحیت مطمئن دے۔

څه موده پس دغه سر په پعیش وشررت کب پر یو خپه عهد دے په عرض کب د خپلو فرانسو ته بالکل بے پروا شی چه بادشاه ته دده د حالاتو پته او لکی، نو هغه پرے قهوجن شی اود هغه نه ئه مات کړی۔ بیا ویری د هغه جرمونو محاسبه راواخلی کوم چه دده د خپل حکومت په دوران کب د بادشاه د امر و نهی خلاف کړه وی۔ د تحقیقاتو نه پس دے بند یوان کړه شی۔ دغه سر دده غور او نکب زائل شی۔ اود دے په خپلو تقصیرونو او کوتاهو پنبهان اوتوبه کار شی۔ دده د ا پنبهان اوانکسار چه د بادشاه مشاهده کب رانی۔ نو خپل زور متعصب

دوباره وړکړی۔ اود پورې نه زیات احسان ویرسه راواخل دا حکومت او قیادت دده ته دائمی وړکړه شی۔ اواپس ئه ترے بیا نه اخلی۔

دغه مثال د الله اود بنده د تعلق هم دے۔ الله تعالیٰ چه پرموئن بند خپل مقرب جوړ کړی، نو په هغه دخپلو بے حساب نعمتونو پیرزونه کوی۔ داسه پیرزونه چه نه یوه سترگه لیدنه وی۔ اونه یوغو اوریده وی۔ لکه باطنی نعمتونو کب د زکے اواسمانونو عجایب، دکائنات اسرار، کشف روحانی، ددعا قبولیدل، تقوی، محبوبیت قلب کب دکلمات حکمت ترول اود ذکر و خیره۔ دغه شان ظاهری نعمتونو پرے هم تمام کړی۔ لکه صحت اوتوانائی بنه خوراک څنگه، حلالو خیزونو کب فراخی، سیکه بی بی اوسنه اولاد۔

په دے باطنی اوظاهری نعمتونو تر دیره وخته دے بناد وی۔ حتی چه دومره دے کب مشغول شی څه غفلت کب کینیوی۔ خپل معبود هیر کړی، اود نفس اماره تا بعد اراک راواخلی۔ فسق و فجور کب پر یو ئه چه الله پاک د دکا کیمیت اوبویی نو د اصلاح د پاره ئه په مصیبتونو کب راگیر کړه اوسختو اوبریشانو کب ئه اخته کړی۔ بیا دے په خپلو حالو سوچ او فکر راواخلی۔ اود خپلو باطنی اوظاهری تغیراتو نه محسوسه کړی چه دا هرڅه دده بمعصیت

او غفلت پہ وجہ وی نمودے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کینے توبہ کا رشی۔ اور صراط مستقیم تہ رجوع اوکری۔ اور عیناً خپل زور دستور العمل اختیار کری۔

د نفس امارہ دا تابع نہ چہ دے بیزار شی۔ او خپل پرورس دکا رتہ راجع شی۔ نو د اللہ تعالیٰ د طرفہ دہ تمہ پشارتو (خوشخبری) اور دے شی او تیر نعمتونہ ورتہ دویارہ با انرا طہ ویر کرے شی۔ پہ دہ د اللہ تعالیٰ د باطنی او ظاہری برکات و دروازے پرا نیستے شی۔ خلق خدا ورسو محبت او تعاون را واخلی۔ هر خدائے ددہ تعریف او توصیف کیری۔ او بادشاہان نے مسخر شی۔

دغہ شان اللہ تعالیٰ خپل باطنی او ظاہری نعمتونہ پہ دہ تمام کری۔ اللہ پاک فرمائی: «ہیڑ انسان تہ دانہ دہ معلومہ چہ ددہ دنیاک اعمالو پہ بد لہ کین ددہ دپارہ د زریہ ک خوب دیدو کوم کوم نعمتونہ پتا اپنودے شوے دی۔»

مقاله (۴۲) د نفس انسانی دوہ حالتونہ

د نفس انسانی دوہ حالتونہ دی۔ یوراحت او میل مصیبت۔ او د حقیقت دے چہ انسان پہ دے دوایو حالتون کین آزمائے۔ ترکو مہجدہ چہ دے دخیل پروردگار مطیع او فرمانبردار رہے۔ اللہ پاک فرمائی: «انسان چہ راحت کین شی نو نافرمانی را واخلی او چہ مصیبت کین

شی، نو شکوہ او شکایت کوی: واضحہ دے چہ داد نفس انسانی کمزوری دے۔ چہ راحت پہ حالت کین د تقویٰ او شکر نہ کار نہ اخلی، او مصیبت پہ حالت کین صبر تحمل او توکل نہ اختیاروی۔ او د اللہ پاک خلاف بدگویی شروع کری۔

د نفس کارگستناخی او بے ادبی دے۔ او د مخلوقا تو اللہ پاک سرہ شریک جو پول دی۔ بلہ دا چہ نفس هجکلہ د اللہ پہ ورکری شوی رزاق مطمئن او شکر گزارہ کیری نہ۔ او همیشه د خواہشاتو دیکھے انسان پہ پریشانی کین ساتی بیا چہ نفس د مصیبتونو نہ خلاصے بیاموی، نو غرورہ تکبر او عیش کین کینوی۔ او دخیل پرورس دکا ر د اطاعت نہ روگردانی را واخلی نو بیا پہ مصیبتونو کین را گیر کرے شی دپارہ ددے چہ ددہ خیری او بیخالی شی او دشرک اوشق نہ منع شی۔

بیا کہ نفس غفلت او مصیبت پرید دی۔ او پہ سہ لاری۔ او اطاعت او شکرگزاری را واخلی نو احوالی پرے د خپلو نعمتونو د لاشی پرورس وئے شروع کری او حرکات کین دهنه معاون او مددگار وی۔ نو کوسرے چہ دنیا و آخر کین دسلامتی خواستگار وی۔ ہنہ لہ پکار دی چہ صبر او تحمل اختیار کری او درینا لہی نہ غمنا آری۔ او خپل حاجات همیشه دهنه نہ طلب کوی۔ شہ چہ اللہ تعالیٰ

ورکوی۔ پہ ہفے شکر او باسی۔ او د ہنہ نہ دهرخہ امید ساقی۔

تا د اللہ تعالیٰ دا ارشاد نہ دے اورید لے چہ هرکله اللہ تعالیٰ دیو خیز پہ وجود کین د راستوارادہ اوکری۔ نو ورتہ اووائی کن (دے)، نو ہنہ فوراً شی (یعنی وجود کین رشی)۔ او اللہ پاک فرمائی: «مومنانو لہ خوصرف پہ اللہ پاک تکلیف پکار دے: د اللہ پاک قول افعال نہ او حکمت او مصالحت نہ دے وی۔ خوہنہ خپل حکمت او مصالحت بندیانو نہ پتا سائے دے۔ بندہ لہ پکار دی چہ رضا او تسلیم اختیار کری۔ او د اللہ حکم سرہ اتفاق او خپل گفتار او حرکتو سکنا تو کین د اللہ تعالیٰ خلاف د شکوے او شکایت نہ منع شی۔»

حدیث شریف دے۔ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی: چہ زہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیسے سو روپے نو حسنو علیہ اللہ علیہ وسلم ماتہ ارشاد او فرمایو: «اے ہنگہ ادا اللہ د حقوقو حفاظت کوہ، اللہ بہ ستا اوستا د حقوقو حفاظت کوی۔ اللہ حاضر او ناظر او گنہگار۔ نو ہنہ نہ تہ دخیل ویرا نہ موجود بیا موے۔ او چہ تہ سوال کوے۔ او مدد خواہی، نو د اللہ نہ خواہی: اللہ چہ د بندیانو پہ قسمت کین غنہ نیکی دی ہنہ دازل نہ مقدر شوے دی او ہجڑو لے لشی بدگو چا تہ چہ غنہ نا کدایا نقصان رسیدو تگہ دے، ہنہ بہ

ورسے ورسای۔

کہ تہ پہ اللہ توکل اوکری۔ او حکم یقین پرے اوستے نو د پر خیر بہ بیا موے۔ او کہ یقین او توکل برقرار اوستے نو کوم خیر نہ چہ تہ بدگنہ، ہم ہنہ بہ ستا دپارہ تکلیف باعث شی۔ پہ ہنہ صبر او تحمل کول ستا دپارہ د پر غوروی وی۔ یاد ساتہ چہ د صابرا نو دپارہ د اللہ تعالیٰ مدد یقینی دے حکمہ چہ د مصیبت نہ پیر، راحت دے۔

مؤمن لہ پکار دی، چہ خپل قلب او دماغ صفا کری، او د نفس د وسوسونہ خان پیر کری۔ د مؤمن دپارہ عاقبت ہم دے کین دے، چہ ددغے حدیث پہ معنوبنہ غور اوکری۔ بو تل عمری پرے عمل اوکری، چہ د دنیا او عقبی د تولو اکتونو نہ سلامت شی۔ او حقیقی اطمینان قلب بیا موے۔ او د اللہ پاک پہ رحمت پہ دوارہ چھانہ بناد شی۔

مقاله (۴۳) د مخلوق نہ سوال کول

د مخلوق نہ صرف ہنہ خلق سوال کوی، چہ د حقو یقین او ایمان ضعیف وی۔ صبر او توکل پکین نہ وی، او د توحید الہی معرفت نہ لری۔ ددے برعکس دغیر اللہ حکم د سوال کوانہ فقط ہنہ خلق محفوظ پاتے کیدے چہ د حق تعالیٰ د توحید معرفت لری، محکم یقین او ایمان لری د حقو طریقہ توکل علی اللہ وی۔ یہ ذکر او فکر همیشه کوی د حقیقت او صداقت بصیرت لری۔ او د امتضای ایمانی

فتوح ۱۴۲ الغیب

پہ درجہ دے خیرہ نہ شوم اوجیا ورٹی چہ دخی وقیم
 اللہ پاک یہ موجودگی کنی مخلوق تو کنی دجا نہ سوال اوکری
مقالہ (۳۳) بعضے دعا گانے وے نہ قبلین
 دمؤمن ہرہ دعا لازمی طور سے نہ قبلین اوکوسہ
 دعا چہ قبولہ نہ شی۔ نزدھے پہ نہ قبلین دکن د خدا کے
 حکمت اور پرے پتے فائدے پر تے وی۔ انسان عالم الغیب
 صرف اللہ تعالیٰ دے۔ اوھنہ نہ پوھیری۔ چہ دھنہ د
 بندہ فلاح او بھود پہ غہ خیز کنی دے۔ کہہ دیو آیت مفہوم
 دے۔ جن مکہ دے، چہ دیو خیز خان دپارہ غوبنل موبن
 بندہ گنوی، لیکن حقیقتاً ہنہ خونید پارہ مضروی او اللہ
 تعالیٰ نے بے غوبنیتو موبن نہ عطا کری۔ بعضے وقت دعاد
 نہ قبلین ویر سبب دا ہم وی چہ بندہ غافل شی۔ او خوف
 ورجا (ویہ او امید) چہ دا ایمان دلوانما تو نہ دی، دھنہ نہ
 ذائل شی۔ معرفت او حقیقت پہ ہرجال کنی امید او ویہ
 لازم او ملزم خیز ورنہ دی۔ او دے مثال لکہ دمری د
 دوو پرو بغیر نشی اوتے، دھنہ شان دیو مؤمن حال ہم
 د خوف اور جا بغیر ناقص او نامکمل وی۔ دمومن حال
 او مقام دادے چہ ہنہ غیر اللہ تہ رجوع اونہ کری۔ نو د
 ہرے دعا پہ قبولیت اموار کول ہم د غیر اللہ حیثیت نری
 او دمؤمن د توحید عقیدے سے سرے بنائی۔
 دھرہ دعا نہ قبلین و دوعہ واضحہ سببوں نہ دی۔ یو خو

فتوح ۱۴۳ الغیب

دا چہ مؤمن کنی تکبر او شرور را نشی۔ اوھنہ د اللہ پہ آکر
 او احترام کنی غافل او گستاخ نشی۔ او دوئم سبب دے دا
 دے چہ محض د خواہش او عادت پہ بلور سوال کول زم
 جوہر کری۔ حکمہ چہ دا ہم د شرک خفی یوصورت دے۔
 او شرک خفی د شرک جلی نہ پہ دوئمہ درجہ خراب خیز
 دے۔ د اللہ تعالیٰ نہ چہ سوال خالصہ دا شیاع شریعت
 او تعمیل امر د پارہ وی۔ نوھنہ سوال دمؤمن د پارہ زیات
 د قرب اورضا کے الھی باعث وی۔ او دغیے نور سوالونہ چہ
 د نفس د خواہشاتو نہ مڑاوی نو دھے قبولیت یقینی وی۔
 دمؤمن د بعضے دعا گانو نہ قبلین وچہ موبن کوسر
 اسباب بیان کرل دھے نہ دا مطلب ہرگز نہ دے چہ
 بندہ د خیل حاجات خدا کے تہ نہ پیش کوی۔ او دھنہ
 نہ د سوال کول کنی کوتاہی کوی۔ حکمہ چہ مؤمن د خدا کے نہ
 سوال اونہ کری۔ نو دجانہ بہ نے کوی۔ اللہ پاک فرمائی: **حُما**
 نہ سوال کوی، چہ حاجات موتر سرہ کریم۔ او بل خاکے ارشاً
 دے۔ اے پیغمبر! چہ حُما بندیاں حُما متعلق ستان تیرس
 اوکری نوری۔ او واپہ۔ چہ نہ ڈوئی تہ دیر قریب یم۔ کوم
 وخت چہ حُما مائہ سوال اوکری، نو زوئے سوال قبولم۔ نو
 بند یا نو لہ پکار دی چہ ہنوی حُما اطاعت اختیار کری او
 پہ ما حکم ایمان اوساتی چہ پہ د پارہ جہانہ خلاصہ
 بیاموی۔

فتوح ۱۴۴ الغیب

مقالہ (۳۵) اصحاب عسرا و اصحاب یسر
 د خلق دوہ دے دی، یو اصحاب یسر او یو اصحاب یسر
 اصحاب عسرا ہنہ خلق دی۔ چہ مصیبتونو او پریشانو کنی
 اختہ وی۔ او اصحاب یسر ہنہ خلق دی چہ راحت او
 آرام ژونڈ تیر وی۔ خود یا د مسائل پکاری۔ چہ د دے
 د لوحالات د باطنی اسباب او خارجی تاثراتو نہ خالی نہ کری
 کوم خلق چہ پہ راحت اورام کنی دی۔ نو دا ہم دھوئی
 د پارہ یوہ ابتلا دہ۔ چہ آیا د نعمت او آسودگی پہ حالت
 کنی ہنوی ذکر او شکر اختیار وی یا سرکشی راخی۔
 ہرکلمہ چہ دوئی د ذکر او اطاعت پہ خاکے غفلت او
 فسق او فجور کنی کنبیوی۔ نو اللہ تعالیٰ دوئی پہ قسم قسم
 مصیبتونو کنی واچوی۔ او دنا شکر ہی وجہ کے پہ عذاب
 کنی اختہ کری۔ کہ یو آسودہ حال سرے پہ دے پوھید
 چہ اللہ تعالیٰ **عَالَمٌ لِّمَا یُرِیدُ** دے، یعنی چہ خہ خوارک
 ہنہ کوی۔ نو د نعمت پہ موجودگی کنی بہ نے غفلت او
 معصیت نہ اختیار وے۔ بلکہ ذکر، طاعت او شکر کنی
 بہ مشغول وے۔
 کہ دیو دنیا دار سرکی غفلت او معصیت پہ دے وجہ
 وی چہ ہنہ د حقیقت ہیر کرے دے۔ چہ دے دنیا د
 آدم نہ تزدے دمہ پوہے ہیچا سرہ وفا نہ دہ کرے او د
 ہنوی یوسری حالات پہ یو کیفیت برقرار نشی پاتے کیے۔

فتوح ۱۴۵ الغیب

او دھر سرے پہ ژونہ کنی تغیرات راخی، او کہ د تغیراتو او
 سنزل نہ دچا ہستی محفوظہ دے۔ او محفوظہ پائے کیدے
 شی، نوھنہ فقط د اللہ تعالیٰ ہستی دے۔ مخلوقات د حالاتو د
 تغیر نہ قطعاً چر کیدے نشی۔ نو دے سرے د دولت پہ نشہ
 کنی ابدی حقیقت ہیر کرے دے۔ او غفلت او معصیت کنی
 کنی اختہ دے۔ نو دا ہم سرے د اللہ د قہر او غضب نہ
 وے چر شی۔ دا د اللہ پاک قانون قدرت دے، چہ ہنہ پہ
 خیلو بند یا نو د سختی نہ پس راحت راوی۔ او د نعمت پہ
 شکر پہ نعمت کنی اضافہ کوی۔ وے راحت او آرام بیلوئی
 د پارہ سختی تیرول ضروری وی۔
 د صبر او شکر جزا ہمیشہ د رزق فراخی او سکون قلب
 دی۔ او اللہ تعالیٰ د خیل امرونہو د تعمیل کونکی معاون او
 مددگار دے۔ کہ د مصلحت وخت پہ بنا یو سرے پہ
 مصیبتونو کنی اختہ کری، نو بیا نے پہ نعمتونو او بخششونو
 ہم بنا د کری۔ جنور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی:
 "د اللہ پاک نعمت دیو وحشی خُاور پہ شان دے، پہ ثنا
 او شکر سرے کے قید کرے" نو د دعوت او نعمت شکر پہ دا
 دہ چہ دے پہ وجہ سرے متکبر او خلقو د پارہ مضر
 نشی۔ اسراف اونہ کری۔ د خدائی حدودو نہ تجاوز نہ
 کوی۔ فسق او فجور او حرامون کنی کنبیوی۔ دا اللہ د
 طرفہ چہ کوم حقوق العباد مقرر دی۔ ہنہ پہ خلوص

ادا کری۔ زکوٰۃ پہ مکمل دیا نسا اری سوا اوکا بی غریبانو او مسکینانو تہ صدقہ او خیرات ورکری۔ حاجقندو او مصیبت زدہ خلق سوا ہمدردی او کری۔ او مدظلوم مدد او کری۔ او خیل اعضاء د حرامونہ پچ اوساتی۔ دا اول اعمال د نعمت د شکر او زبانی باعث دی۔ پہ دے عمل کوکے پہ۔ یہ جنت کین دانیانو، صدیقانو او اولیاء اللہ مکرمے وی۔ او دنیا کین بہ ہم دعزت او ابرو خاوند وی۔

د دے برعکس کہ بندہ د نعمت نا شکر وی او کری۔ او دولت مند کی پہ وجہ پہ غفلت او مصیبت کین کینوی وی۔ نو دھنہ دیارہ پہ دوا پہ جہانہ ذلت اور سوائی دہ۔ خیرک د دے پہ دے حقیقت پوہیدل پکاری چہ د انسان پہ ژوند کین آفات او بلیات یوازے د غفلت او مصیبت او د نعمت د ناشکرگی پہ وجہ نہ وی۔ بیکہ د دے نور اسباب ہم وی۔ مثلاً د مصیبتونو او تکلیفونو یوسبب د دے چہ د انسان د خپلو گناہونو او اہمالو نتیجہ وی او دے پہ چہ د انسان تھدیپ او مغفرت مقصود وی۔ لکنہ چہ اللہ پاک غوازی چہ د اے سپرے دکراہی او نافرمانی نہ بیزارے شی او یہ صراط مستقیم روان شی۔

د آقا تو بلتا تو دوئم سبب د دے چہ داد اللہ تعالیٰ پہ مقرب او برگزیدہ بندیا نو یو آزمائش وی۔ او اللہ تعالیٰ د دے پہ ذریعہ د دوی د ایمان، یتیم، صبر او توکل امتحان

اخلاقی او بیا د دے آزمائش پہ وجہ دھنوی ایمان او توکل زیات محکم کری۔ او دنیا او عقیبتی کین لے درجے او جتنے کریک او سختو مصیبتونو پہ وجہ ورلہ لوئے اجر و پاداش د دے قسم برگزیدہ بندیاں انبیاء کرام، صدیقین او اولیاء اللہ دی۔ دوی د حال او مقام ناوندان وی۔ د دوی یتیم، ایمان او توکل د عامو مسلمانانو نہ پہ درجو او جت او محکم وی۔ او یہ دوک مصیبتونو کین ہم د حقیقت او معرفت دروازے پرا نستے وی۔ د ابتلا پہ چہ اللہ تعالیٰ پہ دوی د توحید اسرار واضحہ کرے وی۔ او دوی د شرک جلی او خفی پاک ساتی۔ دیارہ د دے چہ د دوی باطن د انوار قدسیہ نہ معصورہ کری، او دوی مقربان بازگاہ کری۔ او بیا لے پہ دیارہ جہانہ د آدم پہ اولاد سربلند کری۔

د مؤمن د گناہونو نہ د پاک کو ملامت د دے چہ ہنہ لہ پہ ژوند کین صبر جمیل ورکری۔ او د لغویانو تہ پہ ذکر او فکر کین مصروف شی۔ د مصیبتونو پہ وجہ پریشا نہ شی۔ او نہ د مخلوقانو تکبیر د خپلو مصیبتونو او پریشانو ذکر کری۔ بیکہ راستباز اوسی۔ او خیل حاجا د خیل پرورے دگار پہ حضور کین پیش کوی او دھنہ نہ مدد غوازی۔

د دے نہ علاوہ کومہ ابتلاء چہ درجات او مقاماتو

د اوجت والی دیارہ دے، نو د ہنہ ملامت د دے چہ تنس مشیت اللہی سوا موافقت داواخی۔ او ذکر اللہی سوا سکون بیاموی۔ د غیبا تہ توجہ او کوشی۔ اوفنا فی الذات شی۔ د ابتلا د احالت د انبیاء علیہم السلام او برگزیدہ اولیاء د پارہ خاص دے۔ او دغہ خلق د دے تقاضا پورے کولے شی۔ چہ تائید اللہی لے خصوصیت سوا شامل حال وی۔ ہر سربے د دے ابتلا جوکہ کیدے نہ شی۔

حاصل د کلام د دے، چہ اصحاب عسرو د آفتونو او مصیبتونو پہ وجہ د خیل پرورے دگار نہ کولہ او شکایت نہ کوی، بیکہ پہ پورے یتیم و پہ ہنہ توکل ساتی او اصحاب یسرو د دولت پہ نشہ کین سرکشی او نافرمانی نہ کوی۔ بیکہ ذکر، طاعت، شکر او شاکین د مشغول اوسی۔

مقالہ (۲۶) یوحنا پیش قدسی
حدیث قدسی دے۔ چہ اللہ پاک فرمائی: "کوم سکر چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال او نہ کرو۔ نو ذہ بہ ہنہ تہ د سوال کو نکونہ ہم زیات خیر ورکرم" د دے وجہ داد، چہ ہر کولہ اللہ پاک یو مؤمن خیل محبوب کھول او غوازی، نو پہ ہنہ د مختلفو مصیبتونو د آزمائش تہ ہن روحانی پیروں وے کوی، مثلاً ہر کولہ چہ پر بندہ پہ مصیبتونو او آفتونو کین لگاری شی، نو د خیل کمزوری پہ وجہ د خیل حقیقی

مشکل کشا او قاضی الحاجات پہ کما لے ہنہ مخلوقانو تہ رجوع کوی۔ او مختلف انداز کین د مخلوق تکبیر سوال کوی خود مدد دا طریقہ د توحید خلاف دے۔ پہ دے د بندہ پریشا ختم نہ شی۔ آخر ہنہ د مخلوقانو تہ بیزارے شی۔ د خیل خالق پہ تکبیر پہ سجدہ شی دھنہ پہ ذکر او تائید جو شی۔ او خیل حاجات ترے غوازی۔ پہ دے حالت کین دے د غیر اللہ تصور قدرے ہم نہ کوی۔

د توحید د حقیقت دیاموند لو تہ ہن اللہ پاک د دے حافظ، ناصر، معاون او مددگار شی، اللہ پاک فرمائی: "اے اللہ نبی! دوی تہ اووایا چہ خما مولا او والی اللہ دے، چہ قرآن لے نازل کرے دے۔ او د بولوسالخانو مل دے۔ پہ دے وخت کین د بندہ ذریعہ سترگے ہم پہ دے حدیث قدسی او غریبوی دا چہ: "کوم سوری خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال او نہ کرو۔ نو ذہ بہ ہنہ د سوال کو نکونہ ہم زیات خیر ورکرم" دا ہنہ توحید کل او مھویت فی الذات دے، چہ د اولیاء او اولاد الو حاصہ دے۔ دل تہ بندہ تہ ہنہ قوت ورکری شی، چہ پہ اذن اللہی د دے پہ حکم کن۔ عجائب پہ ظہور کین راخی، دے تہ اشراج صدر حامل وی او پہ دے دوا پر جھانوکین لے ذکر خیر کیری۔

د اللہ پاک ارشاد دے: "اے نبی آدمہ! زہ اللہ ہم خما

ند علاوہ بل ہیچوںک معبود نشته۔ زکا چہ خہ خیرتہ اووم
چہ موجود شه، نوزنه فوژا موجود شی۔ خما پہ وحدانیت
کین فناشه چہ بیاتہ ہم کوم خیرتہ اوولے چہ موجود
شه، نوزنه به خما پہ اذن فوژا موجود شی۔

مقاله (۴۸) د سلوک ابتداء او انتہاء
یو بودا سړی په خوب کین خما نه تپوس اوکته۔ چه
هنه کوم خیر دے چه د هغه په ذریعہ بندہ د الله پاک
قرب بیاموی۔ نوماجواب ورکته چه د قرب الهی یو کا
ابتداء ده اوله انتہاء ددے ابتداء تقوی او پرهیزکاری
ده۔ او انتہاءے تسلیم، رضا او توکل دے۔

مقاله (۴۸) د فرضو، سنتو او نفلو درجے
مومن له پکار دی چه د فرضو، سنتو او نفلو خپلے
خپلے درجے او پزنی۔ او درجہ په درجہ د هغه تعیل او کړی
هڅو عبادت کین دایه نه دی کول پکار چه د فرضونه
تکبیر سنت او سنتونه تکبیر نفل اختیار کړی۔ هر
مسلمان د د تقوونہ تکبیر فرائض ادا کوی، چه د هغه نه
فارغ شی۔ نو سنت د ادا کوی، او بیا وپسے د نفل کوی۔
ترخو چه یو سپرے د فرائضونہ په بنه شان فارغ نه وی
نو سنتون کین مشغولیدل ے جهالت دے۔ او سنتونه
تکبیر نفل کمراهی ده، نو کوم عبادت چه ددے قاعدے
خلاف وی هغه په درکاره خداوندی کین قبول

نه دے۔

د هغه سړی مثال چه د فرضونہ تکبیر سنت کوی،
او سنتونه تکبیر نفل کوی دایه دے لکه یو بادشا
چه خپل یو ماتحت په خپل حضور کین طلب کړی۔ او
هنه سرے د بادشا په دربار کین د حاضرینو په خلط
د جاوین پر په خدمت کین لگیا شی۔ حضور صلی الله علیه
وسلم فرمایله دی کوم سرے چه فرض پریردی او نفلو کین
مشغول شی، نو دهنه مثال لکه د هغه حملدارے پنخه دے
چه کوم وخت د هغه د لکنون شی نوزنه حمل اوغورخوی۔
نودغه هغه نه حملدارا پاتے شو۔ او نہ صاحب اولادہ۔
دغه رنگ الله پاک د جانفلونہ نه قبولی۔ ترخو چه
فرائض ادا نه کړی۔ او دموخه گزار مثال د سوداگر دے،
چه ترخو هغه رأس المال نه لری۔ نو کپته نشی کولے هم
دغه کیفیت د هغه سړی دے چه فرض او سنت پریردی
او نفلو کین مشغول شی۔ حالانکه د فرضو او سنتوپه
موجودگی کین نفل هیڅ اهمیت نه لری ځکه چه دا یو
اختیاری عمل دے او بند ددے په ادا کولو مامور نه
دے۔

دغه شان روژه قیاس کړی یعنی فرض روژه
پرینودل او نفل روژه نیول ضلالت دے۔ او دغه
رنگ زکوٰة چه فرض دے هغه نه ادا کول او نفل صیتر

صدقہ او خیرات کول جهل دے چه په درکاره د الله تعالی
منظور نه دے۔

مومن له پکار دی چه د فرائضو اولیت او اہمیت هیر نه
کړی۔ د شرعی عمل ما تو نه پرهیز او کړی۔ او الله پاک سوا
په مخلوقاتو کین هیچو شریک نه کړی۔ او نه د خلق د
خوشحالو د پارا د امر الهی خلاف ورزی او کړی، حضور
صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی: **لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي
مَعْرِفَةِ الْخَالِقِ** یعنی په مخلوقاتو کین د هیچا دایه تاجد ادا
جائز نه ده، چه د الله تعالی نافرمانی وی۔

مقاله (۴۹) د خوب او حرام خوراک صدقات
کوم سړی چه خوب له په بیداری او اکامی ترجیح ورکړی
هغه په دواړو جهانہ په خسار کین دے ځکه چه خوب
دمرک استاز دے، او خوب چه د منا ہے اندازے نه
زیات شی، نو بیا د هغلت علامت دے۔ او د مومن ذکر الهی
او نیک عملی ته نه پریردی۔ ددے علاوہ د خوب کثرت
زیرک سخت او تاریک کوی۔ او فطری او روحانی ژوند
ترسے زائل کوی او لغویا تو ته میلان پیدا کوی۔ په کچ
وجه خوب پریردہ۔ د خوب اثر قدرے هم الله تعالی
سوا خه تعلق نه لری ځکه چه هغه د ټولو سفلی نعماتو
نږیک دے۔ دغه رنگ پرینتو هم خوب حرام دے
ځکه چه هغوی ته د الله پاک قربت حاصل دے او دغه

شان جنتیان به هم د خوب نه بے تعلقه وی۔ نو د یو
مومن د پارا د ضرورت نه زیات خوب د زیرک د هغتی
او د هغلت او معصیت باعث دے۔

ددے برعکس بیداری د ذکر او عبادت د مخلوق
خدا د خدمت او دنیا او عقبی د خلاصی باعث دے، نو کوی
سپرے چه د منا ہے اندازے نه زیات خوب محض د خوراک
نفس په خاطر کوی، نو دهنه به دایه بنو بنو نیکو او کارنامو
نه کولے او خیرتہ۔ چه د هغه کوی به هیڅو کله پورا نه کپه
شی۔ دغه وجه ده چه ټولو انبیاء، صدیقین او اولیاء الله
پخپل ژوند کین خوب کم کړے دے۔ او وینن زیات پاتے
شوی۔ او د بیداری په وجه ے د ذکر او عبادت تبلیغ دین
او د مخلوق خدا د خدمت په برکت دایه اوچته د سچو یا مومن
دی چه په خوب کین هیچو خلط نشی بیا موندے۔

کوم سرے چه بیدار وی، او ذکر الهی کین مشغول وی
نودهنه قلب هم همیشه بیدار او نور نه ډک وی۔ په
دے وجه په صحیح معنوکین بیدار او سیدلو د پارا د حرامو
نه هم خان ساتل پکار دی، ځکه چه حرام قلب او دماغ
دواړه تاریک کوی۔ او زیرک چه تاریک او رنگ اود شی، نو
د عبادتو قبولیت هم مشتبه شی۔ نو زیرک د ژوند او معرفت
او فکر د پارا د حلال ذریق دیر لاری دے۔ حرام سر تر پایه
شردے۔ او حلال سراسر خیر دے۔ ددے په درجہ به

مؤمن ذات اوصفات الہی اسرار و اسرار کو کبریٰ۔
بیاد امر الہی نہ بظہر پہ حلال رزق کہیں ہم اسرار
کول دیکھو پہ حائے معصیت اختیارول دی۔ حکمہ چہ دے
سرخ غفلت پیدا کریں اوزیات خوب راوی او دحلل
رزق خورک ہم پہ اعتدال سرے پکار دے چہ ہوش صورت
کین معصیت ترے جوہ نشی۔ اللہ پاک فرمائی: اے
مؤمنان! اِحلال رزق خوری خبی خوراسراف
مہ کریں:

**مقالہ (۱۰) د قریب الہی حصول اود
ہے آداب**

اللہ پاک سرے ستا نعلق او معاملہ پہ دوه صورتونو
کین کیدے شی۔ یوحوداچہ تہ اللہ تعالیٰ تہ قریب
اوندے اے اودوہہ داچہ تہ اللہ تعالیٰ نہ غائب
لرے اے، نو پہ تا دافروض لازمیری، چہ تہ ہنہ تہ د
نزدیکت مخلصانہ کوشش راواخلے۔ اود ہے اسلمہ تحقیق
اوپرہ چہ تا دل خیل خالق او پروردگار نہ لرے ساقی۔
نود غفلت اوسستی نہ کارمہ اخلہ۔ اوللہ تعالیٰ تہ نزدیکت
د پارہ دا خلاص او نہ نیت کار واخلہ۔

د قریب: الہی یوہ ذریعہ دادہ، چہ تہ دلش اتارہ
دیروی نہ لاس پہ سرشہ۔ اوہی مات او شہوات پریردے
دونہہ ذریعہ اے دادہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور کین پہ

خپلو تیرو گناہونو پینہاندے۔ ذریعہ پہ صدق توہ کاسر
اود امر الہی پیروی اختیار کپے۔ ذکر الہی او اتساع
شریعت سرہ سرہ د اہل اللہ صحبت ہم د قریب الہی د
حصول دیارہ دیر مفید دے، چہ ریاضت، مجاہدہ او
تزکیہ نفس سرہ تاتہ قریب خداوندی حاصل شی نو بیچہ
تہ دکوم خیز ارش وکوی، ہنہ بہ تاتہ درکولے شی او
روحانیت کین بہ حکمت کریں او کرامت عظمیٰ حاصل
کپے۔ او تہ بہ د ہنہ واصل باللہ خلقونہ۔ چہ پہ
ہنوی ہر وخت د اللہ پاک د نعمتونو او بخششونو
بارات وی۔

پہ خیل ہیڑ حالت مغرورہ کیرہ مہ۔ او خدمت خلق
کین دھیڑ قسم کوتاہی مہ کویہ کین ستا پہ اعمال وکین
بہ د ظلم او جہل شہہ پیداشی۔ اللہ پاک فرمائی: "مؤمن
خیل امانت یعنی دستور شریعت آسمانونو، زمکو او
غروونو تہ وراوندے کئ، خوهنوی ددے بوجہ اوچتو
نہ عذر لوکئ۔ او ترے او پریدل، لیکن انسان دا امانت
سے خود اوچت کئ۔ بیشکہ چہ انسان د خپلو فراموشو تہ
پرسہ کولو پہ صورت کین ظالم او جاہل دے۔ نو پیکار
دی چہ کوم خواہشات نفسانی تہ درمانے الہی دیارہ
پریردے، ہنہ تہ دوبارہ مائل ہنہ۔ دھنہ نہ خیل قلب
اودماغ محفوظ اوسات۔ فناقی اللہ شہ۔ اود امر الہی کامل

اطاعت اختیار کپے۔
د اللہ تعالیٰ نہ بغیر خہ چہ کائتا کین دی، دھنہ تہ
بے پرواشہ، او خپلو مطالبات وکین بغیر اللہ نہ بل چاتہ
رجوع مہ کوی۔ د دنیا مسمیتونہ د اللہ د جانب نہ یو اکھی
او گنہ او عبرت ترے واخلہ، حکمہ چہ دے نہ ستا پسمہ
لازکول مقصود دی۔ بندہ کین چہ دا خلاص او رجوع
الی اللہ جنڈ پر موجودوی نوہ حالت کین اللہ پاک دھنہ
معاونت او مدد کاروی۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسو ما یاد کریں،
زہ بہ تاسو یاد کریم۔ او خما شکر پہ حائے راویں ناشکری
مہ کریں۔"

مقالہ (۱۱) غیر اللہ نہ دویزارین و ثواب

کوم سرے چہ خپلہ ہستی د ذکر او عبادت دیارہ
وقف کریں، اود مخلوقاتو نہ عبادوی، او فناقی اللہ شی۔
نوفہ تہ پہ د نور مؤمنانونہ دوچند ثواب وکولے
شی۔ یوحوالصنا د رضائے الہی د پارہ د دنیا د ترک
کولو پہ وجہ، او بل خیل حات د ذکر او عبادت دیارہ
وقف کریں۔ پہ ہنہ د خدا لے تعالیٰ نعمتونہ او پریردے
وسے ہم زیاتے شی او ہنہ د ابدالو او اولیاء اللہ پہ
د کین داخل شی۔

بیا چہ دغہ عارف باللہ د خدا لے پہ نعمتونو اود
امر الہی پہ جاری کولو کین مشغول شی او پہ ہیڑ کین

ترے خہ غفلت، معصیت یا شرک اونشی۔ نو پہ دحسب
ہم ہنہ تہ دونہ ثواب وکولے شی حکمہ چہ یوحہنہ
پہ دے نعمتونو شکر اوباسی۔ او بل پرے غرور او تکبر
اونہ کریں۔ او بلہ داچہ ذریعہ پہ مینہ امر الہی پہ خلے
راویں۔ دلتہ کین دا سوال پیدا کریں، چہ ہر کویو
عارف دنیا اود ہنہ اسباب ترک کریں، او فناقی اللہ شی۔
او پہ دے بنا پہ ابدالو او برگزیدہ اولیاء اللہ کین شمار
شی، نو بیا پہ دنیاوی مال و متاع کین د ہنہ لے مشغول
شی حالانکہ دا خیز دھنہ دمزاج او مذہب خلاف دے۔
نود دے جواب دادے چہ **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** (امحال
پہ نیتونو مبنی دی) پہ دے وجہ دھنہ پہ دنیاوی
نعمتونو کین مشغول د امر الہی ماتحت او د شکر نعمت
پہ وجہ دی۔ اللہ پاک فرمائی: "کئ تاسو خما پہ نعمتونو
شکر اوباسی، نو زہ بہ د زیاتو نعمتونو پریردے درسا ندے
اکرم: بل حائے ارشاد دے: "اے پیغمبر اکرم! نعمتونہ
چہ د اللہ پاک د طرف نہ تاتہ حاصل دی، دھنہ اظہار
او کہ او شکر پرے اوباسہ۔"

دا واضعہ حقیقت دے چہ د اللہ پاک عطا کپے شوی
نعمتونہ سرے پہ غفلت او معصیت کین وانہ چوی، نو
دھنہ پہ روحانی او باطنی عظمت ہیڑ اش نہ غور بخیری۔
او اللہ تعالیٰ محض د خیل فضل او کرم پہ وجہ ہنہ تہ

اجرا و ثواب درکوی۔ او پہ خپل لطف اور کرم احسان د
ہفتہ پرورش کوی۔ جگہ چہ ہفتہ درضا او امرالہی پہ
خاطر د خپل نفس پیروی پریشیدہ او خپل خان سہ
ذکر او فکر تہ وقف کرے دے۔

دوہ مثال د پیش رودونکی بھی دے۔ چہ نفس د تقاضا
نہ خبر نہ دے۔ اور خدا نے یہ فضل د مور پلار پر ذریعہ
د رزق پہ نعمت مطمئن دے۔ هرکله چہ دے الله پاك
د نفس د آفتو زونہ آزا دکوی۔ نود خلقو زبونہ دے نہ مائل
کری او هغوی ورسو محبت او شفقت راواخلی۔ بیا هر
سرے دے سره احسان او مروت کوی۔ اور الله درضا مند
پر وجه قبول مخلوقات دوہ نہ رضامند وی او ددہ خدمت
او مدد کوی۔

هر هغه سرتک نہ بہ دویره اجرا و ثواب ورکولے شی
چہ د غیر الله نہ یو خواشی او ذکر او فکر کین مشغول شی۔
دلایه سرے بہ دواپه جهانہ هر وخت خداے تعالیٰ تہ
قرب وی۔ ددہ به هر قسم تکلیف لیرے وی۔ اور کائنات
تول خیزونہ په خدمت کین غارہ بسته نکلیا وی جگہ
چہ الله تعالیٰ په هر حالت کین دده معاون او مددگار
دے۔

په دے وجه - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْكُوفُومِ سِرًا
چہ د الله شی، نوالله دهغه شی)۔ او الله پاك فرمائی:

۱۰ اے نبی! دوی ته او وایہ، الله خبا مددگار دے، چہ
په مانے خپل مقدس کلام نازل کپه دے۔ او هغه، هغه
خلق خوشبوی چہ صلحان وی۔

مقاله (۵۲) داو لیا، الله دا پتلا عسب
الله پاك خپل بعض برکزیده بندیان په دے سبب
په مصیبتونو کین اچوی، چہ هغوی د مخلوق نه بیزار
شی۔ او الله پاك تہ متوجه شی او دهغه نہ دعا کولے
او غوازی حکم چہ الله تعالیٰ دعا کائے او دهغه منہ
حاجتونہ غوښتل خوشبوی دپاره ددے چہ خپل فضل
اور کرم پرے اوکری۔

هرکله چہ برکزیده اولیاء د الله پاك په حضور کین
حاجات خوازی، نود الله پاك جود او کرم ورته داجابت او
قبولیت دپاره هرکله وائی خوکه بعض وخت دعا قبولیت
کین غه تاخیر راشی۔ نود ایدر خاص مصلحت په بناوی او
دمؤمنانو دپاره د پریشانی خیز نه دے۔ نو پکار دی چہ د
مصیبتونو په دوران کین ذکر الہی جاری اوساتلے شی، او
د امر ونهی پوره پا بندی او کپه شی۔ او خپل حاجات
او ضرورت بات د الله پاك نه با قاعده غوښتلے شی۔

الله پاك فرمائی: "أَدْعُوْنِي أَجْتَبْ لَكُمْ" (مانه سوال
کوی، زه به موسوال قبولم) بنده له پکار دی چہ د مصیبت
په وخت کین عجز او زاری هرگز پرے نږدی، جگہ چہ

الله پاك فرمائی: "د یو بل مالونه اوجاندا دونه په باطله
ذرافو مه غصب کوی: نود ایدر بنیا دی اصول دے چہ دد
پیش نظر د هرے ممکنه بددیانتی تردید پکار دے۔ د الله
پاك د رضاطلبکار دی چہ په ذکر او عبادت کین مکمل
اخلاص اختیار کوی او اخلاص یوازے دانه دے چہ
په عبادتو کین صرف دریا کاری نه پر هیز او کپه شی
بلکله د اخلاص یواهمه تقاضا داهم دے، چہ هیر یو
عبادت، خواه فرض وی یا نقل، دهغه په ادا کولو کین د
الله تعالیٰ نه د اجرا و ثواب یا معاوضه خه خواهش
اونه ساتی، بلکله د عبادت مقصد صرف رضا او اطاعت
الهی اولری۔

کوموا لیا، الله اوصو قیائے کرامو چہ د توحید حقیقت
او ماهیت بیاموندے دے۔ هغوی هر هغه عبادت شرک
گنری چہ په هغه کین د الله تعالیٰ تہ د اجرا او معاوضه
وی۔ نو ذکر او عبادت او د احکام الہی پیروی کین د اجرو
ثواب نیت نه بیانی گنی بیاد او توحید نه منل دی۔
تول عبادت د الله پاك د جانی نه دی، که هغه موثر
په خائے دایره، او د الله د احکامو تعمیل اوکری۔ نوداهم
سراسر دهغه تائید او نصرت دے۔ د احکام الہی د
تعمیل دپاره چہ د کوم قوت او همت ضرورت دے، هغه
خوهم د الله پاك عطا کرده دے، نود عبادتو د اجرا و ثواب

سازوی، چہ غفلت او معصیت ترے لیرے کوی، او خپل
مقرب لے جوړ کوی۔

مقاله (۵۳) د الله پاك د رضاطلب
د الله پاك د رضاطلب کوی، او دهغه د خوشنودی د
پاره د نفس اماره د خواهشاتو د اتمام نه کناره کش نشی، خو که
چہ په رضائے الہی کین فنا شو، نو حقیقی بقائے بیاموند
خپل خواهشات او ارادے د رضائے الہی تابع کپه، بلکله
چہ دنیا کین هم دغه یولوے نعمت دے او هم د ادقرب
الهی د تولونه پریمی لے اوبهترینه ذریعہ دے۔

خو که د الله په رضائے کین فنا شو او خپل خواهشات
لے دهغه د امر د امر په تعمیل کین پریشودل، نود دنیا او
عقبی هر قسم عذاب په هغه حرام شو۔ او خو که چہ د
الله د رضاطلبکار وی، نود هغه دپاره داهم لازمہ دے
چہ الله تعالیٰ د خپل مشیت ماتحت کوم نعمتونه اورزق
هغه تہ عطا کوی، نو په هغه د شکر گزار شی، او دنوش
خلقو حقوق د هرگز نه غصب کوی، او نه دسپه نطم زبانی
په هغوی دنصوتونو او درزق د بندولو کوشش کوی، کوچه
د هغوی په مقدر کین وی، جگہ چہ د حقوق العباد منسب
کول په مشیت الہی کین دخل کول دی، او صریحا شرک دے
چہ د الله تعالیٰ په نزد ناقابل عفو دے،

طلب کو بوند بہتر دہا، چہ دوسے پہ جائے بندہ زیات ثنا و شکر ادا کری۔ چہ د اللہ د جانب نہ پرے نعمتو نہ لازیات شی اود نیا او عقیب کین ددہ د پارہ د برکتو نو باعث شی۔

کہ تہ د رضائے الہی طلبگارے۔ اود اللہ تعالیٰ مغضوب او معنوب نہ جو پرے۔ نو د خلقو حقوق پہ ہیچ وجہ مہ غصب کوہ۔ حکمہ چہ کوم خلق د اللہ پاک پہ ویرا کرے شوی رزق شکر گزار شی۔ اود نور حقوق پہ ظلم زیاتی غصب کوئی، نرہنہ پہ دوارہ جہانہ پہ خسارہ کین دے۔ او خوک چہ غاصبان وی دھنوی تہے نیکی بر باد دے دی حکمہ چہ د ابد ترین خلق دی۔ اود کلام اللہ مطابق ظالمان او جاہلان دی چہ د عقل او بصیرت نہ بالکل خالی دی۔

کہ دوی د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو رضامند دے، دھنہ شکرے ادا کولے اود مخلوق خدا حقوقے پہ ناجائزہ نہ غصب کولے، نو یقینا دے آیت: لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ (کہ تاسو شکر اوباسی نوڑہ بہ زیات نعمتونو درکرم) مطابق بہ دھنوی رزق زیاتید لے اودھنوی مرادونہ بہ پورے کیدل۔

اللہ پاک د موثر اوتاسو دھنہ خلقونہ کری، چہ ذکر او اطاعت کین د اللہ پاک درضا طلبگار دی اود اللہ

تعالیٰ د نعمتونو شکر گزار دی۔ اوحسب شریعت د خلیل حال د حفاظت دیارہ د اللہ تعالیٰ د تائید اونصرت خوشکار دی۔ آمین۔

مقالہ (۵۴) د تقویٰ شرح او وضاحت

کوم سرے چہ عقیب کین فلاح د بہبود عواری ہنہ لہ پکار دی چہ د نفس اود دنیوی اسباب پرستش پریدی اود دفعہ شان کوم سرے چہ د اللہ پاک رضا عواری، ہنہ پکار دی، چہ د خیلو نیکی اعمالو د جزا تصور پریدی۔ حکمہ چہ دا بے کول د توحید خلاف دی۔ او پہ اخلاص خراب اثر عورجی۔

ترخو چہ دیوسری پہ زہد کین دشہواتو اود دنیاوی لذاتو ہوس موجود وی۔ نو ہنہ خیل عاقبت خاست کولے نشی۔ اوترخو چہ یوسرے د عاقبت د جنت او ماہیہا خواہشمند وی۔ نو ہنہ خالصتاً د دیدار اورضائے الہی طلبگار تہ دے۔ پہ دے بنا د اے سری د زہد اوتقویٰ د حیثیت او ماہیت نہ ناخبرہ دے۔ اودھنہ د تقاضونہ نابلدہ۔ د دے وجہ دادہ، چہ دنیاوی اشیاء ہر حالت کین خواہش نفس او ہوس سرہ متعلق دی۔ انفس شرک تہ میلان کونیکہ دے۔ نو مؤمن لہ پکار دی چہ خیل رضیت، عیونہ انس او محبت فقط ذات خداوندی تہ دقت کری اود نفس د دا بے ترغیباتو نہ پرہیز او کری چہ انسان غفلت او شرک تہ

بلی۔

دھنہ رنگ د نفس د ترغیباتو اولذات سفلی نہ کنارہ کشی د سری زہد اوتقویٰ تکیل تہ رسی۔ او ہنہ بہ درکار خداونہ کین د عزت اوقبولیت درجہ بیا موی۔ نو ہرکلمہ چہ یوسرے پہ تقویٰ کین پختہ شی۔ نو بیا حقیقی معنوی ہنہ تہ اطمینان قلب حاصل شی۔ ہول مصیبتونہ لے رفع شی اود اللہ تعالیٰ د چہ حسابہ نعمتونو پیریزونے پیرے شروع شی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: " دنیا کین پہ زہد د مؤمن قلب سکون اوطمینان بیا موی، او جسم پیرے راحت بر نو دایو واضعہ حقیقت دے، چہ ترخود یو سری پہ زہد د غیر اللہ غلبہ وی، ہنہ حقیقی خوشحالی او اطمینان قلب نشی بیا موندے۔ دفعہ شان د نفس انسانی عجاب ہم ترہف پیرت کیدے نشی، ترخو چہ ہنہ پیر مکملہ طریقت دنیاوی علاقے پیرے نردی۔

مؤمن لہ پکار دی، چہ زہد فی الدنیا تکیل نہ پیر زہد فی الاخرت اختیار کری۔ اودھنہ تفصیل دفعہ دے کئی ظاہرہ دہ چہ دھنہ عبادت خالصتاً درضائے الہی دیارہ نہ دے۔ بلکہ د حور و غلمان خواہش اوند کری، نو ہرکلمہ چہ مؤمن زہد فی الاخرت اختیار کری۔ نو اللہ تعالیٰ پھنہ د خیلو پیششونو اونعمتونو د اے پیریزونے راواخلی، لکہ چہ پہ خیلو انبیاء، اولیاء اوعارفانوںے کوی۔ او خیل

محبوب اومقرب لے جوہر کری۔

د زہد فی الدنیا اوزہد فی الاخرت پہ برکت بندہ ظاہری اوباطنی لحاظ سرہ ترقی کوی۔ اودنیا اوعقب کین پہ دا بے نعمتونو نیاد شی، چہ درشاو نبوی مطابق ہنہ نعمتونہ نہ پیرے سترگہ لید لے وی، نہ یونوب اوبین لے وی اونہ دیو انسان پہ زہد لے ہم وگمان راخے وی۔ اود دفعہ دا بے خدائی نعمتونہ دی چہ انسانی عقل پیرے د پوہیدلو نہ عاجز دے۔ اوتشریح اواظہار لے پہ عبارت کین ناممکن۔

مقالہ (۵۵) دولایت تکمیل

زہد تاسوتہ دلذات انسانی د ترک کولو مختلے پورٹی بناشم۔ اود اہم درتہ واضعہ کوم، چہ دھواو ہوس اوفس اتارہ د پیر وی نہ پرہیز کولوسرہ دولایت تکیل شنگہ کیری۔ نو د نفس دلاجو اویا بندونہ د خلاصی د پارہ پہ شروع کین انسان خیلہ دانتھا فی جدوجہد اوقوت اولدی تہ کاراخی۔ دخواہشات نفسانی تہ ددہ مزاج د تکلیب نہ واقف اوعادی دے۔ نو دعادت د پیکش دیاک ددہ د پارہ مجاہدہ دیرہ ضروری دہ۔ خود دہ نیت او مقصد مبارک دے۔ پہ دے وجہ اللہ تعالیٰ پرخیل خاست تائید اوتوفیق ددہ نصرت اومدد کوی۔

اللہ پاک فرمائی: «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهَبَنَّ مِنْهُمْ

فتح ۱۹۷ الغیب

سُبْحَانَ (کرم خلق چه کمونند در نما جوئی د پاره جده چهد کوی. نومونر هخوی ته د سمولارو هدايت کوی. درهنای بیی اودنفس اتماره دخلاصی نه علاوه الله تعالی کے د خپلو بعضه اولیاء او برگزیده بندیان وصحبت هم نصیب کړی. چه دهغه په ذریعہ په ذریعہ مؤثره طریقہ دده روحانی او باطنی تزکیه کیری.

بیا داسه مومن بنده دخپل نفس نه فانی شی. او ذات الهی کینی باقی. هغه د ټولو حرام او مشتبہ څیزو نه د ژوند ضرور یا تو کینی پرهیز کوی او صرف حلال او مباح څیزونه اختیاروی. چه دهغه په وجه دهغه د ذکر او عبادت په قبولیت کینی هیڅ شبه پاته نشی. دغه شان د شهوات نفسانی نه پرهیز کول د عمر ماتونه پچ کیدل د الله تعالی رحلال او جائز څیزونو استعمالول او ذکر او عبادت کینی د مشغولیدو په برکت هغه د ولایت مقام ته اورسی. اود اهل همت او عزیمت اولیاء الله او خواصو په زمره کینی داخل شی. دلته دس په باطن کینی د الله د جانبته دا آواز اورسی: "چه هرکله تادرنه الله تعالی د پاره فضا فی اودنیایوی خواهشات پرینودل، نودعقبن متعلق هم خپل خواهشات پرین د. او د اخلاص او توحید د تکمیل د پاره د ټول کانسوا او خپلو خواهشاتونه د چه اوکړه. او هغه سره د هر قسم د شرکت او بدعت د تصور او میلان

فتح ۱۹۶ الغیب

نه کناره کش شه. اوفضالی التوحید شه. بیا خاموشی اودب سره ځبونید د قرب اوصدق مقام کینی داخل شه چه هغه به ستا د پاره د انسی خوشحالی اواطمینان وی. او هڅه قسم غم او تشویش به نه وی. نوته دخپل خالق او پروردگار د رضا او خوشنودی د پاره د ټولو مخلوقاتو اولذات نفسانی نه روگردانی اختیار کړه.

یومعلمی او موحد سړی ته چه دادرجه حاصله شی. یو پهنه د الله تعالی د طرفه د علوم او معارف کشف اود فضل وکرم انوار شروع شی. د غیبانه هغه ته خلعت الهی اغوستل شی. بیا هغه ته د اتلین کول شی، چه د الله تعالی د دس خاص نعمتونو اوعطیاتو هر وخت شکر په ځای راوړی. ځکه چه د دس د نافرمانی کول د دس د عطا کوونکی سپکاوی دس. دغه وخت د ذکر او شکر په وجه په بنده د الله تعالی درضا، فضل وکرم او قربا خاص پیوسته وی.

بیا د الله تعالی د نعمتونو اوعطیاتو د قبولیو هم مختلف حالتونه وی. یو خود چه بنده بعض خپل خواهش سره هذ قبول کړی اودا مکروه اونا جا بزوی. اود دوئم صورت دا دس، چه هغه د شریعت د حکم ماتحت قبول کړی. او دامباح او حلال وی. د دس نه د پاسه صورت دا دس چه غیبی اشاره د اوباطنی حکم سره قبول کړی. بیا د دس

فتح ۱۹۸ الغیب

هم اوچته درجه داد چه د الله تعالی ټول نعمتونو عطا کینی دخپل خواهش اوارادس مطابق نه بلکه د مشیت الهی موافق قبول کړی. دا د مرید د مراد موندلو. د ابد الیت د حاصلولو اود فعل خداوندی کامل متابعت دس، چه د ولایت استناد د.

کوم سره چه د ابد الیت دس درجه ته اورسی، نو دس د ارشاد الهی مستحق او کړی. "اے نبی! دوی ته اووایر چه ځما حافظ او معاون الله تعالی دس. چچپل مقدس کلام لے په مانازل کړی دس. او د ټولو صالحانو مل دس. په دس بنامتنی اوصالح هغه سره دس، چه د الله پاک د امر اونهی مکمل اطاعت کوی. اود عمر ماتو او مشتبها تونه پرهیز کوی. الله تعالی خپله د داسه سړی مدد، حفاظت او پرورشی کوی. داسه سره د قبض اویسطفاتی کیفیتات او د حالاتو نشیب اوفزادته څه اهمیت نه ورکوی او د مشیت الهی ماتحت هر وخت خوشحاله اومطمئن اوجا اوافعال الهی سره موافقت کوی.

دا هغه بلندترین مقام دس، چه دلته دا ولایه او ابد الو باطنی احوال انتها ته رسی. او ولایت په تکمیل بیا مومی. اودلته په بنده هر وخت دانوارو اوسرکاتو نزول وی.

فتح ۱۹۹ الغیب

مقاله (۵۶) د باقی بالله مطلب

هرکله چه یومومن بنده د مخلوقاتو او خواهشات نفسانی نه خواه هغه د نیایوی وی یا اخروی. په تعلقه شی او د الله پاک په ذات واحد کینی جوړشی. اود ضمیر الله تصورات دخپل قلب اودماغ نه بهر کړی. نو هغه یقیناً فانی بغیر الله او باقی بالله شی. او هم داد توحید انتها دس. دایسته د الله پاک محبوب اومقرب وی. اود مخلوقاتو په زیرو کینی هم دهغه د پاره محبت اوعزت وی. دس د الله ذکر اوسمده له په ټولو څیزونو ترجیح ورکوی اود هغه په فضل او کرم صاحب نعمت اودولت شی. د الله پاک د جانبته هغه ته خوشخبری ورکول شی، چه ځومونر نعمتونه اوجششونونه به تل په تا فراوانه وی. اود نرق به د فراخه.

دس حالت کینی بنده د الله تعالی کامل اطاعت گزار وی. دده اراده اوتدبیر د الله پاک په مرضی وی. اوله چه د الله رضای، په هغه د دس رضای، دس د الله نه سوا غیر الله نه وجودی ویی اونه فعلی. بیا الله پاک په خپل قدرت کامله خپل ظاهری اوباطنی نعمتونو په بنده داسه فراوانه کړی، چه دهغه وهم وگان کینی هم نه راځی. ځکه چه د دس ذاتی اراده د خدا لے په اراده کینی فنانی اود توحید برکات په شروع شی.

اوس دس بذات خود د الله پاک اراده، بلکه دهغه

دھنہ مراد جوہر شی۔ حکمہ چہ د ارادے او خواہش ددے
ذات سرخہ خٹہ تعلق پاتے نہ شو۔ بلکہ دے سراسر ذات
خداوندی سرخہ منسوب کرے شو۔ د اللہ تعالیٰ ارادہ سرخہ
خبر دے۔ او ہفتہ کیں شریہ ہیجہ دخل نشتہ۔ ہفتہ ہر
لصہ دارتقا نشان لری۔ او د بندہ ظاہری او باطنی احوال
بتدریج ارتقا بیاموی۔
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ہم د معنوی اور
عروج د درجہ حکمہ عطا شوے وے، چہ دوی د ذاتی ارادے
او خواہش نہ پاک کرے شوے وے۔ او خانے دھرا لحاظ
نہ د مشیت الہی تابع کرے وے۔ دوی یوازے د اللہ پاک
محبوب او مقرب نہ وے بلکہ د مراد درجہ کے ہم یا موندے
وے چہ فانی اللہ کیدو سرخہ حاصلیری۔
واضحہ وے چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم افعال پہ
حقیقت کیں د اللہ پاک افعال وے او کو مو صاحبو چہ بہ د
حضور صلی اللہ علیہ وسلم پہ لاس بیعت کرلو۔ ہفتہ د
د اللہ پاک پہ لاس بیعت کرلو وے۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشادات د تقدیرات الہی ظہور وے۔ اکر کہہ کنارو او
منافقتو تہ د داعجیب خبرے بنکاریدے۔
د دین د حقیقت او حکمت طلبکار لہ یاد سا تل پکارے
چہ دیو ولی دیارہ روحانی او باطنی عواملو انتہا دیو نی د
روحانی او باطنی عواملو ابتداء وے۔ او د ولایت او ابد الیت

د انتہائی درجے نہ پس د نبوت تہ سوا بلہ درجہ نشتہ۔
نو کوم چہ د خیل باطن تزکیہ کول خواری۔ او د نفس امارہ
د شریہ د خلاصی خواہشند وی۔ ہفتہ لہ پکار دی چہ
د دا سے خلق صحبت اختیار کری۔ چہ فانی بغیر اللہ کرا
حکمہ چہ د حیات ابدی رہن ہم دغہ دے۔
مقالہ (۵۷) اولیاء اللہ اوقیض و بسط
اولیاء اللہ خیلو باطنی احوالو کیں کلہ قبض کیں وی،
کلہ بسط کیں۔ د تصوف پہ اصطلاح کیں قبض ہفتہ باطن
کیفیت تہ وائی چہ پہ قلب روحانی جناب او غفلت خواری
او دھنے پہ دوران کیں د کشف او مشاہدے د لذت نخل
وی۔ دا حالت باطنی او ذہنی لحاظ سرخہ انتہائی پریشانی
پہا کوی۔ خود دے کیفیت لازمی نتیجہ بسط و کشاد وی۔
چہ د قبض ضد دے، د دے وے نہ اولیاء اللہ د قبض
درد انگیز تاثرات پہ خوشعائی برداشت کوی۔
د اثر او نتیجہ پہ لحاظ سرخہ د قبض کیفیت ہر حالت کیں
د روحانی ترقی سکون او اطمینان باعث وی۔ د دے وے
نہ د دے نہ د مکلفے فائدے اہستلو تلقین شوے دے۔
او پہ دے بنا مشیت الہی سرخہ موافقت کول سراسر بسط
دے۔ نو د ولی اللہ دیارہ لازم دی چہ ہفتہ د تقدیر پہ
امور کیں ہیجہ قسم جگرہ نہ کوی۔ او د قبض او بسط
دوران کیں د حالاتو تغیراتو سرخہ موافقت او کوی حکمہ چہ

د واقعاتو احوالاتو قول حکمتو نہ صرف اللہ تعالیٰ پیرنی
چہ عالم الغیب دے او د افعالو او تقدیراتو خٹہ اشتہا
نشتہ۔
پہ دے ضمن کیں دا خبرہ ہم یاد سا تل پکار دی چہ
یومون بندہ د خورمہ دلالت نفسانی نہ دوزا کومب،
ہفومرہ پہ د قبض د حالت نہ خلاصہ بیاموی۔ او د بسط
حالت پہ حاصلوی۔ حکمہ چہ د بسط کیفیت سراسر نفس
اتارہ د لاجب نہ پہ خلاصی مقصودے۔ ہر کل چہ د یو
ولی اللہ باطن د نفس د خیا شو تو نہ با لکل پاک شی۔ او ہفتہ
کیں د خیل خالق او پرور د کار نہ سوا خہ باقی پاتے نشی،
نو د بسط کیفیت پرے مکمل طور سرخہ ظاہر شی۔ او کلمات
تہ ظاہریری۔ نو د خواہشات نفسانی نہ خلاصہ موندی
د بسط علامت دے۔ چہ د بسط د حصول بہترینہ ذریعہ
دے۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ اللہ تعالیٰ بغیر د بندہ د سوال
نہ خیلہ ہفتہ حاجت روائی او مشکل کشائی کوی۔
ہر کل چہ یو ولی اللہ د نفس اتارہ د پیروی نہ کئی
خاور سرخہ خلاصہ بیاموی۔ او پہ ہر لحاظ رشتے الہی
کیں فنا شی۔ نو ہفتہ بڈا اب خود مشیت خداوندی جوہر
شی مجاہد او غراب تہ سرخہ غرگندیری۔ او د ہفتہ احکام پر
کائناتو کیں جاری کیری۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ د حدیث
قدسی مطابق اللہ پاک ددہ نور شی، چہ چہ اوریدہ کرا

او ددو سترگے شی، چہ پے لیدہ کوی۔ او ددو ڈبہ شی
چہ پرے وکیل کوی۔ اللہ پاک تہ خیل ولی د پیر دے وے
او ددو د اللہ پاک شان کرم نہ دے، چہ ہفتہ خیل ولی پہ
گمراہی کیں اچوی۔ بلکہ اللہ پاک د ہفتہ د ظاہراو باطن
حفاظت کوی۔ او د ہفتہ د سلامتی دیا راکہ ہفتہ تہ د حدو
شرعیہ د حفاظت او متابعت توفیق عطا کوی او د تولوتہ
لوہ خبرہ دا چہ د اس الہی اطاعت اونہی نہ پریز دھنہ
دا حوالو د سلامتی ضامن وی۔ او پہ ہفتہ د بسط و کشاد او
قرب خداوندی پیرنوستے وی۔
اللہ پاک فرمائی: « دہ رنگ موندی یوسف علیہ السلام
پہ خیل حفاظت او مدد د بدر اہد کیدو نہ محفوظ کٹے۔ بیشک
ہفتہ جھونر د مخلص بند پانو نہ وے۔ بل خائے ارشاد دے
۱۰۱۰ اے ابلیس! خما پہ مخلص او برگزیدہ بند پانو بہ نہ ہرگز
غلبہ بیانہ مے۔ حکمہ چہ ہنوی خما توحید خیل قلب او
روح کیں خائے کرے دے: او اللہ پاک حضور صلی اللہ
علیہ وسلم تہ خطاب فرمائی: « خما مخلص بند بیان بہ
ہیچکل شیطان گمراہ نہ کرے شی۔ حکمہ چہ زہ خیلہ د
ہنوی حفاظت کوم۔ (اللہ پاک د موندو ہم د مخلص بند پانو
نہ کیری او د شیطان د گمراہی نہ موندو پہ حفاظت کیں کوی۔
آمین)
ہر کل چہ دیو ولی اللہ خدا کے تعالیٰ خیلہ محافظ او

مددگار رہی۔ نبی شیطان پہ ہفہ خہ اڑکے شی۔ اوپہ
ہر ماتو کیں ہفہ خرنک غورخید لے شی۔ اللہ و موند تلو
مؤمنانہ اولہ دامرد تمیل اود نہیں نہ دپہیز کولو توفیتی
راکری۔ او دھفہ خلقتو روحانی صحبت مور نصیب کری، چہ
د قبض دپہیشان کن نکلیونونہ لے خلاصہ بیاموند
دے، اوپہ بسط و کشاد بناد شوے دی، نو ذکر او
عبادت انتہا، تزکیہ نفس، سکون قلب اود بسط چلو دانی
لذات دی۔

مقاله (۵۸) توحید اوفنلے نفس

خپلے ظاہری اوباطنی سترکے دغیر اللہ نہ وارہ، او
صرف دباری تعالیٰ پہ ہستی لے نیجے کری۔ مخلوقا تو نہ
مہ گورے۔ بلکہ خالق اویرو رکارتہ اوگورے کہ مخلوقات
مشاہدہ کول غورے، نو ستاد نظر منتہا و د مخلوقا تو
خالق اوصانع وی دپارے ددے چہ دہفہ د عظمت او
صنعت عرفان حاصل کریے۔ او دہفہ پہ توحید پورا
دے۔

زہ پہ تا دا تاکید کوم چہ ددے کا ثبات جھوتو
رطوفونو تہ ہم مہ گورے۔ بلکہ دھفہ غیر فانی اوابدی
ذات مشاہدہ اوکری چہ دزمان و مکان اود جہات د
قید و بند نہ بالکل آزاد اوبالا تڑدے ترخو چہ ستانور
صرف پہ مخلوقا تو بیخ دی نوپہ تا د اللہ تعالیٰ ذات و

صفات د اسرار و کشف نشی کیدے۔ د توحید د جہت پہ
خاطر د فورہ تلو جھوتو نہ روگور داہ شہ۔ نو دہفہ وخت
بہ ستاد زہ پہ سترکہ د اللہ پاک د لوئے فضل جہت پرا
شی۔ او تہ بہ ازلی او ابدلی حقائق د نور ایمانی پر سنرا
کین خرنکند اوویجے۔

بیاد توحید نوریہ ستا دباطن نہ ستا پہ ظاہر ہم
اشارند از شی۔ اوستانہ بہ کرامات ظاہری بی۔ خویہ اللہ
یوخل د نظر بنخولونہ پس کہ بیاپہ غیر اللہ او مخلوقا تو
نظر بنخوے تو تہ بہ د شرک مرتکب لے۔ ستا د زہ پہ
سترکہ بہ پردہ راشی، چہ دھفہ پہ نتیجہ کین بہ تہ د
قبض پہ کیفیت کین اختہ لے۔ او د اسزابہ د دھفہ شرک
اوغیر اللہ کین دھو کید و پوجہ وی۔

بیاجہ تہ اللہ تعالیٰ پہ ذات اوصفات کین یکتا
اوکنرے۔ او دخیل توجہ مرکز ہفہ اوگرخوے۔ دہفہ پہ
فضل و کرم نظر اوساے۔ خپل نول امیدونہ او توقعات
ہفہ سرہ وابستہ کریے۔ او خپل خان دغیر اللہ نہ بیگانہ
کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ د خان تہ نور ہم قریب کری۔ او تا
تہ بہ مقام صدق کین خانہ د رکری۔ پہ خپلو تماؤسم
نعتونو بہ و بناد کری۔ ہر مشکل کین بہ ستا مدد او اعانت
کوی۔ او ہیشہ بہ ستا حافظ اونا سروی۔

نود اللہ پاک ذات دخپلے توجہ د مرکز کولو نہ پس تہ

فانی بغیر اللہ اوباقی باللہ شہ، اودہفہ دمؤمن دپاک لرونہ
مقصود دے۔

مقاله (۵۹) صبر او شکر

انسان تہ پہ ڈوند کین دودہ مختلف قسمہ حالونہ
پہنیری۔ یا خود دے مصیبتونو کین اختہ وی یا راحت کین
ڈوند تیروی۔ اود اکیفیات د زمانے د حالاتو د تقیرا تو
پہ سبب وی۔ پہ دے وجہ ہر مؤمن تہ کلام اللہ اواحا
نبوی کین تاکید شوے دے۔ چہ دمصیبتونو پہ دوران
کین صبر او توکل خپل دستور جو رکری اوپہ اللہ پاک خپلہ
تکیہ اوساتی۔ اودہفہ تہ دخپلے مشکل کشایی زاری کوی۔ او
پہ صبر اورضا تڑدے مدد او غواری۔ دہفہ خلاف شکوہ
شکایت نہ کوی اونہ و مخلوقا تو تہ خائے پہ خائے خپل
حاجات پیش کوی۔

کہ راحت وی، نو داسے حالت کین اللہ پاک تاتہ
حکما فرمائی چہ - ہر وخت خما شکر پہ خائے راویہ۔ او
خما ناشکری مہ کوہ - د نعمت شکر صرف تڑدے ہر دور
نہ دی ساتل پکار، بلکہ د نعمت شکر پہ زہ او اعضاؤ
ہم ادا کول پکار دی۔ د زہ شکر داسے چہ دغیر اللہ تسوا
ہم اونہ کوی اوپہ ذات الہی کین جو شی۔ او پہ خپلہ
خاموشہ ژہ ہر وخت د حد و شکر کلمات وظیفہ کری۔
بیا داعضاؤ شکر داسے، چہ دمنہیا تونہ لے پچ اوساتی۔

اود اللہ تعالیٰ د احکامو تعجیل پیرے اوکری۔
تولے ذریعہ او وسیلے د اللہ پاک پیدا کردہ دی۔ اودہفہ
خالق کل دے۔ ددے وجہ نہ دہفہ حقیقی شکر پہ خائے
راورل پکاری۔ لکہ چہ خوک تعذر راور وکی تہ نظرنہ کوی،
بلکہ د تحفہ دوستونکی یعنی مالک خیال ساتی۔ اودہفہ شکر پہ
ادا کوی۔ نو کوم سہمی چہ ظاہر سبب تہ اوکل۔ او حقیقی سبب
الاسباب اوقاضی الحاجات تہ لے توجہ اونہ کوی، نو دہفہ
علم او معرفت ناقص دے۔ اود ایمان حقیقت تہ لے رسائی
نشستہ۔ د قلبی شکر ہم دا تقاضی دے، چہ حرکات سکنت،
ظاہر اوباطن، منافع اولنات خورہ خیزونہ چہ انسان تہ
حاصل دی، ہفہ قول د اللہ پاک د جانب تہ اوکری۔ او پہ
ہفہ شکر اوباسی۔

اللہ پاک فرمائی: ہر ہفہ خیز چہ تاسوسہ دے، د
اللہ پاک عطا کردہ دے۔ اوحق سبحانہ فرمائی: اللہ پاک
تاسوتہ خپل ظاہری اوباطنی نعمتونہ مکمل طور سہرہ درکل،
دپارچ ددے، چہ پہ ہفہ شکر اوباسی: اوحق تعالیٰ فرمائی
کہ تاسو د اللہ پاک نعمتونہ شمیرل او غواری، نو پورہ بہ
لے نہ کہے شی۔ نو بیا دہفہ ناشکری ولے کوئی۔ نوپہ
مؤمن واجب دی، چہ پہ ژہ د شکر ادا کولو نہ علاوہ پہ
اعضاؤ ہم دخدا لے تعالیٰ شکر ادا کری۔ او داعضاؤ شکر
دادے، چہ پہ ہفہ د خالق اطاعت اوکری۔ او پہ ہفہ د

مخلوق تازو دایے اطاعت اونہ کری۔ چہ دھنے نہ دخالوق
نافرمانی ظاہر پیری۔ حکمہ چہ کوم خیر کین د الله نافرمان
وی، ہنہ جائز نہ دے مواصل خیر د الله پاک اطاعت
اوددے نہ علاوہ نورقول خیروند د تابع حیثیت لری۔ کہ
مؤمن ددے خلاف کوی۔ نو دصراط مستقیم بہ خاکے
بہ گمراہی کین کینبوی۔

الله پاک فرمائی: «خوگ چہ د الله پاک نازل شوی
آیتونو او احکام مو مطابق حکم اونہ کری، نو ہنہ خلق کافر
دی۔ بل خاکے ارشاد دے: «خوگ چہ د الله تعالیٰ نازل
شوی آیتونو سزا حکم اونہ کری، ہنہ فاسق، ظالم او
گمراہ خلق دی۔ نو ہر مسلمان لہ پکاری۔ کہ مصیبت
وی۔ اوکے راحت، ہنہ لہ دینی آداب ہیرون نہ دی پکار۔
کہ مصیبت وی، نو پہ صبر او توکل د قائم اوسی۔ اوکے
راحت اونعمت وی، نو فسق او مصیبت نہ د جان پیر
کری۔ او پہ ژبہ او اعضا د دخلاک د تعالیٰ شکر بہ خاکے
راوری۔ مصیبت کین د دخلقو مخکین د شکایت اظهار
نہ کوی او پہ صبر اورضا د مشیت الہی سرہ موافقت
اوکری۔ دھنہ پہ فضل و کرم و کاملہ تکبہ ساقی۔ او ہنہ
تہ د دخپہ حاجت روائی خواست کوی۔ الله تعالیٰ پہ دے
طریقہ دخپو انبیا و اولیا و اوریکز یدہ نہ مصیبت نہ
لری کوی۔ او دھنوی مشکل کشائی کوی۔ حکمہ چہ شپہ

پسے ورج او خزان پسے بہار رانی۔
د قانون قدرت ماتحت دہر خیز د پارہ ضد او انتہا
وی۔ دقہ رنگ دستخی نہ پس آسانی اود مصیبت نہ پس
راحت لازمی وی۔ خو پہ شرط ددے چہ د الله پاک بہ
ذات واحد کامل توکل او پختہ عقیدہ لری۔ یوحنا پیش
کین رانی چہ صبر کامل ایمان دے۔ او توکل د صبر
روح دے۔ او الله پاک فرمائی: «الله پاک د صابرا نو
ملک دے»۔

د احقیقت ہیرون نہ دی پکار، چہ انبیا لے کرامو
او اولیا لے عظاموتہ لوکے لری د صبر او توکل پہ
برکت حاصلے شوی۔ اود شکر پہ وجہ پہ زیانعت
بناد شوی۔

نو تہ ہم اخلاص او صداقت سرہ دھنوی اتباع او کوی
چہ صراط مستقیم د نصیب شی۔

مقالہ (۶۰) د کتاب الله و سنت رسول الله
اتباع

دیو مؤمن خپل طبعی مادات پوینودل اود شریعت
اتباع (پیروی) کول د سلوک ابتداء دے۔ دے پس مقدمات
الہیہ سرہ موافقت کول د سلوک او چتہ درجہ دے۔ او بیا
د شریعت او حدود د الله متابعت سرہ د بشریت تقاضا
پہ حلالہ او جائزہ طریقہ پورہ کول د انسانیت د صفاتو

انتہادہ او دسیرت او کردار تکمیل۔ حضور صلی الله علیہ
وسلم د بشریت د حلالو او جائزو و تقاضو پورہ کولو باوجود
د احکام الہی اتباع کین د امت د پارہ دیوے کا لے نونے
حیثیت لری۔ دا سے کاملہ نمونہ (اسوہ حسنہ) چہ دھنوی
الله پاک فرمائی: «کوم خلق چہ د الله درضا طیبکاری۔ او
پہ ورج د قیامت ایمان لری، نو دھنوی د پارہ خموند د
نبی و ژوند یو بہترین مثال دے»۔

نو دسیرت د تکمیل د پارہ چہ د بشری تقاضو مشلا
خوراک، خنیاک، لباس، حرکات و سکنات او نکاح پہ
حتل نہ خہ کوسے ہنہ دستن رسول الله د اتباع بہ نیت
کوہ۔ الله پاک فرمائی: «خموند پیغمبر چہ پہ کومو خیرونو
تاسو تہ د عمل کولو تلقین کوی، ہنہ کوی او د خہ نہ موچہ
منع کوی نہ ہنہ نہ منع شی۔ او حق سبحانہ فرمائی: «اسے
نبی! دوی تہ او واید، کہ تاسو الله پاک سرہ محبت کوی
نوخا تیری کوی۔ شما پہ پیروی بہ حق تعالیٰ تاسو سرہ
محبت کوی»۔

یاد ساتہ، چہ د سنت پہ پیروی کین بہ ستا پہ باطن
کین د الله پاک د توحید او معرفت نور او خلیری۔ اونہ
بہ د خلق خدا د پارہ د عمل او تقوی یوہ نمونہ شی، ظاہر
او باطن کین بہ ستا قول احوال د شریعت ترجمانی کوی،
او خلقی بہ ستا د مصیبت آرزو و مندی وی۔ بیا بہ ستا دسیرت

او باطنی امور تعلق براو راست الله پاک سرہ لری۔ اود
کشف، حکمت او معرفت مرکز بہ شی، چہ تہ دے درجہ تہ
اور سے نو تہ بہ د حدود شرعی نگہبان لے۔ او افعال الہی
سرہ بہ تاتہ موافقت حاصل وی او تاتہ بہ د اتباع سنت۔
نبی و توفیق عطا کرے شی۔

الله پاک فرمائی: «موند خپل کلام نازل کہ، او ہم موخہ
ددے د حفاظت ضامن یو۔ نو الله پاک بہ د گنا ہونو نہ
ستا حفاظت کوی۔ اود احکام الہی احترام کوی۔ نو د الله
پاک تائید او نصرت بہ ہمیشہ ستا شامل حال دی خو
د طریقہ پہ سیر او سلوک کین تالہ د بشریت د دنیاوی
او ظاہری تقاضو نہ نفرت نہ دے پکار۔ حکمہ چہ د اتقا
انسان سرہ تریے دی۔ اود دے نہ گویز کول رہبانیت۔
ان کول دی، چہ ہنہ پہ اسلام کین حرام دے»۔

د جسمانی او بشری تقاضو نہ کہ خوگ پاک دی، نو ہنہ
ملاکے دی۔ نہ چہ انسان۔ نو پہ دے سوچ کول پکار کہ
چہ د بشریت تقاضی د شریعت ماتحت وی حکمہ چہ داد
دعا او سوال پہ صورت کین بندہ بارگاہ الہی تہ لازمیات
نزدے کوی۔ او الله پاک سرہ د مؤمن تعلق نہ مضبوط
ولے کہ د بشریت تقاضی د سرہ نہ زائے شی، نو ہنہ بہ
فرشتو کین داخل شی۔ اود دنیا نظام بہ درہم برہم شی۔
نو د انسان جائزے تقاضے پہ باطنی امور د ک۔ ہرگز

ظہر رسالے نہ دی۔ اور اللہ پاک دھکت مانتی و بشریت
تقاضیہ پہ تاسو کیں پہ دے موجود دی۔ چہ د اللہ پاک نوٹ
نہ پہ بندہ طریقہ فائدے واخلے اور دنیا کیں دحق تعالیٰ پہ
نعمتونو بنا دے۔

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے « ستامود
دنیا نہ خوشیوں او غمخما زمرہ تہ زیاتے تزدے دی۔ اور
دنیا آرام او اطمینان پہ مانخہ کیں دے۔ نوہی علیہ السلام
تہ د سیرالی اللہ او احکام الہی اتباع سز سز د بشریت
خوشحالی ہم دس کرے شوعے۔ اور دے دیوی نعمتونو قبول
کیں ہوی؟ اللہ پاک د حکم مطابق د شکر اظہار او فرمایہ
نواں ہوی اللہ او اولیاء اللہ روحانی نعمتونو سرہ سرہ پہ پشری
نعمتونو ہم بناد وی۔ حکم چہ ہوی دانموتونہ پہ جائزہ طریقہ
استمالوی۔ او ہم پہ دے سیرت انسانی تکمیل بیاموی۔ چہ
د کتاب اللہ اوسنت رسول اللہ پیروی او کرے شو۔

مقالہ (۶۱) د اشیاؤ پہ استعمال کیں دمؤمن
احتیاط

د اللہ پاک د امر او نہی مانتی مؤمن د اشیاؤ پہ قبول
او استعالو لو کیں احتیاط کوی۔ چہ دا ہے نہ چرتہ یو آدم
او مشکوک شے استعمال کوی۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشاد دے: « مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو کیں احتیاط کوئے
وی۔ او منافق لے ہے احتیاط اخستوئے وی۔ اور دنی

کرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے: « کوم شے چہ تاسو پہ
شک کیں غور کوی، ہنہ پروردی۔ او چہ کوم کیں شک
نہ وی، ہنہ اختیار کری۔ - نومومن د شریعت پہ اتباع
کیں د استعمال قبولو کیں د توقف او تحقیق نہ
کارا خلی۔ اور تقویٰ خلاف ہیچ چیز نہ خوبوی۔ ترخو
چہ امر باطن دھے د جواز او قبولیت حکم ورنہ کری۔

کہ مؤمن د ولایت او ابد الیت پہ حالت کیں وی۔ نو
مشیت الہی براہ راست ہنہ تہ دھر خیز د قبولو یارہ کولو
حکم و رکوی۔ اور ابد الیت حالت د فنا لے محض حالت
دے۔ چہ ہنہ صرف د اللہ پاک مشیت دھر خہ د پارہ
حکم و رکوی۔ کہ مشیت الہی یومومن د پو خیز د قبولو نہ
منع نہ کری، نو واسے خلی۔ او کہ منع لے کری، نو ترک
لے کری۔ اور کیفیت د رومی حالت ضد دے۔ حکم چہ
ہنہ حالت کیں توقف غالب وو۔ او چہ ارادے لے ہم پکین
دخل وو۔ لیکن دے حالت کیں سراسر امر الہی غالب دے
او مؤمن پہ دے حالت کیں د قبولو کنا ہونو نہ محفوظ وی۔
نکہ چہ اللہ پاک فرمائی: « مونو یوسف علیہ السلام دھر
قسم گناہ نہ محفوظ کہ حکم چہ ہنہ د مخلص بندگانو نہ
وو۔»

مؤمن د حرام او مشکوک چیزونو نہ منع کرے شوعے
دے۔ او صراط مستقیم ددہ پارہ آسان کرے شوعے دے،

دے د اللہ رضا او دھنہ احکاموسرہ موافقت کوی۔ او پہ
ہر حالت کیں د اللہ تعالیٰ رضا جوئی او خوشنودی ددہ
منتھائے مقصود وی۔ ددے نہ اوچت بل حالت نشہ۔ او
دا ولایت انتھادہ۔

د حالت دھنہ اولیاء اللہ او اصحاب کرامو وی، چہ
دانبیائے کرامو پہ نقش و قدم روان وی۔ اور دھنوں لے
سنت او طریقت کاملہ اتباع کوی۔ اللہ پاک د پہ مونو او
تاسو ہم دے پاکو یزناکانو د پیروی پیرنہ ورنہ او کری۔
آمین۔

مقالہ (۶۲) محبت او محبوب حقیقی
تہ ڈروند د مشکلات او مصیبتونو پہ وخت کیں ہیشہ

د اللہ پاک خلاف کلمہ او شکایت کوئے۔ او دھنہ پہ ربوبیت
پہ قسم قسم تورنگوئے۔ حالانکہ ہنہ پہ خیلو بند یا نو ذرا
پر ہم ظلم زیاتے نہ کوی۔ کوم مصیبتونہ او مشکلات چہ
بندہ تہ پینچیری، ہنہ ددہ د خیلو مشرکانہ عقائد و بدو
اعمالو۔ اور شریعت د حدودو د ماتولو پہ وجہ وی۔ تہ
پہ دے نہ پوہیے، چہ اللہ تعالیٰ وحدہ لا شریک دے۔
عبادت کیں دشرک نہ کولو سرہ سرہ ہنہ دا ہم غواری،
چہ کوم عشق او محبت دھنہ د پارہ خاص دے۔ ہنہ دغیر
سرہ اوئے کرے شی۔

اللہ پاک فرمائی: « مشرکینو خیل دیوتاگان خیل حاجت

روا جو کرے دی، او ہنوں سرہ دا ہے قوس محبت ساقی،
چہ ہنہ صرف اللہ تعالیٰ سرہ پکار دے۔ نو کوم محبت،
رغبت او د فدائیت جذبہ چہ د محبوب حقیقی د پارہ خاص
دہ او ہنہ دغیر اللہ او دنیوی مخلوق د پارہ وقف کرے شی
نزدہ نہ ساد مصیبتونو لوئے سبب دے۔ نو کلمہ او شکایت
تالہ د خیل مشرکانہ طرز عمل نہ پکار دے، نہ چہ د اللہ
تعالیٰ نہ۔

مصیبتونہ تانہ پہ دے پینچیری، چہ تہ د خیلو عقائد
او اعمالو اصلاح او کرے۔ اور مشرکانہ طرز روش نہ منع
شے۔ اللہ پاک غواری چہ تہ خیل قلب، دماغ ظاہر او باطن
خالص دھنہ د ذات د پارہ وقف کرے۔ اور اللہ د خیل
محبت اور محبت مرکز اونہ کرگوئے۔

د خدا لے د رضاد پارہ دفس امانہ او مخلوقاتو پیروی
پر پردہ، چہ تہ دا ہے او کرے، نو اللہ تعالیٰ بدو پہ خیلو
نعمتونو او بخششونو بناد کری۔ خلق بہ ستا پہ تشریف
شروع شی۔ او اللہ پاک بدو دوار وجہانو پہ خوشحالو سرفراز
کری۔ نو تہ خیل محبت د مخلوقاتو پہ خائے خیل محبوب
حقیقی سرہ اوساتہ۔ حکم دا محبت جاودانی (ہمیشہ) دے
او ہنہ ہستی بل رغبت او توجہ او کرے۔ چہ ساطرف تہ لے
توجہ دے۔ او دھنچا ہوسنی اختیار کرے، چہ تاسرہ دوستی
کوی۔ او ہنچہ چا سرہ ہم کلام شہ، چہ نابلی۔ اور دھنچہ

چالاس کین خپل لاس ورکړه چه تا دکمراه کید ونه چر کوی او پصرط مستقیم ورسوی.

خپل زبړه او دماغ هغه مقدسه هستی طرف ته کړه ، چه ستا باطن د شرک اوفسق نږیا کوی. ستانفس او ستا جاهل اومانق دوستان هغه شیطان دی چه تا دسے لاریس نه بد راه کوی. نو ته به ترکومه د مخلوقاتو په پکې توری تیروولگے. او دنفس په اتباع کین به ترکومه د محبوب حققی نه لریس اوسے. خپل خالق او معبود ته نزدے شه اوبرسات چه الله پاک هم اول دے. هم اخر دے. هم ظاهر دے، هم باطن دے. د ټولو مخلوقاتو مشکل گشا اورازق صرف هغه دے. ټول احسان بخشش اومعنا دهنه درجانب نه ده. او د زبړو اوطیبیان دهنه په محبت اودهنه په ذکر اوفکر کین دے.

الله پاک فرمائی: مشرکان خپلو دیوتاگانو سره داسے محبت کوی، چه هغه صرف الله سره کول پکار دی. خو کوم خلق چه په سچا ایمانداردی. هغوی خوصرف دالله تعالی سره کلک محبت ساتی. اوحق سبحانہ فرمائی: دایماندارو زبړونو دسے په ذکر الهی آرام بیاموی. اویا دلری چه د زبړو اوطیبیان، سکون اوتوانائی دالله په ذکر حاصلیری.

مقاله (۲۱۳) د معرفت یوکه نکته ما خوب اوبید، چه زه چاته وایم " اے انسان! اے

په ظاهر کین دالله دهنه مخلوق هغه سره شریک کونکیه، اواسے مشیت الهی کین خپله ارادے له دخل ورکونکیه، اواسے په باطن کین خپل نفس اماره خپل پروس دکار سره برابرو کونکیه. پ زبړ کین توحید اواخلاص پیدا کړه. چه داسے اودیدل، نو یوسرے چه ماسره موجود وو، وکے وویل: "دا کوم کلام دے، اوددے مقصد خه دے؟" نو ما جواب ورکړه. چه دا د توحید او شرک میخو کین فرق کول دی. او د معرفت یوکه نکته ده.

مقاله (۲۱۳) د الهی مرگ اود الهی ژوند خه خیز دے؟

یوکه ویرج ماته یوکه باریکه سئل پینے شوه. اوفنس م ددے پریشانی نه خلاصے غوښته. غیبی طور حان د دریافت اوشو چه "ته دے وخت د خپل سکون اوطیبیان دپاره خه غواړے؟" نو ما ورسا ته اویویل چه زه داسے شریک غواړم، چه هغه کین ژوند نشته. او داسے ژوند غواړم چه هغه مرگ نه لری.

بیامانه ټیوس اوشو، "هغه کوم مرگ دے چه هغه کین ژوند نشته، او هغه کوم ژوند دے چه هغه مرگ نه لری؟" ما جواب ورکړه. هغه مرگ هغه کین ژوند نشته، هغه کما د خپلو هم جنسو مخلوقاتو نه به تعلقه کیدل دی، چه د هغه مطلب فنا فی الله کیدل، دغیر الله نه خپل

آسید ونه قطع کول او دباری تعالی هستی سره تے تړل دی.

خا مرگ دنفس اماره خواهشات دی چه زه دالله تعالی درضا اودهنه دارا دتابع شم. اویا داسے ژوند چه هغه کس مرگ نشته، هغه خا د خپل دالم ژوندی اولذواله پروس دکار د فعل اومشیت سره ژوندے پالته کیدل ری. په داشان چه کما وجود دهنه وجود سره ژوندے او قائم شی. اوحما ارادے دهنه دارادے تابع شی. چه ذاتی طور سره نه کما هغه وجود پالته شی اونه م خه ارادے دا هغه ژوند دے چه مرگ له دے کین دخل نشته. اوزه دداسے ژوند خواستکار یم.

خما دا یخبین دے چه کما دغه خواهش د ژوند د ټولو خواهشونو نه زیات قیمتی اوعوریز دے.

مقاله (۲۱۵) الله پاک ته د ظلم نسبت کول کفر دے

ته بعضے اوقات د ناموافقہ حالاتو نه تنگدھے، نو د الله تعالی نه د خفگان اظهار کویسے. اواوایسے، چه الله پاک خما سوال نه قبلیوی. اومصیبتونه رانه نه دفع کوی. نو زه نا. دا ټیویس کوم، چه ته دالله تعالی دریمان لاندے آزاد ے. وکه غلام؟ که ته دا اووایسے چه زه آزاد یم. نو کافر شوے، خکه چه دا د شریعت نه انکار دے. اوکله دا

دا اووایسے چه غلام یم. او هم دامؤمن بندے له وویل پکار دی. نویا تانه دا تقاضا کیدے شی چه ایمان اوتوکل سره په الله تعالی کامله تکیه اوسا ته. اوبوله پیسے هغه ته د حاجت روابی خواست کوی.

الله پاک فرمائی: "خما په درگاه کین خپل حاجات اوضروریات پیش کوی. زه به ستا دعا گانے قبولم نو تا له ندی پکار، چه هروخت دالله تعالی په فضل وکریم او مدد کین شک شپه کویسے اومه داکو چه د مصیبت اوظلم په وخت کین ظلم اوزیاتوی دالله پاک مقدس ذات ته منسوب کویسے. کله چه داسے اوشی، چه دنده د حاجاتو پوسرا کولو کین تا خبر راشی، نو دے کین دالله تعالی خه مصلحت وی. تاله نه دی پکار، چه بے قراره شه اوبه الله پاک الزام اونگوسے. خکه چه دے عقیدے سره الله پاک ته د ظلم نسبت راخی، اوداسر کما کفر دے حالانکه هغه په خپلو بندیانو همیشه مهربانه دے. او ذرک بر ظلم زیاتے هم پرے نه کوی.

د تیر دنیا شوی قومونو په حقله الله پاک فرمائی: مونږ په هغوی ظلم نه کوی. بلکه هغوی پخپله دشرک او کفر په وجه په خپلو خا نو نو ظلم اوزیاتے کول. اوهغوی ته چه کوم عذاب ورکړے شو، دا د هغوی دخپلو بندانو نتیجه وه." نو تاسو دالله تعالی دناراضه کیدو اودهنه

۱۱۰ الغیب

خلاف شکایت کو لو نہ پریھیز اوکری۔ او دھنہ پہ اضاو
 هرگز اعتراض مہ کوئی۔ دھنہ پہ نعمت شکر او باسی او
 دھنہ رضا سے موافقت اختیار کری۔ او دھنہ خواہشات
 نفسانی پروری پرین دگی۔ چہ د خداے د خفگان او غضب
 باعث وی۔ بلکہ صدق او خلوص سے د اللہ پاک پہ حضور
 کن حواست کوئی۔ او پہ صبر دھنہ د فضل و کرم امید او
 اوسو۔

پہ ہر حالت کن د نفس د اطاعت نہ پریھیز کوئی۔
 حکم چہ نفس ستا او د اللہ دشمن دے۔ نو د ظلم او زیاتی
 اللہ پاک تہ د منسوب کولو پہ جائے بہتر د داد، چہ تہ
 دا خیل نفس تہ منسوب کرے او بیا د خیلو بہ اعتدالو پہ
 اصلاح کنی کوشش دا واغلے، نو تقوی اختیار کرے۔ او د اللہ
 تعالیٰ د امر فرمانبردارشہ۔ د شریعت د حدود و احترام او کرے
 توکل علی اللہ ہیج کلمہ مہ پریردہ او نفس تہ د اللہ پاک دا
 ارشاد دینا د کرے چہ اللہ تعالیٰ پہ وے تاسولہ عذاب کرے
 کہ تاسو پہ ہنہ بقین اوسانی، او دھنہ شکر پہ جائے راویا:
 اللہ پاک فرمائی: "کوم عذاب چہ پہ بندیاں راوی، دھنہ
 وجہ دھنوی خیلہ بد عملی وی۔ بیشک چہ اللہ تعالیٰ پہ
 خیلو بندیاں نو زور زیاتی نہ کوئی۔ نو د اللہ پاک درسامندی
 دپارہ د خیل نفس مخالف شہ او د خرابو ترغیباً نو نہ کرے
 او کرے۔ حکم چہ د اللہ تعالیٰ پہ دشمنان کنی د شیطان تہ

فتوح ۲۲۱ الغیب

پس نفس د انسان لوئے دشمن دے چہ ہنہ بنی آدم د
 صراط مستقیم تہ بد راہہ کوئی۔

اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابو کنی بقولوا نبیا ئے کرامو
 تہ ارشاد فرمائے دے چہ ہنوی خیل امتونہ د نفس امارہ
 د اتباع تہ منع کری۔ حکم چہ د اللہ پاک خفی او کما حقہ
 بد توین محک دے۔ اللہ پاک د موین او تاسو د نفس او شیطان
 د قتل نہ پہ امان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۲) اللہ پاک تہ د دعا غوثیتو تالکین
 دا سے ہیکلہ مہ واپہ، چہ زہ بہ د اللہ پاک تہ سوال نہ
 کوم، حکم کہ سوال کول عیب ناک دی، نو مخلوقا تہ نہ چہ
 د خالی او پروردگار تہ۔ د اللہ تعالیٰ تہ د خیلو تلوچا چو تلو
 سوال کوئے۔ او پرلہ سے سوال کول دیندہ دپارہ د سعادت او
 نیک بختی باعث دے۔ او د توحید او ایمان او اخو ثبوت
 دے۔ نو د خیل ہر ضرورت دپارہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور
 کنی سوال کوئے، حکم چہ د دنیا او عقبی سعادت پہ دے
 کنی دے۔

کہ ستا غوثیتے شوے خیر د اللہ تعالیٰ پہ علم کنی
 ستا دپارہ فائدہ مند وی۔ او د راحت او ترقی باعث وی
 نو ہنہ بہ ضرورت تہ رہی او کہ پہ ہنہ کنی د علم الہی
 مطابق ستا دپارہ نقصان وی نو ہنہ بہ تانت حاصل شہ
 بہر حال تالہ نہ دی پکار چہ د فضل الہی خلاف شکایت

فتوح ۲۲۲ الغیب

حرف پہ ژبہ راویے۔ نو د خیل ہر حاجت دپارہ د اللہ پاک
 پہ حمنوس کنی پہ دے سوال کوئے چہ اللہ پاک د سوال
 کو لو حکم کرے دے۔ او بندہ تہ دے پرلہ سے دعا کولو تالکین
 فرمائے دے۔ حق سبحانہ فرمائی: "خما پہ بارگاہ کنی دعا
 کوئی زہ بہ ستا دعا قبولم و او اللہ پاک فرمائی: "د اللہ تم
 نہ دھنہ فضل غوارگی۔ بل جائے ارشاد دے "زہ خیلو
 بندیاں تہ دیر قریب ہم۔ کہ چہ خوک سوال کرے ما یادیوی
 نو زہ دھنہ دعا قبولم۔"

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی: "پہ اللہ پاک
 دعا د قبولید یقین لری۔ او سوال ترے کوئی۔" او د اہم
 مہ واپہ چہ زہ د اللہ پاک تہ سوال کوم، خو ہنہ تہ قبولی
 نہ۔ نو بیا بہ ترے سوال نہ کوم۔ حکم چہ د سے وئیل
 کفر دے۔ د بندہ بعضے وقت دعا نہ قبولید و وجہ ہم
 ما بیان کرے دے۔ چہ یا خود بندہ دپارہ ہنہ حرام کرے
 یا پکشی دھنہ دپارہ خہ ضرر پریت وی۔ حقیقت حال
 صرف عالم الغیب اللہ تعالیٰ پیڑنی۔ د دے وچہ نہ کفر
 او انکار کلمات پہ ژبہ راویں نہ دی پکار۔ کہ ستا بعضے
 سوالونہ سمدستی قبول نشی نو دنیا او عقبی دواوی کنی
 پہ دھنہ لوئے اجر بیاموے۔

پہ عامو او رو کنی بہ ستا دپارہ آسانی پیدا کرے
 شہ کہ تہ قرض دارے۔ نو قرض خواہ بہ درنہ پہ سختی

فتوح ۲۲۳ الغیب

سرخ د مطالعیر تہ منع کرے شہ۔ او ستا دپارہ بہ دھر
 قسم رعایت پیدا کرے شہ۔ حکم چہ رحیم، کریم، مہی او
 مغنی د اللہ پاک صفاتی نومونہ دی۔ نو د خیل فضل او کرم۔
 تہ ہنہ خوک نا امیدہ کوئی نہ۔ او یاد ستا بل بگاردی چہ د
 درگاہ الہی تہ بندہ تہ د سوال کولو اجر ضروری رہی۔ او
 کہ بعضے اوقات د فائدہ دنیا کنی ورنہ کہے شہ۔ نو
 دے بدلہ بہ آخرت کنی ضرور و رکولے شہ۔

حدیث شریف دے، چہ، د قیامت پہ ورخ پہ مومن
 پہ خیل عملنا مہ کنی دا سے نیکی اوویں، چہ ہنہ بہ دنیا
 کنی نہ کرے وی او نہ بہ تے پیڑنی۔ دھنہ تہ بہ تپوس
 اوشی، چہ تہ دانیکی پیڑنے؟ نو مومن بہ اووانی چہ
 نہ۔ د انیکی خما دپارہ دکوم جائے نہ راویے شوی
 دی بیا بہ ہنہ تہ او نبودے شہ۔ چہ د انیکی ستا دھنہ
 سوالونو او دعا کانو جزا دے۔ چہ تاد دنیا کنی غوثیتے دے۔
 او د خہ مصلحت پہ بنا قبولے شوے نہ وے۔"

دومرغ لوبہ جزا بہ مومن تہ بہ دے وجہ و رکیدے
 شہ، چہ ہنہ د اللہ تعالیٰ تہ د سوال کولو کامل یقین لری۔
 او د خیل ہر حاجت مرکزے صرف ذات الہی کنی
 او دا د سیرت انسانی ہنہ اوچت صفات دی، چہ
 د دے پہ وجہ بہ ہنہ تہ نہ صرف پہ دنیا کنی بلکہ
 عقبی کنی ہم اجر عظیم و رکیدے شہ۔

مقالہ (۶۷) د نفس مجاہدہ

قرآن اوحیٰ پڑھنے د نفس د مجاہدے د پیرتائید راغیلے دے۔ کہ تہ د نفس خلاف جہاد اوکریے او مغلوبے تہ ہم کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ پہ بوجھے ذریعہ نفس لہ دوبارہ پہ تاغلبہ او او اقتدار ویرکری۔ د پارے ددے چہ ریاضت او مجاہدے تہ ستا مخد شی، او خپل نفس سرچ پہ جنگ تہ چہ متاعزم او ایمان د پریمی تہ زیات قوی شی۔ او محکمش دپارہ د شیطان دپارہ ستاپہ گمراہ کولو کنبں خہ گنجائش پاتے تھی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیلے دی: تہ موہنی ددوہکی جہاد تہ لوئے جہاد تہ راغلو۔ گویا د نفس جہاد تہ لوئے جہاد او فرمایہ۔ او دتورے جہاد تہ دے پہ مقابلہ کنبں ویرکے او کنبے۔ نو دلوئے جہاد تہ مراد د نفس مجاہدہ، عبادت او ریاضت دے۔ اللہ پاک حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ فرمائی: پیغمبر! د خپل پرور دکار عبادت تراخوری دہ کوئے تہ کنبں د عبادت دہمیشکئی حکم دے۔ او ددے عبادت بہترین صورت د نفس مجاہدہ دے۔ حکم چہ نفس لذتوں کنبں آختہ شی، نو د عبادتو تہ غفلت اختیار کری۔ کہ خوک دا اعتراض اوکری او وائی۔ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم پاک نفس خنگہ د عبادتو تہ غفلت اختیار ولے شی۔

چہ ہنوی تہ د نفس د مجاہدے د تاکید کولو ضرورت پینش شو۔ حکم چہ صل خو خہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہیتر ارشاد ہم دمنشائی الہی خلاف تہ وو۔ کہ چہ اللہ پاک فرمائی: تہوینز نبی د خپل خواہش تہ ہیتر تہ وائی۔ بلکہ دہفہ ہرہ خبرہ وحی وی چہ ہفہ تہ لبر لے شویے وی۔ نو ددے اعتراض جواب دادے چہ د ایسے خطاب د شریعت د تعلیم و تدریس پورہ طریقہ دے کہ کئی خطاب حقیقت کنبں دومرہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات تہ تہ دے۔ تہو مرچ چہ د ائت افراد تہ دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ چہ کوم احکام صادر شوی دی۔ دہفہ حقیقی مدعا امت مخاطب کول او د امور شرعیہ تاکید کول دی۔ کئی حقیقت دادے، چہ اللہ پاک نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ پہ نفس او خواہش مکملہ غلبہ ویرکے وے۔ او د اسکا افراد ہر وقت د نفس د مجاہدہ حاجت مند دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ د نفس مجاہدہ ضرورت تہ وو۔ نو مؤمن چہ د نفس مجاہدہ راواخلی۔ او د شریعت پہ اتباع کنبں نفس مغلوب کری۔ نو اللہ تعالیٰ ہفہ د دوار چہا تو پہ بنو نعمتو نو بناد کری۔ او پہ جنت کنبں اوچتے دیرے ویرکری۔

اللہ پاک فرمائی: کوم سرے چہ د حشر پہ ورخ د خپل پرور دکار د پیشی تہ او ویریدہ۔ او نفس تہ د خلاف شریعت

خراہشا تو د پیروی تہ محفوظ کہ۔ نو دہفہ تکا و نرہ یقیناً جنت دے۔ نو ہرکے چہ د مؤمن د قدری خائے جنت دے چہ ہفتہ بہ دختہ ائے پہ دیدار بناد شی۔ نو بیا ہفہ غیرت تہ د رجوع کولو او دنیا تہ د میلان کولو نہ پیرا دے۔ او حکم چہ دنیا کنبں د احکام الہی پہ پیروی کنبں ہفہ د نفس امارہ د خواہشاتو تہ پرہیز کری۔ دغہ رنگ پہ اللہ تعالیٰ پجنت کنبں دہفہ د تقویٰ پہ خاطر جزا ویرکول کنبں ہم ہفہ پرتماؤتم او بہ حسابہ نعمتو نو مور کری۔

د دے برعکس کافران او مشرکان چہ دنیا کنبں فسق و فجور کنبں آختہ وی۔ نو د نفس د اتباع پہ وجہ بہ ہنوی د دوزخ پہ سخت عذاب کنبں گیر وی۔ اللہ پاک فرمائی: مسلمانو! تا سود ہفے اور تہ خان بچ کری۔ کوم چہ د کافرو دپارہ تیار شوی دے۔ او ہمیشہ بہ ہفے کنبں سوزی۔ نو د حشر پہ ورخ بہ د کافرو او فاسق فاجر مخلوق دپارہ قسم قسم عذابونہ وی، حکم چہ دوی دنیا کنبں د احکام الہی د اتباع نہ پچہ کری۔ او د نفس د خواہشاتو پہ پیوستر کو پیروی کری۔ نو حکم اللہ پاک فرمائی: تہ ہی تا ہفہ خلق اور تہ لیدہ، چہ ہنوی خپل نفس خپل معبود جوہ کریے ویر۔

اللہ پاک بہ مجاہدہ کونکو مؤمنانو تہ جنت کنبں ہر وخت لوئے لوئے او تازہ تازہ نعمتو تہ ویرکری۔ او د خاطر

او عزت بہ د دوی پہ دے وجہ کولے شی، چہ دنیا کنبں دوی د نفس خلاف جہاد کولو۔ او ہفہ تہ د احکام الہی تابع کریے ویر۔ او ددے ارشاد نبوی چہ د دنیا د آخرت پچہ دے ہم دہفہ معنی دی۔

مقالہ (۶۸) اللہ پاک ہرہ ورخ پہ بنوی شان کنبں دے

دیر عالمان او مطالب قرآن کنبں فکر کونکی ددے آیت: لکن یدوم ہونی شای ۵ (ہرہ ورخ ہفہ پہ بنوی شان کنبں دے) پہ حقیقی معنی پورہ تہ دی۔ ددے اصل مفہوم دادے، چہ بول مخلوقات خواہ ہفہ ہر ورخ سرے تعلق لگا پہ ہر حالت کنبں فانی او زوال موند ویکری۔ او پرماری او ہنگامی ژوند لری۔ لیکن د مخلوقات برعکس د خالق کائنات داشان دے، چہ ہفہ حق و قیوم دے۔ دانشی او ابدی دے۔ او نہ صرف ذات سرہ، بلکہ خیلوصفا تہو سر ہم ہمیشہ باقی او پائندہ دے۔ دہفہ حیاتی قوت او اختیار ہرہ ورخ پہ ترقی دے لیکن زوال او تزلزل ورلہ ہرگز نشنہ دغہ رنگ دانہ پاک احکام او ارادے ورخ پہ ورخ پہ قوت او اشکین زیادتے کری، لیکن ضعف (کمزورک) ورلہ ہیتر کلمہ نشنہ۔

ہرکے چہ اللہ تعالیٰ د بندہ دعا قبولی او دہفہ ہونے خیزونہ ہفہ تہ عطا کری۔ نو ہفے سرہ د اللہ تعالیٰ ارادہ

ما تپیری نہ۔ اور نہ دھنڈ دھنڈ خدایہ ورنہ کی کہی۔
 مخلوق تو دپارے چہ کوم مقدرات دازل نہ مقصدی نودعلم
 الہی مطابق پہ خپل وخت ہنہ حاجات اورادونہ پورے
 کہی۔ بہرحال ددعا کو نکو ضروریات پورے کیدل ہم د
 احکام الہی ماتحت وی۔ او پہ دے ہم پوہیدل پکاری
 چہ عقیل کیں جنت دا خلیل ہم دعلم اوکرم الہی ماتحت
 دی۔

حدیث شریف دے تچہ بی بی عائشہ رضی اللہ عنہا د
 نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نہ تپوس اوکے چہ جنت
 کیں بہ خلق محض دخیلو تیکو اعمال وچہ داخیری اوکے
 نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ او فرمائیل چہ نہ۔
 بلکہ د اللہ پاک بہ رحمت او بخشش بہ جنت کیں داخیری
 نو حضرت عائشہ ۳ تریے تپوس اوکرو چہ یارسول اللہ!
 تاسو بہ ہم نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ
 او فرمائیل چہ ہو زہ بہ ہم نہ، مگر خدا نے پر رحمت
 ددغہ وخت حضور صلی اللہ علیہ وسلم خپل لاس مبارک پہ
 خپل سر نہ بیکہ او داد دے دپارے چہ اللہ پاک خپلو حکامو
 ارادو کیں د مخلوقات تا ج نہ دے۔ ہنہ چہ خدایہ
 ہنہ کوئی دہنہ نہ پوہیو تپوس کوکے نشتہ۔ او دیکھو
 نہ بہ د احکام الہی تپوس کوکے شی۔
 د عرش نہ داخلہ تر تخت العزیز پورے ہوں مخلوقات

دہنہ پیدا کردہ دی۔ او پہ خوبہ او نا خوبہ ہر حالت کیں
 دہنہ فرمانبردار دی۔ اللہ پاک ذمائی۔ د اللہ نہ سوا دکائناتو
 خوک خالق او مختار شستہ؟ (یعنی نشتہ) اوحق سبحان فرمائی
 د اللہ نہ سوا خوک معبود او مسجود شستہ؟ او اللہ نہ وکیل
 فرمائی۔ تہ د اللہ برابر او ہنام خوک بیڑے؟
 اللہ پاک فرمائی: ۱۰۱ ہے پیغمبر! تہ او ابہ چہ اے مالک
 الملک تہ چہ خوک غواہے، ہنہ تہ ملک او سلطنت عطا
 کوہے، او دچا نہ چہ غواہے، سلطنت اخبہ۔ تہ چہ چا تخراب
 عزت وکروے۔ او خوک چہ غواہے ذلیل کوے۔ عزت
 اور فروزی صرف ستا پہ لاس کیں دہ۔ تہ بیشکہ پہ
 ہر خیز حاکم او مختارے۔ تہ چہ چا تخرابے عہد
 رزق عطا کوے۔ پہ مخلوق تو حقیقی او مستقل حکومت
 صرف تانہ حاصل دے۔

**مقالہ (۶۹) د اللہ پاک نہ دکو موخیزونو
 غوبتل پکاری؟**

کہ تہ د اللہ پاک پہ حضور کیں سوال کوے۔ نو دخیلو
 تپوس کتا ہونو دپارے د مغفرت او دراتلونکی وخت کتا ہونو
 نہ دچہ کیدو سوال کوے۔ او دہنہ نہ دطاعت او عبادت د
 ہیئتگی، د امر و نہی د تعمیل، پہ مشیت خداوندی د
 رضامندی، پہ مصیبتوں د سہم کولو، د خدایہ نعمتون او د
 رزق دزیاتی، پہ نعمتون د شکر، د ایمان د سلامتی سکا د

مرتبہ او پہ وسخ د قیامت د انبیاء، صدیقینو، شہداء
 صالحینو او اولیاء اللہ پہ ولہ کیں د پاسیدو دعا غواہے۔
 لکہ چہ دایولوسے سعادت دے۔ خپل قول معاملات سزا
 اللہ نقلی تہ او سپارے۔ او خپلہ ہنہ کیں ہیچ قسم دخل
 مہ کوے۔

د حضرت عمر رضی اللہ عنہ متعلق روایت دے۔ چہ
 ہونگی فرمائیلے دی: ماتہ پہ دے خبرے پروانستہ، چہ
 پہ ماصبا پہ کوم حالت کیں راخی۔ آیا داسے حالت بہ وی؟
 چہ زہ بہ نے نہ گنہم، یاد اسے حالت بہ وی، چہ
 زہ بہ نے خونیم لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی
 ماتحت حما دپارے بہتری پہ کوم حالت بہ وی، چہ زہ بہ
 نے خونیم۔ لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی ماتحت
 حما دپارے بہتری پہ کوم حالت کیں دے۔ نو ما خپل
 موجودہ او راتلونکی معاملات اللہ پاک تہ او سپارل چہ
 ہنہ بہترین دوست او بہترین حافظ او ناصر دے۔
 دا الفاظ حضرت عمر ۳ د اللہ پاک پہ تدبیر رضامندی
 او دہنہ پہ حکم د کامل اطمینان پہ بناء ارشاد فرمائیل:
 دنہ یانود ناقص او محدود علم او پہ معمول واقعاتود
 پریشاند کیدو۔ پہ باعث اللہ پاک تنبیہ فرمائی: مسلمانانو
 جہاد پہ تاسو فرض شوئے دے۔ حالانکہ ہنہ تاسو نہ د
 آرام طلبی پہ وجہ نہ نہ پکاری۔ عین ممکنہ دے، چہ

کوم خیز تاسو بنہ نہ کترئی، ہنہ کیں ستاسود سپارے
 ہے خبری وی۔ نو د خیر او شر حقیقت عالم الغیب اللہ
 پاک پڑی۔ تاسو نہ پڑی۔ نو تہ دہنہ وخت د تسلیم
 او رضا طریقہ اختیار کرے ترخو چہ د نفس امارہ دلاخونہ
 ازاد نہ شے۔ اورضائے الہی سرے موافقت اختیار نہ کرے
 یا بہ ستا ذاتی خواہشات او ارادے بھوشی۔ او دبتول
 کائنات نہ بہ ستا تعلق قطع شی۔ او صرف پوخدا اے سرے
 بہ باقی پلے شی۔ او ہم د، د توحید مقام دے۔ چمستا
 زہ د اللہ پاک پہ محبت معمورہ شی۔ او د اللہ طلب او وکیل
 ستا نصب العین شی۔

دے حالت کیں بہ پروس دکار تا پہ دنیاوی نعمتون
 بناد کری۔ او تہ بہ دہنہ شکر گزار شے۔ او دہنہ شیت
 سرے د موافقت پہ وجہ بہ دہنہ د عطا کرے شوی رزق
 عملا احترام کوے۔ یا کہ دیوی ژوند کیں پہ تاخہ تنگ
 حالی راخی۔ نو تہ بہ دخیل پروس دکار نہ ناراض نہ نے۔
 او پہ ہنہ بہ د رزق نہ وکولو الزام نہ لکوے۔ لکہ چہ
 د یومؤمن او مؤحد پہ حیثیت بہ تہ دخیل خواہش او
 ارادے نہ کنارے کش نے۔ او خپل معاملات بہ د اللہ پاک
 تہ سپارے وی او د: وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ. تاسو
 بہ خدایہ غواہی مگر ہنہ چہ اللہ پاک غواہی ماتحت
 ستا دعا او سوال صرف د امر الہی اطاعت کول وی۔

مقالہ (۷) پہ خیلو نیکو غور نہ دے پکار
 ستا پہ خیلو نیکو غور کول او دھف خیل نفس متہ
 نسبت کول او پہ خلق خدا کین پہ خیلہ راستبازی فن کول
 ظاہر شرک او گمراہی ۷۵۔ حالانکہ داخر کندہ حقیقت
 دے چہ پہ صراط مستقیم تلل او دیکھی توفیق موندل د
 اللہ پاک پہ تائید او فضل او کم مخصوصی۔ دے دے عین
 کہ یو سہے د کفر او شرک او قسما تم کنا ہونہ پچ کپری
 بزغفہ ہم سراسر د اللہ پاک د تائید او امداد پہ وجہ وی۔
 نو بیاتہ د اللہ تعالیٰ د تائید او مدد پہ اقرار کول کین ولے د
 بخل نہ کارا اخل۔ او نیکی کول او دہنی نہ پچ کیدل ولے
 خیل نفس تہ منسوب کولے۔ حالانکہ لو لے جلیل القدر انبیاء
 او اولیاء اللہ بہ ہم ہیثہ داوئیل چہ : لا کؤل و لا کؤل
 الا باللہ العلی العظیم۔ یعنی د اللہ تعالیٰ دا حکا مود تعیل
 او دمنہیا تو نہ پچ کیدو توفیق صرف د اللہ پاک پہ تائید
 او نصرت دے۔
 نو تالہ پکار دی، چہ نیکی، تقویٰ اور استبازی د
 اللہ پاک د جانبانہ او گتہ۔ او ہدی او کناہ خیل نفس
 اتارہ تہ منسوب کرے۔ حکمہ چہ کنا ہونو چرہ ہمد غہ
 دہ۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « نیک عمل
 کوئی او نیک عملی توفیق د اللہ پاک نہ غوا پئی۔ د گناہون
 نہ پچ اوسی۔ او د گنا ہونو نہ پچ کیدو د پارہ نفس اتارہ

مغلوب کرے۔ د خیل پرور د کار نزدیکت طلب کپری۔ او د
 اللہ پاک فرمان بردار اور راست باز چرہ شی۔
 نو کم سہے چہ پہ مشیتا اللہ کین د کم دستوری
 عمل د پارہ پیدا شوے دے، ہم ہفہ عمل دھنہ د پارہ آسان
 کرے شوے دے۔ او ہفہ دھف پہ پیروی مامور دے۔
مقالہ (۸) د پیر او مرید راترو نیاز
 طریقت او حقیقت کین ستا دوہ حالتونہ ممکن کیدے
 شی۔ یا بہ تہ مرید کے یا صاحب مراد۔ کہ تہ مرید کے
 نو یا خو پہ تا یو دروند پار او دشیتا دیرہ لویہ ذمہ واری
 پر تہ دہ۔ حکمہ چہ تہ لا اوس د صد اقت او حقیقت دلارے
 طالب او محتاج کے۔ او طالب لہ دیر محتاج، مشقت، ریاست
 او مجاہدہ کول وی۔ حتیٰ چہ ہفہ خیل مقصود او مطالب
 تہ اورسی۔
 د طریقت پہ لا ر کین تالہ مناسب نہ دی چہ پہ مصیبت
 او مشکلات تو داویلا شروع کرے۔ او د اللہ پاک خلاف شکایت
 او فریاد راواخلے۔ تہ بہ دصبرا او تحمل نہ کاراخلے او استقلال
 سرہ بہ پہ صراط مستقیم قائم اوسے۔ تہ دے چہ مصیبتونہ
 تانہ رفع کرے شی۔ او خیل مقصود تہ اورسے۔ نو د طریقت
 پہ لا ر کین مصیبتونہ او مشکلات پہ حقیقت کین ستا
 باطن تزکیہ روحانی د رجا تو بلندی او دخلتو دا احتیاج نہ
 خلاصی دے۔

او کہ تہ صاحب مراد کے۔ او پہ تا اقات وارد کپری
 نو دھف امانت و خلاف ہم پہ اللہ تعالیٰ تہمت مہ نکوی
 او شکایت مہ کرے حکمہ چہ اللہ پاک پہ ما مراد اولیاء اللہ کلہ پہ دے
 وجہ ہم مصیبتونہ نازلوی چہ دھنوی دیجہ او چہ کپری
 اور روحانی قوت کے زیات کپری۔ نو د صاحب مراد کیدو پہ
 صورت کین ہم ستا د مصیبتونہ د اللہ تعالیٰ دا منشاوی،
 چہ ہفہ ستا درجہ اولیاؤ او اہل اوسو یو کپری۔ او تا خپل
 خان تہ نور ہم قریب کپری۔
 آیا تہ دا خوبوے، چہ تا دا اولیاء اللہ او اہل الو نہ
 بے تعلق کپری، او د فاسق او غافل خلقو پہ دلہ کین د
 شامل کپری۔ کہ تہ دا چنو درجونہ غفلت ہم او کپے، نو
 اللہ تعالیٰ ہرگز دانہ خوبنوی، چہ تہ دھف نہ محروم
 کپری، اللہ پاک فرمائی : « ستا سو پہ بہترنگ او فلاح و بہبود
 اللہ تعالیٰ بنہ پوہیری۔ او تا سونہ پوہیری »۔
 بیا کہ تہ دا اووا تہ چہ ابتلاء خود طالب او مرید د
 پارہ پکاروی، چہ د طریقت د لاومبتدی وی، نہ چہ د
 صاحب مراد د پارہ چہ صاحب مقصود دے۔ نو د دے
 جواب دادے۔ چہ د صاحب مراد ابتلاء خہ کلہ نہ دے
 بلکہ نادرا وقت شے دے۔ دے کین دھیا اختلاف نشت
 چہ د قولونہ زیاتہ ابتلاء پہ برگزیدہ انبیاء را اخل دہ د ابراہیم
 علیہ السلام واقعات او گورگی۔ بیا د حضور صلی اللہ علیہ وسلم

پہ مصیبتونہ نظر او کپری چہ دھنوی ابتلا خومرکا
 بختہ وے۔
 حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « خومرچہ
 زہ د اللہ پاک پہ دین کین ویرولے شوے ہم۔ دومرچہ ہجرت
 نہ دے ویرولے شوے۔ او خومرچہ چہ ماد اللہ پاک پہ اطاعت
 او امر کین د کفارونہ تکلیف بیا موندے دے، دومرچہ ہیا
 نہ دے بیا موندے۔ بیشکہ دین پہ خدمت کین مسلسل
 دیرش ویٹے او شے پہ ماد ایسے تیرے شوے دی چہ دھف
 دوران کین ما تہ دومرچہ طعام را کپے شوے دے چہ د
 بدل رہن پہ ترخ کین بہ پستیدے شو۔ او دہہ حالت کما د
 نورو مکرہ ہم وو۔
 دینی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « د انبیاء
 پہ دلہ زیات مصیبتونہ او ازما نشونہ نازلیری۔ بیا د غصہ
 پہ درجہ پہ نورو بندگان خدا ابتلاء را اخی : او رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « زہ ستا سونہ زیات
 د اللہ پاک پتیرندونکے ہم او دھنہ ویریدونکے دے
 نہ معلومہ شوہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د صاحب
 مراد کیدو باوجود پہ ابتلاء کین اچولے شوے وو۔ او دا
 ابتلاء او د اللہ پاک نہ دیرہ، د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 د وجود او چتو لو او د قرب خداوندی پہ فرض وے۔ حکمہ چہ
 دنیا د آخرت پچے دے۔ او د انبیاء او اولیاء اللہ کار پہ

ابتلاء صبر کون، مشیت الہی سرچ موافقت گولی اور تسلیم اور رضا اور اختیار اول وی۔ بیا تے مصیبت لے کرے شی، پر دیدار الہی بنا د کرے شی۔ اور عقبتی کیں یہ درجات عالیہ سرخرا ز کرے شی۔

نودا صغہ شوہ، چہ دنیا کیں دھر صاحب مراد د پارہ ابتلاء لازمی نہ دہ۔ اونہ داغہ کلیہ کر کیدے شی۔ بلکہ اللہ پاک د خیل حکمت بالغہ ما تحت چاسوہ چہ عواری، دا معاملہ کوئی۔

مقالہ (۷۲) بازارونہ اود خداے دیندیاؤں قسمونہ

دخدائے پہ مخلوق کیں دینی، روحانی او باطنی لحاظ سرہ د بنیاد مو مختلفہ درجے وی۔ نو خلق چہ کوم عمل کوی، ہنہ دخیل روحانی او باطنی کیفیت او صلاحیت مطابق کوی، او یہ ہر عمل کیں د ہنوی نیت، خواہش او نقطہ نظر جدا جدا وی، چہ د ہنہ پہ بنا ہنوی تہ اجر و ثواب یا عذاب و رکولے شی۔

کوم خلق چہ بازارونہ تہ شی، د ہنوی ارادے او تمسرات جدا جدا وی، پہ دے لحاظ سرہ د ہنوی خو قسمونہ دی۔ دے کیں یو قسم ہنہ دی، چہ ہرکہ بازار کیں داخل شی۔ او لذت او شہوت کیں اختہ کونکی خیزونہ او بیٹی، نو پہ ہنہ کیں ورکینوی اود دے اشیاؤ دکشش او جاذبیت پہ وجہ

پہ ہنہ کیں محوشی۔ نودا خلق دے خیزونہ سرہ د ہنہ ذریعہ اوتری، چہ جائز او ناجائز نہ گوری۔ خود ہنہ پہ حاصل کونکیں مصروف شی۔ اوفت کونکیں پر یوگی۔ دوسے لذت تاناکو اوشہوت تاناکو خیزونہ نظارہ د ہنوی دیارہ گمراہ کن اود دین اوعبادت نہ ددوی لے کرے کونکی وی۔ نودہ شان د نفس امارہ پہ پیرہی کیں دا اللہ تعالیٰ د اطاعت نہ لے کرے شی۔ مگر دچہ اللہ پاک د تہ پہ خیل فضل و کرم د نفس دشمنونہ اود لذتونونہ د پرہیز توشیح و رکری۔ او سلامت پاتے شی۔

بازارت تلوک کیں دویم قسم خلق ہنہ دی چہ ہنوی د لذت او شہوت خیزونہ او بیٹی، نو ہنہ د غفلت او گمراہی موجب کنری۔ دا عقل د عقل او شعور خاوندان دی۔ او دین پہ رجوع کونکی دی۔ د شریعت اتباع صبر او تحمل سرہ کوی۔ داخل دجا دینو پہ شان دی چہ پہ نفس اوشہوت تو غلبہ حاصل کونکیں دا اللہ پاک مدد لے شامل حال وی۔ او نفس سرہ ددوی دا جہاد د نورو نیکو نہ دزیات ثواب باعث وی۔ حنور صلی اللہ علیہ وسلم فرما کیلے دی: ہرکہ چہ بیومون پہ بعضے لذتونو د نفس پہ شہوتونو اختیار بیاموی اود خداے دویرے نہسے پریردی، نو ہنہ تہ بہ د ہنہ بیکی پہ بدلہ کیں او تیا چند زیات ثواب ورکولے شی۔

دویم قسم خلق ہنہ دی۔ چہ د لذت او شہوت خیزونہ فوراً حاصل کوی۔ او ہنوی سرہ واصل شی۔ دا خلق حجاب

دیارہ د غفلت او گمراہی سامان خیلہ پیداکوی۔ او خلوم قسم ہنہ خلق دی، چہ بازار تہ شی۔ نو خیل خواہش اوشہوت، صرف دا اللہ پاک جائز او حلالو خیزونہ پویہ محمد سانی۔ او چہ کوم خیزونہ حاصل کوی نو پہ جائزہ طریقہ د ہنہ استعمال کوی۔ اود اللہ پاک د نصرتونہ ہر دم شکر پہ خائے راوی۔ دا خلق برکت او خلاصی موندونکی دی۔ بازار تلوک کیں بیگم قسم دخدائے بندیاں دا سے کیں چہ د لذت او شہوت خیزونہ نہ گوری، اونہ ورتہ توجہ کوی۔ ددوی ددے نہ بالکل بے خبرہ وی اود ماسوا اللہ نہ بغیر بل ہیچ نہ وی۔ دوی غیر اللہ نہ وی اونہ لے اوری۔ اونہ لے موجود کنری۔ ہنوی خیلہ پوئلہ توجہ ہر دخت خیل خداے تہ گر کولے وی۔ پہ دے وجہ ہنوی دکنہے پیرے نہم د ہنہ تنہا بی لطف اخیل چہ د ذکر او فکر نہ معمول وی۔ چہ تہ دوی بازار کیں بیاموسے۔ او تپوس تہے او کرے چہ۔ بازار کیں تاسوخہ اولیدل؟ نو ہنوی پہ درتہ او وائی چہ دیو ابدی ذات نہ مویا ہیچ اونہ لیدل او دھنوی داوینا بالکل درستہ دہ۔ حکمہ چہ ہنوی شہ لیدلے وی ہنہ لے دسویہ سترگونہ بلکہ ذریعہ پہ سترگو لیدلی وی۔ خواہش او ارتزوسہ لے نہ وی لیدلی، محض صورت کیں لے لیدلی وی، معنی کیں لے نہ وی لیدلی ظاہری لے لیدلی وی، باطنی لے نہ وی لیدلی۔ او بیا چہ

خومرہ اوغہ لے لیدلے دی۔ پہ ہنہ کیں لے ہم خیل خلق اوصاف لیدلے وی۔ دوی د مخلوق تو یہ یو ابرح کیں دا اللہ تعالیٰ د جمال مشاہدہ کوی۔ او پہ بل ابرح کیں دھنہ د جلال۔

بازارت تلوک دخدائے برگزیدہ بندیاں شہیم قسم ہنہ دی۔ چہ ہرکہ ہنوی عوام پہ گفتار او کردار او پہ گمراہی کیں او بیٹی۔ نوددوی زہر دھنوی دیارہ دھنری رحیم او شفقت نہ لکشی اود ہنوی نہ د نغرت کولویا یہ ہنوی دلعت او ملامت پہ خائے بازار کیں د داخلیدونہ دوتوپورے دا اللہ تعالیٰ پہ حضور کیں د ہنوی دیارہ دشفا عنت او مغزرت دھا کوی۔ او اللہ پاک تہ زاری کوی، چہ اے پرور دکارہ دے خلقت تہ ہدایت او کپے او پیرمہ لارے روان کرے۔ چہ ستا دنا فرمائی اود شریعت د خلاف ویرشی نہ میر شی۔

نود اللہ پاک دا سے مجلس بندیاں دینارونو او بادو محافظ دی۔ او ہم دفعہ خلق دی چہ دا ولیاؤ اللہ، ابدانو، زاہدانو، متقیانو، او پہ زمکہ دخدائے دانا نیاؤ خلقاؤ، خوش اخلاقو، شیرین زبانو، ہادی او سعیدی مرشد اور ہنا پہ نومونوی بلے شی۔ دا سے خلق کسیرا عظم او نادر الوجود دی۔ او تنہا بیٹی او کنہہ کیں ددوی د دھا او معیت برکات د پر خوش نصیبہ خلقت تہ حاصل وی۔

پہ دویں د د الله پاك رحمتونہ وی اور نوح اسانی
هدایت او سعادت دیارہ و الله تعالی دویں سلامت اوصاف
قوت لری۔ الله پاك د مونہ ہم ددایے خلقود فیض نہ فیض
نیاب کری۔ آمین۔

مقاله (۷۳) اولیاء الله په کومه طریقہ فاسقانو
ته هدایت کوی؟

بعضہ اوقات الله پاك خیل یوولی اور بزرگین بندہ
د بعضہ فاسق اور فاجر خلقو پہ ظاہری اور باطنی عیبونو آگاہ
کری۔ اور دے آگاہی مقصد دویں، چہ دا بزرگ دھے گورہ
او بد کردارہ خلقو تہ د شریعت د امور تبلیغ او کری او دکلام
الله پہ رنیا کین د حق او باطل فرق ہونوی تہ واضحہ کری۔
ولے دغمولی الله د تبلیغ د آرا او ماتحت د یو مشرک او فاسق
سوی د خلقو جھکنیں سپکاوی نہ کری۔

الله پاك فرمائی: "تہ دخیل پروردگار نیغہ لاری تہ
خلق پہ حکمت عملی، محبت، نرمی او شیرین کلامی بلکہ او
کہ ہونوی سرور محبت و مباحثہ کرے نو پہ خوش اخلاق سرور
کوہ۔ دیارہ دے چہ ہونوی صراط مستقیم تہ مائل شی۔ نو
د خداے دغہ نیک بندہ چہ فاسقانو تہ هدایت کوی، نو پہ
تنہائی کین او یہ مین۔ او محبت سرورے ورتہ کوی۔ او یہ دے
معقولہ طریقہ ہونوی تہ پہ توحید او شکر، اوستی او
بدی کین فرق بنکارہ کوی، چہ د شریعت احکام او تعلیمات

نبوی ۴ ہونوی پہ زبرد نو کین کلمے اونیس۔ او ہونوی د شرک
اوستی پہ تخریبی تاثراتو دا سے بنک پورہ شی چہ دامر الہی اظہار
تہ دترک پہ مینہ آمادہ شی۔

دغہ ولی الله دویں تہ بنائی چہ ترکتو تاسود شرک اوستی نہ
دخیل باطن مکملہ ترکیبہ اونہ کری نو ترکتہ بہ تاسوتہ د اسلام
او ایمان یقین حاصل شی او د اسلام او ایمان دیارہ د شریعت
اتباع لازمی دکا۔ آیت شریف دے: "الله پاك شرک ہرگز
نہ معاف کوی۔ اور دے نہ علاوہ چہ کومہ گناہ معاف کول
او غوازی، ہفہ معاف کوی۔" بل کلمے ارشاد دے: "لے
مسلمانانو! دخیل عاقبت بنا آستہ کولو دیارہ خان سرور د
تقوی تو بنہ واخلی، حکمہ چہ د آخرت د سفر دیارہ بہ تہ
توبینہ تقوی رو۔"

دخلق خدا دا سے مشفق او ہمدرد بزرگ چہ د فاسقانو
اومشرکانو پہ عیبونو آگاہ شی، نو د ہونوی سپکاوی نہ کری
بلکہ خوش اخلاق او شیرین کلامی سرور ہونوی صراط مستقیم
تہ مائل کوی۔ دغہ بزرگ دچا عیب او بد گوئی ہم نہ کری
حکمہ چہ دا سے کول دیوولی الله د پاکیزہ سیرت او بنکلی عمل
نہ دیارہ لیسہ خیرہ دہ۔ چہ ہفہ د خلقو پیسہ پٹی شا خیرہ
او کری۔ او بد سے دے وریسے اووائی۔ یا د ہونوی پتا
عیبونہ د نور و خلقو تہ پہ د آگہ بیان کری۔ ہفہ خود خدا
نور و خلقو د غیبت اور بد عادت نہ منع کوی۔ نو پہ خیلہ بہ

بیا حکمہ غیبت او کری۔ کہ تنہائی کین وی یا مجلس کین
ہفہ د مشرک او فاسق خلقو پہ طرز عمل ورتہ نہ بردی،
بلکہ پہ آسنہ طریقہ ورتہ هدایت کوی۔

د دغہ ولی الله تبلیغ چہ دگورہانو پہ ظاہری اور باطنی
عیبونو آگاہ کرے شوے دے، سرورسہ الله پاك دا ذات
ماتحت وی۔ اور دغہ تبلیغ پہ دا سے خوش اخلاق او شیرین
زبانی سرور وی، چہ اکثر مشرک او فاسق خلق د شرک اوستی
نہ بیزار شی، او د توحید او تقوی لار اختیار کری۔
قرآن پاك وائی: "د الله پاك چہ چا تہ رضا او شی، نو
صراط مستقیم پالے رهنمائی کوی۔" رزمونہ د الله پاك
نہ خواست دے، چہ مونہ ہم پہ صراط مستقیم روان
کری۔ آمین)

مقاله (۷۴) کاسنا تو کین د توحید آثار

الله پاك فرمائی: "خما پہ زمکہ کین د یقین او ایمان
راورونکو دیارہ د پرے تجنیے دی۔ او دا تجنیے ستاسویہ
خیلو خانو نو کین ہم موجود دی۔ تاسوے نہ ویی؟"
دے حقیقت کین ہیجہ شک نشتنہ چہ د الله تعالی پہ ذات
صفات او وحدانیت یقین او ایمان راورونکو دیارہ زمکہ
دھفہ د صنعت د عجا ئباتو نہ دکہ دہ۔ نو ہر صاحب عقل
لہ پکار دی چہ ہفہ د عرفان او ایمان حاصلو دیارہ
غوراو مشاہدہ دخیل ذات نہ شروع کری۔ او دخیل

وجود ظاہری اور باطنی ترکیب تہ دغوراو فکر پہ نظر او کری
او ہرکہ چہ دیکو نفس عرفان او علم ابدان کین بصیرت
حاصل شی نو بیا د دنورکا سنا تو او د اشیا و پہ حکمت
غوراو تدبیر کوی۔

پہ مخلوقانو دغوراو فکر کولو نہ بہ پہ دہ دخالق عظمت
او کبریائی واضحہ کیری۔ او چہ مصنوعا تو تہ لے او کری
نودک تہ بہ دصانع ذات اوصفا تو اندازہ نگیری، او دغہ
شان د توحید او معرفت حقائق دگہ تہ د قلب پہ سترگو
خرگند پیری۔ حکمہ چہ دا پورہ کلیتہ قاعدہ دہ۔ چہ صنعت
دخیل صانع دکمال فن ترجمانی کوی۔ او فعل دخیل فاعل
پہ قدرت او صلاحیت دلالت کوی۔

قرآن پاك کین وائی: "الله پاك د زمکہ او آسمانونو
پول خیزو تہ ستاسود پارہ مسفر کری دی۔ رحضرت ابن
عباس دے آیت تفسیر دا سے فرمائیے دے چہ: "د
کاسنا تو ہر خیز د اسمائے الہی نہ یو اسم دے۔ او دھر
خیز نوم د الله پاك دغہ نہ خہ اسم علامت دے۔ حتی
چہ اے انسانہ! تہ خیلہ ہم بذات خود ہیجہ نہ لے،
مگر دھفہ د اسم، صفت او فعل یو عکس لے۔ دھفہ
قدرت سرور پتا اور ہفہ حکمت سرور خرگندے۔ الله
تعالی کاسنا تو کین خیل صفات ظاہر کرے دی او خیل
ذات لے پتا کرے دے۔ سرور دے چہ ذات علمت

کین او صفت کے فعل کین ظاہر کر کے دے۔ او خپل علم کے ارادے سرے، اور ارادے کے حرکت اور اتنا اور سرے بنکار کر کے دے۔ اور اللہ پاک خپل امور غیب کین باطن او خپل قدرت اور حکمت کین ظاہر دے۔ سرے دے دے چہ د کاشا تو بول اشیا و ہنہ د صنعت اور قدرت ترجمہ کوئی! خوب وجود دے ہیڑے د ہنہ پہ مثل نشہ۔ ہنہ مالوم الغیب، سبب اور بصیر، د زمان و مکان د حد و دورہ بالانز او ہمیشہ ژوندے اوباقی دے۔

دے کین شک نشہ۔ چہ د حضرت ابن عباس اذقہ کلام د اسرار معرفت نہ معبور دے۔ او د ہنہ نکات اومعنی ہم دولے ہیڑے نہ خرگند پیری، چہ ہنہ ژوندے اور پیا قلب لری۔ او حکمت او معرفت کین د حضرت ابن عباس دا درجہ پہ دے پنا وے، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د ہنوی پہ حق کین دادعا فرمایک وے، چہ یا اللہ! دگہ تہ دین کین حکمت او پوہہ ورکے۔ او دا آیتونود معنوعلم لدنی کے نصیب کرے۔ اللہ پاک پوہونہ ہم د کتاب اللہ پہ اسرار و پوہید و برکات کیر دی۔ او پورج د محشر دے موزن د ہنوی دہلے تہ کیری۔ آمین

مقالہ (۷۵) د تصوف بنا پہ اوتخصلتونود
ر؛ تا تہ دا وصیت کوم، چہ د اللہ پاک نہ ویرا اوکری دہنہ فرما نورد اری او د ظاہر شریعت یا بندی کو خپلہ

سینہ د شرک اوفسق د رنگ نہ پاکہ کرے۔ د خپل تہ یچ اوسہ، او سخا اختیار کرے۔ د خلق حقوق پہ ہیڑو چہ مہ عصب کوہ۔ خوش اخلاقی اختیار کرے۔ او خپل تندگی پرانستے اور ونر سائے۔ د خرچ کو لو جائز او مباح خیرت خرچ کوہ۔ د خدا کے مخلوق تہ ضرر مہ رسوہ۔ پد فقر او برفقت کین چہ کوم مصیبتونہ در پین شی، نو پدھے صبر کوہ۔ اویقین او خلوص سرے د اللہ پاک نہ مدد غوازی۔ د اویاء اللہ او مشائخو عزت کوہ، مسلمان رور سرے بنہ سلوک سائے، او یہ دیانت دارئی ورسوہ چلیوے۔ د مشرانو آدب کوہ۔ او کشرانو تہ د نیکو کارونو نصیحت کوہ۔ دغم کچلو او خوارانو حاجت روائی کوہ۔ د خوراک خبناک خیزونہ مان سرے مہ ذخیرہ کوہ۔ دے سرے خلق خدا تہ تکلیف رسی۔ کوم خلق چہ فاسقان دی او د اویاء اللہ عزت نہ کوی۔ د ہنوی مصعب ترک کرے۔ او دینی او دنیاوی امور و کین د بندگان خدا مدد کوہ۔ د فقر حقیقت د اوسے چہ تہ د خپلو ہم جنسوتیا اونگہ کرے، او خپل ضرورت صرف د اللہ پاک پہ حضور کین پیش کرے۔ او غنادادہ چہ د ارشاد نبوی ص؛ تا تہ عنای نفس حاصل شی او تہ مخلوقا توتہ د رجوع کو پد خائے یوزب خپل قاضی الحاجات اوکریے۔ او یاد سائے چہ تصوف محض پد قیل و قال او بحث مباحثونہ حاصل پیری۔

بلکہ دلذتونو اوشھوتونو پریئود او ذکر اللہی سرے پہ وابستہ کیدو بیا موندے شی اوقیر سرے د صحبت او محبت اختیار و لو اصول دادی چہ ہنہ سرے د محبت نہ علمی مسائل مہ چیمو، حکمہ چہ ابتدا کین دے سرے نفرت پیدا کیری۔ بلکہ شی او محبت سرے د ہنہ پوہونہ د ذکر او معرفت خیرے کوہ، وے چہ دے خیزونو سرے ہنہ طبعاً بلد دے۔

یاد سائے چہ د تصوف بنا پہ دے اوتخصلتونود۔ خوک چہ د اخصلتونہ نہ لری، ہنہ صوفی نہ دے۔

- (۱) د حضرت ابراہیم علیہ السلام پہ شان سخا۔
- (۲) د حضرت اسحاق علیہ السلام پہ شان رضا پہ قضا۔
- (۳) د حضرت ایوب علیہ السلام پہ شان صبر۔
- (۴) د حضرت زکریا علیہ السلام پہ شان مناجات۔
- (۵) د حضرت یحییٰ علیہ السلام پہ شان ذکر او وجد۔
- (۶) د حضرت موسیٰ علیہ السلام پہ شان ساد و جامہ۔
- (۷) د حضرت عیسیٰ علیہ السلام پہ شان سیر فی الارض۔
- (۸) د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ شان فقر او توکل۔

پہ دے قولوا انبیا و علیہم السلام و د خدا کے تعالیٰ

رحمتونہ وی، او خپونو سلامونہ۔ د تصوف د بنیادی اصولو خپلو د پارہ ددھے اوتخصلتونو پیری بے کہ ضروری دے۔

مقالہ (۷۶) مسلمان تہ یوخو وصیتونہ
زہ تا تہ د پوہونو وصیت کوم، او پدھے پد اخلاقی سرے عمل اوکریے او ہنہ دا چہ امیرانو سرے پوختے کیرے۔ د ہنوی سرے د خود دارئی نہ کارا خلد۔ او چہ فقیرانو سرے پوختے کیرے د ہنوی سرے تواضع او عاجزی اختیار وے۔ پد عمل کین خلوص بین اکول پہ تا لازم دی او خلوص دادے چہ پہ تولو ذکر و نوا عبادتو کین صرف اللہ تعالیٰ تہ توجہ لری۔ او مخلوق د خیلے توجہ مرکز مدد کوہ د خپلو مسلمانانو سرورونو حقوق پہ کچی توری مہ وھ۔ او د فقیرانو صحبت، آدب او احترام، او کریے او سخا و زہ اختیار کرے۔

د نفس امارہ د تابع دارئی نہ پریزا وکریے، چہ پہ معنوی ژوند مویشے۔ او خپل اخلاق بنہ سائے۔ حکمہ چہ دچا اخلاق بنہ وی۔ ہنہ اللہ پاک تہ زیات نزدیکی وی۔ او خپل باطن ماسوی اللہ تہ د مائل کیدونہ پوہو کرے، حکمہ چہ ہم د رحید او افضل الاعمال دے کوم خلق چہ شرک اوفسق کین اختہ وی۔ ہنوں تہ د حق تبلیغ کوہ۔ حکمہ چہ تبلیغ پہ ہر مسلمان فرض دے۔

ترشحوجہ درتہ کیدے شی، دربتنی فقیرا ولی اللہ خدمت کو، دخان نہ پہ کمزوری حملہ مہ کوہ، حکمہ چہ دا نامردی دہ۔ اودخان نہ پہ باندے ہم حملہ مہ کوہ حکمہ دا بد تہذیبی او بد خلقی دہ۔

ہمیشہ پہ ہر حال کیں د اللہ تعالیٰ ذکر کوہ، پہ دے چہ ذکر دہولو نیکو اوسعاد تو نوجر دہ۔ د اللہ پاک پہ عہد و پیمان پہ عہدیں طور احترام کوہ۔ حکمہ چہ راخیز مسلمان دہر قسم ضرر نہ محفوظ ساتی۔ پہ دے عقیدہ پوخ ایمان سانہ چہ ستا دہولو حرکے تو اوسکنا تو اوکفتا۔ او کردار بہ د اللہ پہ حضور کیں تہوس بیہی، نوگناہو نہ ویزارہ شہ، او پہ نیک کارو کیں مشغول شہ۔ خپل اعشاء د حرام اوممنوع خیزونہ بیج کرے اود اللہ پاک د برحق نبی اطاعت پہ خان لازم کرے۔ حکمہ چہ دروگ اطاعت دصراط مستقیم سامن دے، اواللہ پاک چہ ٹوک د ملک او حکومت واکد رکھے وی۔ دہنہ فرما نبرداری کوہ۔ اودہنہ حقوق ادا کوہ۔ او د خدا نے پہ نمک کیں دامن نہ پس فساد مہ پیدا کوہ۔ پہ مسلمانا نو دیکھی گمان کوہ۔ او ہنوی سرے دیک نیقی سلوک کوہ۔

خپلہ ثبہ دغیبت، تہمت او بدگوئی نہ اوساتہ، پہ خپل زریہ کیں ہنچر یو مسلمان رور تہ بد خواہی، کیند او عداوت مہ ساتہ۔ او پہ خپلو الفاظو یا حرکاتو دہیچر یو

مسلمان زریہ مہ ازاروہ۔ حلالہ روزی گنہ۔ اودا ہسل وعیال خدمت کوہ حکمہ چہ دا ہم عبادت دے۔ دشریت کوہے مسئلے چہ درتہ نہ وی معلومے۔ ہنہ دعائے دین نہ پوینتہ۔ اومحض پہ قیاس پیسہ مہ خہ۔ اللہ پاک سرور باطنی ربط اوتعلق ساتہ۔ اومخلوقاتو سرور د خدا فی تعلق پہ خیال پوخا نے کیرہ۔

ہر سحر دخیل خان اومال دجاندا دصدقہ وریوہ دغریبانو اوسکینا نومد کوہ۔ اودخیل ذکر اوعبادت پہ اوقا تو کیں دخیلو مرجوموا حقیقینواوقولوموسانوا مسلمانا نوہ پارہ دصغرت دما عوارہ۔ اوہر سحر اومانیا دخیلو مرد اوژوندو دیار دا دما ہم عوارہ۔ اَللّٰهُمَّ اغْنِنِيْ لِحَيَاتِيْ وَ مَيِّتَتِيْ وَ شَهِدَاتِيْ وَ غَايِبَتِيْ وَ صَغِيْرَتِيْ وَ كَبِيْرَتِيْ وَ ذِكْرَتِيْ وَ اَنْتَا اَللّٰهُمَّ مِنْ اَخْبِيْتِيْ مَسَا فَ اَحْسِبِيْ عَلَى الْاِسْلَامِ وَ مَنْ تَوَكَّلْتَهُ مَيِّتًا فَتَوَكَّلْ عَلَى الْاِيْمَانِ ط اود تلاوت قرآن او درود شریف پہ طفیل دہنوی دیارہ د خدا نے نہ بخشنہ عوارہ۔

اوہر سحر ماننام دا دما اوہ خلہ لولہ (۱) اَللّٰهُمَّ اجْنِبْنَا مِنَ النَّارِ (۲) اَعُوْذُ بِاللّٰهِ السَّمِيْعِ الْعَلِيْمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ (۳) هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ غَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ اَدَّ اِلٰهًا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدِيْسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُعْتَمِدُ الْعَزِيْزُ الْبِتَارُ الْمُنْتَهِي

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ هُوَ اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْبَارِيُّ الْمُبِيْتُ لَهٗ اَلْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى بِسْمِ اللّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (سورہ حشر)

اللہ پاک د مونیر قولولہ ذکر اوعبادت توفیق را کری اواللہ پاک د مونیر نہ راضی شی، مونیر ترے راضی یو۔ آمین۔

مقالہ (۷۷) خالق او مخلوق سرے خنکہ روش پیکار دے؟

د اللہ پاک پہ ذکر اوعبادت کیں دایسے اگکشہ چہ مخلوق ہدو موجود نہ ویسے۔ اومخلوق سرے دایسے روش اختیار کرے، چہ ستا نفس ہدو وی نہ۔ چہ تہ د مخلوق نہ سے تعلقہ شے۔ اواللہ تعالیٰ سرے کامل ربط پیدا کرے۔ نو تہ بہ حقیقی معنوں دہنہ قرب حاصل کرے۔ اوچہ تہ بغیر د نفس د پیروی نہ مخلوق سرے شے۔ نو تہ بہ عدل کرے او پہ حق اوصداقت بہ قائم شے۔ اودا روش بہ تا دہرقسم نقصان اوتباہن نہ محفوظ ساتی۔ اوچہ تہ خلوت اختیار کرے۔ نو د ذکر او فکر پہ برکت، پہ خپل حقیقی دوست د باطن پہ ستر کو اودینے اودہنہ تجلیات بہ مشاہد کرے د غلتہ بہ تاد نفس امارہ غلبہ نہ وی۔ اودہنہ پہ خائے بہ د اللہ پاک عشق تانہ حاصل وی دہنہ وخت بہ ستا چہل بہ علم اوستا لیرے والے پہ قرب بدل شی۔ اودعہ وخت

بہ ستا خاموشی وجد اوسروس وی۔ ستا گفتار بہ ذکر وی اوستا مستی بہ د اللہ تعالیٰ محبت وی۔

یاد ساتہ چہ دعبودیت پہ مقام کیں محویت حق لازمی خیز دے۔ اودلنہ چہ دچا توجہ گنہ و دہ دہ۔ نو ہنہ پہ شرک کیں اختہ دے۔ کہ تاخالق اختیار کرے وی، نو د مخلوق دا سے متابعت مہ کوہ۔ چہ رضائے الہی خلاف وی۔ کوم سری چہ د عشق الہی مزہ او خنکہ۔ نو ہنہ خپل اللہ او پیژند لو۔ چہ دا ارشاد یوسرگوارویہ نو د حضرت پیرانویر صاحب نے تپوس او کہ چہ بہ کوم سری صغرا غالبہ وی، نو ہنہ د خوب والی خوسند خنکہ اختلے شی؟ نو حضرت محبوب سبحانی عبد القادر جیلانی ؒ ورثہ اوفرما بیل چہ ہنہ د ترحیل و سہ ریاضت اومجاہدہ کوی۔ او پہ تکلف اوقصد د نفس د خواہشاتو نہ پریہز کوی۔ بیا بہ دہنہ ذوق درست شی، او ہنہ تہ بہ ذات اوصفات خداوندی عرفان حاصل شی۔

اے مومن! یاد ساتہ۔ چہ واردات قلبی اوقفل و شعور کیں تضاد اوتضاد دے۔ (یعنی خپلو کیں نے سرے رنگی اودا تضاد اوتضاد ہنہ وخت رفیع شی۔ چہ مومن د معرفت پہ مقام کیں د توحید الہی پہ نشہ کنب سرشار شی۔ بیا د ہنہ قلب د ماغ شی۔ او د ماغ قلب۔ او

دغه شان بیا دواړو کتب کامل یکا کت او هم (هنکی پیدایشی
 اے مؤمنه! مخلوق دخپل طبیعت نه سر او نا بود کول
 دا سے دی، نکه د انسانی طبیعت دملا نگو په طبیعت کبلی
 بد لیدل. او چه تہ دملا نگو دخصلتونو نه هم بالاتر
 شه. نوبیا ستا د - اَلشَّيْءُ بِرَبِّكَ كَمَا لَوْ اَبْلَى (زہ سلو
 رب نہ یم خہ؟ نواړوا خونو او وئیل چه بیشکه ئے) په
 عهد کبلی فنا کیدل د ائمی بقا بیا موندل دی. دغه وخت په
 ستا گفتار، اوستا ټول حرکات سکانات اذن (کھی سره
 وی. که تہ دے اوچت مقام خواهان ئے. نو په تادا
 خبره لازمی ده چه د نفس اماره نه کناره کش شه. او د
 الله پاک د امر و نهی فرمان بردار شه. بیا به تاتا نه دیوونک
 دمعرفت علم لکائی حاصل شی. ته به دهر خیر نه فانی
 شه. او حق تعالی سره به باقی شه.

هرکله چه ستا هستی حق تعالی سره باقی شی. نوستا
 هرڅه به دهنه درینا او خوشنودی د پاره وی (نه چه د
 خپله رضا او خوشنودی د پاره). که تہ د زهد، تقوی او
 معرفت، معنوی او باطنی فرق معلومول غواپه نو پوه شه.
 چه د زهد عمل دا سے دے نکه یوساعت او د تقوی
 عمل دلسه دے نکه دوه ساعت، او د حق تعالی معرفت
 دا سے دے، نکه یو د ائمی او ابدي عمل. (الله پاک ومو
 دخپل معرفت په ابدي عمل بنیاد کړی. آمین.

مقاله (۷۷) د اهل مجاهد کا لس خصلتونو
 د نفس د مجاهد کا کوونکو او عیاس کوونکو اهل طریقت
 خلقوس بیکه خصلتونو وی. چه په هغه هیئت مخزی عمل
 کونکی وی. هرکله چه هغوی د الله د حکم او دست نبوی
 په اتباع کبلی په دے خصلتو لوقا لم پاته شی، نو دمعرفت
 او روحانیت اوچته درجه بیا موی.

روجه خصلت دا دے. چه بند کا قصد یا سهوا په
 دروغه یا په ربتیا هرگز قسم نه خوری. او خان په قسم
 نه عادت وی. خواجه هغه قسم د الله په نوم وی. د هغه دکلام
 پاک په نوم، د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په نوم یا
 دیل چا په نوم. حکم چه خوک په قسم خور یو عادت شی
 نو د هغه په نزد قسم هیڅ عظمت یا اہمیت پاته
 نشی. او هغه دانسته یا نادانسته د هغه خلاف ورزی
 کوی. د دے نه علاوه د خدا ئے تعالی په قہر او غضب
 کبلی هم راشی. خو کله چه انسان خان د قسم نه خور یو
 عادت کړی. او د سخت ضرورت په وخت کبلی هم
 قسم اونہ خوری، نو الله تعالی په هغه خپل انوار
 او برکات نازل کړی چه په هغه دهنه په ظاہری
 او باطنی نعمتو نو کبلی اصفافه کبیری او دهنه درجات
 پدے اوچت بیری. په خلق کبلی ئے تعریف او توصیف
 (صفت) شروع شی. او خلق ئے خان د پاره یو بیکه

نمونہ گنوی. او بیروی ئے کوی. او خوک ئے چه ویی. د
 هغه نه مضروب او هیبت زده کبیری.

دویم خصلت دا دے چه بند کا ارادت یا توقه تعالی
 کبلی هم د دروغ وئیلو نه پرہیز او کړی. په دے چه
 دروغ انسان بربیدونک کوی. او د هغه قلب او دماغ زنگ
 آوړ کوی. او د دے سره خلق خدا کبلی دهنه آثر او امتیاز
 وړک شی. د دے نه علاوه کوم سرے چه دخلقو مخکین
 دروغ وائی، هغه په الله پاک هم د دروغ وئیلو نه گریز
 نه کوی. د دے برعکس که دے خپله ژبه په ربتیا وینا
 عادت کړی. نو الله پاک به د ئے ته شرح صدر عطا کړی.
 او د هغه سینہ به د علوم و معارف اسلامیه د سپار
 پرائزی، هرکله چه دے د نورو نه دروغ اوری نو پخپله
 ژبه او عمل به هغوی ته درشتیا وئیلو تبلیغ کوی. او د
 دروغ وئیلو د دروغو د عادت رفع کولو د پاره به دعا کوی
 غرض دا چه دروغ دکمزورے عقیدے او د فاسق او فاجر
 خلقو روش دے. او ربتیا او حق کوی د ایمان دارو، اولیاء
 صلحاء او صدیقینو دستور عمل دے.

دریم خصلت دا دے، چه هرکله بند کا سره عهدو
 پیمان او کړی. نو دخپله وعدے هرگز خلاف ورزی نه
 کوی. په قرآن او حدیث کبلی د وعدے د پابندی دیر
 تاکید راغله دے. او دا د ایمان یو لومے علامت کبلی

شی. الله پاک فرمائی ۱۰ مسلمانانو! تاسو دخپلو عهدو
 تعهیل کوی. حکم چه تاسو نه به ستا سو د وعدو باز پرس
 کبیری. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی دی ۱۰ کوم
 سرے چه دخپله وعدے پابندی نه کوی، هغه کبلی هېڅ
 ایمان نشته. نو یاد ساته چه چا سره د وعدے کولو او د
 هغه د ماتولو نه دا خبره زیاته بهتره ده، چه هېڅ و عهد
 وړ، سره اونہ کړے. د دلسه وعدے کولو نه، چه د هغه
 تعهیل اونہ شی، یا د تعهیل نیت پکبلی نه وی، د هغه نه
 کول مبارک او دخلاصی باعث دی. په دے چه د وعدے
 خلاف ورزی هم د دروغو یو بدترین قسم دے. او د
 قوت ارادی او د حسن سلوک او خوش معاملگی برپادی
 دلا او خلق خدا کبلی بد عهدی کونکے سرے هېڅکله عزت
 نشی موندے. او کوم سرے چه صداقت او ذمه دارئ
 سره دخپل عهد و پیمان پابندی کوی. هغه هیڅه او هر
 ځائے دخلقو په نظر کبلی وړی. په وړی زبات عزت او اعتماد
 حاصلوی. الله پاک هم دے محبوب ساتی. او دنیا او عقبی
 کبلی هم دے ترقی او کامرانی حاصلوی.

څلورم خصلت دا دے. چه انسان په چا بنی آدم یا څه
 خیر لعنت اونہ کړی. حکم چه د لعنت کولو حق صرف الله
 پاک ته حاصل دے او د هغه د عالم الغیب کید و په لحاظ سره
 هغه ښه پوهیږی، چه کوم سرے یا څیز د لعنت کولو قابل

دے، اود معنوب او معضوب کین، مستحق دے، نولعت
نہ کول، او مخلوق خدا تہ ضرر نہ رسول دا ولیاء اللہ، ابرہ
اوسد یقینوسف دے، اوپہ دے وجہ ددوی داساع کوکو
ہم یہ دنیا اومقیب کین اوچتے درجے دی، اوانتہ تعالیٰ د
ہغوی ایمان بحافظ وی، نومن لہ پکاری چہ خائے پہ
خائے لعنت کولو سوسہ د اللہ پاک علم اوفعل کین دخل
وس نہ کریں، اوپہ نور خلق و لعنت پہ خائے دخل
سیرت او عمل اصلاح اوکری.

پنجم خصلت دادے چہ مسلمان دیارہ دین ددعا
کولونہ پریہیز اوکری، کہہ پہ دہ دیوجانب نہ خہ زیات
اوظلم شوسے وی، نودھے دیارہ د دین ددعا پہ خائے
دھداپت ددعا اوکری، اود صبر او تحمل نہ وکار داخل
دا خصلت د سوسہ درجے پورتہ کوی، اوھرکہ چہ بندہ
پہ دے صفت خائستہ شی، نوهفہ کین دسیرت پختگی
پیدا شی، اوپہ مخلوق کین دھفہ دیارہ د محبت اومقبولیت
جد بات پیدا شی، اود مؤمنانو پہ زہون کین عزت اومقام
بیاموسی، کلام اللہ کین د دین ددعا جوازہم موجود دے، او
انبیاء چہ کلمہ بعض قومونہ یا افراد یقینی طور سوسہ د دین
دعا مستحق بیاموندی دی، نودھغوی دیارہ لے پختگی
موقعو بد ددعا گائے کرے دی، خوکلہ چہ یوسسے بد دعا
ہم کوی، نو کونہ دیبائن مطابق روچے ہنہ لہ دھرا لحاظ

اودر حیشینہ نہ دایقین او اطمینان و رکول پکاری اچہ
دین د عیبی دیارہ یوسسے واقعی مستحق دے اوکہ نہ،
شیرم خصلت دادے، چہ پہ مؤمنانو اواہل قبلہ
کین و پہ ہیچ یوسری پہ یقین او وثوق سوسہ دکافر،
مشک باسائق حکم نہ لکوی، تیغچہ بیخ و اوضعتیوت
بیانہ موسی، پہ چا دکفر حکم کول دیر یونازک اود ذمہ داری
فعل دے، اوبیر سوچ او فکر اوتحقیق نہ دایسے کول نہ وی
پکار، ددے برخلاف پہ چا دکفر حکم نہ کول پہ علم الہی
کین دخل و رکول نہ پچ کیدل دی، او سنت نبوی اتباع
دے، د مؤمن دیارہ بنہ طریقہ دادا، چہ احتیاط اوکری،
دا خصلت د اللہ پاک رحمت اورضامندی تہ دیر قریب
دے، پہ بل مسلمان دکفر د فتویٰ کولو پہ خائے و سوسہ
دخل ایمان حفاظت اوکری چہ دخدا لے تعالیٰ د
غضب نہ پہ امن شی.

اوم خصلت دادے چہ انسان دیکناہ اومعصیت
کین دحرامو اونا جائزہ خیز و نودکتانوںہ یا ہفے تہ دین
کین و نہ پریہیز اوکری اوخپل اعشاء د اللہ پاک د ممنوع
کرے شوی خیز و نونہ پچ اوساق، دا د احکام الہی احترام
دے، چہ دھفہ دیارہ اللہ پاک خیل بتد تہ پہ دنیا او
عقبی کین عزت اوسرفرازی عطا کوی،
اسم خصلت دادے، چہ مخلوقا تو کین پہ ہیچا دے

خواہ ہفہ مشروی، یا کشر، خپل ناجائزہ بوج نہ اچوی،
اوپہ ہفہ و ظلم زیاتی نہ کوی، دا خصلت د دیند اروز دکور
اوعابد او مخلوق عزت دے، اود دے پہ تعبیل سوسہ ہفہ
پہ مؤثرہ طریقہ دامر بال معروف اونی عن السنکوقوت
بیاموسی، ہرکلمہ چہ د مؤمن دا روش وی چہ ہفہ د
خپل حاجات اود ضرور، یا نود پارہ د اللہ پاک نہ علاوہ نور
مخلوقات تہ توجہ نہ کوی اونہ دھغوی پہ صدقا تو نظر
غور کوی، نوانتہ پاک ہفہ د توکل اواستغنا پے مٹلہ
صفا نو بنا د کوی، دا خصلت د توحید اواخلاص دا چہ
درجے بیاموندی د پارہ د تونوںہ اہم اوفائدہ مند صفت
دے.

نہم خصلت دادے، چہ مسلمان دحرص اوھوس پہ
دام کین کیر نہ شی، د اللہ پاک پہ ورکریے شوی نعمتونو
شکر اوباسی او مخلوقات د خیلو حاجاتو مرجع اونہ
گر کوی، دا د توکل روح دے، اود اعتماد علی اللہ اصول
اوداد ہفے برکزییہ بندکان حق تعالیٰ او اولیاء اللہ د
علاماتو نہ دے، چہ ہغوی مخلوقا تو سوسہ ربط قطع کہہ او
اللہ پاک سوسہ لے خپل روحانی اومعوی تعلق محکم کہہ،
اودنیا اوعقبی کین ورتہ سعادت اواخلاصی حاصل شو،
لسم خصلت دادے، چہ تواضع اختیار کوی، اوچیز
او انکساری خپل شعار جوہر کوی، تواضع سوسہ مسلمان

درجہ پور تہ کیری، اود خالق او مخلوق پہ نزد ہفہ د
عزت او وقار خاوند شی، دھفہ پہ ددعا اوسناجا تو کین
دا آثر پیدا شی، چہ ہفہ د دنیا او آخرت دکوم خیز ارادہ
اوکری، اللہ تعالیٰ ہفہ پورہ کوی، دا خصلت د توبل عبادت
اصل دے، اود ایمان او اخلاق قول نیچکے صفتونہ ددے
نہ پیدا کیری، دے خصلت سوسہ مؤمن د ہفہ اولیاء اللہ
سیرت بیاموسی، چہ راحت یا تکلیف او خوشحالی یا غم
ہر حالت کین د اللہ تعالیٰ نہ راضی وی، اوہم دا خصلت
پہ حقیقت کین کمال تقوی دے، اود تواضع تشریف دا
دے چہ انسان ہیچو ک سبک اودانی اونہ کتری، اوچا
سوسہ چہ پوچائے شی، نوداے و اوکتری، چہ ممکنہ
دے، علم الہی کین داسوسہ درجہ اوصفا تو کین خاناہ
زیات وی، نوکہ ہفہ ددہ نہ ورکوتے ہم وی، نوبو
و شی، چہ ہفہ بہ د اللہ پاک دومرہ نافرمانی نہ وک
کری، خومرہ چہ ما کرے دے، اوپہ دے وجہ ہفہ خمانہ
بہتر دے، اوکہ ہفہ ددہ نہ لوئے وی، نوداے و اوکتری
چہ ہفہ خمانہ تکبیر عبادت شروع کرے دے، اوخما
نہ زیاتے نیکی لے کرے دی، پہ دے وجہ ہفہ خمانہ
بانڈ دے، اوکہ ہفہ عالم وی نوبو و شی، چہ ہفہ
تہ ہفہ نعمت اوفضیلت ورکریے شوسے دے، چہ ہفہ
تہ خمار سائی نشتہ، ہفہ خوہنہ خہ زدہ کیری اومعلوم

کری دی، چہ خُدا دطاعت نہ پھر دی۔ بدداجہ ہفتہ علم پر کالی پناشتہ دے، اور ہفتے پہ وجہ دخیلے عقیدے او عمل داصلاح فائدہ ترے ہم اخیلے۔ نو دہفتہ فضیلت او برتری پہ ما ثابتہ دے۔ او کہ ہفتہ جاہل وی، نو دے او دوائی چہ ہفتہ ہر غمورہ د اللہ پاک نافرمانی کرے دے، ہفتہ کے دے علم ہی پہ وجہ کرے دے۔ پہ دے جہت پہ مادہ ہفتہ برتری ظاہرہ دے۔ او کہ کافری، نو دے او دوائی، چہ زک نہ پوہیریم۔ کیدے شی چہ ہفتہ مسلمان شی او اللہ تعالیٰ دخیل فضل اونسرت پہ وجہ ہفتہ نہ حق لارہ اونبائی۔ او بیاد ہفتہ خاتمہ پہ اسلام او ایمان اوشی، نو مالہ دہفتہ سپکاوے نہ دے پکاس۔

نو توضیح د دیرو بشکلو صفو نوجریہ دے۔ او پہ دے انسانی طبیعت کین دکتور فریہ خاکے خلق خدا سہ دہمدردی، محبت او شفقت جدبات پیدا کیری۔ دے نہ علاوہ چہ سہے متواضع شی، نو اللہ پاک کے دتس د آفات نہ محفوظ ساتی۔ او دخلقویہ زبرون کین دہفتہ د پارہ عزت پیدا کیری۔ او پہ خیلو مقبول او محبوب بنکانو کین کے شمار کیری۔

حدیث شریف دے: "تواضع دعبادت مغز دے دتقتانہ او راست باز دخلقویہ دے کیری۔ بل ہفتہ

دے نہ افضل نہ دے پہ برکت دمؤمن ژبہ دتوا تو او زبہ آزار و نکو خیر و نہ محفوظ وی۔ او ہفتہ پہ ظاہرہ او باطن کین یکساں وی۔ ہفتہ نہ خیلہ دچاہت کوی نہ دبل چانہ دچاہت اور بدل خواہی، حکمہ چہ قرآن او حدیث کین دغیبت دیرمذمت رانگے دے۔

اللہ پاک د موبن او تاسوقول دتواضع پہ بشکل صفت بنا د کیری۔ آمین۔

مقالہ (۷۹) دحضرت پیرانویہ مرض الموت او وصیت

پہ مرض الموت کین شیخ عبد الوہاب صاحب دخیل پلا دحضرت پیرانویہ رحمتہ اللہ علیہ پہ خدمت کین مرض او کہ چہ ماتہ داعے وصیت او فرمایا، چہ زکہ پرے تاسو نہ پس عمل کوم۔ نو حضرت "ورتر ارشاد او فرمایا: "پہ تا لازم دی، چہ ہمیشہ د اللہ تعالیٰ نہ ویرہ کوے۔ او دہفتہ پہ مخلوقا تو کین دھیچانہ خوف اونہ کرے۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیچا سرہ خیل امیدونہ او حاجات مہ وابستہ کوے۔ خیل قول کارونہ اللہ تعالیٰ نہ او سپارہ۔ او اللہ پاک نہ سوا پہ ہیچا تکیہ مہ کولا حکمہ چہ دانگ دے۔ او د اللہ پاک دذات او صفاتو متعلق پہ کلکہ توجہ اختیار کیرے، چہ دباری تعالیٰ پہ توحید دتولو اجما دے۔

ہرکے چہ دمؤمن زبہ اللہ تعالیٰ سہ خیل تعلق درست او مضبوط کیری، نو عقیدے او عمل ہیچا یونہ صفت دہفتہ نہ خارج نہ وی۔ حضرت پیرانویہ صاحب او فرمایا: "زکہ بود اسے مغز ہم چہ ہفتہ پوست نہ لگا یائے خیل اولاد نہ خطاب او فرمایا: "تاسو خدا دخوانہ پہ دے شی۔ حکمہ چہ پہ ظاہرہ زکہ تاسو سہ ہم۔ او پہ باطن کین بل چاسوے۔ ستاسو نہ علاوہ نوزخلق ہم شتہ، چہ مالہ رانگے دی۔ ہفتوی لہ خاکے ورکری۔ او د ہفتوی ادب او کیری۔ دہفتوی دپارہ داخلے وسیع کیری۔ دے خاکے کین دخدائے تعالیٰ درجہ نوزول کیری۔ حضرت محبوب سبحانی "بہ دے دے حالت کین اکثر د: "وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ" او "اللہ پاک دحمونہ او ستا سو مغفرت نمیب کیری۔"

ارشاد او فرمایلو۔

دے دوران کین بہ بعض اوقات دوگی فرمایلو "زکہ د اللہ پاک نہ ماریوا مخلوقا تو کین دھیچانہ نہ ویرہ حتی چہ دملک الموت نہ ہم ویرہ نشتہ۔ اے ملک الموت! زکہ ستا دخالق او پرور دکار نہ ویریم، تانہ ہرگز ویریم۔" داے او فرمایلو اورج مبارک کے دا بدن نہ پیراز او کرلو۔ پہ دوگی د دخدائے تعالیٰ جنتوی وی او سلامونہ۔

دحضرت پیرانویہ صاحب "دخا مو حضرت عبد الرزاق" او حضرت موسیٰ صاحب "خیل دوا رہ لاسونہ دمسا فحی (جوہ تازہ) پہ طور او چنول او خورول۔ او "بہ کے دا ارشاد او فرمایلو: "وعلیم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔" توبہ کوئی۔ او خیل صفا کین داخل شی۔ زکہ اوس تاسو بلہ راکم۔" دے نہ پس پہ دوئی "د مراد کیفیت خورشو۔ او ذکر الہی کین اصل باللہ شو۔ رضی اللہ عنہم ورضوانہ۔ "إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ"

مقالہ (۸۰) دحضرت محبوب سبحانی بقیہ کلام

دباطنی تا اثرات او کشف او مشاہدے پہ لحاظ خا او ستاسو او دنور مخلوق پہ میخ کین دزکے او آسمان فرق دے۔ نو تاسو ما پہ بل سہی او بل پہ مامہ قیاس کوئی۔ یا ترے ددوئی خاکے عبد الرزاق صاحب دمرض کیفیت او پونستہ۔ نو ہفتہ کے او فرمایلو۔ "لحمانہ وھفوک درے تپوس نہ کوئی۔ حکمہ چہ زکہ د اللہ پاک دعلم مطابق دیو حال نہ بل تہ منتقل کیریم۔ دے وخت کین ہیچا برائتا یا فرشتہ حکم پہ مرض نہ پوہیری۔ د اللہ حکم سہ د اللہ علم نہ ساقط کیری۔ حکم بدلیری۔ لیکن دہفتہ علم نہ بدلیری۔ حکم منسوخ کیدے شی، مگر دہفتہ علم منسوخ کیدے نشی۔

اللہ پاک چہ کوم خیز غوازی، ہفتہ فنا کوی۔ او چہ

قصیدہ بردہ

مُصَنَّف د قصیدہ بردے د مصنف نوم شیخ شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بوسیری دے۔ شیخ شرف الدین صاحب پہ بومبئی وچ دشوال ششمہ ہجری (مطابق ۱۷۱۳ء) د ملک یمن پہ بوسیر نوے علاقہ کیں پیدا شوے وو۔ دودہ ڈرؤند حالات ویرنہ دی معلوم، خود مرگہ قہر معلومہ دہ چہ دے دخیل وختہ یو ہونیا خوش نویس، متبرع عالم اویولوئے بزماک وو۔ دودہ وفات متعلق ہم مختلف روایات دی۔ خود مقریری او ابن شاکر د تحقیق مطابق دے پہ ششمہ ہجری (مطابق ۱۷۱۹ء) کیں وفات شوے دے (پہ حوالہ دانسائیکلو پیڈیا ان اسلام جلد اول ص ۱۱۸) او پہ مصر کیں امام شافعی صاحب مزار سورہ نزدے دفن شوے دے۔ دہ پرے قصیدے لیکے دی۔ خوب ہفہ کیں چہ کوم شہرت قصیدہ بردے تہ حاصل دے۔ دیے قصیدے نہ دے نصیب شوے۔

وجہ تسمیہ د قصیدہ بردے اصل نوم "اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ" یا "الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بَدَأَ خَلْقَ الْبَرِيَّةِ" دے۔ پہ دیکیں قول دودہ شپتہ دیاسہ یوسل شعرونہ دی دے تہ قصیدہ بردہ حکمہ وائی، چہ کوم وختہ ددے ناظم یعنی لے قصیدہ ہفہ اشعار تہ وائی چہ یو شاعر دخیل ممدوح پہ صلتہ اومدح کیں بیان کرے وی۔

کوم خیر عواری، ہفہ قائم ساتی، ہفہ سرہ لوج محفوظ دے دہفہ دکار نو دہفہ نہخوک تپوس نشی کرے۔ او دہند یا نو نہ بہ دہفوی دہملو نو تپوس کرے شی۔ اوصاف الہی پہ بارے کیں چہ کوم خبر ونہ موز تہ پہ کلام الہی کیں رارسید لی دی۔ ہفہ ہم ہفہ شان پہ دنیا کیں ظہور دیا موی۔

حضرت کوئے عبد المجتہار صاحب ددوی نہ تپوس اوگہ، چہ سناسو بدن مبارک کیں کوم اندام دے وخت درد محسوسی۔ نو حضرت ورتہ اوفرمائیل عمّا قول اعضا دے وخت درد مند دی۔ لیکن الحمد للہ خمازہ درد مند نہ دے۔ دہفہ تعلق اللہ تعالیٰ سرہ بالکل درست دے۔ پہ مرین الموت کیں بہ حضرت فرمائیل۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ ہفہ پاک برقا و زندہ وخت دمرگ اوفنا نہ بے خوفہ دے۔ او پہ خیل قدرت کاملہ پہ تہ لوکا ساتو حاکم او غالب دے۔ تہول مخلوقات کے پہ مرگ مغلوب کری دی۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ او محمد صلی اللہ علیہ وسلم دہفہ رسول دے۔ زہ ہفہ کلمہ توحید و خدا کے تعالیٰ نہ مدد عوارم۔

حضرت کوئی موسیٰ صاحب فرمائی چہ دو قات کید و پہ وخت حضرت دے دے خلہ اوفرمائیل: "اللہ اللہ اللہ اللہ" اور وچ صدارت کے اد اذ انہ کہ۔

د ہفہ خطبات او مقالات دی، چہ حضرت محبوب سبحانی بہ دہفہ اد پہ جامع مسجد کیں خپلو عقیدت مند و اورید ونگو او خپلو مرید انو تہ ارشاد فرمائیلو۔ اللہ پاک د موز قول د حضرت د ذات پابرات او ددے خطبا کہ بہ برکت پہ باطنی اوروحانی اسرار و معمورہ کری او فلاح دارین مو د نصیب کری۔ او پہ ایمان او اسلام مو د ثابت قدم اوساتی۔ او پہ دے مقالاتو د عمل کولو او ددے د تبلیغ او اشاعت توفیق د را کری۔ آمین بجزمت سید المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و علی جمیع الانبیاء و الأولیاء
يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ط

کتاب فتوح الغیب ختم شو۔
الحمد لله

شیخ شرف الدین صاحب کوزن (فالج) او وہ - نوے پر
 ترے تنگ شو. ارادہ ہے وکلہ - چہ وقت صیدۃ بہ یہ صلح
 د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کیں اولیکی
 اور ہفتہ بہ وسیلہ بہ دیورس دکار نہ صحت او غواری - ہر کہہ
 چہ قصیدہ ہے تیاری کرے، نویت ہے او کہ، چہ محمد مصطفیٰ
 صلی اللہ علیہ وسلم بہ زیارت مشرف شی - او قصیدہ ہلتہ
 اور سوی - ناگہانہ د شیے کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ خوب
 کیں اولیدلو - خپل حال ہے ورتہ عرض کہہ - نو نبی اکرم صلی
 اللہ علیہ وسلم پرے لاس مبارک رانیکل - او بخادیر کے پرے د
 پاس خورکہ - او ورتہ ہے او فرمایا، چہ خک پاسہ چور پور
 چہ صحن مید ارشود نو حکم چور او تندرست وو - قصیدہ
 نہ قصیدہ بردہ خکہ وائی چہ مرض بہ حالت کیں بہ
 شیخ صاحب، حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د شفا
 خاد رخور کرے وو - دوسے وجہ نہ دا قصیدہ بہ قصیدہ بردہ
 مشہورہ شوہ وائی چہ صبا سحر شیخ شرف الدین د کورنہ
 اورت نو بہ دروازہ کیں ورتہ بوقر ولان فو - ہفتہ ورتہ
 عرض او کہ چہ کہہ قصیدہ تا سو د رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم بہ صفت کیں چورہ کرے دہ - ہفتہ ماتہ عنایت کریں
 بہ دے وجہ بہ خلق کیں د دے قصیدے نوم خورشو چہ
 دمکک الظاہر وزیر بھاء الدین نہ دا خیرہ اوریدہ نو
 ہفتہ دا قصیدہ بہ سرو زر اولیکہ - دادب دیارہ ورتہ

سرتورس سر اوریدہ - دا کے واوریدہ - او قول عمر کے دے
 د برکات عظیمہ نہ فیض حاصلوو - یہ تولد اسلامی دنیا
 کیں دا قصیدہ دیورہ مقبولہ دہ - ددے ویرے شرے لیکے
 شوے دی - او مختار شاعرانو پرے شعرونہ ویشی دی - ددے
 نہ د تبرک حاصلوو دیارہ بہ شمارہ قیسے مشہورہ دی -
 د قصیدہ بردہ نہ شعر بہ مصرکین بہ مصطفیٰ الباقی
 صطیح کیں بہ دے شعر کیں چاپ شوے دہ - او دا سلامہ کالج
 پینور (پینور یونیورسٹی) بہ علوم شرقیہ لائبریری کیں نو
 خود غہ چاپ شوے شیخ د علامہ لاندے نہ ہم موجود
 دی - پینتو آکیدی چہ د ناہ شیخ او کتا یونیورسٹی د
 قصیدہ بردے خوقامی او بیگنے شیخ دلتہ ہم موجود دی -
 د قصیدہ بردے د فضیلت
فضیلت او خصوصیت او خصوصیت بہ حقل کتابونو
 دیرشہ راوی - بلکہ مشائخو دھر پو شعر جدا جدا تاثیر
 بنو دے دے تکہ د مثال بہ طور چہ عاملان د قصیدہ
 بردے دا شعر ہے
 هُوَ الْوَجِيهُ الَّذِي تَرَى شِعَاعَهُ
 لِكُلِّ هَدَلٍ مِنَ الْاَهْوَالِ مُنْتَجِمٌ
 د ہر مراد دیارہ آکسیر گزی خود دے ویرے نہ چہ د
 ہر پو شعر تفصیل لہ د بیگنے پکار دے مونہ د اختصار
 نہ کار اخلو -

قصیدہ بردہ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَخْتَارَ لَنَا مُحَمَّدًا
 ۱- مَدْرَةَ الْمَسْئَلَةِ عَلٰی الْخُتَابِ فِي الْقَدَمِ
 اَنْ كُنَّا كَمَا جِئْنَا مِنْ سَلَمٍ
 ۲- مَرْجَحًا دَمًا جَزِيًّا مِنْ مَقَلَةٍ بِدَمِ
 اَمْ حَبَّتِ الزُّبُرُ مِنْ تَلْمَازٍ كَالْمَسْمُومِ
 ۳- وَاَوْ مَسَّ الْبُرْقُ فِي الْكَلْبِ اَوْ فِي الْكَلْبِ
 فَمَا لِيْ بِكَ اِنْ كُنْتَ اَلْمَعْنَا هَمَّامًا
 ۴- وَاَمَّا لِقَابُكَ اِنْ كُنْتَ اسْتَقْبَلْتَهُمْ
 اَيَسُّبُّ الْقَسْبُ اَنْ اَلْحُبُّ مُسْتَكْبِمٌ
 ۵- مَا بَيْنَ مُسْتَحْمٍ مَسْمُومٍ وَمُسْطَرْمٍ
 لَوْ لَا اَلْهَوَايُ لَمْ تَوَقِّ دَمًا عَلٰی طَلِيٍّ
 ۶- وَلَا اَوْقَدْتَ لِقَابِي الْاَسَابِيْءَ وَالْعَسَمَ
 فَكَيْفَ تُنْكِرُ حُبًّا بَيْنَكَ مَا سَهَمْتِ
 ۷- بِه عَائِيكَ عَدُوًّا لِمَا دَمَّحَ وَالسَّقَمَ
 وَاَتَيْتَ الْوَجْدَ حَكِيْمِي عَسِيْرِي وَحَسَنِي
 ۸- وَمَثَلِ الْبِقَارِ عَلٰی مَدَائِكَ وَالْعَسَمَ
 نَعَسَ سَلَى طَيْفٌ مِّنْ اَهْوَايُ فَاَرَقَّنِي
 ۹- وَالْحُبُّ يَغْتَرُّمُ الْاَسَدَ اَمِنْ يَأْتِي لَسَمَ

۱- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۲- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۳- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۴- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۵- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۶- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۷- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۸- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
 ۹- چہ نام دیورہ دے دیکہ او معنی بہ سبب کیں -

مظلوم پینتو ترجمہ
 (لہ عبدالقادر خان خٹک)
 ثنا د الله ياك چه بيدا كروه عدم
 ۱- بيا درو پ بيقبر چه دے مختار د كل قدح
 زه پوهيم زنه دريا د كره بيا ياران د كس
 ۲- چه مردم له دوو سترگو او بيهي ورسو دم
 بادديار د كوشه خاور به خوش شيم درلوه راوي
 ۳- با پ غره ديا وله لوريه بريننا شوله په تو ريم
 دا د سترگو حال د خه د چه او بيه نه او چيري
 ۴- بل د صبر هوش له دله دروي و له دم پر هر
 د آكان له زنه او با سه چه راز د بيض بيا كره
 ۵- يورسه او بيه دي روا نه بل د زره د سه مضطر
 نه به تا ديار د خنبر په ليده د ژبا خرياد كره
 ۶- نه به خوب له تانه تل په ياد ديان بود عسل
 هيڅ انكار د بيض مه كره دوه گواهان د بانه
 ۷- د دياره ستا پرخ گواه دي يوه او بيه نيل نسيم
 اوس په تا با ندسه اثبات دخيل مين د بيض اوشه
 ۸- خچ و زير كچه زير كل د سه تن و اوج شه په پريشم
 هم ديار د سترگو خيال م پور و خوب له د دواو سترگو
 ۹- د تمام جهان لذت له سوي وري د عشق اكم
 له علم - معنی نيزه
 ۱- سقم، ناروغتيا، بيماري

۱۰ يَا لَيْلِي فِي الْهَوَى الْمُدْرِيَةِ مَعْدِيَّة
 ۱۱ مَيْتِي اِيَّتِيكَ وَكَذَلِكَ اَنْصَفْتَ كَمْ تَلْمِ
 ۱۲ عَذَابُكَ خَالِي لَا يَسْرِي بِمُسْتَحْتَبِي
 ۱۳ عَنِ الْوُثَاقَةِ وَكَذَلِكَ اَنْصَفْتَ كَمْ تَلْمِ
 ۱۴ مَحْتَبِي اَلْبَصِيحُ لَكِنْ لَسْتُ اَسْمَعُهُ
 ۱۵ اِنَّ الْمَجِيْبَ عَنِ الْمُدَاَلِ فِي سَمْعِهِ
 ۱۶ اِنِّي السَّهْمُتُ نَسِيْمُ الْقَيْبِ فِي عَدَايِ
 ۱۷ وَالشَّيْبُ اَبْدُ فِي تَضَعِ عَيْنِ التَّهْمِ
 ۱۸ قَارِي اَتَارِي بِالْشُّوْرِ مَا تَعَطَّشُ
 ۱۹ مِنْ جَهْلِي مَا يَنْدِي الْقَيْبِ وَالْهَمِ
 ۲۰ وَلَا اَعْدَاكَ مِنَ الْفِعْلِ الْجَبِيْلِ قَدِي
 ۲۱ صَبِي اَلَمْ يَسْأَلِي عَنِ مَحْتَبِي
 ۲۲ لَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ اَنِّي مَا اَوْقُرُ
 ۲۳ كُنْتُ سِيْرًا مَبْدِي مِنْهُ بِالْكُنْ
 ۲۴ مَن لِي يَسْرُدُ جَمَاعَ مِنْ عَوَايِيهَا
 ۲۵ كَمَا يَسْرُدُ جَمَاعَ الْغَيْبِ بِالْحَجْمِ
 ۲۶ فَلَا تَدْرِي بِالْمَعَانِي كَسْرَ شَهْوِيهَا
 ۲۷ اِنَّ التَّلْطَامَ يَقْوِي شَهْوَةَ التَّهْمِ
 ۲۸ وَالنَّفْسَ كَالْقَلْبِ اِنْ تَهْلِيهِ نَيْبِي مَنِي
 ۲۹ حَيْبُ التَّلْطَامِ اِنْ كُنْتُ اَعْلَمُ بِتَلْمِي

له جہم - گوہر ہے - شہ قزم - شعری - کمزوری - کلمہ - وائے - قیرہ
 جہنم - یعنی رسول - کلمہ - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم

۱ عاشق شوے چہ نہ کے گم کرے پہ عاشقان
 ۲ ملامت مہمست کی وینہ ہرچہ وہاں نہ کے گرم
 ۳ محبت بہ زہ تر کومہ دیا رہی لوم ساتھ
 ۴ پہ نعرہ نعرہ ویا رغواںم ویرہ نہ کر کم لہ عالم
 ۵ نصیحت دنا صاحبان کو کہ نہ کہ پہ غور و اور سر
 ۶ چہ عاشق پہ عاشق کہیں لہ نامصوری اصم
 ۷ ما تہمت پہ عاشق کہیں ویرہی پہ نامع و کوی
 ۸ کدھر شو پہ بند ویلو پیمان نہ دی متوہم
 ۹ آثارہ نفس دے چہ مانتہ امر تل کہ بہ بدی
 ۱۰ زہ ددہ کہ بہ ویل کار کرم ویرہ نہ کر کم لہ ہم
 ۱۱ دحرمت لائق استازہ ہم پہ کورہ امیلہ شو
 ۱۲ ما لے ہیچہ اکرام اونہ کہہ کہہ کہہ اہل کرم
 ۱۳ کلام زدہ کچہ دہینو وینو حق پہ پخا لے نہ کر کم
 ۱۴ ما بہ تل پہ ویرہ نور لزل لہ خیلہ عمر سم
 ۱۵ خیا نفس یو سو کہیں آس دے ترکو کم پر پسی
 ۱۶ یو شہسوار ہے پیدا شوے چہ لے ساز کرے چہ
 ۱۷ پہ احسان غلام خیلہ نفس یوہم بد غلام دے
 ۱۸ پہ احسان سیرہ لاری دی دعیمان پہ لور کلام
 ۱۹ نفس پہ مثل دھلک دے دینو و عدوت اعلیٰ
 ۲۰ درضاع عدوت لے و رک شہ چہ لری شہ منظم

لہ جدا بیل - پر پکے

۲۰ قَاوِرُفْ هَوَا مَا وَمَا ذُو اَنْتَ تَوَلِيَّة
 ۲۱ اِنَّ الْهَوَى مَا تَوَلَّى يُضْمِرُ اَدَيْسِم
 ۲۲ وَتَاوِيهَا وَهِيَ فِي الْاَحْثَالِ سَائِيَّة
 ۲۳ وَاِنْ هِيَ اسْتَحْبَّتِ الْمَرْغَى فَذَلَيْسِم
 ۲۴ كَمْ حَسْبُكَ لَدَا لِيْمُوْرُ قَابِيْلَةَ
 ۲۵ مِنْ حَيْثُ كَمْ يَبْدُرُ اَنْ التَّمَّ فِي الدَّيْمِ
 ۲۶ وَاحْشِ الدَّ سَائِسَ مِنْ جُوْجِ وَمِنْ تَبِيْعِ
 ۲۷ قُرْبِ تَحْمَمَةِ شَرِّ وَتَنْ السَّخْمِ
 ۲۸ وَاسْتَفْرِجِ السَّمْعَ مِنْ عَيْنِ قَدَا مَلَكُ
 ۲۹ مِنْ الْمُحَارِبِ وَالسَّرْمُ حَيْثُ الْكَنْدِ
 ۳۰ وَخَالِيْبِ النَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ وَاعْيِيْمَا
 ۳۱ وَاِنْ هُمَا مَحْمَاكُ الْبَصِيْحِ قَا تَهْمِ
 ۳۲ وَكَذَلِكَ تَطِيْعُ مِنْهُمَا حَصْمًا وَلا حَكْمًا
 ۳۳ قَا اَنْتَ تَعْرِفُ كَيْدَ الْغَضْمِ وَالْحَكْمِ
 ۳۴ اسْتَعِيْزُ اللهُ مِنْ قَوْلِ يَدَا سَهْلِ
 ۳۵ لَعَدُ نَسِيْبِكَ يَمْ نَسَلُ لِيْذِي عُمِّ
 ۳۶ اَمْزَنُكَ الْغَيْْمُ لَكِنْ مَا اَسْمَرْتُ بِه
 ۳۷ وَ مَا شَقَقْتُكَ كَمَا قَوْلِي لَكَ اسْتَعْمِ
 ۳۸ وَ لا تَزِدْهُ قَبْلَ الْمُوْتِ تَاوِيْلَةَ
 ۳۹ وَ لَمْ اَصِلْ يَوْمِي قَدْرِيْنَ وَ لَسْتُ اَصْمِ

لہ جہم - گوہر ہے - شہ قزم - شعری - کمزوری - کلمہ - وائے - قیرہ
 جہنم - یعنی رسول - کلمہ - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم - جہم

۱ آرزوہمہ و رکوعہ دوا کہ چہ غالب دریا نہ نشی
 ۲ صورت نہ ہر کے خراب کہ چہ ڈش با نڈ حکم
 ۳ تدا نفس اور معور کہ دستا پہ رضا دروسی
 ۴ کہ لہ مرادہ ستا خلاف کہ نور پہ عدال کاسم
 ۵ نفس مہلک لذت بیگتہ وینکارا پہ سبہ صورت کہ
 ۶ لکہ و دگلوک غلام پہ لڈین طعام کہیں سم
 ۷ لا پہ لورہ کہیں مکروہ نہ تر مور ہالی دودہ ویرہ
 ۸ ترے خذو کہہ ہر شوے ریاست کہیں پہ ملام
 ۹ دغہ ستر کہ چہ و کے دی دو پر وگنا ہونو
 ۱۰ نوبہ و رکھے او بیہ کرہ لازم پہ شان ندم
 ۱۱ نفس شیطان خالی دشمن نہ پہ ویل لے فل مکروہ
 ۱۲ لہ جنتہ ہم دوی دوا پر دا ویسلے دے آدم
 ۱۳ اطاعت لے ہرگز نہ کرہ غلیبان کلا خلیبری
 ۱۴ ترا اڈ لے ورتا نہ ورتہ کنہہ دوارہ مار سوم
 ۱۵ ہر سبہ لچہ لے کردارہ دکفتار نتیجہ غواری
 ۱۶ ذفر نہ امیدواری کا پہ معنی لہ ذی عقم
 ۱۷ نصیحت بہ کجا پہ مشکل پہ تابا نہ لے اثر کا
 ۱۸ چہ زہ نہ نیمہ سم شوے تاتہ وائم اسقم
 ۱۹ ما تر مرگہ لادغلو ہیچ طاعت تو بہ او نہ کرہ
 ۲۰ لہ فرضو کہہ حق دے ادائہ شول ہفتہ دم

لہ غلام - دشمن - لہ سم - زہر

ظَلَمْتُ سَكَّةَ مِنْ أَخِي الْقَلْبَةَ إِلَى
 ۳۰ أَنْ اشْتَكَيْتُ قَدَّمَ مَاءُ الْقَمَرِ مِنْ دَرَمٍ
 ۳۱ وَشَدَّ مِنْ سَعْبِ أَحْسَاءَ ذِي وَطْوَى
 ۳۲ نَحْتِ الْجَارِ كَشْحًا مَرُوفَ الْأَكْمِ
 ۳۳ ذَرَاوَدَتْهُ الْجِبَالُ الشَّمَّ مِنْ ذَهَبٍ
 ۳۴ عَنْ نَفْسِهِ فَأَرَاهَا أَنْبَسًا سَكَمَ
 ۳۵ وَكَأَنَّهَا مُرْتَدَّةٌ فِيهَا مَسْمُورَةٌ
 ۳۶ لَأَنَّ الْمَسْرُورَةَ لَمْ تَكُنْ عَلَى الْوَسْمِ
 ۳۷ وَكَيْفَ تَكُنْ هُوَ لَمْ يَلِ الدُّنْيَا مَسْمُورَةٌ مِنْ
 ۳۸ لَوْلَا لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْمَدَامِ
 ۳۹ مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْكَبِينَ وَالسَّعْدَيْنِ
 ۴۰ وَالْعَرَيْنَيْنِ مِنْ مَسُوبٍ وَمِنْ عَمَمٍ
 ۴۱ سَيِّئًا الْأَمْرُ السَّاحِبُ فَكَلَا أَحَدٌ
 ۴۲ أَسْبَرَ فِي قَوْلٍ لَمْ يَشْفِ وَلَا تَمَمِ
 ۴۳ هُوَ الْعَيْبُ السَّيِّئُ كَرَجَلٍ شَقَاءَ عَمَمِ
 ۴۴ لَسَكَلْ هَذِلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَدِمِ
 ۴۵ دَمَائِي اللَّهُ فَا لَمْ تُسْمَعِي كُونَ بِمِ
 ۴۶ مُسْتَكْبِرَاتٍ يَحْبِلُ حَيْرٌ مُتَّصِمِ
 ۴۷ فَاتَى السَّيِّئِينَ فَا خَلَّى ذِي لَبِي
 ۴۸ وَتَرِيكَ الْكَوَا فِي عَلَيْهِ وَلَا كَوَا

۳۰ تا ۳۹ پر معصوم تجاوری نے لکھے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نو تجاوری نے لکھے۔

لہ ما پاتے شوست دھنہ چاہیہ پہلعت کین
 ۳۰ یہ ڈیر ڈیر ولایہ اوشو دنا زکوینو ورم
 ۳۱ خان کے موہنہ کہہ چکے اور یوہیہ ڈوہی
 ۳۲ تل بہ دہ ڈیرے لورے تول کانری پہ شکم
 ۳۳ لوئے لوئے غونہ ورشوہیہ نظرے پے ونہ کرو
 ۳۴ زرا ودہ نہ بنکاری لوہیشہ تر خاورو کم
 ۳۵ دحضرت زریہ بہ مہبوط وکد بہ ویر ضرورتہ
 ۳۶ ہیچہ یوضرومات لے لاتعدو علی العصم
 ۳۷ پہ دنیا کے خہ حاجت دے چہ زنیہ او افلاکونہ
 ۳۸ کہ دے نہ وے، پیدا شوے بہ شوک نہ لوک لعدم
 ۳۹ محمد رسول اللہ چہ دے ہوئے بادشاہ دے
 ۴۰ دسویہ دیبویہ دسویہ دسویہ دسویہ
 ۴۱ حوین ہسے رنگ نیہا دے امرکونہ نہی کرکے
 ۴۲ چہ ریشیہ تزدہ نہ ووخوک یہ لاویہ نعم
 ۴۳ بیگانہ بہ ہم لہ دہ نہ دتغیظ امیدواری کرکے
 ۴۴ نشتر غم ددہ دخیلو چہ کاوار لہ هول وغم
 ۴۵ ددہ دین حیل التین کہ عم اندوہ وھنہ نہ کا
 ۴۶ چہ دا حیل لے نیوے پہ لاسونردے حکم
 ۴۷ پہ صورت او پہ سیرت کین بہترین دے دنیا تو
 ۴۸ ہم کریم و ترہمہ وک لہ وارو وک اعلم

وَكَلَّمَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ مُلْتَمِسًا
 ۳۰ عَدْلًا وَمِنَ الْجَبْرِ أَدْرَسْنَا مِنَ الدِّيمِ
 ۳۱ وَدَا أَمْعُونَ لَدَيْهِ عِنْدَ حَرِّهِ
 ۳۲ مِنْ نَعْلَةِ الْعُلَمِ أَدْوِينَ شَلَقَ الْحَكَمِ
 ۳۳ فَهُوَ الَّذِي نَدَّ مَعْنَاهُ وَصَوْرَتُهُ
 ۳۴ لَكَ اضْطَلَفَا حَبِيبًا بَارِعًا الشَّمِ
 ۳۵ مُتْرَكًا عَنْ شَرِيكَ فِي مَحَاسِنِهِ
 ۳۶ فَجَوَّ هُوَ الْحَسَنُ فِيهِ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ
 ۳۷ دَعَى مَا أَدْعَاهُ التَّمَارِي فِي تَبِيهِمْ
 ۳۸ وَاحْكُمْ بِمَا شِئْتَ مَدْحًا فِيهِ وَاحْكُمِ
 ۳۹ فَالْتَبِ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرَفِ
 ۴۰ وَالْتَبِ إِلَى قَدْرِهِ مَا شِئْتَ مِنْ عِلْمِ
 ۴۱ فَارَى فَسَلَّ رَسُولُ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ
 ۴۲ حُدٌّ فَيُعَوِّبُ عَشَّةَ نَاطِقٍ بِقَمِ
 ۴۳ لَوْ نَأَسَبْتَ قَدْرَهُ إِنِّي أَنَا عِلْمًا
 ۴۴ أَخِي انْمُهْ جِبْنٌ بُدْعِي دَارِيں الرَّيْمِ
 ۴۵ لَمْ يَمْتَحِنَا بِمَا نَعَى الْعَمُولِ بِمِ
 ۴۶ جِرْمًا عَكَبْنَا فَلَمْ نَرْتَبْ وَلَمْ نَكُنْ
 ۴۷ أَعْنَى الْوَرْدِ فَهَمَّ مَعْنَاهُ فَيَسْ يَزِي
 ۴۸ لِلضَّرْبِ وَالْبُعْدِ مِنْهُ عَيْرٌ مُنْقَمِ

ہمکی وارہ نبیان لے لہ علومو مستغید وک
 ۳۰ ددہ علم لکہ بحر وو تر بحرہ ہم اعظم
 ۳۱ کہ ظہورے پہ ظاہر کین ترہ وارو آخرود
 ۳۲ خو پہ علم او حکمت کین ترہمہ وومستقدم
 ۳۳ ہم دے دے چہ کامل ووپہ معنی اوپہ ہوتو کین
 ۳۴ بیائے خود پہ دوستی کرکے لہ اولاد دے آدم
 ۳۵ دحضرت خوبی وک ڈیرک بل شریک ورسو کتو
 ۳۶ جوہر دحسن بناشت پہ دک کین ووفیر منقسم
 ۳۷ پہ ہر شان عہد ستاہ حد کے نشترہ دستا یین
 ۳۸ خوترساؤ غونداے مہ شہ خدا کے کھوئے وویہ
 ۳۹ پہ نسبت کرکے تہ ذات دیغیر تہ دشراف او برکتی
 ۴۰ ہم نسبت کے کرکے و قدرتہ ما ششت من عظم
 ۴۱ ودانا تہ لہ ادراک عاجزی عین ادراک دے
 ۴۲ ددہ فضل ہومرک نہ دے چہ ادائے کرکے یہ ہم
 ۴۳ کہ انظار دمعجزاتو کے موافق دمرتو دے
 ۴۴ خو چہ واخصتے نامہ شی برے ژ وک بشیرم
 ۴۵ پہ اندازہ پہ کے ہرچا تہ دعتل کرکے و تسخیر
 ۴۶ لوئے، ہلک کے فیض مویں لحدیثہ لاجوم
 ۴۷ حقیقت لے لہ خدا پہ نور ہیچا موند لے نہ دے
 ۴۸ دسہ کار کین نزد سے لرسہ سرہ دوار کرکے ہم

۳۰ تا ۳۹ پر برگ عاجز ویر کمزورے

فتوح ۲۸۷ الغیب

۵۰ کہے نمرچہ دے لہ لہ نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۵۱ کہے نزد سے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی توہم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ دہہ قدر بنکارنہ شو
 ۵۲ دقیامت پہ ورتج بہ وبتی احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۵۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء دہہ لہ نور
 ۵۴ ہر نبی د نور قطرہ وہ دہہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل دہیں ہرور، نور پہ مثل دہیں سوز
 ۵۵ چہ خیل نور سے را بنکارہ کہ دوزخ شید نور شورم
 خلق او خلق وود نہیں پہ خلافت کین افضل
 ۵۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وون کہے بدرینہ صوت
 ۵۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریضے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۵۸ خود دے پکین بادشاہ دے نور ہمد و ہمت
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۵۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدم
 چہ پہ خلود دے دے اول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

فتوح ۲۸۸ الغیب

۶۰ آبارت مؤیدہ عن طیب عنصیرہ
 ۶۱ یا طیب مبتدأ مسئم و محکم
 یومر قمرتس وینب الفریس انکسہ
 ۶۲ قد اشد ذفا محکول البؤس والتقم
 و نابت ایوان کسلی و هو مستدع
 ۶۳ کسلی آشتاب کسلی غیر ملتئم
 و التار عامدۃ الالاناس من استی
 ۶۴ علیو و التلمہ ساجی العین من سکام
 و ساء ساوۃ ان غاٹف تجوزتھا
 ۶۵ و رۃ و اردھا بالفیظ جین قلیو
 ۶۶ کات بالثار ما بالماہر منی کلل
 ۶۷ حرمنا و بالماہر ما بالثار جین صرم
 ۶۸ و اللہج کلہن و الالثار سا طلعہ
 ۶۹ و اللہج کلہن من معنی و من کلیم
 ۷۰ عموا و صغوا قرا علات البثار لکم
 ۷۱ تسع و بارقۃ الالثار لکم
 ۷۲ من نجد ما آخبر الالثار کا ہنہ
 ۷۳ یا و دینہم المعوج لکم یکم
 ۷۴ و بعد ما عابنوا فی الافق من شہ
 ۷۵ منتقمۃ و فو ما فی الالثار من صم

۱۔ ہمت ۲۔ جانے و احتشام۔ انتہا۔ احتشام۔ ۳۔ اہل فارس
 ۴۔ خوشامی علی عن۔

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ خرگندہ دیا کہ اصلہ وو حکمونہ بیغیر
 ۶۱ ہم پاک پہ استہ ا کین ہم وریاک پہ ہمت
 چہ فرس دتغرس سے دیتین پہ میدان رائے
 ۶۲ حکمہ رائے پہ فارسود نغم پہ خائے نغم
 چہ پہ فتح دجہان سے یوقدم پہ تکرکب
 ۶۳ ہلتہ کسرفہ دم شہ کسری پہ قصروض
 ہم سے اورد زرا کالوشولومرد ویرہ عمہ
 ۶۴ ہم سے ہسے دا ندوہہ دچیونہ لار شوزیم
 پہغم دوب دساوہ خلق شوچہ سیند شوہے وچ
 ۶۵ تشکان پہ بیوتہ راغلہ وچ شوہی زراہہ پڑغم
 گویا اورتہ پاک اللہ کربہ د او بوعطا صفت
 ۶۶ پہ دا شان سے کربہ او بو تہ ہم عطا اور ضرر
 کہے وحوش وو کٹپور وو کہ بیان وو کہ دیوان
 ۶۷ ہمہ واریہ خوش وقتی کربہ مبشر شو پہ مقصد
 کور کر وو کافران د بشارت سنہ پہ پروا
 ۶۸ اند ارد بوق وودوی تہ پہ نظر کین معتمد
 کا ہنا نو بجو میا نو خیل خیل قوم تہ کربہ عیان
 ۶۹ چہ حق دین پہ جہان را غلو باطل دین شو منعد
 ہم پہ ہفتہ شہر شوہ کربہ زلزہ پہ بختنا نو کین
 ۷۰ غم پہ نور و خاوس ویرہ پراتہ وو دارہ صم

۱۔ غم۔ بیوست
 ۲۔ د سوز و لطافت

فتوح ۲۹۰ الغیب

۴۰ حَتَّىٰ عَدَا عَنْ كَلْبِي أَوْحَىٰ مُنْهَرِكًا
 مِنَ السَّاطِئِينَ بَقَعُوا إِثْرَ مُنْهَرِكٍ
 ۴۱ كَأَنَّهُمْ هَرَبًا أَبْطَالُ آبِرْهَيْبِ
 أَوْسَكْرًا بِالْمَعْلَىٰ مِنْ رَا حَتْبَرٍ رَمِي
 ۴۲ كَيْدًا بِهِ بَعْدَ تَسْبِيحِ بَسْمَلَتِهِمَا
 ذَيْدُ الْمُشْتَجِرِ أَحْسَاؤُ مَلْتَمِعٍ
 ۴۳ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الْأَشْجَارُ سَالِحَةً
 تَمْشِي إِيَّاهُ عَلَىٰ سَاقِي بِلَا قَدَمٍ
 ۴۴ عَاثِمًا سَقَطَتْ سَطْلًا لِسَاكِنَتِ
 قُرُوعَهَا مِنْ بَدَائِحِ الْخَطِّ فِي اللَّقْمِ
 ۴۵ سَأَلَ الْعِمَامَةَ أَيْ سَاءَ سَائِرًا
 لِقِيهِ حَذْرًا بَلِيصًا لِلْهَجْرِ حَسِينٍ
 ۴۶ أَقْسَمْتُ بِالْقَمَرِ الْمُتَّقِي إِيَّكَ لَمْ
 مِنْ قَلْبِهِ شَيْبَةٌ مَبْرُورًا الْقَسَمِ
 ۴۷ وَمَا حَوَىٰ الْعَارُ مِنْ خَيْرٍ وَمِنْ كَرَمٍ
 وَكُلُّ كَلْبِيٍّ مِنَ الْكُفْرَانِ عَيْنِي
 ۴۸ قَالَتِي فِي الْفَارِ وَالْمَتَدِينِ لَمْ يَرِيَا
 وَهُوَ يَقُولُ لَدُنَّ مَا بِالْعَارِ مِنْ آيَةٍ
 ۴۹ ظَلَمُوا الْمُحَامَ وَظَلَمُوا الْعُنُكُوتَ عَلَىٰ
 حَيْرِ الْبَرِيَّةِ لَمْ تَسْجُرْ لَمْ تَحْمِ

۱۰۰ مسیح : حضرت یونس علیہ السلام کے مینا دار

فتوح ۲۹۱ الغیب

لا یخو بہ شیطانا نو تجسس دفرینو کرے
 ۴۰ شول ددہ پہ راتلو جانہ لہ اسمانہ منہزم
 ۴۱ ہسے تبتیدہ بہ دوی د ابطال دا برہ پشان
 یا کہ مکے لیکر چہ شول پہ مولیٰ ذہن بدل
 ۴۲ دا ارقول دکا نروچہ ہریو تسبیح کو بیان دہ
 مانند داستول د مسیو دکب لہ قم
 ۴۳ ہنہ اونے چہ پرے حکم حبیب اوکریو بدللو
 راتلو بہ لہ عینے پہ پندو سبلا قدر
 ۴۴ لکہ اونو بہ سجدا کرہ لہ بنا خونہ لہ عینے
 ہسے بنا کریدہ بہ لکہ نہ بنا غلہ چہ لہ قم
 ۴۵ ہمیشہ لے سائیاں وہ سپینہ ورچو سرد پاسہ
 کلہ بل نبی پر دارنگ عزت حرمت و محترم
 ۴۶ لکہ شق لے دقروو ہسے شق لے دیکر
 ور لے کرہ ودہ تہ جانہ کون و پاس حکم دکم
 ۴۷ ہم سوگندم پر ہنہ چہ یو خیر وو بل کریم
 جوندون لے وو پے غار کین و کفار انا شویو
 ۴۸ ہم ددہ لہ برکتہ د صدیق من د صدقاتہ
 کافران پدوی باندا شولو پرے باغ شورام
 ۴۹ جال کینو کہ عکبوت چہ دا اوہن بیوت یادیری
 داد دوی اوکافرانو تر مینہ حد شو مستحکم

۱۰۰ لہ قم - مینا دار

فتوح ۲۹۲ الغیب

۸۰ وَقَايَةَ اللَّهِ أَغْنَتْ مَنِ مَضَاعِفَهُ
 مِنَ الدُّرُوعِ وَعَنْ عَالٍ مِنَ الْأَطْمِ
 ۸۱ مَا سَأَلِي الدَّهْرُ قِيَمًا وَاسْتَجِرْتُ بِهِ
 إِلَّا وَبَأْسٍ جَوَارًا مِنْهُ لَمْ يُعْمِ
 ۸۲ وَلَا الْكَيْفَ عَنِ الدَّارِئِينَ مِنْ كِبَرٍ
 إِلَّا اسْتَلْتُ السَّادَىٰ مِنْ خَيْرٍ مُنْظَمِ
 ۸۳ لَا تَكْفُرُ أَوْحَىٰ مِنْهُ دُوَيْبَاؤُ إِيَّكَ لَمْ
 قَلْبًا إِذَا تَأَمَّتِ الْعَيْنَاتُ لَمْ يَنْسَمِ
 ۸۴ وَذَاكَ جِئْتِ بِلُذُجٍ مِنْهُ مُسَوِّتِهِ
 فَلَيْسَ يُسْكَرُ فِيهَا جَالٌ مُجْتَلِمِ
 ۸۵ تَبَارَكَ اللَّهُ مَا وَجَّهَ بِمُكْتَسَبِ
 وَكَذَلِكَ عَلَىٰ غَيْبِ بِمُسْتَهْمِ
 ۸۶ كَمْ أَبْرَأْتُ وَصَبَا بِاللَّيْلِ رَاكِبِ
 وَ أَظْلَقْتُ أَرْبَا مِنْ رَيْبِ النَّهْمِ
 ۸۷ وَ أَحْيَيْتُ السَّنَةَ الشُّهُبَاءُ دَعْوَتُهُ
 حَقًّا حَكَّتْ لَطْفًا فِي الْأَعْمُرِ الدَّهْمِ
 ۸۸ بِعَارِضِ جَاءَ أَوْ خَلَّتِ السَّلَاحُ بِهَا
 سَيِّمًا مِنَ السِّيمِ أَوْ سَيِّدًا مِنَ التَّرِيمِ
 ۸۹ وَ حَرَفًا وَ وَضَعِي آيَاتٍ لَمْ تَطْهَرَتْ
 قَلْبُورُ كَارِ الْعُرَىٰ لَيْلًا عَلَىٰ عِلْمِ

۱۰۰ لہ لمیم - د اور کینو کہ - بیدار

فتوح ۲۹۳ الغیب

کہ ہر غروب آفت وی چہ اللہ لے ساتنوشی
 ۸۰ ہیج اندوہ ورتہ نہ رسیبری کہ پے غرہ وی کہ پیم
 ۸۱ ہرستم چہ زمائے وو پے ما کیے او ما تینت کہ پیم
 آمان بہ وو ما موندے لہ کل رنخہ لہ کل غم
 ۸۲ کلہ بہ مجرم دروی سائل ددہ لہ درہ
 چہ کل جود او سغا ددہ پے ذات وہ ستم
 ۸۳ خوب لے لکہ وحی سرا صدق و صواب وو
 کہ سترگہ پے خوب کرے نو قلب لے لم یسم
 ۸۴ دا خوب دوی دے دنیوت دمرتہ نہ
 اون دے ہنہ خوب لکہ چہ وی دعتام
 ۸۵ کل گفتار کردار لے موافق لہ وحی وو
 نہ پہ سحر نہ پہ شعر کہانت و متہم
 ۸۶ خرنگ بہ عاقل ورتہ نسبت د جنوں او کہ
 چہ پہ مس لے دلا سونو رفیدل اہل لم
 ۸۷ اوج کال د پاک نبی پے دما ترکہ رب کویم
 ہم شولو پر رحمت ددہ تازہ جوار ظنم
 ۸۸ ہم ددہ پے دما قحط مبدل پہ فراخ شہ
 ہم ورینچہ وریدے بہ لکہ سیل وی دعوم
 ۸۹ ما پریرودہ چہ صفت د پاک نبی بیان کریم لہ
 مانند داورچہ بل وی د شیپے پہ لوئے عالم

۱۰۰ لہ لمیم - بوی - لہ عدم - سریند

صوح ۲۹۱

۹۰ كَالْعَدُوِّ يَزِيدُ دَاوُدَ مُسْتَنَادًا وَهُوَ مُسْتَكْتَبٌ
 ۹۱ وَكَيْفَ يَنْقُصُ قُدْرًا حَتَّىٰ مَسْكُوكِهِمْ
 ۹۲ فَمَا كَسَاوَلُ أَسْأَلَ الْمَدِيحِ إِلَىٰ
 ۹۳ مَا هِيَ مِنْ كَرَمِ الْأَخْلَاقِ وَالسَّيِّئِ
 ۹۴ إِيَّارِكِ حَتَّىٰ مَرَّتِ الرَّحْمَلِينَ مَحْمَدًا كَنَىٰ
 ۹۵ قَدِيمَةً صِغَةً الْمُؤْمِنِينَ بِالْقَدَمِ
 ۹۶ لَمْ تَقْرَبْتِ بِرَمَائِبٍ وَهِيَ تَحْمِلُ نَا
 ۹۷ عَيْنَ الْمَعَادِ وَعَيْنَ عَسَاوٍ وَعَيْنَ أَرْمِ
 ۹۸ ذَا مَتِّ لَدَىٰ نَا فَمَا تَشْتَكِلُ كُلُّ مَعْجَزَةٍ
 ۹۹ مِنَ السَّعِيَّةِ إِذْ جَاءَتْ وَكَمْ تَكْتُمِ
 ۱۰۰ مِحْمَلَاتِكَ فَمَا تَتَّبِعِينَ مِنْ شَكَبَةٍ
 ۱۰۱ لِذِي شِقَاقٍ وَكَذَّبِعِينَ مِنْ حَكَمِ
 ۱۰۲ مَا حُورِبَتْ قَطُّ إِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبِ
 ۱۰۳ أَعْدَى الْأَعَادَى إِلَيْهَا مَلْفِينَ السَّلْمِ
 ۱۰۴ وَذَكَ بَدَعْتَهَا دَعْوَى مَعَارِضِهَا
 ۱۰۵ ذَا الْقَبُورِ بِنَا الْجَبَابِغِ عَنِ الْحَرَمِ
 ۱۰۶ لَهَا مَعَارِبُ كَمَوْجِ الْبُخْرِ فِي مَدَىٰ
 ۱۰۷ وَتَوَقَّ جَوْهَرِي فِي الْحُسْبَىٰ وَالرِّيمِ
 ۱۰۸ فَمَا تَكْتُمِ وَكَذَّبِعِينَ عَجَابُهَا
 ۱۰۹ وَلَا تُسَامِ عَلَى الْإِكْتَارِ بِالسَّامِ

منظوم چه در بیه تارده هنری جمال کز
 ۹۰ کم هیچ نه وی له قدره که هم وی نیستظم
 ۹۱ دارم توان نشسته چه بیان وصف تو زور یونانی
 ۹۲ دیرت دی اخلاق له حد تزییات بنشی کم
 ۹۳ مکتوب چه دی آیات دال ددص حدیث لری
 ۹۴ مدلول لری قدیم چه صفت دے ذوالقدم
 ۹۵ اقتدار کے هرگز نشسته په ماشی، حال، استقبال
 ۹۶ او خبر، آوی موند تہ له قیامت هم له عادله ارم
 ۹۷ دنور انبیاء په معجزو سباند لے بالاشو
 ۹۸ لری اصحاب ذقرآن دادے چه پخاکے په کلام
 ۹۹ آیاتونہ کے حکم دی شک تیبہ و حال اللہ کر له لری
 ۱۰۰ طالب ناز دے دے امر چه شوک قاضی که یا حکم
 ۱۰۱ چا چه په هر یو کین لائے دفصاحت کس لے
 ۱۰۲ پیسه بدوت قرآن تہ په تسلیم اوپه مسلم
 ۱۰۳ قرآن په فصاحت خیل هے رد که دتو دعالغو
 ۱۰۴ لکه غیرتی سپه جانی له خپل حدر
 ۱۰۵ دا قرآن لعلیم در باب ذواوے ذک دملغلو
 ۱۰۶ ولے یو پوخواص بوپه چه گد بری به دالم
 ۱۰۷ لذت دهر کلام په تکرار دروی بے قران
 ۱۰۸ لاتازه تازه چه لے لولے دے بے سأم
 ۱۰۹ لے سأم - ملاشیا

صوح ۲۹۹

۱۰۰ قَرَّتْ بِهَا عَيْنَيْنِ قَارِعًا فَعَلَّتْ لَنَا
 ۱۰۱ لَقَدْ تَلَوْتِ بِحَمْلِ اللَّهِ فَاغْتَصِمِ
 ۱۰۲ إِنْ تَنَّمَا خَيْفَةٌ مِنْ حَرِّ نَارٍ لَطْفِي
 ۱۰۳ أَلْفَاظَتْ حَرَّ لَهْلِ مِنْ وَرْدٍ وَهَذَا الشَّيْمِ
 ۱۰۴ كَانَتْهَا الْخَوْضُ تَبِيضُ الْوَجُوهِ بِهِ
 ۱۰۵ مِنَ الْعَمَسَةِ وَكُنَّا جَاؤُوهُ كَالْحَمَمِ
 ۱۰۶ وَالصَّوَابِ وَكَالْبُيْزَانِ مَعْدِلَةٍ
 ۱۰۷ فَالْقِسْطِ مِنْ عَجْرِ هَامِي النَّاسِ كَمْ يَمِ
 ۱۰۸ لَا تَجْعَلِينَ بَعْشُورِي رَاحٍ يُشْكِرُهَا
 ۱۰۹ نَجْمًا هَلْدًا وَهُوَ عَيْنُ النَّازِقِ الْفَهْمِ
 ۱۱۰ قَدْ تُشْكِرُ الْعَيْنُ مَوَدَّ السَّمِيِّ مِنْ رِي
 ۱۱۱ وَيُشْكِرُ الْعَمَّ طَعْمَ السَّمَاءِ مِنْ سَقَمِ
 ۱۱۲ يَا حَارًا مَنْ يَمِ الْعَاوُزِ سَاخِ
 ۱۱۳ سَعِيًا وَفَوْقَ مَنَازِلِ الْأَيْتِقِ الرَّيْمِ
 ۱۱۴ وَمَنْ هُوَ الذَّبِيَةُ الْكُيُوكِي لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۵ وَمَنْ هُوَ الْبَيْعَةُ الْعَظْمَى لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۶ سَدَّيْتِ مِنْ حَرَمِ لَيْسَلَا إِلَى حَرَمِ
 ۱۱۷ كَمَا سَرَى السُّبُلُ فِي دَاغِ مِنْ الْكَلَمِ
 ۱۱۸ وَبِشْ سَرَقِي إِلَى أَنْ نَلِكُ مَنَازِلَةَ
 ۱۱۹ مِنْ غَابَ قَوْسَيْنِ لَمْ تَكُنْ وَكَوْنُ حَرَمِ

صوح ۲۹۴ الغیب

۱۰۰ په لوستل کین دواوے سترگے نوروصافی موی
 ۱۰۱ هم بے زبک دسکندر تر آیین صفا دجام ترجم
 ۱۰۲ تحقیق داو له ویرے تلاوت که نه کپه دیر
 ۱۰۳ دا اور بیز په تاشی لکه یخ چه وی دیم
 ۱۰۴ نور د معصیت په تلاوت دره سپینیری
 ۱۰۵ سپینه وی حوس کو تر بخونه تور لکه حوس
 ۱۰۶ هم صراط المستقیم دے هم میزان عدالت
 ۱۰۷ که دے ثاب قدیم تہ نور نشسته هلته هم
 ۱۰۸ هیچ تعجب مه کپه په انکار دمنکرانو
 ۱۰۹ حاسد که جهالت که نه دے دے لوفهم
 ۱۱۰ دغر له روینایی وی دلچین سترگے منکرے
 ۱۱۱ کله لذت موی داو بو اهل سقم
 ۱۱۲ اے په وجود کین خلاصه د موجودات لے
 ۱۱۳ دبرایت و رجوع دکل مخلوق دة که پو بیان کاکه آدم
 ۱۱۴ اے بترین دکل چه دلیل دے معتبر
 ۱۱۵ هم بهترین دکل چه نعمت دے دمتقن
 ۱۱۶ لارے لکه میاشت دغوار لے له میکه نه
 ۱۱۷ میاشت و درجه په تاریخ شپه داووه وشم
 ۱۱۸ ورے په خور دبرینا دے مسجد اقصی تہ
 ۱۱۹ درست لے منور کپو په نور غولک دحرم
 ۱۲۰ لے حم - تورسکاره

ص ۲۹۸ الغیب

۱۱۰ وَقَدْ مَنَّكَ جَبِيحُ الْأَنْبِيَاءِ بِهَا
 ۱۱۱ وَالرَّسُلِ تَقِيًّا بِمَعْدُومٍ عَلَى خَدَمِ
 ۱۱۲ وَأَنْتَ تَحْتَرِقُ السَّمْعَ التَّلْبِيفَ بِهِمْ
 ۱۱۳ فِي مَوْكِبٍ كُنْتَ فِيهِ صَاحِبَ الْعَاكِمِ
 ۱۱۴ حَتَّى إِذَا لَوَّيْتَ بِرَدَاكَ حَتَّى إِذَا لَوَّيْتَ
 ۱۱۵ مِنْ الْأَنْبِيَاءِ وَلَا تَسْتَوِي رُسُلَكُمْ
 ۱۱۶ حَتَّى تَكُونَ كُلُّ مَقَامٍ بِالْإِضَافَةِ إِذْ
 ۱۱۷ تُوذِيَتُ بِالْكَرْفِ بِمِثْلِ الْمَعْرِ وَالْعَلَمِ
 ۱۱۸ كَيْفًا تَعُوذُ بِوَهْلِ أَيْ مَسْتَجِبِ
 ۱۱۹ عَنِ الْمُبْرَبِ وَرَبِّ آيَةِ مَكْنَسِكُمْ
 ۱۲۰ لِحَارَاتِ كُلِّ حَقَّارٍ عَسِيرٍ مُشْرَكٍ
 ۱۲۱ وَجُرْتُ كُلِّ مَقَامٍ عَسِيرٍ مُرَدِّحٍ
 ۱۲۲ وَحَلَّ مَقْدَارُ مَا لَوَّيْتَ مِنْ رُكْبٍ
 ۱۲۳ وَعَدَا إِذْ ذَاكَ مَا أَوْلَيْتَ مِثْلَ نَعَمِ
 ۱۲۴ بُشْرَى نَنَا مَقْضَرِ الْإِسْلَامِ إِنَّ لَنَا
 ۱۲۵ مِنْ الْأَنْبِيَاءِ وَكُنَّا كَبِيرٌ مِنْهُمْ
 ۱۲۶ لَمَّا دَعَى اللَّهُ دَاعِيَةً لِمَا عَتَبَ
 ۱۲۷ بِأَكْرَمِ الرُّسُلِ كُنَّا أَكْرَمَ الْأَنْبِيَاءِ
 ۱۲۸ رَأَيْتُ قُلُوبَ الْقِدْوَ الْأَنْبِيَاءِ يَفْتَنِينَ
 ۱۲۹ كَتَبْنَا فِي أَجْفَلَتِ حَفَاةٍ مِنَ الْعَلَمِ

۰ - ۰ - ۰ یا ساختو کی

ص ۲۹۹ الغیب

۱۱۰ واپہ انبیاء اقتدا دریغے اوکسر لہ
 ۱۱۱ تہ ددوئی امام شوے مؤذن روح اعظم
 ۱۱۲ تیر ترسانونو شوے ہے مقام تہ لہرے
 ۱۱۳ چہ براق لہ اند بیضہ وراکتا نہ بری نوقدا
 ۱۱۴ واپہ فریستہ پہ استقبال درلہ راعلے
 ۱۱۵ ستا ملاقات واروکیو ترہرشدہ معتم
 ۱۱۶ واپہ مقامونہ و ترخیل مقامہ پست کرل
 ۱۱۷ موسی فو کہ عیسی و وکہ خلیل کہ نوح آدم
 ۱۱۸ تا پہ شبہ حاصل کرہ ہرچہ نورے صلیو
 ۱۱۹ پائے لہ تانہ شوہمہ واپہ کل رازونہ مکتہ
 ۱۲۰ ہرچہ تاسوال لوکرہ ہمہ واپہ کے قبول کرہ
 ۱۲۱ خدا کے تاروتہ لا سوال کین نوصہ ہمع
 ۱۲۲ پائے نعمت نہ شولوچہ تاتہ کے درنہ کرلو
 ۱۲۳ پہ ہمہ و کے تہ منعم کرے چہ و و و و
 ۱۲۴ بشارت تہ بہ امتیاز رسول شکرہ کا ندر
 ۱۲۵ چہ دے اکر الرسول دے لارہ اکرہ الامم
 ۱۲۶ چہ افضل درمسلانوںے راولپرہ و موہرہ ستہ
 ۱۲۷ بیشکہ موہرہ کے ہم کرلو بہتر دوسرا اسم
 ۱۲۸ پہ تنہائے وجہان تہ دہمت تورہ ترملد کرہ
 ۱۲۹ دحسین کاہر پہ یوسر حضرت کرہ درہم برہم

ص ۳۰۰ الغیب

۱۲۰ مَا ذَاكَ يَلْقَاهُمْ فِي كُلِّ مَعْرَكٍ
 ۱۲۱ حَتَّىٰ خَدَا بِالْقَمَانِ لِحَاغِلٍ وَمَنْعٍ
 ۱۲۲ وَوَدَّ الْغِيَارَ فَكَادُوا يَفْسُقُونَ بِهِ
 ۱۲۳ أَشْدَّ شَانَتْ مَعَ الْوَقْبَانِ وَالرَّكْمِ
 ۱۲۴ فَمَنْعِي الْأَسْبَابِ وَلَا يَكْدُرُونَ عَدَا كَمَا
 ۱۲۵ مَالَهُ لَكُنَّ مِنْ كِبَالِي الْأَشْهُرِ الْمُرْمِ
 ۱۲۶ كَأَنَّهَا السَّيْفُ مَتَيْتَ حَلَّ سَأَخْتَهُمْ
 ۱۲۷ بِكُلِّ قَسْرٍ مِنَ الْعَدَى قَدِيمِ
 ۱۲۸ يَجْرُ بِحَرْ حَيْثُ فَوْقَ سَائِحِيَةٍ
 ۱۲۹ نَدَى فِي يَمْوُجٍ مِنَ الْأَبْطَالِ مَلْتَمِمْ
 ۱۳۰ مِنْ كُلِّ مُنْكَدِبٍ بِشَوْ مُنْتَسِبِ
 ۱۳۱ يَسْأَلُو بِمَشَائِئِ بِلِكْكَرٍ مَسْئَلِمْ
 ۱۳۲ حَتَّىٰ عَدَتْ مِنْكَ الْإِسْلَامَ وَهِيَ بِهِمْ
 ۱۳۳ مِنْ أَعْيُنٍ عَزَبَتْهَا مَوْمُوْلَةٌ الرَّجْمِ
 ۱۳۴ مَكْفُولَةٌ أَيْدِيَهُمْ بِحَيْرِ أَبِي
 ۱۳۵ وَحَيْرِ بَيْتِ قَلَمِ كَيْبِمْ وَسَدْرِمْ
 ۱۳۶ هُمْ الْجِبَالُ فَسَلَّ عَنْهُمْ مَسَادَ مِنْهُمْ
 ۱۳۷ مَا دَرَأَى مِنْهُمْ فِي كُلِّ مُضْطَمِّمْ
 ۱۳۸ وَسَلَّ حَبِيْبًا وَسَلَّ بَدْرًا وَسَلَّ أَحَدًا
 ۱۳۹ فَمَسْئُولٌ حَتْفِ لَهْمِ آذْهِ مِنَ الْوَحْمِ

لہ وکرم - تحت کورہما چہ غویہ پرے تکرہ (دقیہ) شی

ص ۳۰۱ الغیب

۱۲۰ پہ یوازے بہ اصحابو کافران ہمہ دیکھ کرہ
 ۱۲۱ لکہ کری بوتی بوتی قصاب چہ خوبہ پیوم
 ۱۲۲ غازیان بہ ہمہ واپہ بہ الجوسرہ مارہ شو
 ۱۲۳ ہم عقاب بہ کے پہ غویو پہ ہدیوئے وحم
 ۱۲۴ تیرے بہ پرے شپے شوے ہیو خیرلہ شمارہ ورو
 ۱۲۵ ترھے چہ ہر لے پہ دوئی اشہر الحسرم
 ۱۲۶ گویا دین د پاک نبی اوویہ یارونو میلہ شوے
 ۱۲۷ چہ غویہ دکا فرغویتے پرے ووخوش وخرم
 ۱۲۸ د حضرت لیکر سیلاب ووکافران لکہ خسر
 ۱۲۹ پہ چوہرے ہر لور تہ غورخول ہرم ہرم
 ۱۳۰ دین کے ترمشوقہ تر مغربہ جہان او نیو
 ۱۳۱ کہ حق وکرہ باطل وور نور وینونہ شوہداتم
 ۱۳۲ خیل بہ کے ہغہ ووجہ خیلوی کے ورا لخدایہ
 ۱۳۳ بلال حبشی سرود ابو لہب کے ذورجم
 ۱۳۴ ضامن کرلو دوئی خدا کے پہ سائنہ دویں ہسے
 ۱۳۵ لکہ پلار اوخینچن چہ دخیل عیال سائنہ کا حکم
 ۱۳۶ دوئی وولکہ غرون پس پشتنے دحال اوکرلہ کفارو
 ۱۳۷ خد کے اولیدہ لہ دوئی دلا سپہر چکتا او مصفا
 ۱۳۸ پہ زرگونو کافران وریاند سے راغلل دحسین
 ۱۳۹ تنہائے پہ یوحائے کرہ ہمکی درہم برہم

سہ مشطہ م : میدان جنگ

فتوح ۳۰۲ الغیب

۱۳۰ اَلْمُعْتَدِي السَّبِيحِ حُمُرُ بَدَا مَا وَتَرَدَتْ
 ۱۳۱ مِنَ الْوَيْدَى كُلَّ مُسَوِّدٍ مِنَ السَّحَابِ
 وَالْكَاتِبِينَ بِسُحُورِ الْحَطِّ مَا تَرَكْتِ
 ۱۳۲ اِذْ لَمْ يَكُنْ حَرْفٌ جَنِمَ غَيْرَ مُنْجِمِ
 شَأْنِي السَّلَاحَ لَهُمْ سِيْمًا لَمْ يَكُنْ
 ۱۳۳ وَالْوَدُّ يُنْتَابُ بِالرَّحْمَةِ مِنَ النَّسَمِ
 تُهْدِي إِلَيْكَ رِيَاحُ التَّمْرِ نَشْرَهُمْ
 ۱۳۴ فَحَسِبَ الرَّهْدُ فِي الْأَكْبَامِ كُلِّ كَيْسٍ
 كَأَنَّهُمْ فِي لَهْوِ الْغَيْلِ كُنْتُ رَبًّا
 ۱۳۵ مِنْ شِدَّةِ الْخُزْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْخُزْمِ
 كَارَتْ قَلْبُ الْوَيْدَى مِنْ بَابِ فَرْقًا
 ۱۳۶ فَمَا كُنْتُ بَيْنَ السَّهْمِ وَالسَّهْمِ
 وَمَنْ تَكُنْ بِرَسُولِ اللَّهِ تُصْرَعُهُ
 ۱۳۷ إِنْ تَلَقَّه الْأَهْلُ فِي الْجَاهِ مَعًا حَيًّا
 وَلَنْ تَرَى بَيْنَ قَلْبِ غَيْرِ مُتَّصِدِ
 ۱۳۸ بِهِ وَلَا مِنْ عَدُوِّ حَيْبٍ مُتَّقِمِ
 أَحَلَّ أَمْنَهُ فِي حِزْبِي مَلَسِيهَا
 ۱۳۹ كَأَنَّ بَيْنَ مَعِ الْأَشْبَالِ فِي أَجْمِ
 كَمْ جَدُّ لَكَ كَلِمَاتُ اللَّهِ مِنْ جَدِّ
 فِيهِ وَكَمْ حَمَتَمَ الْبُرْهَانَ مِنْ حَمِ

۱۔ نقطہ - دلت مراد زخم پر ہمار۔

فتوح ۳۰۳ الغیب

۱۳۰ پر جنگ کہیں بہئے توروا لعطش بقریہ و
 ۱۳۱ کہ ہر جو یہ بے نوش کرے د غلیم کردن دم
 اصحابو یہ یہ جنگ کہیں دست خود پر قلمون
 ۱۳۲ دکفار وکل جسمونہ کسول حرفونہ منعجم
 یہ وینو بہئے تل دغلبانومیدان سورشہ
 ۱۳۳ تا بہ وے چہ لا لا اوشول دکلونو شوموسم
 خوشبوئی ددوئے دیادہ د نصرت چہ تانترسی
 ۱۳۴ گویا چہ شکوفہ وہ یہ غیظہ کہیں پت پشتم
 بنکارید نہ بہ پہ آسوز ہسے مضبوط لکہ چہ ونہ
 ۱۳۵ وی ولا رگہ دغیرہ دیاسہ نہ مضبوط او حکم
 زہر وند دکفارو الوت ہسے شان لہ خوف
 ۱۳۶ فرقے نے نہ شو کولے چہ سہے دے یا بہم
 ہنو چہ لہ نہ خدا لے وی درسون پاری موندک
 ۱۳۷ مزہ سے کہ یہے شی پیش ترے بہ او سنتی ہنہ دم
 دوستان بہ دنی ہنکھلہ نہ وی ہے مددہ
 ۱۳۸ دشمن بہ کے ہم تل تر تلہ وی مقہور او مقم
 داخل کے خیل امت کہہ پہ حصار کہیں دخیل
 ۱۳۹ مانند د امزری چہ لہ پوسر داخل شی پسہ اجم
 دیر یہ زمکہ پرستی وی قرآن چہ مکران دو
 دیرخلہ غالب شود ابرہان پہ ہنہ چاہچہ وخصم
 شامچہ - جارہ - شکل - غار۔

فتوح ۳۰۴ الغیب

۱۳۰ كَمَا لَكَ بِالْعُلَمِ فِي الْأَنْفِ مُعْجَزَةٌ
 ۱۳۱ فِي الْفِيهِ حَلِيَّةٌ وَالْقَادِيَةُ فِي السُّمِّ
 حَذْمٌ مَشْفَى يَكُونُ أَسْتَجِيلٌ بِهَا
 ۱۳۲ دُؤُوبٌ عُمُو مَعْنَى فِي الشُّعْرِ وَالْحَدِّمْ
 إِذْ قَلَّدَ إِلَى مَا تَحْتَلِي عَوَاقِبُ
 ۱۳۳ تَأْكُلِي بِهِنَّ هَذِي مِنْ السَّحْمِ
 أَلْعَضُّ عَنِّي السَّبِيحِ فِي الْمَالَسَيْنِ وَمَا
 ۱۳۴ حَسَلْتُ الْأَعْلَى الْأَشَارَ وَالسَّكْرَ
 قَبَا حَسَارَةٌ كَفَيْتُ فِي بَحَارَتِهَا
 ۱۳۵ لَمْ تَنْشُرِ السَّيْبِ بِاللَّيْلَةِ لَمْ تَكُنْ
 وَمَنْ يَبِيعُ اجْتِلًا مِثْلَهُ يَسْأَلُهُ
 ۱۳۶ بَيْنَ لَهُ النَّيْبِ فِي بَيْعٍ وَفِي سَلْمِ
 إِنْ أَبَتْ دُنْيَا فَمَا عَهْدِي بِمُسْتَقْبَلِ
 ۱۳۷ مِنَ السَّبِيحِ وَلَا حَسْبِي بِمُسْتَكْرَبِ
 كَأَنَّ لِي ذِمَّةٌ مِثْلَهُ يَكْتُمِي سَخِي
 ۱۳۸ مَحْتَدًا وَهُوَ أَذْفَى الْعَلْبِي بِالْيَمِّ
 إِنْ لَمْ تَكُنْ فِي مَعَادِي الْجَدِّ ابْدَعِي
 ۱۳۹ فَضْلًا وَإِلَّا فَعَلْ يَا ذَلَّةَ الْعَدَا
 حَاشَا أَنْ يُحْوِمَ السَّاحِبَ مَكَارِمَهُ
 ۱۴۰ أَوْ حَيَّرِجَ الْهَارِ مِثْلَهُ عَكْبَرُ مَحْتَرَمِ

۱۔ بیستم، بیتم والے۔ ۲۔ غیر منصرم، نشلید ونگہ

فتوح ۳۰۵ الغیب

۱۳۰ لوی معجزہ دہ دواعلم دودہ پر زمانہ دجاہلیت کہیں
 ۱۳۱ اوہم ہسے آدب دودہ گورہ پھالت کہیں دیتم
 خدمت کے کوم پر عمل دے د پارہ چہ رابعافش
 ۱۳۲ گناہونہ چہ کم کرے وی یہ شعرو پہ خدم
 دوی کرہ حما پہ غارہ دعقلی دلا رے خوف
 ۱۳۳ گویا چہ یوغار دے ہم مذبح تہ روان شوم
 تابع شوم دخواہش پہ خلیتوب او پیری کہیں
 ۱۳۴ حاصل م حنے نہ کرے گناہ او دندم
 دیرہ کم بخت حما د نفس دہ چہ وہ پتھار
 ۱۳۵ دین کے یہ دنیا اونہ کتہ اونہ کتہ کرہ وراسم
 چاہے کہ دین خیل بیع یہ دا فانی دُنیا
 ۱۳۶ نہ بہ وریشکارہ شی زبان د بیع او سلم
 گناہونہ کوم دیرلہ لاسہ شوے وکھمد م حکم
 ۱۳۷ پہ ایمان داور لوپہ پیغمبر چہ رسی دغیر منصرم
 بل عہد م دادے چہ پہ نامہ دودہ نامزدیم
 ۱۳۸ بہتر تر بقول وخلق دے ہم اوفی دے پہ ذمم
 کہ حضرت م لاس پہ قیامت اونہ بیسی ایشل
 ۱۳۹ پس وایہ تہ چہ دیر شوے سخت لغزش کہ دقتم
 پاک دے لگیا تہ چہ امید وار بہ ترے ہم دم شی
 یا جار کے بیوتہ لار شی لہ دودہ غیر محترم
 ۱۔ غیر منصرم - نشلید ونگہ۔

فتوح ۲۰۶ الغیب

۱۵۰ وَ مِمَّنْ أَلَمَّتْ أَفْكَارُهُ مَسَدًا مَجْحُودًا
 وَ جَدَّتْهُ لِحْدَيْهِ خَيْرٌ مُلْتَمِزًا
 ۱۵۱ وَلَنْ يَقُوتَ الْغَيْبِيُّ مِنْهُ يَدَا تَرَبُّتٍ
 إِرْتِ الْغَيْبِيَّ نَبِيَّتُ الْأَذْهَارِ فِي الْأَذْكَمِ
 ۱۵۲ وَ لَمْ أَرِدْ ذَهْرَةَ الدُّنْيَا الَّتِي أَقْطَعَتْ
 يَدَا دَهْرِيَّيَا أَشْنَى عَلَيَّ هَرَمِ
 ۱۵۳ يَا أَكْرَمَ الْخَلْقِ مَا لِي مِنْ أَلْوَدٍ بِهِ
 سَوَالِكٌ عِنْدَ حُلُولِ الْغَادِثِ الْعَمِيمِ
 ۱۵۴ وَ لَنْ يَضْبِقَ رَسُولُ اللَّهِ جَاهَكَ وَ
 إِذَا الْكَرِيمُ تَحَلَّى بِاسْمِ مَسْتَقِيمِ
 ۱۵۵ قَارَتْ مِنْ جُودِكَ الدُّنْيَا وَ شَرَّتَهَا
 وَ مَنِ عَزَا مَلِكٌ عَالِمُ الْوُجُحِ وَ الْعَلَمِ
 ۱۵۶ يَا نَفْسِي لَا تَقْطِطِي مِنْ ذِكْرِ عَظَمَتِ
 إِنَّ الْكِبَارِيَّ فِي الْعُفْرَانِ كَاللَّسَمِ
 ۱۵۷ لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّي حِينٌ يُفَسِّمُهَا
 تَأْتِي عَلَى حَسْبِ الْعِشْيَانِ فِي الْفَسَمِ
 ۱۵۸ يَا رَبِّ وَ اجْعَلْ رَجَائِي غَيْرَ مُتَعَكِّسِ
 لَدَيْكَ وَ اجْعَلْ حِسَابِي غَيْرَ مُتَعَدِّمِ
 ۱۵۹ وَ اَلْطَلْفُ بِعَيْنِكَ فِي الدَّارِ بِنَادٍ لَهُ
 صَبْرًا مَعَى تَدْعُهُ الْأَهْوَالُ يَسْتَهْرِمِ

سکے لعم - وارثہ کتنا ہونہ -

فتوح ۳۰۷ الغیب

۱۵۰ خود فکر خپل لازم کہ پہ مدح و پاک نبیؐ
 خلاصی م دے موندے لہ کل درد لہ کل غم
 ۱۵۱ ہسے مکثرہ چہ محتاج کے تردد و رشی غشی
 بازان دسپری دیکھو نہ رضوانی پہ غرہ بہ سم
 ۱۵۲ ماچہ ثنا ویلہ دینیؐ نور مراد م نہ و
 خود اچہ در سولؐ د برکتہ شہہ خلاص دکل کم
 یا رسولؐ اللہ متوجہ نما بحال شد کہ تلمیذ اہل سنت
 ۱۵۳ یہ بندم نفس شیطان بیانی پہ لور د جہنم
 ہنہ و رخ چہ پاک اللہ بہ قہر کاندی بعلم
 ۱۵۴ شفاعت م چرے اوشی ہیتر بہ جاہ نشی تاکم
 دنیا او عقیقہ دوبارہ ستالہ معہ پیدا شوی
 ۱۵۵ یو خاک کے ستا د خوا دے علم اللوح و القلم
 ہیتر اندوہ و نہ کہ مرتکب دکب اسرو
 ۱۵۶ کبیرہ کے دامت بہ مثال لکہ لعم
 قسمت چہ حق کریم کہ در رحمت پکوم زمان
 ۱۵۷ شائد چہ بتول دگنا ہونہ ف القسم
 ویر امید لرمہ ربہ لا تقنطوا و یلی تادی
 ۱۵۸ آسان رات حساب کرہ چہ وی امید م غیر مخرم
 رحم او کرہ اے مالکہ پہ بندہ پہ دوبارہ کونہ
 ۱۵۹ ویر نا توان دے ہم بے صبرہ نطاقت لری در دوا و عالم
 لہ غیر مخرم - اے ربہ کرہ شوقہ -

فتوح ۳۰۸ الغیب

۱۶۰ وَأَذِّنْ لِغَيْبِ صَلَوةٍ مِنْكَ دَارِ سَمَةٍ
 عَلَى النَّجِيِّ يَمْشِي وَ مُتَّجِمِ
 ۱۶۰ امر او کرہ اے خاوندہ دکرم پورجو بانہ
 چہ پنبی و تل دیبری شبہ اوریخ اودم بہ دمر
 ۱۶۱ وَالْأُولَى وَالسَّخِيْبَةُ شَمُّ الشَّارِبِيْنَ لَهُمْ
 أَهْلُ النَّعْتِي وَ النَّعْتِي وَ الْجَمْعِ وَ الْكَلِمِ
 ۱۶۱ ہم رحمت کہ تیری پیر و انو محسبانو
 ۱۶۲ بیا پیکل اهل تقی چہ لری حام ہم کرم
 مَا رَحَّتْ عَسَدُ بَابِ الْبَابِ رَجُ صَبَا
 ۱۶۲ وَ الْوَلَبُ الْعَيْسِيُّ حَادِي الْعَيْسِيِّ يَا لَتَكَمِ
 ۱۶۲ خود شنودی خانیکے د سحر نرم بادونہ
 خود چہ سار و انان خوشحالی او بنی پہ نعم

قصیدہ سردا ختم شوقہ

اللہ پاک و دا قصیدہ پہ دنیا کیں خوبتر بہت
 او پہ آخرت کیں د شفاعت سبب او کر خوی -
 آمین
 فقیر محمد عباس قادریہ

وصیت نامه جناب سیدنا سید محمد تقی صاحب پانی پتی

قدس سره

کتاب احسان

بدان اسعدک الله تعالی انهمه که گفت شد صورت ایمان و

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان بایدست
 و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن حمل
 کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
 قلب از تعلق علمی و حسی که با سواهی الله داشت پاک شود و زائل
 نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص هم رساند شریعت در حق
 او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر بگرساوند رکعت او بهتر از
 یک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
 صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زور راه خدا نرج کنید باریک
 سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص شانست نور باطن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را
 از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
 باید کرد تا خبری بر و شریف است صحیح دریافت شود و لے در
 قرآن مستقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

کتاب احسان
 در بیان احسان
 احسان در لغت معنی
 بخشیدن است
 و در حدیث آمده است
 احسان در حق خداوند
 است
 و احسان در حق
 خلق است
 و احسان در حق
 خود است
 و احسان در حق
 خداوند است
 و احسان در حق
 خلق است
 و احسان در حق
 خود است
 و احسان در حق
 خداوند است

که در صحبت او خدا یاد آید یعنی محبت دنیا در صحبت او کم شود و محبت حق زیاد گردد و دانشد اعلم کسی که مستقی نباشد اولی نه باشد ^{مشو}
 ای بسا البیس آدم روی هست پس بهرستی نشاید او دست
 حضرت عزیر آن علی مرتضی قدس سده می فرمایند رباعی

با هر که نشستی و نشد جمع دلالت	وز تو ز سید صحبت آب و گلت
ز نهار صحبتش گریزان پیشش	ورنه کند روح عزیران کجالت

ترجمه باب کلمات الکفر از فتاوی بر مانی

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز
 تفصیل علی رضی الله عنه بر آنست که بدست مسئله از محال دستن یاید
 خدا کافر شود مسئله خدا را هم گفتن دوست و پادرو گفتن کفر مسئله
 اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آنند

Handwritten marginal notes in Persian script, including the following text:
 در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز
 تفصیل علی رضی الله عنه بر آنست که بدست مسئله از محال دستن یاید
 خدا کافر شود مسئله خدا را هم گفتن دوست و پادرو گفتن کفر مسئله
 اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آنند

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including the following text:
 در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز
 تفصیل علی رضی الله عنه بر آنست که بدست مسئله از محال دستن یاید
 خدا کافر شود مسئله خدا را هم گفتن دوست و پادرو گفتن کفر مسئله
 اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آنند

چرا که مراد او دوری جستن است مسئله اگر شخصی دیگری را گفت که نماز
 کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین
 نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر کسی دیگری را گفت که تو کافر
 شدی او جواب داد که کافر شده گیر کافر شد مسئله اگر گفت هر از آن است
 محبوب تراست کافر شد و او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیر نکاح
 باید کرد مسئله اگر کافری مسلمان را گفت که مسلمان مرا بیا سوز تا نزد تو
 مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر و بسو فلان عالم یا قاضی او را
 آسوزد آن زمان مسلمان شود نزد او صح آنتست که کافر نشود اگر او اعطا گفت باش
 تا فلان روز و در مجلس من سلام آفرینی بر آنتست که کافر شود مسئله اگر
 گفت مرا با زنی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید
 تو چند گاه نماز کن تا حلاوت بی نمازی بینی کافر شود مسئله اگر گفت گاه
 داشتند آن همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن
 عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این خدا رحمت خود

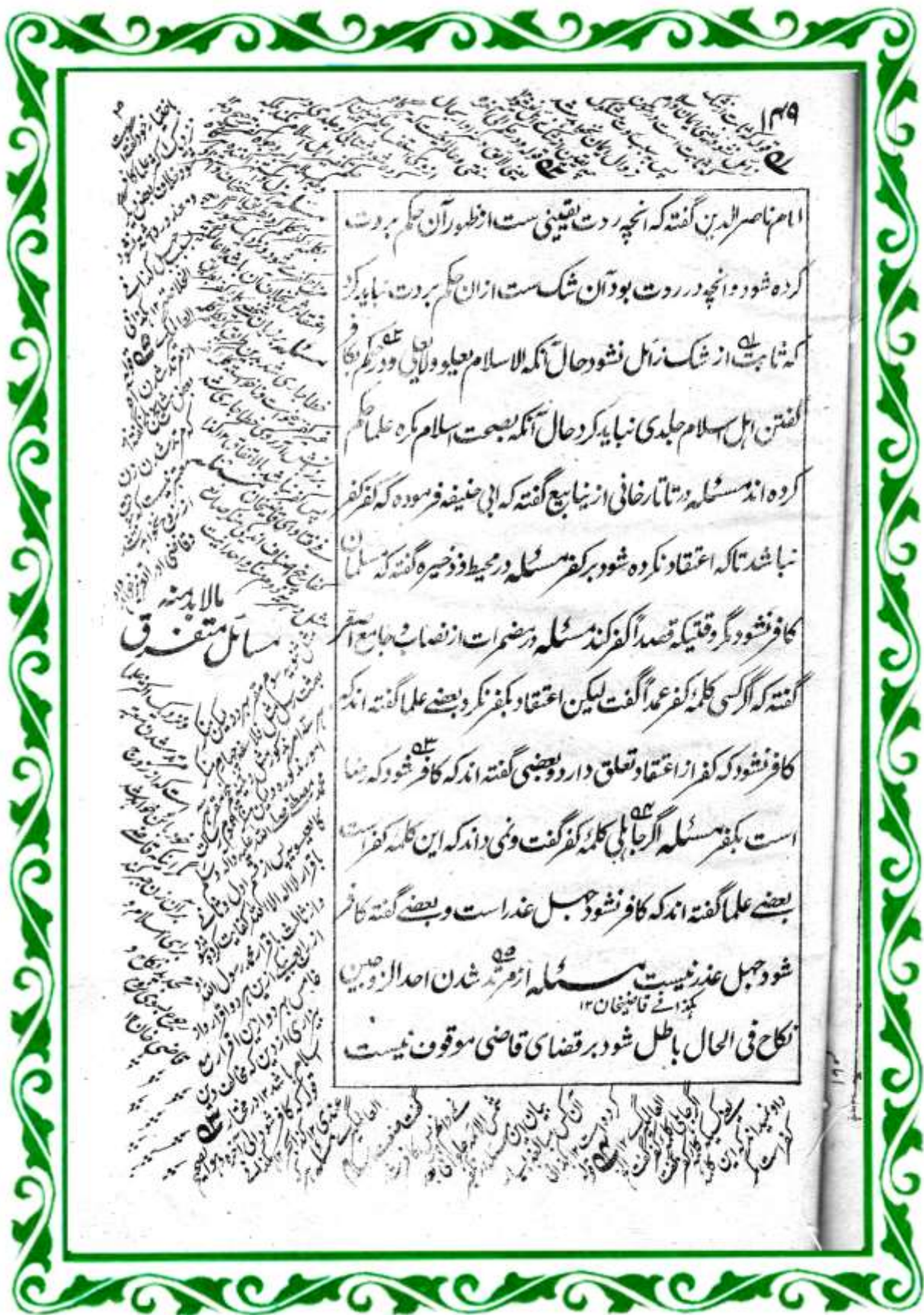
سئوال
 اگر کسی را گفت که نماز کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر کسی دیگری را گفت که تو کافر شدی او جواب داد که کافر شده گیر کافر شد مسئله اگر گفت هر از آن است محبوب تراست کافر شد و او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیر نکاح باید کرد مسئله اگر کافری مسلمان را گفت که مسلمان مرا بیا سوز تا نزد تو مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر و بسو فلان عالم یا قاضی او را آسوزد آن زمان مسلمان شود نزد او صح آنتست که کافر نشود اگر او اعطا گفت باش تا فلان روز و در مجلس من سلام آفرینی بر آنتست که کافر شود مسئله اگر گفت مرا با زنی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید تو چند گاه نماز کن تا حلاوت بی نمازی بینی کافر شود مسئله اگر گفت گاه داشتند آن همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این خدا رحمت خود

۱۳۶

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنند همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی اوی گفته که از ایمان خارج کند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

اگر چنین از شوهر کافر شود
باید بداند که کفر است
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی
گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است
و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود
کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر
مجلس شهر خواری بر یکانی مرتفع
مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی
بگویند و آن محل از آن بجنند همه
کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید
کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال بودی
کافر شود و اگر آرزو کند و گوید
کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود
اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن
قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی
اوی گفته که از ایمان خارج کند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه
ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

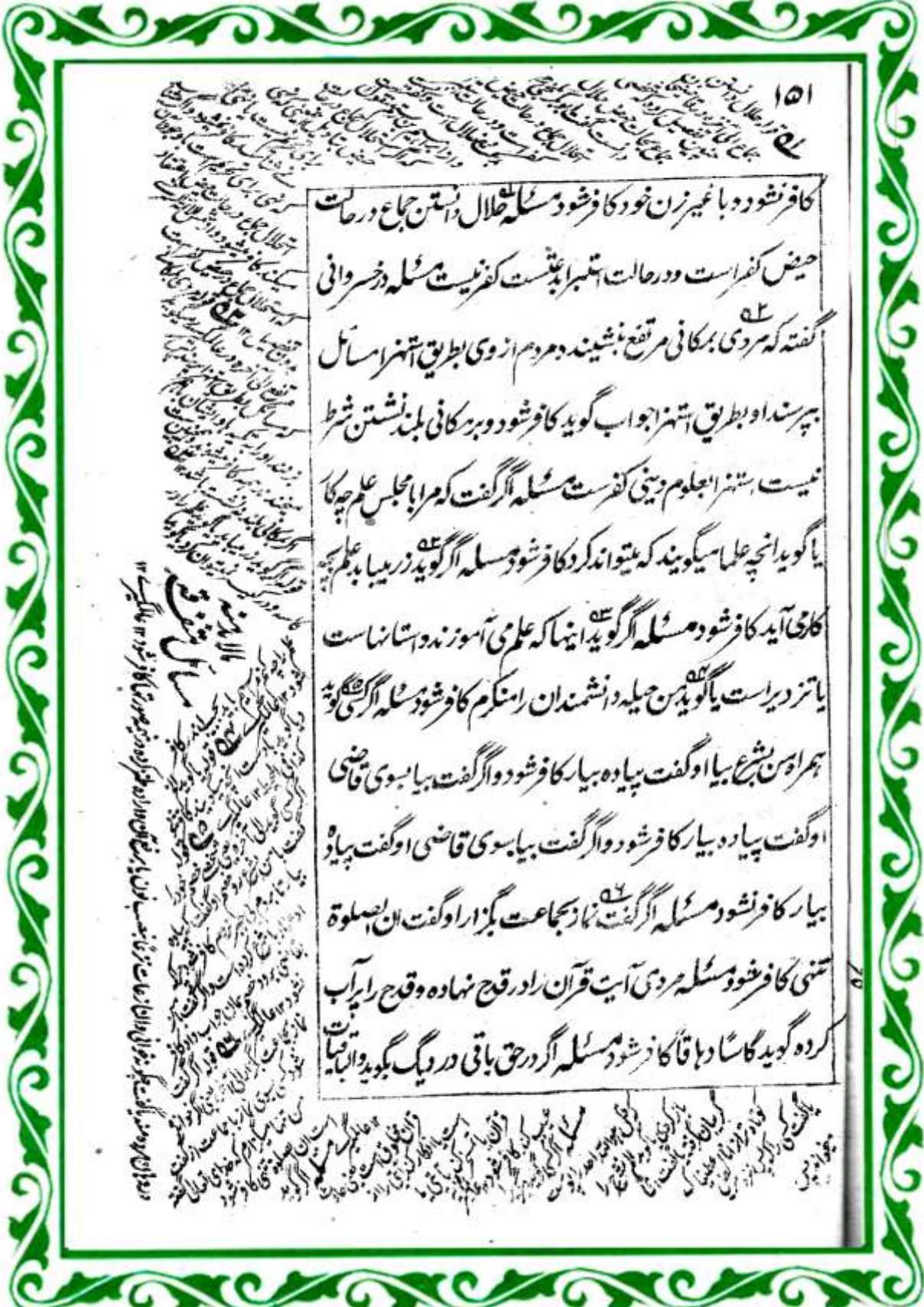
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی
گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است
و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود
کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر
مجلس شهر خواری بر یکانی مرتفع
مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی
بگویند و آن محل از آن بجنند همه
کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید
کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال بودی
کافر شود و اگر آرزو کند و گوید
کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود
اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن
قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی
اوی گفته که از ایمان خارج کند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه
ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

امام ناصر الدین گفته که آنچه ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست نباید کرد
 که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم بجا
 گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم
 کرده اند مسئله در تاتار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر
 نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان
 کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در ضمرات از فصاحت جامع آخر
 گفته که اگر کسی کلمه کفر عدا گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر نشود که ضما
 است بکفر مسئله اگر جایی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود جهل عدا است و بعضی گفته کافر
 شود جهل عدا نیست مسئله از فرجه شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

این مسئله در ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست
 نباید کرد که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام
 علی و اولیای و در حکم بجا گفتن اهل اسلام جلدی
 نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم کرده
 اند مسئله در تاتار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه
 فرموده که کفر کفر نباشد تا که اعتقاد نکرده شود
 بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان کافر
 نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در ضمرات
 از فصاحت جامع آخر گفته که اگر کسی کلمه کفر عدا
 گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته
 اند که کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و
 بعضی گفته اند که کافر نشود که ضما است بکفر
 مسئله اگر جایی کلمه کفر گفت و نمی داند که این
 کلمه کفر است بعضی علماء گفته اند که کافر نشود
 جهل عدا است و بعضی گفته کافر شود جهل عدا
 نیست مسئله از فرجه شدن احد الزوین نکاح فی
 الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

۱۴۹

کافر نشود و با غیر زن خود کافر شود مسئله طلال در متن جماع در حالت
 حیض کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی
 گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل
 بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط
 نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار
 یا گوید آنچه علمای سیویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زربیا به علم چه
 کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست
 یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیاسوی قاضی
 او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیاسوی قاضی او گفت پیاده
 بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة
 استنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب
 کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی

در بیان هر دو مسئله کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار یا گوید آنچه علمای سیویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زربیا به علم چه کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیاسوی قاضی او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیاسوی قاضی او گفت پیاده بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة استنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی

۵۰

بگویند

واجب است بر آنست که بی ادبی و استخفاف هر کس از انبیا کفر است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکبر شود یا حرام دانسته مسلم
 آنچه روافض می گویند که پنجم بر صلی الله علیه وآله و سلم از
 خوف دشمنان بعضی احکام الهی را تبلیغ نکرده کفر است
 آنکه در حدیث آمده است که ما را از اسلام و ماکت الیه منتهی لولا
 ان یرانا الله لقد جات رسل ربنا باحق صلی الله تعالی
 و سلم علی اجمعهم خصوصاً علی سیدهم و خاتمهم
 شفیع العالمین و خطیب الانبیا
 یوم الدین و علی آله و اصحابه
 و اتباعه اجمعین

این روز که است پنجمین مرتبه است
 آنکه کفر است از استخفاف است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکبر
 شود یا حرام دانسته مسلم آنچه
 روافض می گویند که پنجم بر صلی
 الله علیه و آله و سلم از خوف
 دشمنان بعضی احکام الهی را
 تبلیغ نکرده کفر است آنکه در
 حدیث آمده است که ما را از اسلام
 و ماکت الیه منتهی لولا ان یرانا
 الله لقد جات رسل ربنا باحق
 صلی الله تعالی و سلم علی
 اجمعهم خصوصاً علی سیدهم و
 خاتمهم شفیع العالمین و خطیب
 الانبیا یوم الدین و علی آله و
 اصحابه و اتباعه اجمعین

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**